Перлини української народної пісні

пісенник

Перлини української народної пісні

пісенник

Видання друге

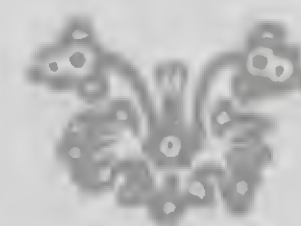

КИЇВ «МУЗИЧНА УКРАЇНА» 1991

Упорядник *М. М. Гордійчук*

П $\frac{5209000000-024}{М208(04)-91}$ 30.91

ВІД УПОРЯДНИКА

Українська пісенна культура — одне з найцінніших духовних надбань народу за багатовікову його історію. Ставши невід'ємною складовою кращих набутків світу, вона посіла в них справді визначне місце. У народних піснях відображено найрізноманітніші прояви життя трудового народу — його нелегку, але героїчну історію, тривалу й запеклу боротьбу з чужоземними поневолювачами, поміщиками й капіталістами, побут та уподобання трудящих.

Народна пісня — незатьмарене джерело життя і повсякденних турбот трудівників. Вона правдиво відгукувалась на найрізноманітніші події в житті простих людей. Виняткова мистецька краса випливає з поетичних слів і мелодій пісень про кохання, правдиво й сердечно передано в них взаємну любов і щастя закоханих. А скільки смутку, горя, журби й печалі в піснях про невірність чи підступність!

Високою художністю позначено поетичні рядки й мелодії творів про нещасливу долю жінки в дореволюційній сім'ї. Ліричною проникливістю, глибиною і підкресленою простотою викладення відзначаються ці пісні. Особливою музичною красою вирізняються пісні багатоголосі, «розспівані» на кілька рівнозначних мелодій, кожна з яких становить і самостійну мистецьку вартість, а всі разом, у гуртовому звучанні, захоплюють самобутністю ладу, художністю й самостійністю горизонтального руху.

Творцями таких пісень, їхніми постійними носіями були переважно жінки. Вони передавали власні почуття й переживання або щиро співчували горю своїх бідолашних сестер чи подруг. Протяжні побутові пісні посіли важливе місце в репертуарі шанувальників співу, бо вони завжди хвилюють душу як виконавців, так і слухачів.

Ясна річ, що не тільки краса природи, не лише історія та життєві турботи хвилювали творців та носіїв народних пісень. Силу-силенну їх було створено в стилі й характері жартівливому, гумористичному, та навіть сатиричному. Потяг народу до творчості такого типу не випадковий, він засвідчує любов українців до гострого слова й вигадливих мелодій, справжню оптимістичність їх світогляду. Творці пісень не проходять повз недоліки та прорахунки у житті й громадській діяльності, засуджують винуватців, розкривають причини тих чи інших життєвих вад.

Український фольклор багатий на зразки чисто інструментальної, здебільшого танцювальної музики. Вони чіткі за ритмікою, «квадратні» за структурою і зумовлюють особливості української народної танцювальної стихії. Природно, що образність, мелодика й ритміка таких зразків значно вплинули на виникнення жартівливих, гумористичних і сатиричних пісень, на визначення їх провідного мистецького характеру. Тому в цих піснях, рухливих і динамічних, відсутні, за окремими винятками, нестабільність метру, змінні розміри, асиметричність структури, що широко репрезентують плавність мелодичного розливу й ритмічну свободу загального руху в протяжних ліричних, а особливо в родинно-побутових наспівах. Жартівливі пісні, як і пісні про кохання, про життя та побут у сім'ї, користуються широкою популярністю і звучать у сольному та гуртовому виконанні.

Відомо, що традиційний фольклор — безіменний, що його зразки тривалий час перебувають в усному побутуванні, шліфуючись і вдосконалюючись. Народні романси виникали, як правило, в інтелігентському середовищі. Колись, напевне, були відомі і їхні автори, та з часом імена загубилися. Романси порівняно з піснями носять інтимніший характер, їх мелодії більш «організовані» щодо ладу й ритміки, ближчі до загальновживаної мажоро-мінорної системи. Поетична будова романсів багата певною лексикою, відповідною структурою речень і

порівнянь, вони складають у пісенному фонді народу своєрідний проміжок між безіменною музично-поетичною і професіональною культурою.

В одному ряду з народними романсами стоять «зфольклоризовані» пісні літературного походження. Автори цих творів, як правило, відомі. Менше відомі творці мелодій. Хоча слід сказати, що ми маємо твори, в яких поряд з поетами Т. Шевченком, В. Забілою, С. Руданським, Л. Глібовим відомі й імена композиторів — М. Глинки, А. Рубінштейна, Г. Гладкого та інших. Пісні літературного походження переважно ліричні, хоча й серед них, як і серед народних романсів, зустрічаються твори іншого змісту. Мелодичний матеріал пісень літературного походження близький до народних романсів.

Пропонована збірка «Перлини української народної пісні» не належить до розряду наукових. Її укладено на основі традиційного, ще дожовтневого фольклорного матеріалу.

В роботі над упорядкуванням видання було дотримано загальноприйнятого у фольклористиці історико-тематичного принципу. У збірці подано найпопулярніші народні пісні, які найчастіше співаються.

Сподіваємось, що зібраний матеріал стане у пригоді широким колам шанувальників народної творчості, зокрема композиторам і музикознавцям, студентам мистецьких вузів, учасникам художньої самодіяльності — всім тим, хто любить і цінує музично-поетичну культуру народу.

М. Гордійчук,
доктор мистецтвознавства

Календарні та обрядові пісні

БЛАГОСЛОВИ, МАТИ

Помірно

Бла_го_сло_ ви, ма_ ти, вес_ну за_ кли_

_ка_ ти! Вес_ну за_ кли_ ка_ ти,

зи_ му про_ вод_ жа_ ти!

Благослови, мати,
Весну закликати!
Весну закликати,
Зиму проводжати!

Весну закликати,
Зиму проводжати!
Зимочка — в возочку,
Літечко — в човночку.

А ВЖЕ ВЕСНА

Швиденько

А вже вес_ на, а вже крас_ на,

із стріх во_ да кап_ ле, із стріх во_ да кап_ ле,

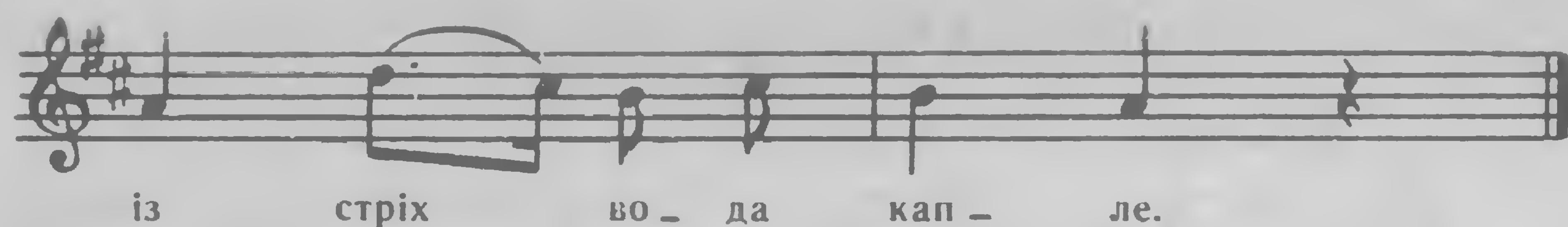

А вже весна, а вже красна,
Із стріх вода капле. (3)

Молодому козакові
Мандрівочка пахне. (3)

Помандрував козаченько
У чистеє поле. (3)

За ним іде дівчинонька:
«Вернися, соколе!» (3)

«Не вернуся — забарюся,
Гордуєш ти мною. (3)

Буде ж твоє гордування
Все перед тобою» (3)

Помандрував козаченько
З Лубен до Прилуки. (3)

Ой плакала дівчинонька,
Здіймаючи руки. (3)

ОЙ ВЕСНА, ВЕСНА

Повільно

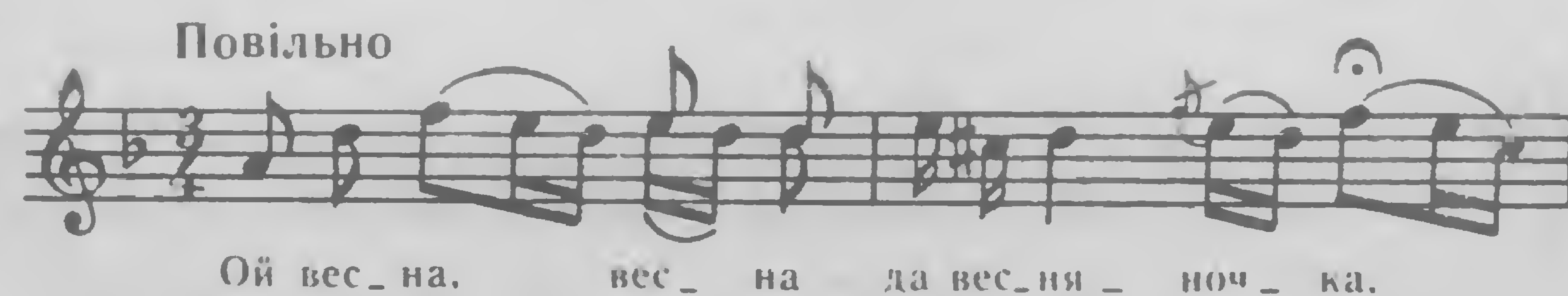

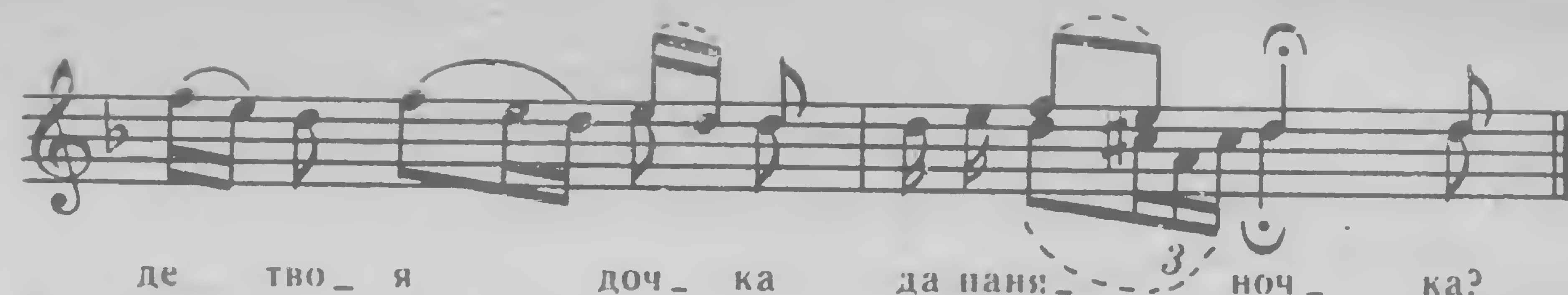

Ой весна, весна да весняночка,
Де твоя дочка да паняночка?

Десь у садочку шиє сорочку,
Шовком да біллю да вишиває.

Шовком да біллю да вишиває,
Своєму милому пересилає:

«Надівай її щонеділеньки,
Споминай же мене щогодиноньки!

Шовком я шила, я біллю рубила.
Жаль мені козака, що я полюбила!»

ВИЙДИ, ВИЙДИ, ІВАНКУ

Весело, жваво

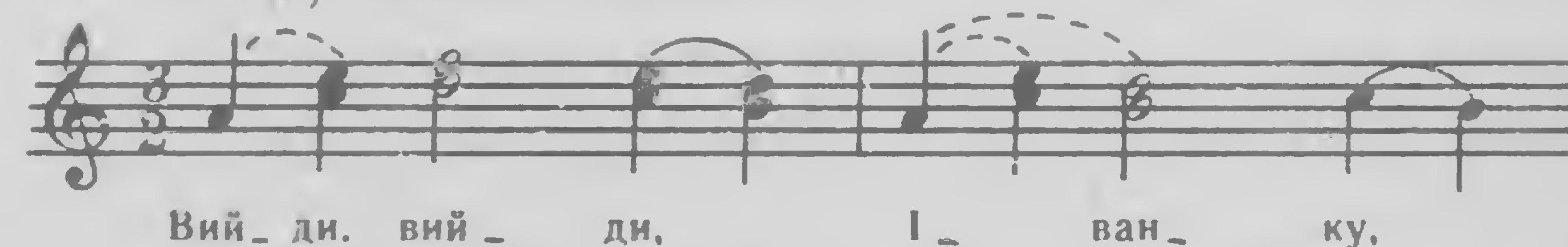

Вийди, вийди, Іванку,
Заспівай нам веснянку!
Зимували, не співали —
Весни дожидали.

Весна, весна, наша весна,
Та що ж ти нам принесла?
Старим бабам по кийочку,
А дівчатам по віночку!

Звила ж я віночок вчора
Звечора, звечора
З зеленого барвіночку
Та й повісила на кілочку.

Матуся вийшла,
Віночка зняла,
Віночка зняла
Та нелюбові дала.

Коли б же я теє знала,
Я б його розірвала,
Я б його розірвала,
Ніж нелюбові дала!

А В ТОМУ САДУ

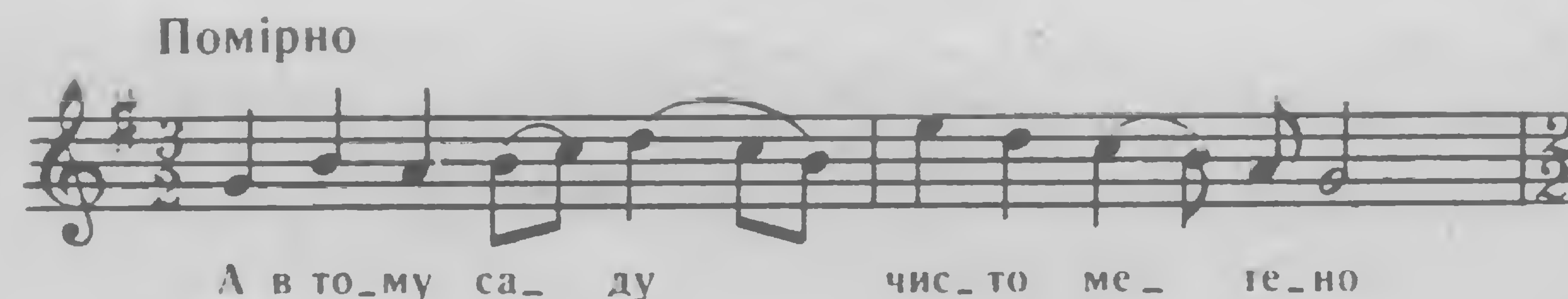

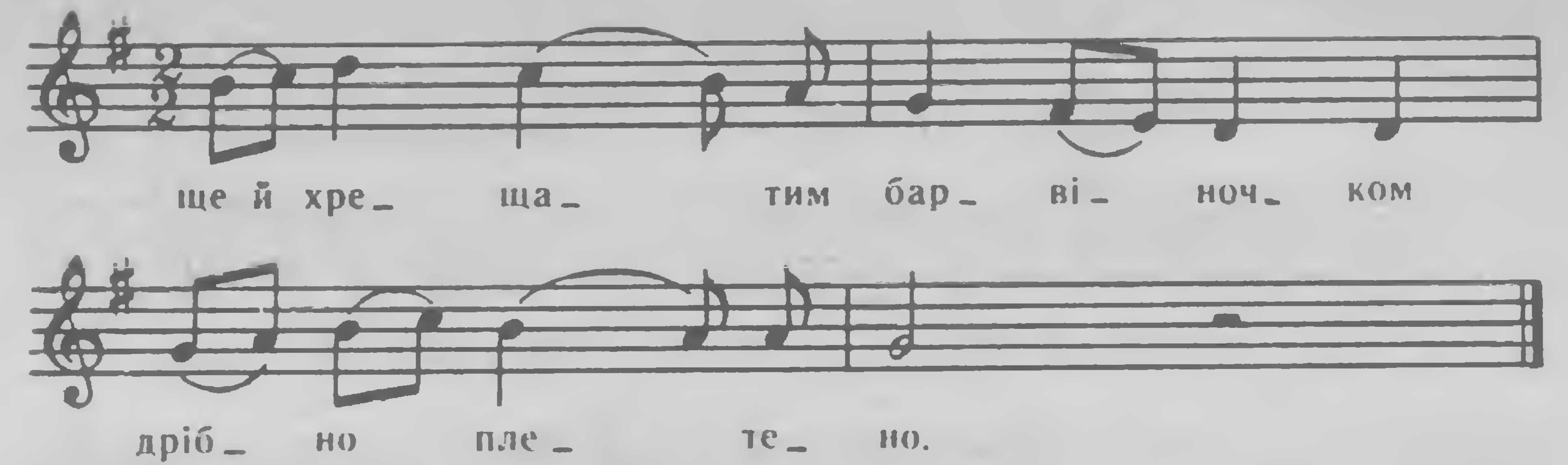

А в тому саду
Чисто метено
Ще й хрещатим барвіночком
Дрібно плетено.

А в тому саду
Ніхто не бував,
Лиш молодий Андрієчко
Коня попасав.

Коня попасав,
Дрібний лист писав
Все до теї Наталочки,
Що вірно кохав.

«Ой ти, Наталю,
Горда та пишна,
Я до тебе листи писав,
А ти не прийшла!»

«А ти, Андрійку,
Не великий пан,
Сідлай коня вороного
Та й приїжджай сам!»

ЛУГОВАЯ ЗОЗУЛЕНЬКА

Помірно
Один

Лу_ го_ва_ я зо_ зу_ лень_ ка,

Всі

ра_ но- ра_ но, лу_ го_ ва_ я зо_ зу_ лень_ка,
да ра_ не_ сень_ ко.

Луговая зозуленька,
Рано-рано,
Луговая зозуленька,
Да ранесенько.

Усі луги облітала,
Рано-рано,
Усі луги облітала,
Да ранесенько.

В однім лузі не бувала,
Рано-рано,
В однім лузі не бувала,
Да ранесенько.

А в тім лузі ночувать буду,
Рано-рано,
Ночувать буду, привикать буду,
Да ранесенько.

НЕ СТІЙ, ВЕРБО

Не поспішаючи

Не стій, вер_ бо, над во_ до_ ю,
ра_ но- ра_ но, не стій, вер_ бо,
над во_ до_ ю, та ра_ не_ сень_ ко.

Не стій, вербо, над водою,
Рано-рано,
Не стій, вербо, над водою,
Та ранесенько.

Розвий, вербо, сім сот квіток,
Рано-рано,
Розвий, вербо, сім сот квіток,
Та ранесенько.

Що всім хлопцям по квітоньці,
Рано-рано,
Що всім хлопцям по квітоньці,
Та ранесенько.

Тільки Грицеві нема квітки,
Рано-рано,
Тільки Грицеві нема квітки,
Та ранесенько.

«Не журися, милий Грицю,
Рано-рано,

Не журися, милий Грицю,
Та ранесенько.

Буде тобі квітка красна,
Рано-рано,
Буде тобі квітка красна,
Та ранесенько.

Буде тобі красна Ганна,
Рано-рано,
Буде тобі Ганнусенька,
Та ранесенько!»

А МИ ПРОСО СІЯЛИ

Швидко

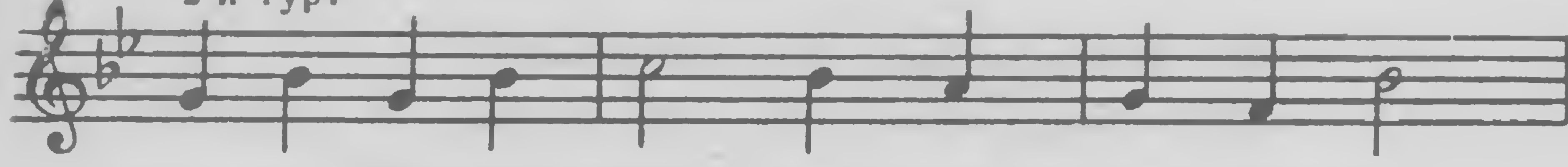

1-й гурт: — А ми просо сіяли, сіяли,
Ой дід-ладо, сіяли, сіяли.
2-й гурт: — А ми просо витопчем, витопчем.
Ой дід-ладо, витопчем, витопчем.

1-й гурт: — А чим же вам витоптать, витоптать,
Ой дід-ладо, витоптать, витоптать?
2-й гурт: — А ми коней випустим, випустим,
Ой дід-ладо, випустим, випустим.
1-й гурт: — А ми коней переймем, переймем.
Ой дід-ладо, переймем, переймем.
2-й гурт: — А чим же вам перейнять, перейнять,
Ой дід-ладо, перейнять, перейнять?
1-й гурт: — Ми шовковим поводом, поводом,
Ой дід-ладо, поводом, поводом.
2-й гурт: — А ми коней викупим, викупим,
Ой дід-ладо, викупим, викупим.
1-й гурт: — А чим же вам викупить, викупить,
Ой дід-ладо, викупить, викупить?
2-й гурт: — А ми дамо сто рублів, сто рублів,
Ой дід-ладо, сто рублів, сто рублів.
1-й гурт: — Нам не треба й тисячу, тисячу,
Ой дід-ладо, й тисячу, тисячу.
2-й гурт: — А ми дамо дівчину, дівчину,
Ой дід-ладо, дівчину, дівчину.
1-й гурт: — Одчиняймо ворота, ворота,
Забираймо дівчину, дівчину!

ЖЕНЧИЧОК-БРЕНЧИЧОК

Швиденько

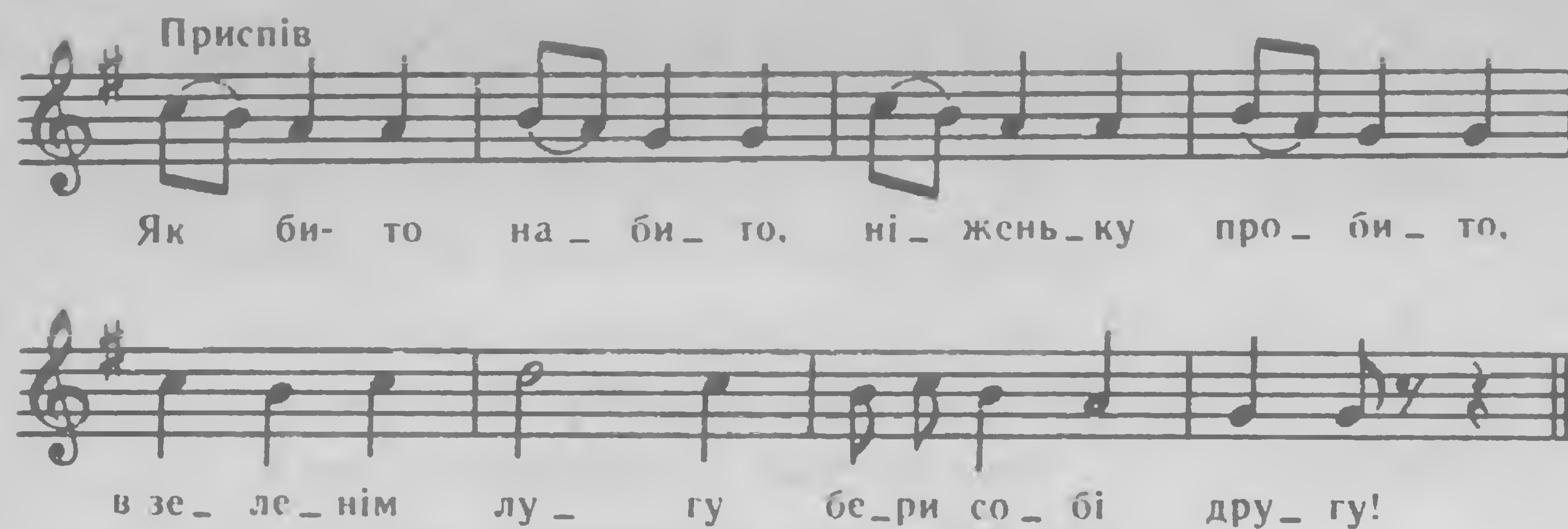

Женчичок-бренчичок вилітає,
Високо ніженьку підіймає.

Приспів:

Якби-то набито,
Ніженьку пробито,
В зеленім лугу
Бери собі другу!
Ой до схід сонечка женчик схопивсь,
Росою чистою женчик умивсь.

Приспів.

Зелене житечко в полі він жав,
Зранку до вечора не спочивав.

Приспів.

Ой по ланочку він весь день ходив,
Грудою гострою ніжку набив.

Приспів.

Хоч стерня колеться, ніжка болить, —
Спати не хочеться – гулять кортить.

Приспів.

«Любий мій женчику, візьми мене:
Ніжка загоїться, біль той пройде!

Приспів.

Женчику-бренчику, забудь за ніженьку,
Візьми дівчину, вибирай дружину!»

Приспів.

ОЙ У ПЕРЕПІЛКИ

Ой у перепілки та головка болить. (2)

Приспів:

Тут була, тут перепілочка,
Тут була, тут сизокрилая!

Ой у перепілки та плечиці болять. (2)

Приспів.

Ой у перепілки та рученьки болять. (2)

Приспів.

Ой у перепілки та колінця болять. (2)

Приспів.

Ой у перепілки та спинонька болить. (2)

Приспів.

Ой у перепілки та старий мужичок. (2)

Приспів.

Із комори йде і нагайку несе. (2)

Приспів.

Нагайку несе, бородою трясе. (2)

Приспів.

А у перепілки молодий мужичок. (2)

Приспів.

Із базару йде, черевички несе. (2)

ДЕСЬ ТУТ БУЛА ПОДОЛЯНОЧКА

Помірно

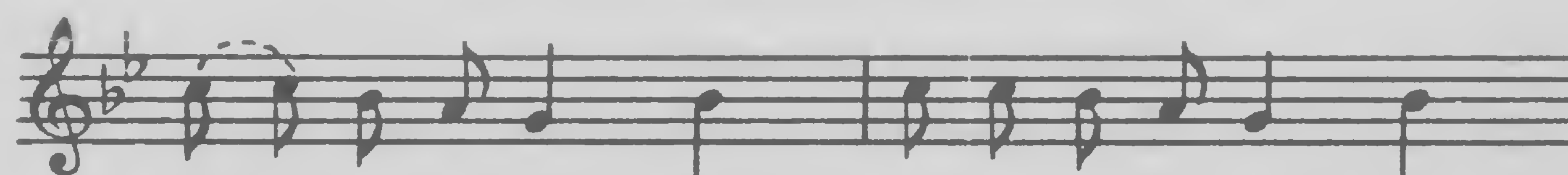

Десь тут була подоляночка,
Десь тут була молодесенька.
Тут вона сіла,
Тут вона впала,
До землі припала,
Сім літ не вмивалась,
Бо води не мала.

Ой устань, устань, подоляночко,
Ой устань, устань, молодесенька!
Умий своє личко,
Та личко біленьке,
Біжи до Дунаю,
Бери молоденьку,
Бери ту, що скраю!

ХВАЛИЛАСЯ БЕРЕЗА

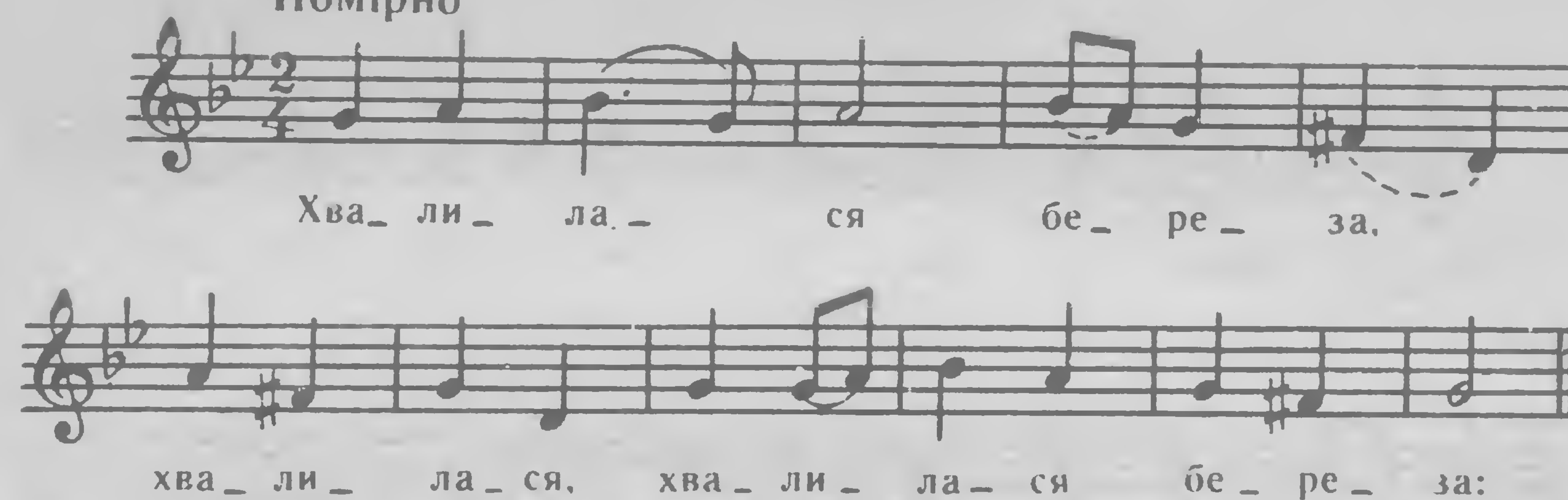

Хвалилася береза,
Хвалилася,
Хвалилася береза:

«Що я вгору висока,
Що я вгору,
Що я вгору висока;

Що я в корінь глибока,
Що я в корінь,
Що я в корінь глибока;

Що я гіллям кудрява,
Що я гіллям,
Що я гіллям кудрява;

Що на мені біла кора,
Що на мені,
Що на мені біла кора!»

Обізвався вітронько,
Обізвався,
Обізвався вітронько:

«Не хвалися, березо,
Не хвалися,
Не хвалися, березо!

Бо я вітром повію,
Бо я вітром,
Бо я вітром повію,

Гілля твоє поломлю,
Гілля твоє,
Гілля твоє поломлю,

Листя твоє обвію,
Листя твоє,
Листя твоє обвію!»

Хвалилася дівчина,
Хвалилася,
Хвалилася дівчина:

«В мене коса до пояса,
В мене коса,
В мене коса до пояса;

В мене личко, як яблучко,
В мене личко,
В мене личко, як яблучко;

В мене очі, як тернок,
В мене очі,
В мене очі, як тернок;

В мене брови, як шнурок,
В мене брови,
В мене брови, як шнурок!»

Обізвався парубок,
Обізвався,
Обізвався парубок:

«Не хвалися, дівчино,
Не хвалися,
Не хвалися, дівчино!

Бо я тебе сам візьму,
Бо я тебе,
Бо я тебе сам візьму,

Косу твою ізірву,
Косу твою,
Косу твою ізірву;

Личко твоє змарніє,
Личко твоє,
Личко твоє змарніє;

Очі твої сплачуться,
Очі твої,
Очі твої сплачуться;

Брови твої злиняють,
Брови твої,
Брови твої злиняють!»

ОЙ В ЛІСКУ, В ЛІСКУ

Не поспішаючи

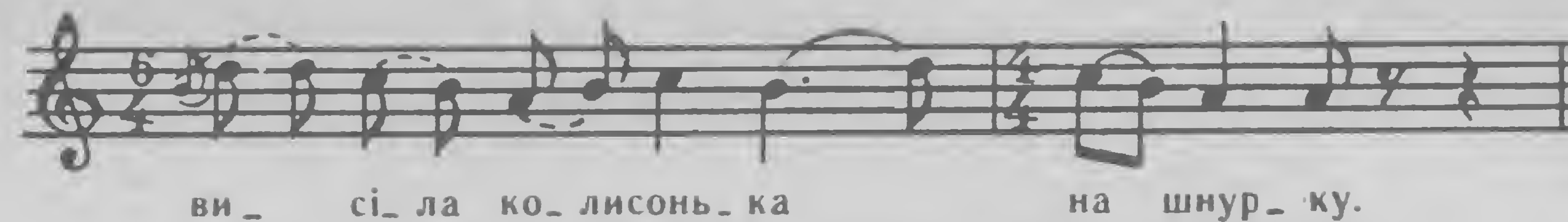

Ой в ліску, в ліску на дубку
Висіла колисонька на шнурку.

В тій колисонці Петрунько,
А коло його татко його.

«Шибай мене, татоньку, високо,
Нехай я забачу далеко!

Там десь моя дівонька гуляє,
Шитим рукавцем махає».

ІШЛИ ДІВКИ ЧЕРЕЗ ДВІР

Пожвавлено

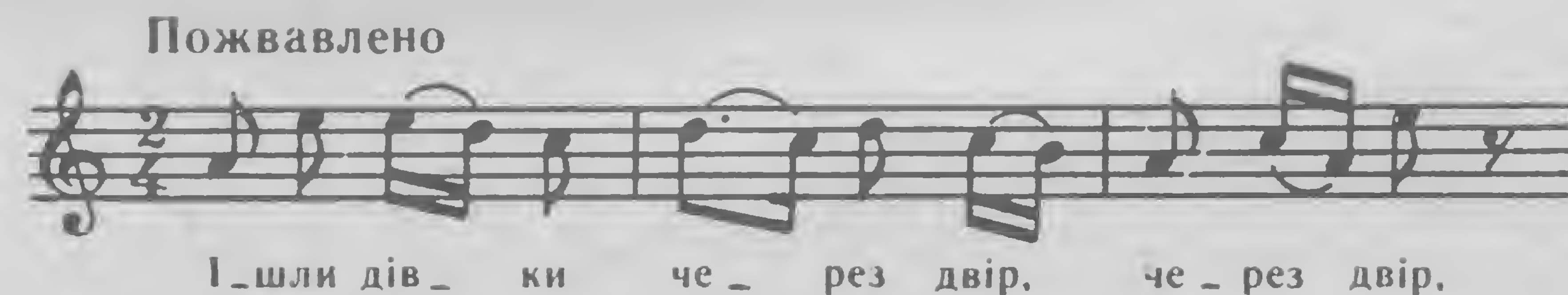

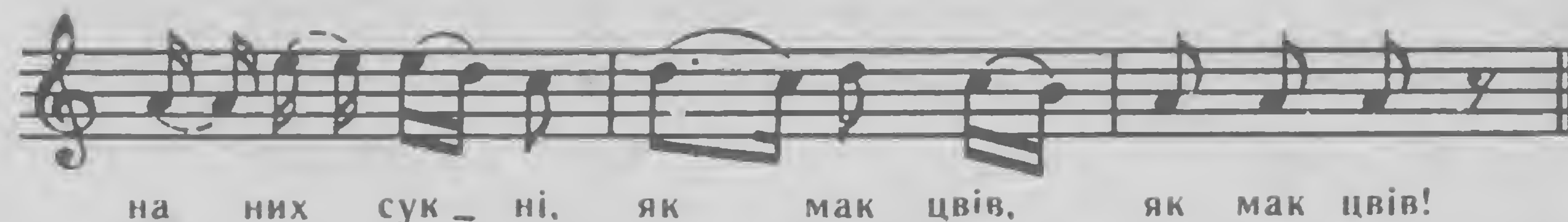

Ішли дівки через двір, через двір,
На них сукні, як мак цвів, як мак цвів!

Стали сукні сяяти, сяяти,
Стала діброва палати, палати!

Стали дівки гасити, гасити,
Відром воду носити, носити.

Скільки в відрі водиці, водиці,
Стільки в дівчат правдиці, правдиці!

Де плавала кладочка, кладочка,
Там ходила Галочка, Галочка.

Цебром воду носила, носила,
Дібровоньку гасила, гасила.

Скільки в цебрі водиці, водиці,
Стільки в молодиць правдиці, правдиці!

Скільки в решеті водиці, водиці,
Стільки в хлопців правдиці, правдиці!

Скільки в ситі водиці, водиці,
Стільки в чоловіків правдиці, правдиці!

ОЙ ЛІТАЄ ЧОРНА ГАЛОЧКА

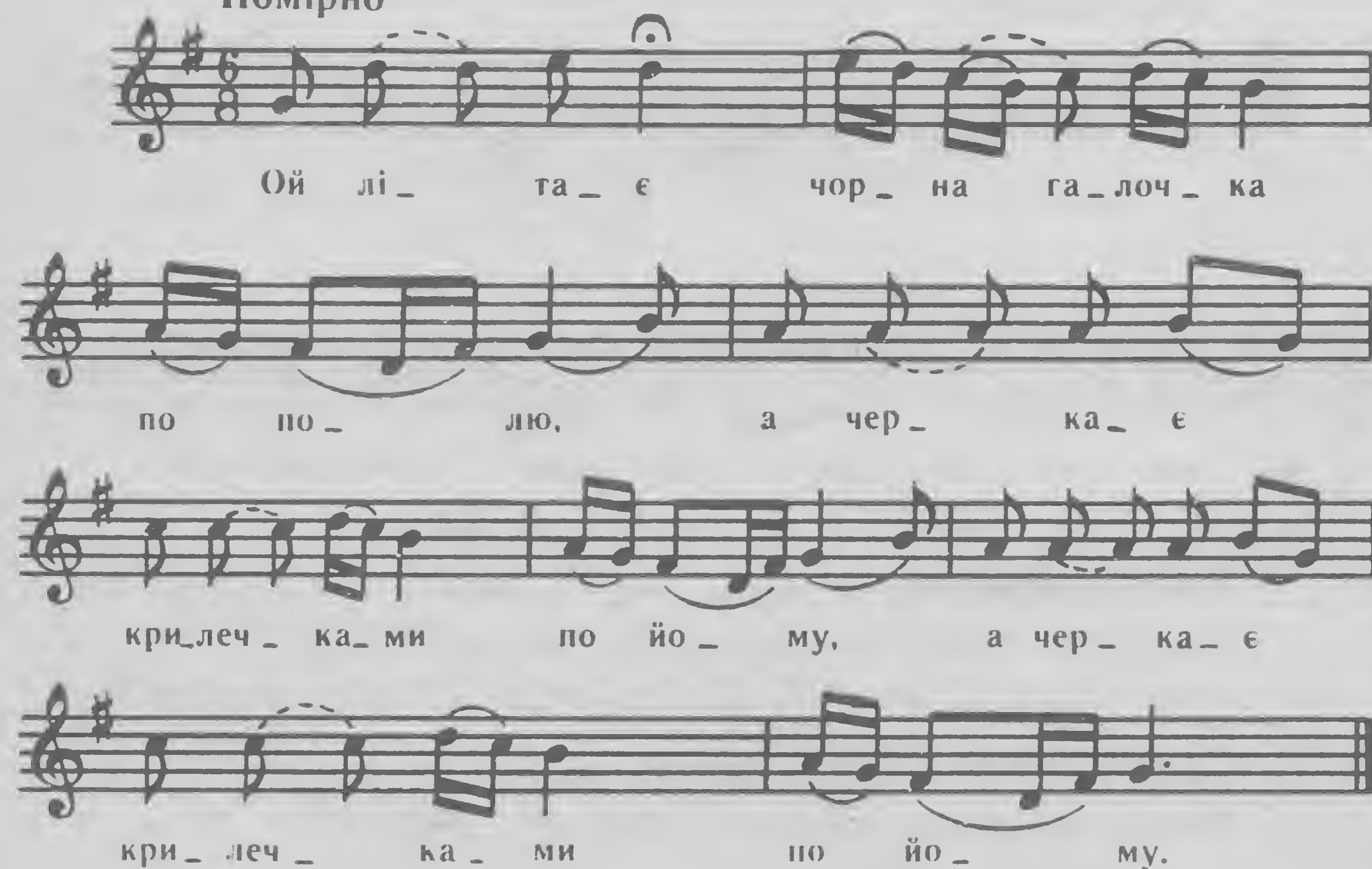

Ой літає чорна галочка по полю,
А черкає крилечками по йому. (2)

«Ой полинь, полинь, мій соколоньку, від мене,
Може, ти знайдеш чорнішу галку за мене». (2)

«А вже ж бо я чотири сади облітав,
А чорнішої за тебе галки не видав. (2)

А в п'ятому, яблуневому, ночував,
Ой там я тебе, чорну галочку, сподобав». (2)

Ой ходила дівка Ганнуся по двору,
А черкала суконькою по йому. (2)

«Ой поїдь, поїдь, мій миленький, від мене,
Може, ти знайдеш кращу дівоньку за мене». (2)

«А вже ж бо я чотири міста об'їхав,
А кращої за тебе дівки не видав. (2)

А в п'ятому, у Миропіллі, ночував,
Ой там тебе, красну дівоньку, сподобав». (2)

НЕ СТЕЛИСЯ, КУДРЯВЧИК

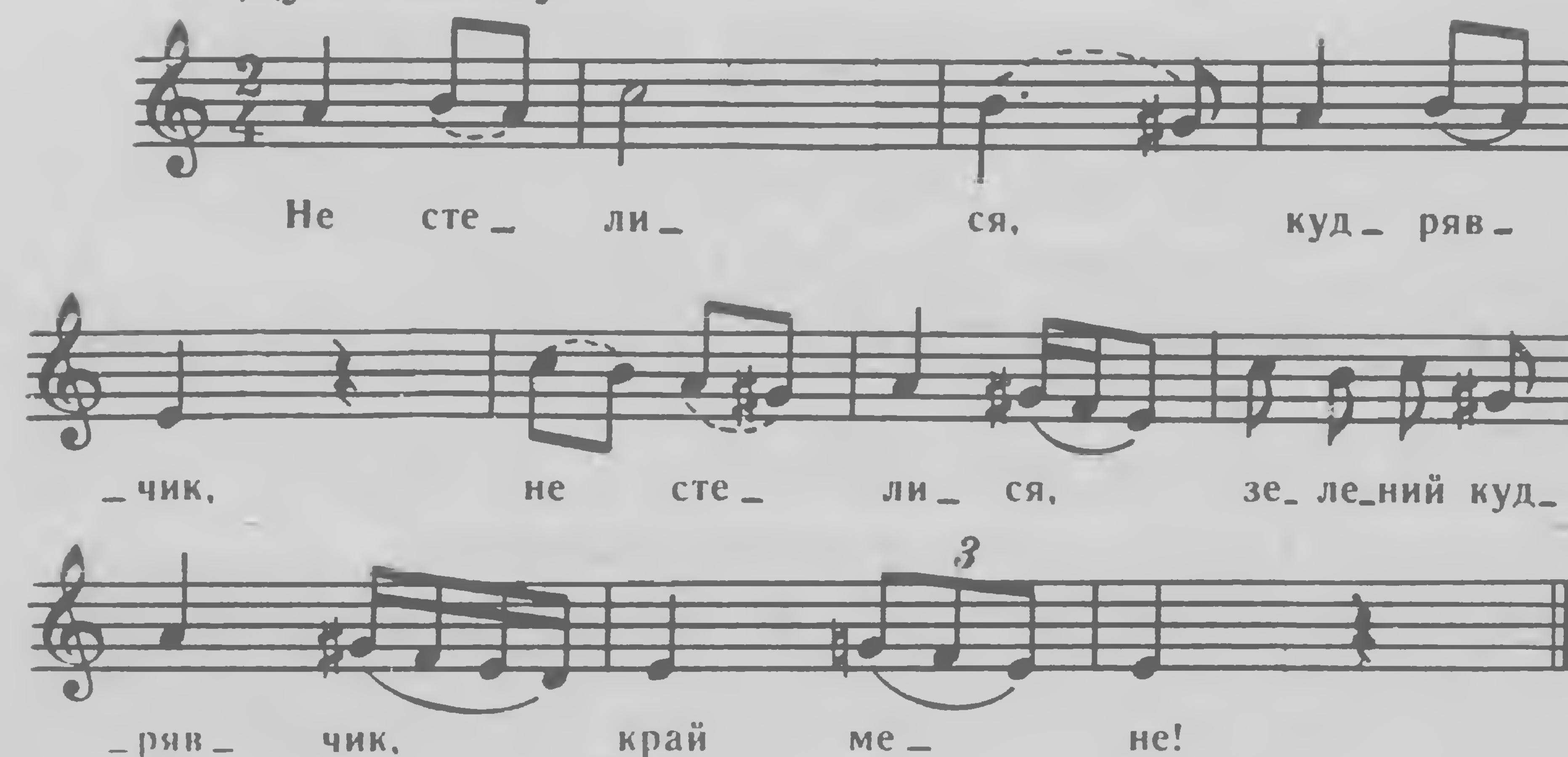

Не стелися, кудрявчик,
Не стелися, зелений кудрявчик,
Край мене!

Та край мого городця,
Та край мого, зелений кудрявчик,
Городця.

Проти мого віконця,
Проти мого, зелений кудрявчик,
Віконця.

Бо є в мене лихий муж,
Бо є в мене, зелений кудрявчик,
Лихий муж.

Та не кажи мені вбиратись,
Та не кажи мені, зелений кудрявчик,
Вбиратись.

Йти в таночок, гуляти,
Йти в таночок, зелений кудрявчик,
Гуляти.

Та взяв мене за ручку,
Та взяв мене, зелений кудрявчик,
За ручку.

Завів мене в світличку,
Завів мене, зелений кудрявчик,
В світличку.

Та взяв мене карати,
Та взяв мене, зелений кудрявчик,
Карати.

Нагайкою краяти,
Нагайкою, зелений кудрявчик,
Краяти:

«А то ж тобі таночок,
А то ж тобі, ти моя миленька,
Таночок!

Та й не слухай дівочок,
Та й не слухай, ти моя миленька,
Дівочок!

А не слухай жіночок,
А не слухай, ти моя миленька,
Жіночок!

Та не йди гуляти в таночок,
Та не йди гуляти, ти моя миленька,
В таночок!»

ПРИЛЕТІЛА ПЕРЕПІЛОНЬКА

Поволі

При_ ле_ті_ ла пе_ ре_ пі_ лонь_ ка
у зе_ ле_ ну та дуб_ рі_ вонь_ ку.
при_ ле_ ті_ ла, за_ жу_ ри_ ла_ ся:

Прилетіла перепілонька
У зелену та дібровоньку,
Прилетіла, зажурилася:

«Ой зеленая ж дібровонько,
Ой бідная ти голівонько,
Що рано тебе спустошено!

Що рано тебе спустошено,
На траву-сіно покошено,
Зосталося лиш трой-зіллячко.

Перше зіллячко — барвіночок,
Друге зіллячко — василечки,
Третє зіллячко – любисточок».

БУВ СОБІ ЖУРАВЕЛЬ

Повільно

Був со_бі жу_ра_вель та жу_ра_

_воч_ка, на_ко_си_ ли сін_ця

Швидко

пов_ні я_ сель_ ця... На_ша піс_ня

гар_на й но_ва, по_чи_най_мо ї_ ї зно_ву!

Був собі журавель
Та журавочка,
Накосили сінця
Повні ясельця...
Наша пісня гарна й нова,
Починаймо її знову! *

ІДИ, ІДИ, ДОЩИКУ

Швидко

І_ ди, і_ ди, до_ щи_ ку,
зва_ рю то_ бі бор_ щи_ ку
в по_ ли_ в'я_ нім гор_ щи_ ку!

І_ди, і_ди, до_ щи_ку, цеб_ром, від_ ром,

дій_ни_це_ ю над на_шо_ ю паш_ни_це_ю!

І_ди, і_ди, до_ щи_ку, зва_рю то_бі бор_ щи_ку!

Іди, іди, дощику,
Зварю тобі борщику
В полив'янім горщику!
Іди, іди, дощику,
Цебром, відром, дійницею
Над нашою пашницею!
Іди, іди, дощику,
Зварю тобі борщику!

* Після останнього рядка пісня починається спочатку.

МАЛАЯ НІЧКА-ПЕТРІВОЧКА

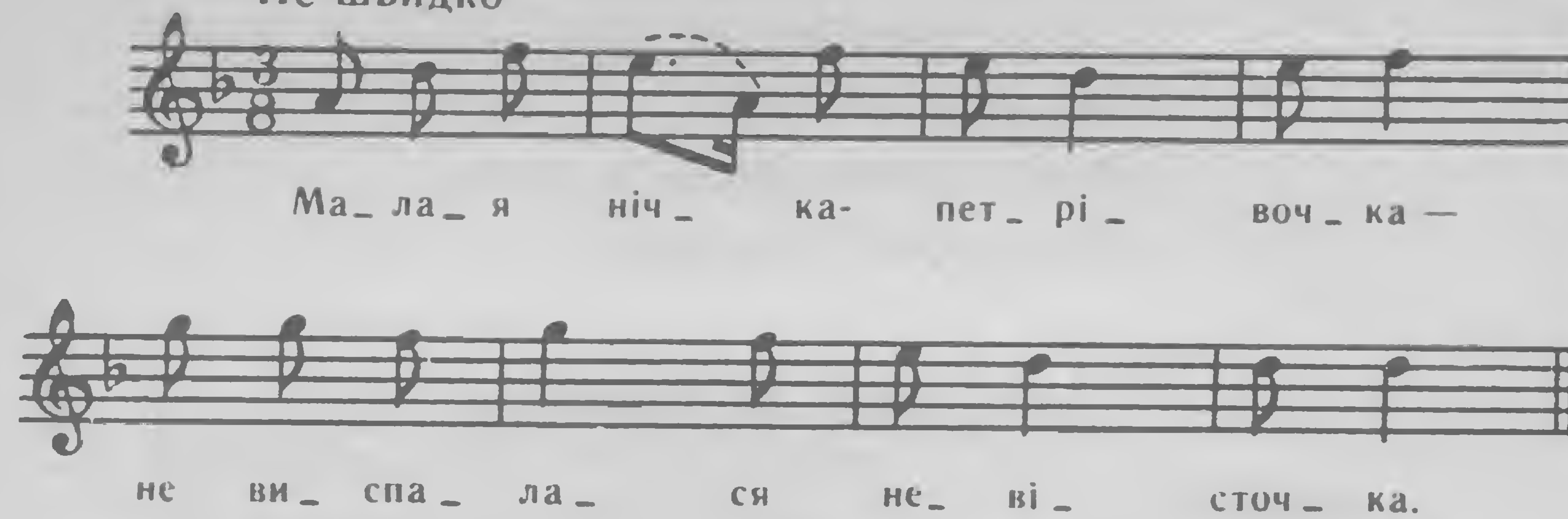

Малая нічка-петрівочка —
Не виспалася невісточка.

«Вставай, невісточко, бо заспала,
Подій корови, що нагнала».

«Я ті подою, що нагнала,
А тих не буду, що застала.

А тих не буду, що застала,
Щоб ти, свекрухо, не діждала».

Пішла по воду, дрімаючи,
Ішла з водою, хлипаючи.

На камінь пальці позбивала,
На терен очі повиймала!

ВИЙШЛИ В ПОЛЕ КОСАРІ

Вийшли в поле косарі
Косить ранком на зорі.

Приспів:

Гей, нуте, косарі,
Бо нерано почали;
Хоч не рано почали,
Так багато утяли!

До обіду покосили,
Гострі коси потупили.

Приспів.

По обіді спочивали,
Гострі коси поклепали.

П р и с п і в.

Увечері холодком
Йшли додому всі рядком.

П р и с п і в.

А в стоги як пометаєм,
То добряче погуляєм!

П р и с п і в.

ОЙ ЛІТАЄ СОКОЛОНЬКО

Помірно

Ой літає соколонько по полю
Та збирає челядоньку додому.

Іди, іди, челядонько, додому,
Вигуляла все літечко по полю.

Вигуляла все літечко ще й жнива,—
Заболіла голівонька ще й спина.

ЛЕТЯТЬ ГАЛОЧКИ У ТРИ РЯДОЧКИ

Широко

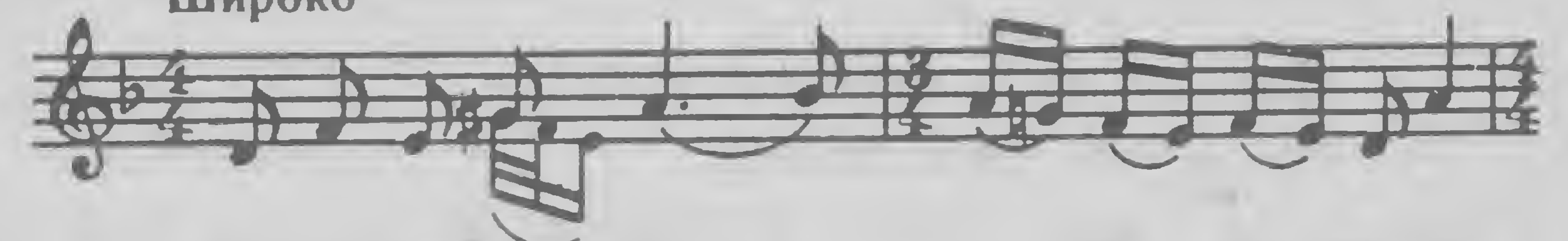

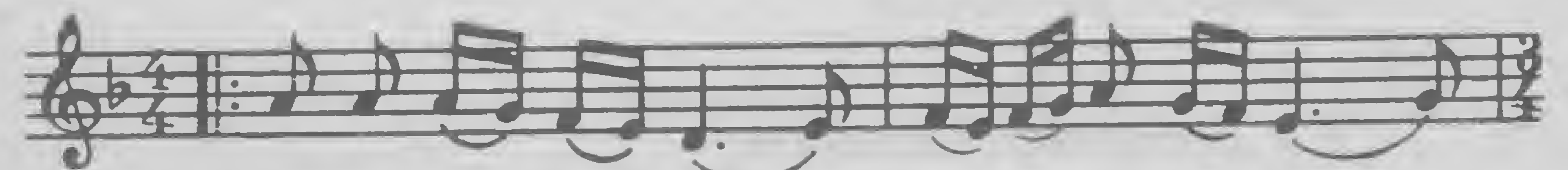

зо_ зу_ ля по_ пе_ ре_ ду.

Летять галочки у три рядочки,
Зозуля попереду. | *Тричі*

Усі галочки по дубах сіли,
Зозуля — на калині. | *Тричі*

Усі галочки защебетали,
Зозуля закувала. | *Тричі*

«Ой чого куєш, чого жалуєш,
Сивая зозуленько? | *Тричі*

Ой чи жаль тобі теї калини,
Що стоїть при долині?» | *Тричі*

«Ой не жаль мені теї калини,
Що стоїть при долині, | *Тричі*

Тільки жаль мені та кuваннячка,
Раннього вставаннячка». | *Тричі*

Ідуть дружечки у три рядочки,
Ярина попереду. | *Тричі*

Усі дружечки по лавах сіли,
Ярина — на посаді. | *Тричі*

Усі дружечки заспівали,
Ярина заплакала. | *Тричі*

«Ой чого плачеш, чого жалуєш,
Молодая Ярино? | *Тричі*

Ой чи жаль тобі татонька свого,
Чи подвір'ячка його?» | *Тричі*

«Ой не жаль мені татонька свого,
Ні подвір'ячка його, | *Тричі*

Тільки жаль мені русої коси —
Дівоцької краси». | *Тричі*

ОЙ СИВАЯ ЗОЗУЛЕНЬКА

Помірно

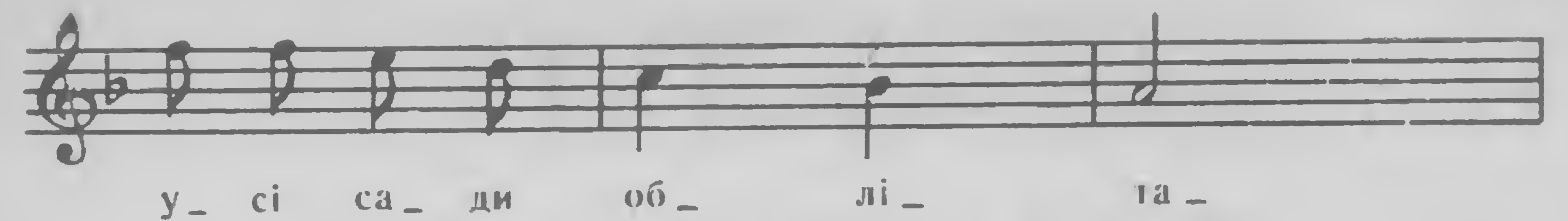

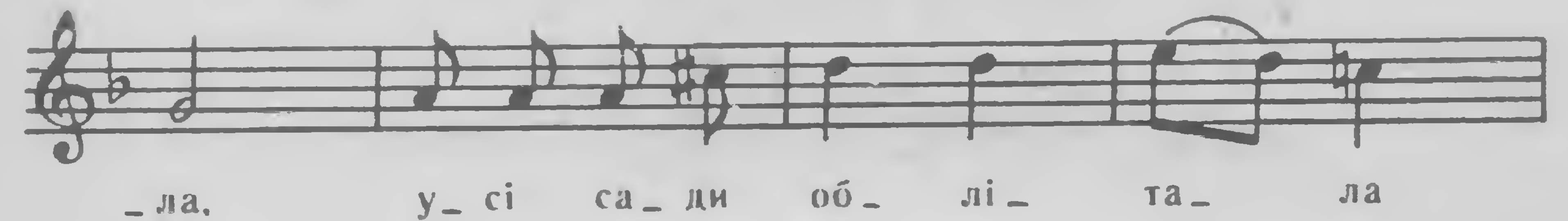

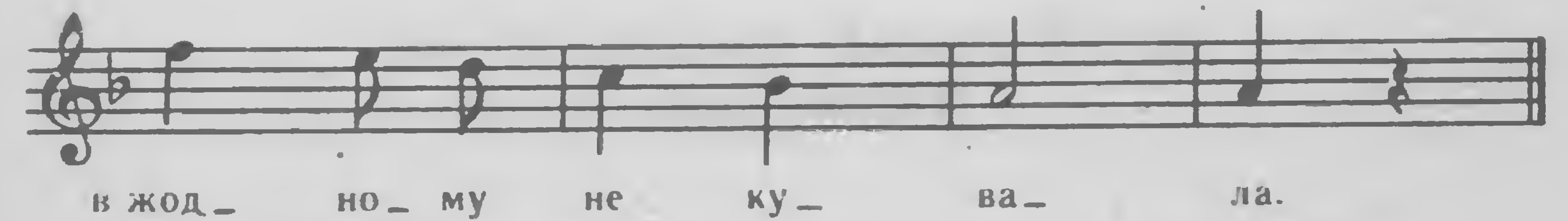

Ой сивая зозуленька
Усі сади облітала,
Усі сади облітала,
В жодному не кувала.

Прилетіла у вишнев садок,
Там сіла, закувала,
Прилетіла у вишнев садок,
Там сіла, закувала.

«Ой саде ж мій, саде красний,
Чим я тобі не вгодила?
Чи я ж рано не кувала,
Чи ж росиці не струшала?»

Молоденька Марусенька
Усі двори обходила,
Усі двори обходила,
В жодному не плакала.

А як прийшла під батьків двір,
Там стала, заплакала,

А як прийшла під батьків двір,
Там стала, заплакала.

«Ой дворе ж мій, дворе,
Чим я тобі не вгодила?
Чи ж я рано не вставала,
Чи ж я тебе не змітала?»

ДЕ ТИ МЕНЕ, ВАСИЛЕНЬКУ, ПОВЕДЕШ

Швиденько

«Де ти ме_ не, Ва_ си_ лень_ ку,
кой ти сво_ ї ха_ ти_ нонь_ ки

по_ ве_ деш,
не ма_ єш?»

«По_ ве_ ду тя, по_ ве_ ду тя

в чу_ жу_ ю, ніж си сво_ ю,

ніж си сво_ ю збу_ ду_ ю».

«Де ти мене, Василеньку, поведеш,
Кой ти свої хатиноньки не маєш?»

«Поведу тя, поведу тя в чужую,
Ніж си свою, ніж си свою збудую».

«Ци ти мене, Василеньку, не знаєш,
Же ти мою хатинечку минаєш?
Моя хата, моя хата край води,
З високого дерева, з лободи».

КОЛО МОЇ ХАТИ

Помірно

Ко_ ло мо_ ї ха_ ти за_ цві_

ли бла ва_ ти, хті_ ли ме_ не ма_ ти

во_ се_ ни від_ да_ ти, хті_ ли ме_ не

ма_ ти во_ се_ ни від_ да_ ти.

Коло мої хати
Зацвіли блавати,
Хтіли мене мати
Восени віддати. | *Двічі*

А мати хотіли,
А я не хотіла.

Прийшли старостоньки,
Я їм відповіла: | *Двічі*

«Не косіть травичку,
Бо ще зелененька.
Не віддавай, мати,
Бо-м ще молоденька». | *Двічі*

«Зачекай, сестричко,
Ще не віддавай си,
На городі ружа —
Урви, заквітчай си. | *Двічі*

На городі ружа
Та ще й барвіночок;
Подівоч, сестричко,
Ще хоч один рочок!» | *Двічі*

«Я би-м си, сестрички,
Ще й не віддавала,
Якби ми сусіда
Літ не рахувала. | *Двічі*

Одна каже — тридцять,
Друга каже — двадцять,
А мені, по правді,
Лишень вісімнадцять. | *Двічі*

Сестрички, сестрички,
Отости ми звели,
Щости мою косу
Навіки розплели. | *Двічі*

Єкісти розплели,
Назад заплетіте,
Та най я си вийду
Поміж людські діти». | *Двічі*

Історичні та козацькі пісні

ОЙ НА ГОРІ ТА ЖЕНЦІ ЖНУТЬ

Помірно

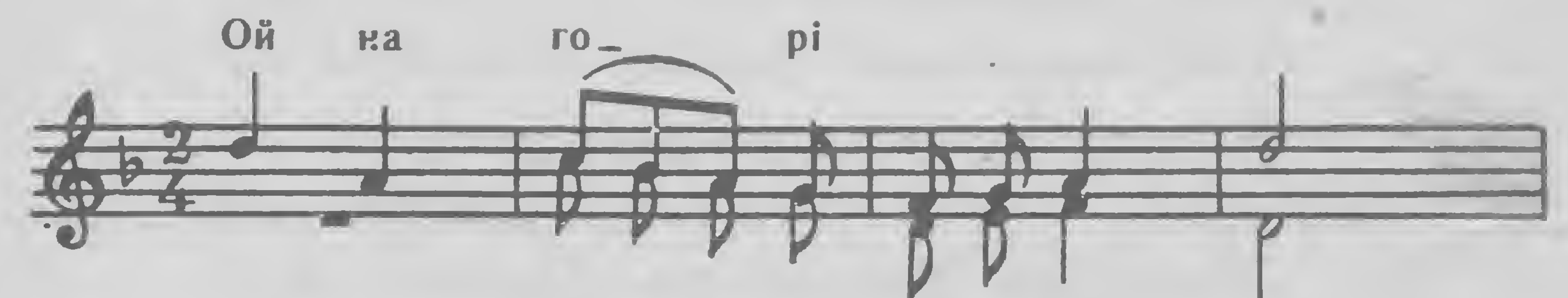

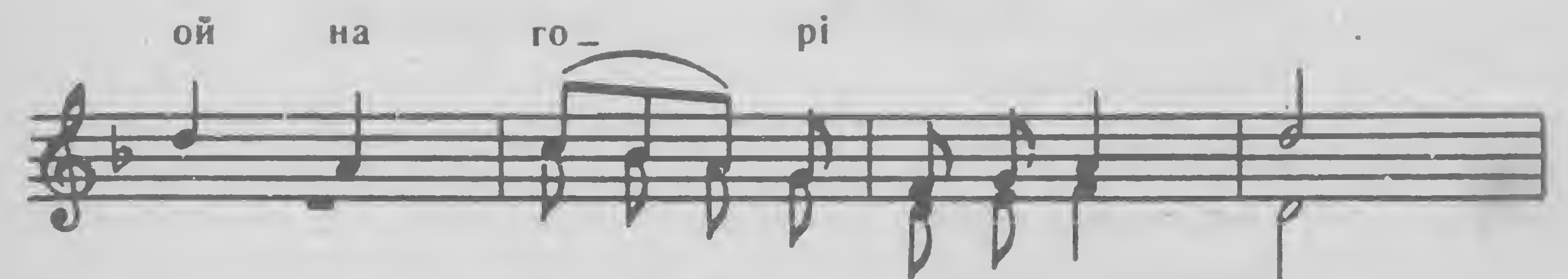

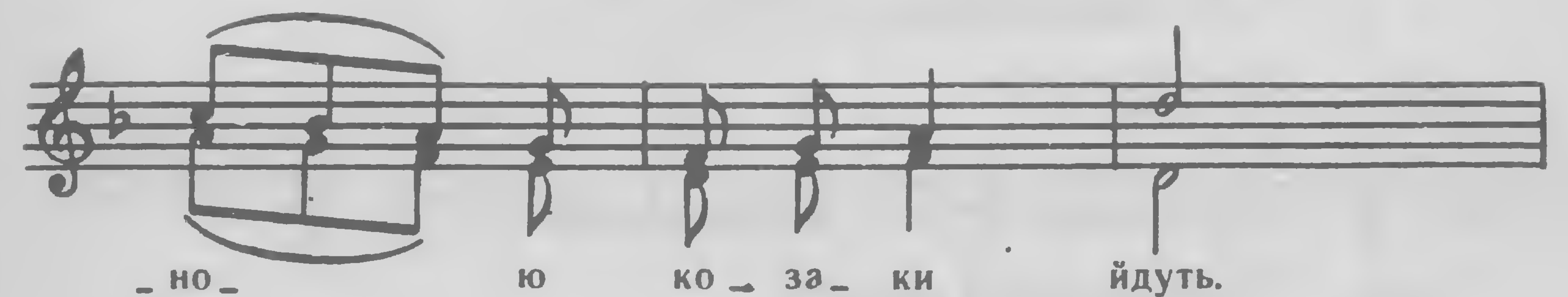

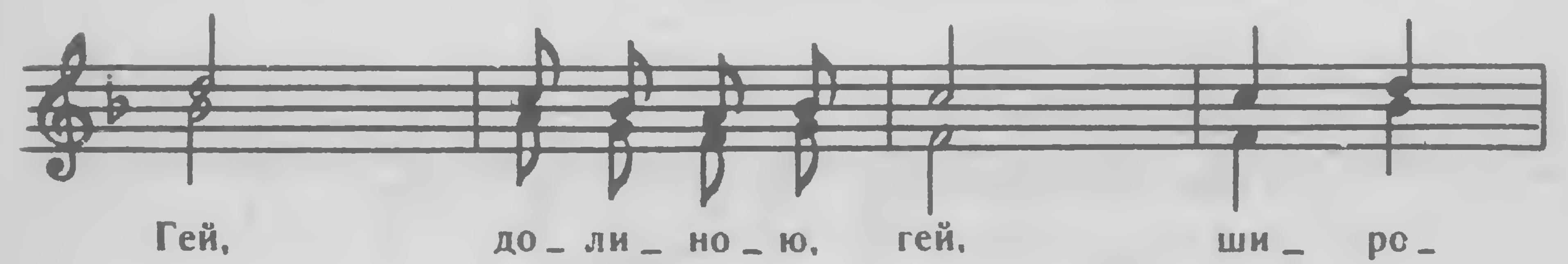

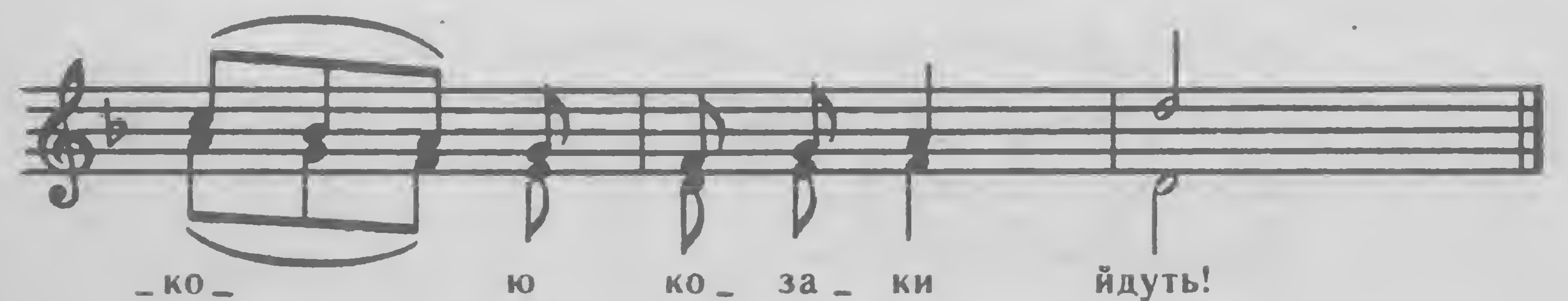

Ой на горі та женці жнуть, (2)
А попід горою,
Яром-долиною
Козаки йдуть.
Гей, долиною,
Гей, широкою
Козаки йдуть!

Попереду Дорошенко, (2)
Веде своє військо,
Військо запорізьке,
Хорошенько.
Гей, долиною,
Гей, широкою,
Хорошенько!

А позаду Сагайдачний, (2)
Що проміняв жінку
На тютюн та люльку,
Необачний.
Гей, долиною,
Гей, широкою,
Необачний!

«Гей, вернися, Сагайдачний! (2)
Візьми свою жінку,
Віддай тютюн-люльку,
Необачний!
Гей, долиною,
Гей, широкою,
Необачний!»

«Мені з жінкою не возиться, (2)
А тютюн та люлька
Козаку в дорозі
Знадобиться!

Гей, долиною,
Гей, широкою,
Знадобиться!

Гей, хто в лісі, озовися! (2)
Та викрешем вогню,
Та закурим люльку,
Не журися!
Гей, долиною,
Гей, широкою,
Не журися!»

ПУЩУ КОНЯ

Широко

Пу– щу ко– ня,
ой, на яр, на до– ли– ну,
ой сам ля– жу спа– ти,
ой, на пів, на ча– си– ну.

Пущу коня, ой, на яр, на долину,
Ой сам ляжу спати, ой, на пів, на часину.

Ой не спав козак, ой, не час, не годину,
Ой да де взялася, ой, молода дівчина.

Де взялася, ой, молода дівчина,
Ой да та зірвала у саду травиченьку.

Та зірвала у саду травиченьку,
Ой да та вмочила у воду-криниченьку.

Та вмочила у воду в криниченьку,
Ой да та вдарила парня по личеньку.

«Вставай, парню! Ой годі тобі спати!
Ой да наїхали, ой, турки і татари!

Наїхали, ой, турки і татари,
Ой да хотять тебе, ой, парня зарубати,
Коня вороного із собою забрати!»

ОЙ НЕ ЗНАВ КОЗАК

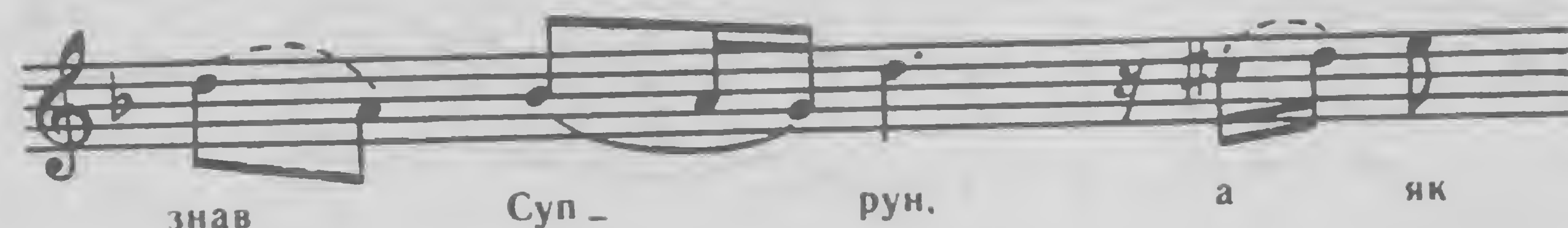

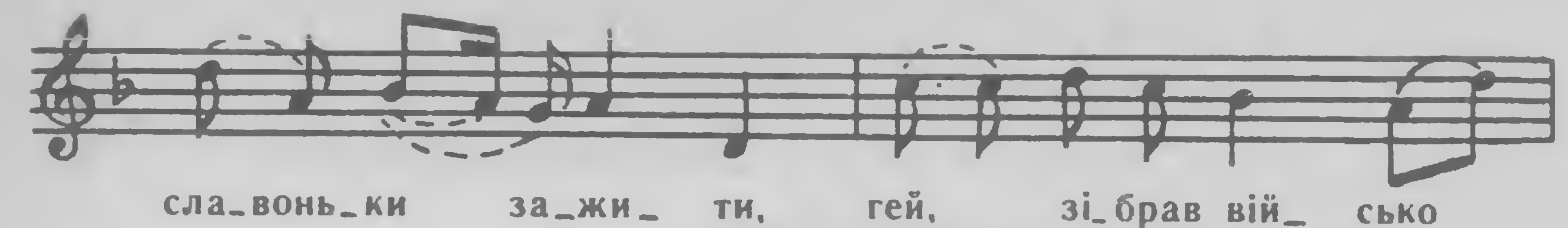

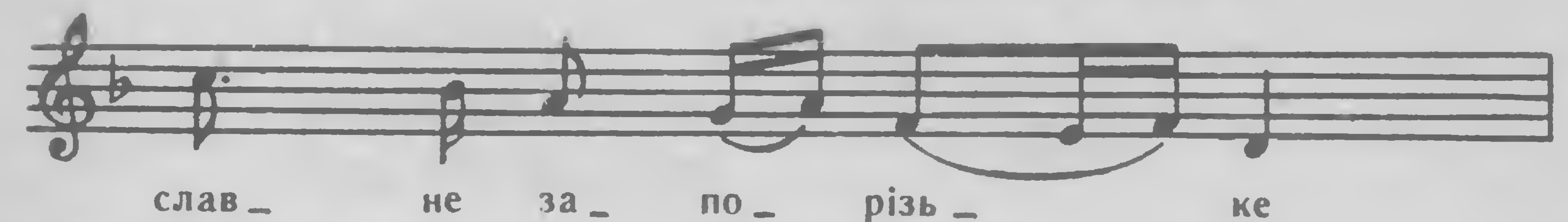

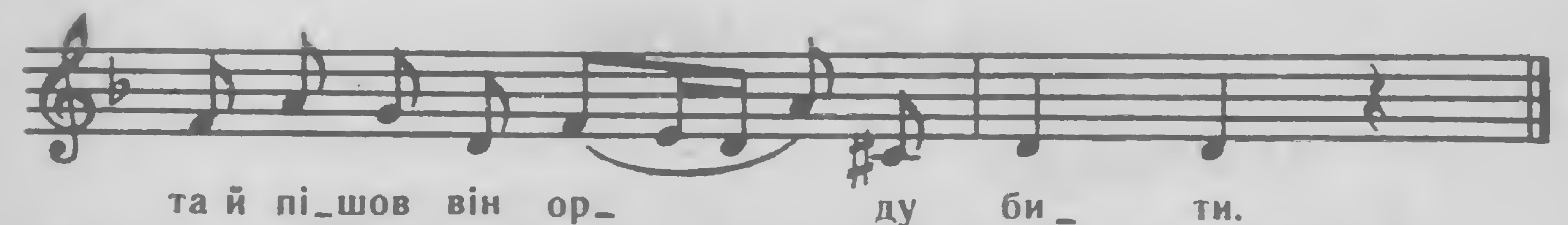

Ой не знав козак, ой не знав Супрун,
А як славоньки зажити,
Гей, зібрав військо славне запорізьке
Та й пішов він орду бити.

Ой у неділю, рано-пораненьку,
Супрун із ордою стявся,
А в понеділок, в обідню годину,
Сам в неволеньку попався.

«Ох і ти, козаче, козаче Супруне,
А де ж твої прегромкі рушниці?»
«Гей, мої рушниці в хана у світлиці,
Сам я, молодий, у темниці».

«Ох і ти, козаче, козаче Супруне,
А де ж твої воронії коні?»
«Гей, мої коні в хана на припоні,
Сам я, молодий, у неволі.

Ох і виведіте, мене виведіте
На Савур-могилу,
Гей, нехай стану, гляну-подивлюся
Я на мою Україну!

А з тої могили видно всі країни,
Сив орел літає,
Гей, стоїть військо славне запорізьке
Та як мак процвітає!»

ОЙ П'Є БАЙДА

Не поспішаючи

Ой п'є Байда мед-горілочку,
Та не день, не нічку,
Та не годиночку. | *Двічі*

Прийшов до нього цар турецький:
«Ой що ж бо ти робиш,
Байдо молодецький?» | *Двічі*

«Ой п'ю, царю, мед-горілочку,
Та не день, не нічку,
Та не годиночку». | *Двічі*

«Покинь, Байдо, байдувати,
Сватай мою дочку
Та йди царювати!» | *Двічі*

«Твоя дочка — поганая,
Вся турецька віра —
Віра проклятая». | *Двічі*

Ой як крикне цар турецький
Та на свої слуги,
Слуги молодецькі: | *Двічі*

«Візьміть Байду, ізв'яжіте
Та за ребро гаком,
Гаком зачепіте!» | *Двічі*

Взяли Байду, ізв'язали
Та й за ребро гаком,
Гаком зачіпали. | *Двічі*

Висить Байда на дубочку,
Та не день, не два,
Та й не одну нічку. | *Двічі*

Прийшов до нього цар турецький:
«Ой що ти бачиш,
Байдо молодецький?» | *Двічі*

«Бачу, царю, два дубочки,
А на тих дубочках
Сидять голубочки. | *Двічі*

Дозволь, царю, лучка взяти,
Тобі на вечерю
Голубочка зняти!» | *Двічі*

Ой як стрельнув Байда з лука —
Та попав царя
Поміж самі вуха, | *Двічі*

А царицю — в потилицю,
А цареву дочку —
В саму головочку. | *Двічі*

«Тобі, царю, в землі гнити,
Байді молодому
Мед-горілку пити!» | *Двічі*

ОЙ МОРОЗЕ, МОРОЗЕНКУ

Помірно

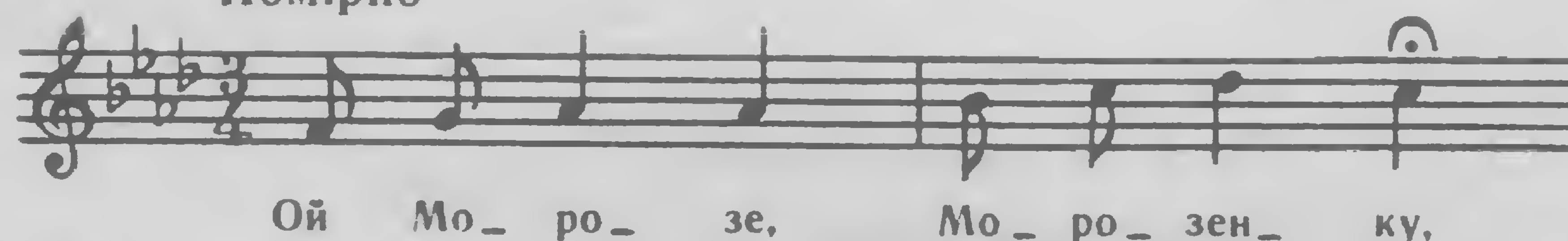

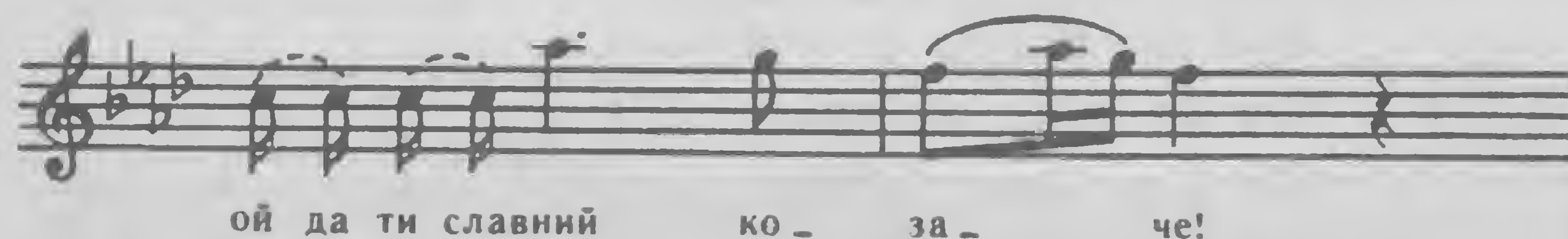

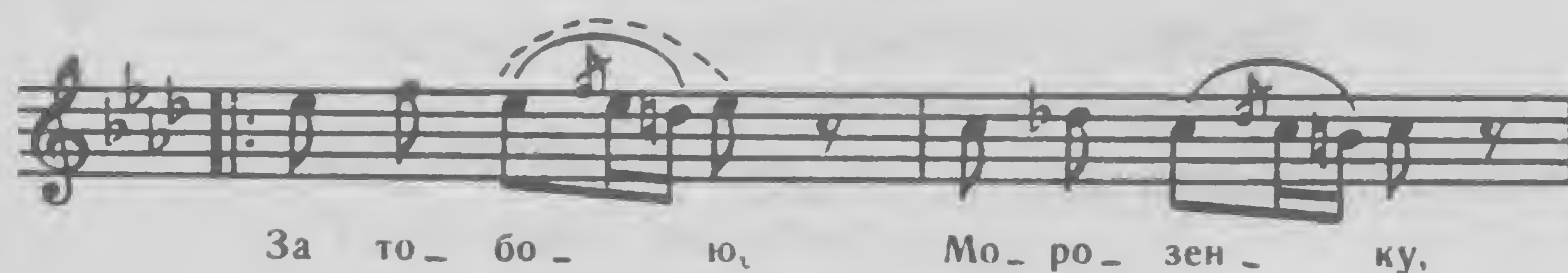

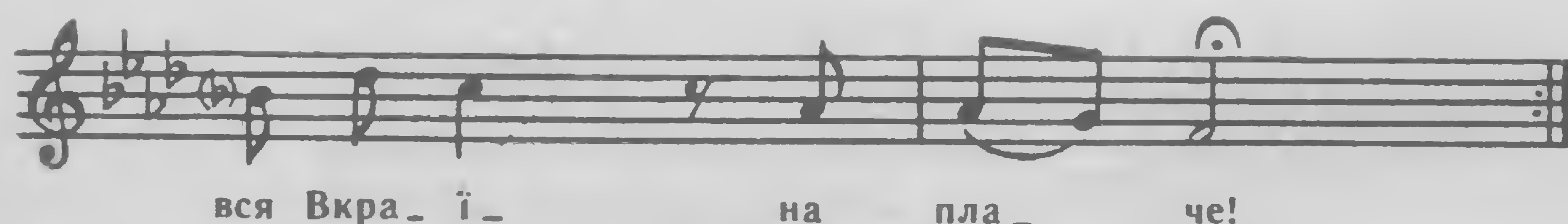

Ой Морозе, Морозенку,
Ой да ти славний козаче!

За тобою, Морозенку,
Вся Вкраїна плаче! | *Двічі*

Ой не так же Україна,
Як те горде військо.
Заплакала Морозиха,
Ідучи на місто. | *Двічі*

«Ой не плач же, Морозихо,
Не плач, не журися;
Піди з нами, козаками,
Мед-вина напийся!» | *Двічі*

«Чогось мені, козаченьки,
Мед-вино не п'ється:
Десь мій син Морозенко
З татарами б'ється!» | *Двічі*

Із-за гори, із-за кручі
Удале військо виступає,
Попереду Морозенко
Сивим конем виграває. | *Двічі*

Та схилив же голівоньку
Сиву коню аж на гриву,
Та й розпустив чорні кудрі
Сиву коню до копитів. | *Двічі*

То ж не грім в степу горгоче,
То ж не хмара світ закрила —
То ж татар велика сила
Козаченьків обступила. | *Двічі*

Бились зранку козаченьки
До ночі глухої,
Козаків лягло чимало,
А татар — утроє. | *Двічі*

Ні один козак не здався
Живим у неволю:
Полягли всі,
Не вернувся ні один додому. | *Двічі*

Не вернувся й Морозенко,
Голова завзята, —
Замучили молодого
Вороги прокляті! | *Двічі*

Вони ж його не стріляли
Й на четі не рубали;
Тільки з його молодого
Живцем серце виривали. | *Двічі*

Взяли його, поставили
На Савур-могилу:
«Дивись тепер, Морозенку,
На свою Вкраїну!» | *Двічі*

ОЙ З-ЗА ЛІСУ, ІЗ-ЗА ТЕМНОГО

Поволі

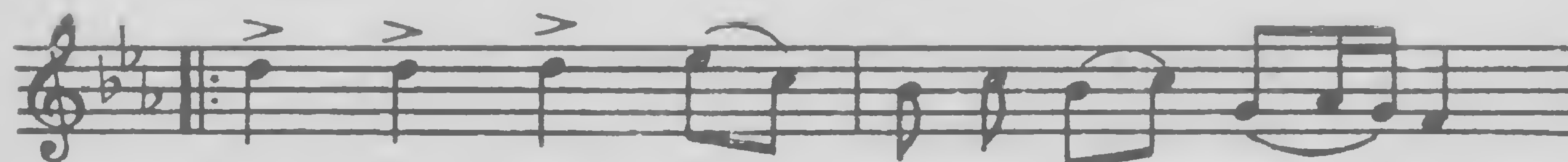

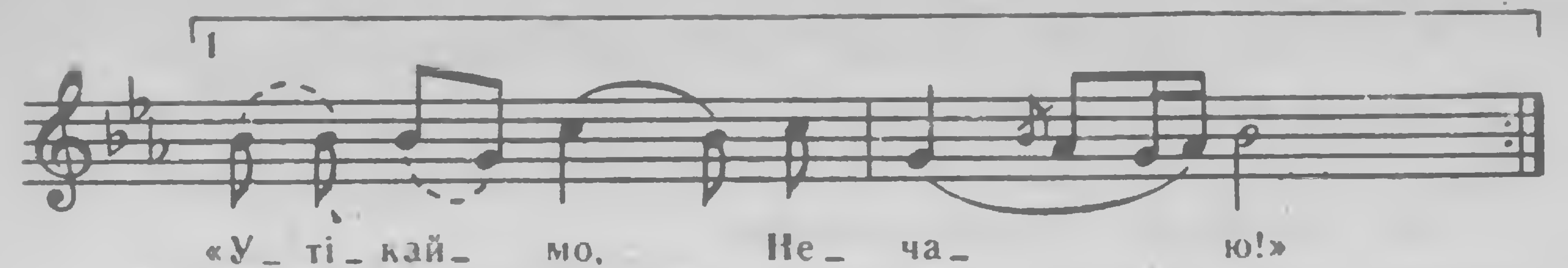

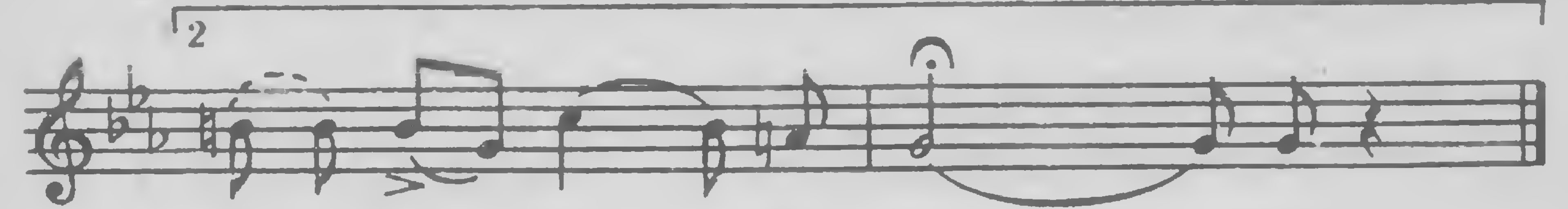

Ой з-за лісу, із-за темного,
Із-під Чорного гаю,
Як крикнули та козаченьки:
«Утікаймо, Нечаю! | *Двічі*

«Ой як же ми, козаченьки,
Будем утікати,
Свою славу козацькую
Під ноги топтати?» | *Двічі*

Ой поставив та козак Нечай
Та сторожу на місті,
А сам пішов до кумасеньки
Щуки-риби їсти. | *Двічі*

Не вспів козак, не вспів Нечай
Кінець столу сісти,
Подивиться у віконечко —
Аж нема сторожі в місті. | *Двічі*

Не вспів козак, не вспів Нечай
Щуки-риби їсти,
Ой як гляне в віконечко —
Аж ляшеньки в місті. | *Двічі*

Ой як крикне та козак Нечай
На джуру малого:

«Сідлай, хлопче, сідлай коня вороного,
А під мене та другого! | *Двічі*

Ой підтягай, милий хлопче,
Попруги істуга —
Буде на ляхів, на тих панів,
Велика потуга! | *Двічі*

Не вспів козак, не вспів Нечай
На коника сісти,
Як став ляхів, як став панків,
Як снопики, класти! | *Двічі*

Не вспів козак, не вспів Нечай
На коника сісти,
Як став ляшків, як став панків,
Як капусту, сікти. | *Двічі*

Обернувся козак Нечай
Од брами до брами —
Виклав ляшків, виклав панків
У чотири лави! | *Двічі*

Ой як глянув козак Нечай
На джуру малого —
Кладе джура, кладе малий
Ще й лучче од його! | *Двічі*

Ой як гляне козак Нечай
На правую руку —
Не вискочить кінь козацький
З ворожого трупу! | *Двічі*

Ой як гляне козак Нечай
Та на лівеє плече —
За ним річка кривавая,
Що й конем не втече! | *Двічі*

Не за великий час,
Та за малу годину
Покотилась Нечаєва
Голівонька в долину. | *Двічі*

Ой збіглися та козаченьки,
Стали сумувати:
«Ой де б же нам Нечаєве
Тіло поховати? | *Двічі*

Ой зійдемось, миле браття,
На високу могилу
Та посадим, миле браття,
Червону калину,
Щоб зійшла лицарська слава
На всю Україну!»

ОЙ СІВ ПУГАЧ НА МОГИЛІ

Стримано
Один
Ой сів пу_гач на мо_ги_лі
Всі
та й крик_нув він: «Пу_гу!»
Чи не бу_де

Ой сів пугач на могилі
Та й крикнув він: «Пугу!»
Чи не буде козаченькам, гей, | *Двічі*
Хоч на час потуги!

Наші шаблі заржавіли,
Мушкети без курків.
Наше серце козацькеє, гей, | *Двічі*
Не збоїться турків.

Ой колись ми панували,
А тепер не будем;
Того щастя, тої слави, гей, | *Двічі*
Повік не забудем!

ЗА СИБІРОМ СОНЦЕ СХОДИТЬ

За Сибіром сонце сходить...
Хлопці, не зівайте:
Ви на мене, Кармалюка, | *Двічі*
Всю надію майте!

Повернувся я з Сибіру,
Та не маю долі,
Хоч, здається, не в кайданах, | *Двічі*
А все ж не на волі.

Маю жінку, маю діти,
Та я їх не бачу...
Як згадаю про їх долю — | *Двічі*
Сам гірко заплачу!

Куди піду, подивлюся, —
Скрізь багач панує,
У розкошах превеликих | *Двічі*
І днює й ночує.

Убогому, нещасному —
Тяжкая робота,
А ще гіршая неправда — | *Двічі*
Вічная скорбота!

Зібрав собі славних хлопців.
Що ж кому до того?
Засідаєм при дорозі | *Двічі*
Ждать подорожнього.

Чи хто іде, чи хто їде,
Так час нудно ждати,
Що не маю пристанища, | *Двічі*
Ані своєї хати.

Асесори, ісправники
За мною ганяють,

Більше ж вони людей вбили, | *Двічі*
Як я гріхів маю!

Зовуть мене розбійником,
Що людей вбиваю,—
Я багатих убиваю, | *Двічі*
Бідних нагараждаю.

З багатого хоч я візьму,
Убогому даю;
А так гроші розділивши, | *Двічі*
Гріха я не маю.

МАКСИМ, КОЗАК ЗАЛІЗНЯК

Маршово

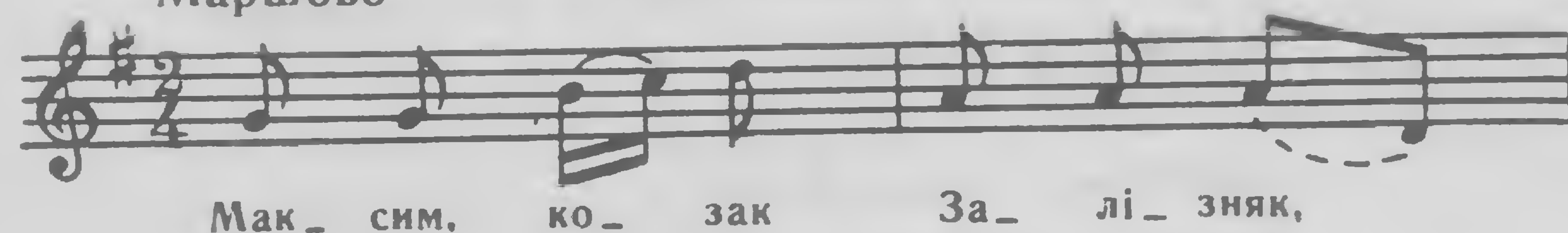

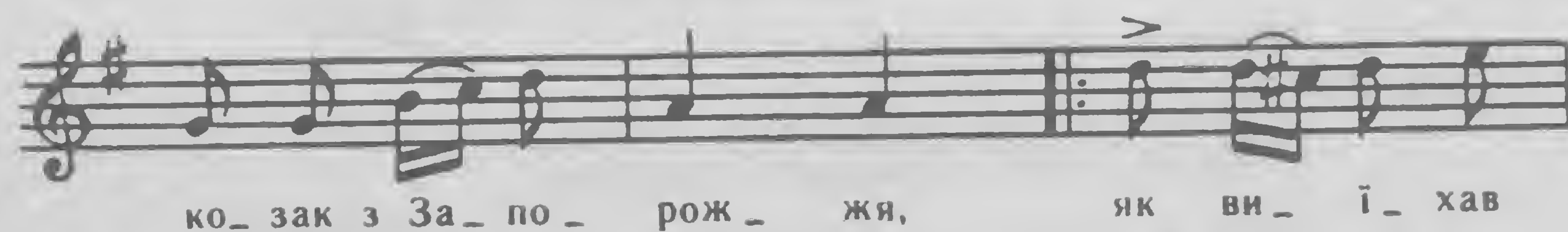

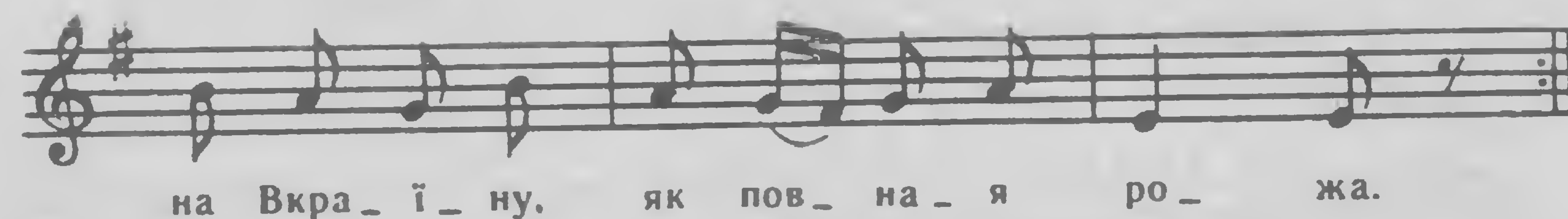

Максим, козак Залізняк,
Козак з Запорожжя,
Як виїхав на Вкраїну, | *Двічі*
Як повная рожа.

Зібрав війська сорок тисяч
В місті Жаботині;
Обступили город Умань | *Двічі*
У одній годині.

Обступили город Умань,
Поробили шанці.
Як вдарили з семи гармат | *Двічі*
У середу вранці!

Як вдарили з семи гармат
Усереду вранці —
Накидали воріженьків | *Двічі*
Повнісінькі шанці!

Отак козак Залізняк
За родину бився;
І за теє вічной слави | *Двічі*
В внуках заручився!

ДОБРИЙ ВЕЧІР ТОБІ, ЗЕЛЕНА ДІБРОВО

Поволі

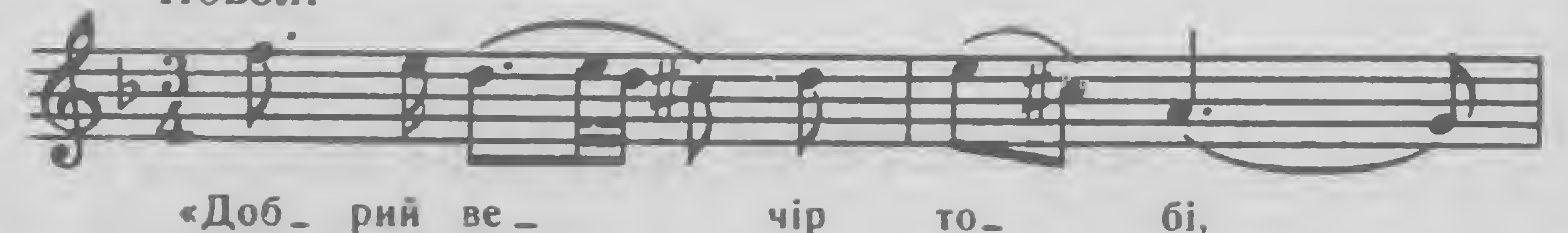

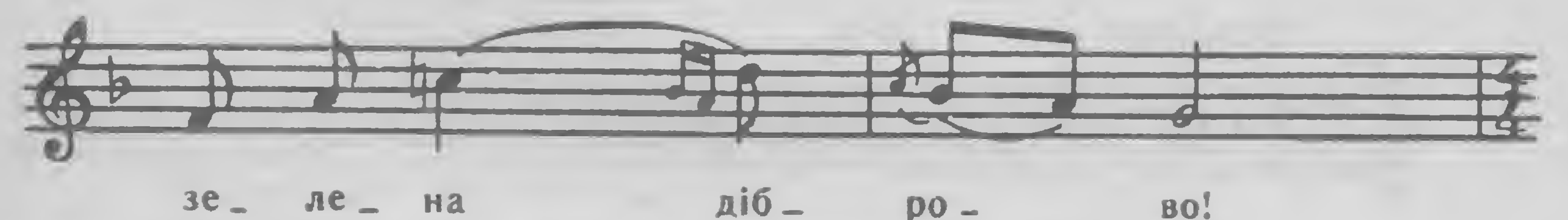

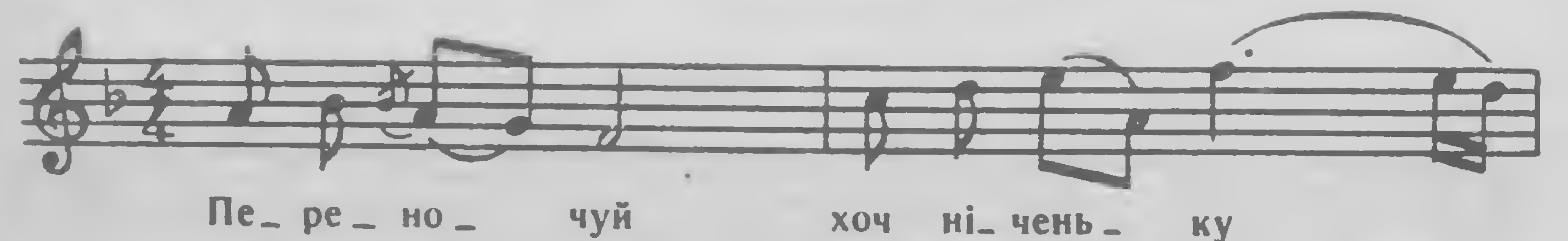

«Добрий вечір тобі, зелена діброво!
Переночуй хоч ніченьку мене молодого!»

«Не переночую, бо славоньку чую
А про твою, козаченьку, голову буйную».

«Добрий вечір тобі, зелений байраче!
Переночуй хоч ніченьку та волю козачу!»

«Не переночую, бо жаль мені буде, —
Щось у лузі сизий голуб жалібненько гуде.

Вже ж про тебе, козаченьку, вороги питають,
Щодня й ночі в темнім лузі все тебе шукають».

Гей як крикне козаченько до гаю, до гаю:
«Наїжджайте, воріженьки, сам вас накликаю!»

ЗАСВИСТАЛИ КОЗАЧЕНЬКИ

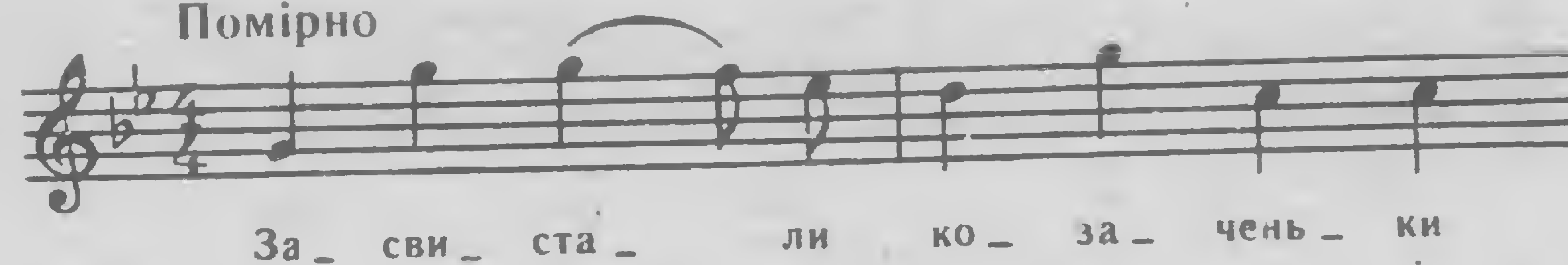

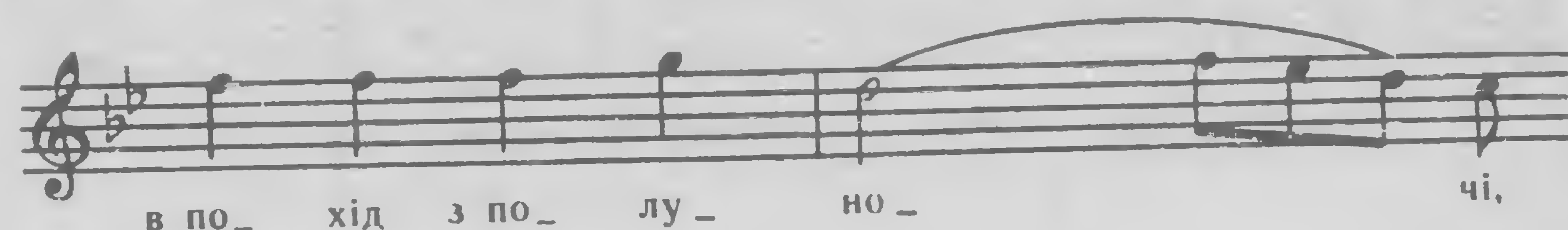

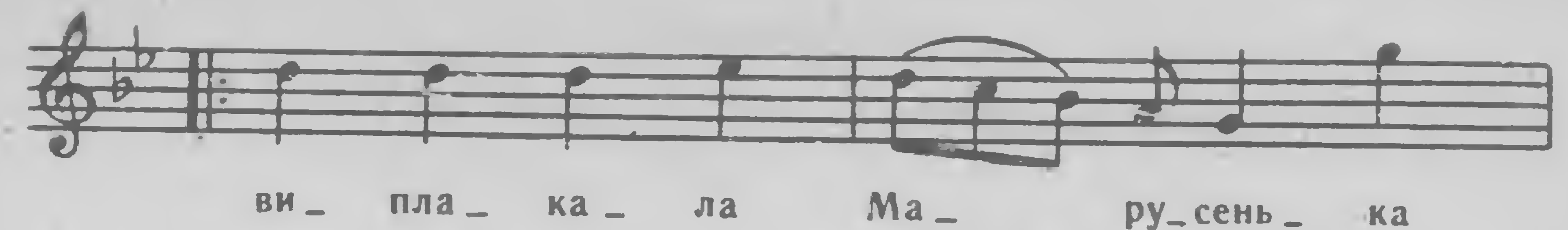

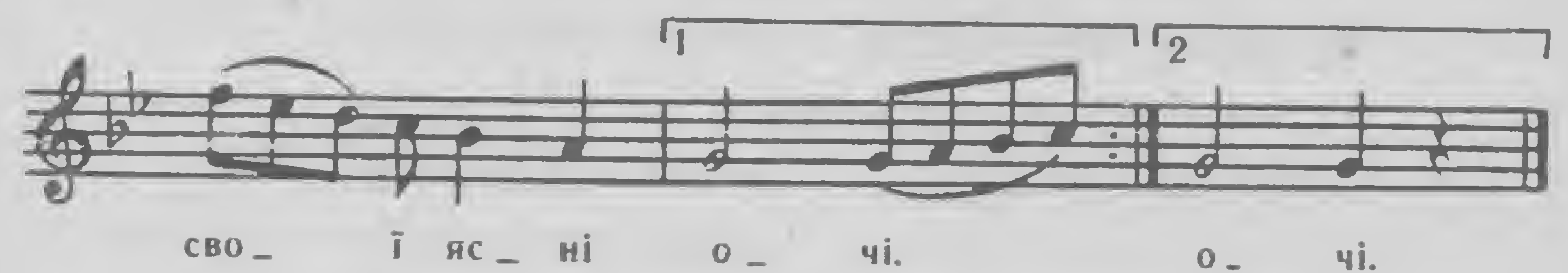

Засвистали козаченьки
В похід з полуночі,
Виплакала Марусенька
Свої ясні очі. | *Двічі*

Не плач, не плач, Марусенько,
Не плач, не журися,
Та за свого миленького
Богу помолися! | *Двічі*

Стоїть місяць над горою,
А сонця немає.
Мати сина в доріженьку
Слізно проводжає: | *Двічі*

«Іди, іди, мій синочку,
Та не забаряйся,
За чотири неділеньки
Додому вертайся!» | *Двічі*

«Ой рад би я, матусенько,
Скоріше вернуться,
Та щось мій кінь вороненький
В воротях спіткнувся. | *Двічі*

Ой бог знає, коли вернусь,
В якую годину;

Прийми ж мою Марусеньку,
Як рідну дитину!» | *Двічі*

«Ой рада б я Марусеньку
За рідну прийняти,
Та чи буде ж вона мене,
Сину, шанувати?» | *Двічі*

«Ой не плачте, не журітесь,
В тугу не вдавайтесь:
Заграв мій кінь вороненький —
Назад сподівайтесь!» | *Двічі*

ГЕЙ, ГУК, МАТИ, ГУК

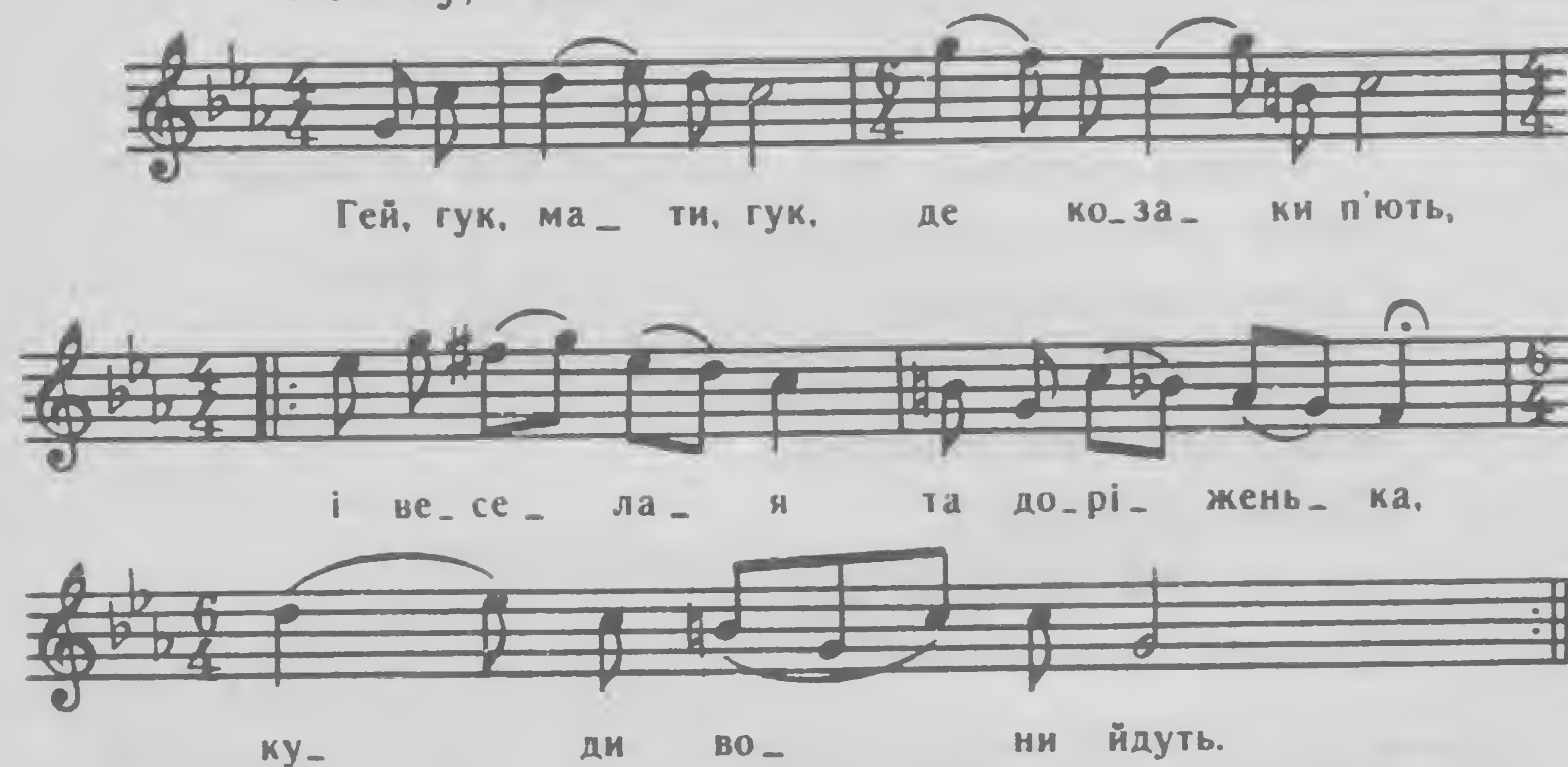

Гей, гук, мати, гук,
Де козаки п'ють,
І веселая
Та доріженька,
Куди вони йдуть. | *Двічі*

Та куди ж вони йдуть,
Там бори гудуть,
Поперед себе
Та вражих панів
Облавою пруть. | *Двічі*

Зібрались вони
Під рясні дуби,
Та чекаючи
Та й отамана
На раду собі. | *Двічі*

Отаман іде,
Як голуб гуде,
А під білою
Та березою
Головку кладе. | *Двічі*

«Отамане наш,
Не дбаєш за нас,
Ось і, бач, наше
Та товариство,
Як розгардіяш. | *Двічі*

Чи не срам тобі
Покидати нас
І по застумах
Та цього лісу
Блукати без нас? | *Двічі*

Глянь, отамане,
Вже світ настає.
Ой уже ж наше
Та товариство
Коней сідлає!» | *Двічі*

«Ой помру ж я, помру,
Не зажив слави,
Бо нема мені
Та долі бути
Батьком над вами». | *Двічі*

ЗЕЛЕНИЙ ДУБОЧКУ

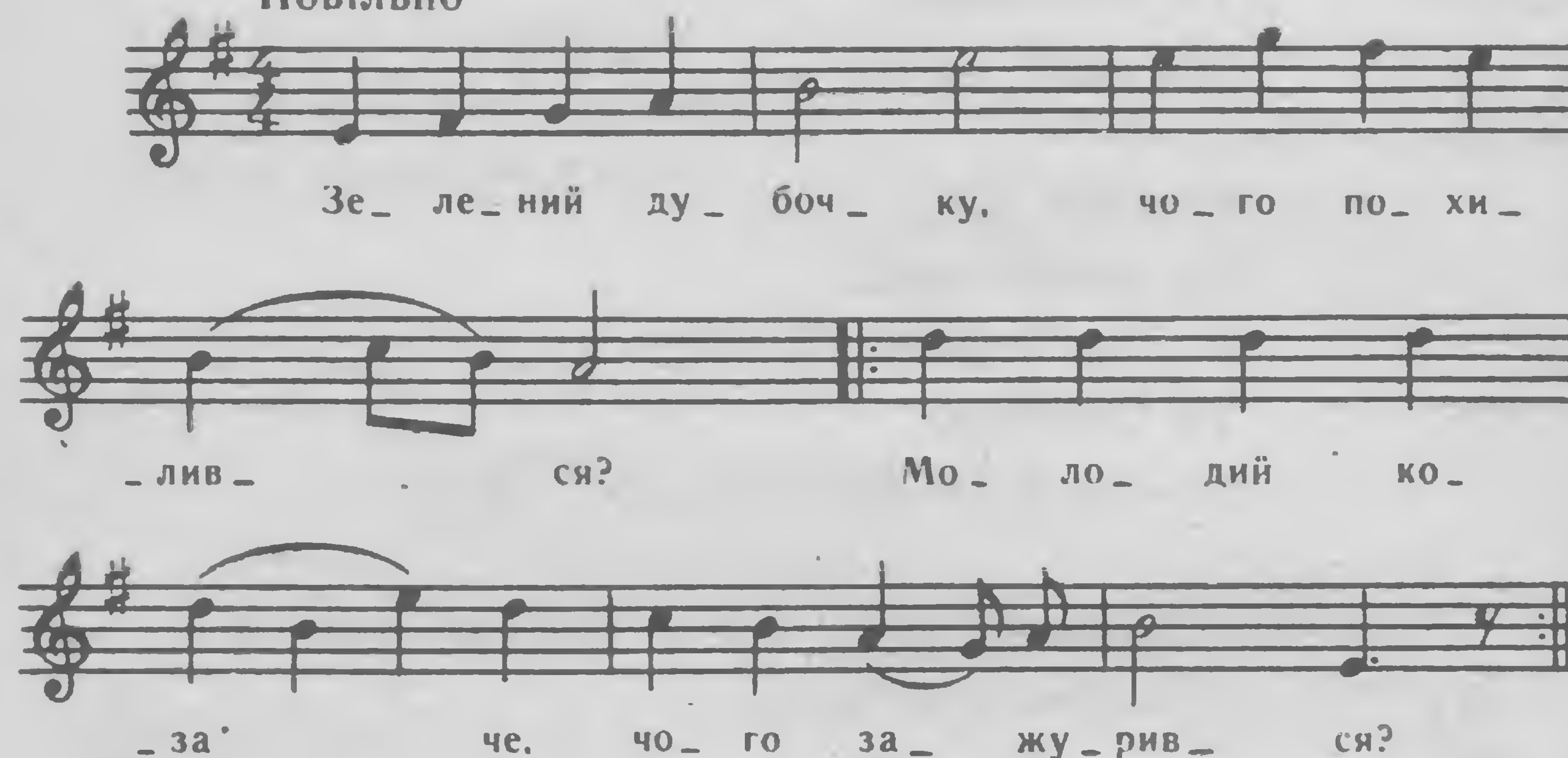

Зелений дубочку,
Чого похилився?
Молодий козаче, | *Двічі*
Чого зажурився?

Молодоий козаче,
Чого зажурився,
Чи коні пристали, | *Двічі*
Чи з дороги збився?

«Коні не пристали,
З дороги не збився,
Тільки зажурився, —
Без долі родився». | *Двічі*

ОЙ ГАЙ, МАТИ

Ой гай, мати, ой гай, мати,
Ой гай зелененький...
Ой поїхав з України
Козак молоденький.

Виїжджавши, шапку знявши,
Низенько вклонився:
«Ой прощайте, слобожани,
Може, з ким сварився!»

Хоч сварився, не сварився,
Аби помирився,
Як виїхав на битий шлях —
Слізоньками вмився.

«Приливайте доріженьку,
Щоб не курилася;

Розважайте рідну неньку,
Щоб не журилася!

Приливайте доріженьку,
Що куриться курно;
Розважайте дівчиноньку,
Що журиться журно!»

Приливали доріженьку —
Вона все куриться;
Розважали рідну неньку —
Вона все журиться.

«Не жаль мені доріженьки,
Що пилом припала,
А жаль мені дівчиноньки,
Що дурно пропала!»

ОЙ КРИКНУЛА ЛЕБІДОНЬКА

Речитативом

Ой крик_ ну_ ла ле_ бі_ донь_ка,
із- за хви_ лі ви_ ри_ на_ ю_ чи,
за_ спі_ ва_ ли ко_ за_ чень_ ки,
та у по_ хід ви_ сту_ па_ ю_ чи.

Ой крикнула лебідонька,
Із-за хвилі виринаючи,
Заспівали козаченьки,
Та у похід виступаючи.

«Чи ж нам, браття, на Січ іти,
Ой чи тута зимуватися?
Навчилися батьки наші
Та і без нас пробуватися».

Їде козак дорогою,
Копією упирається,
За ним іде дівчинонька,
Слізоньками умивається.

Ой у полі могилонька —
Ні обійти, ні об'їхати.
Молись богу, дівчинонько,
Щоб у війську не загинути!

ОЙ КРЯЧЕ, КРЯЧЕ ТА ЧОРНЕНЬКИЙ ВОРОН

Помірно

Ой кря_че, кря_ че та чорненький во_ рон
та у лу_ зі над во_ до_ ю;
ой пла_ че, пла_ че ко_ зак мо_ ло_ день_ кий

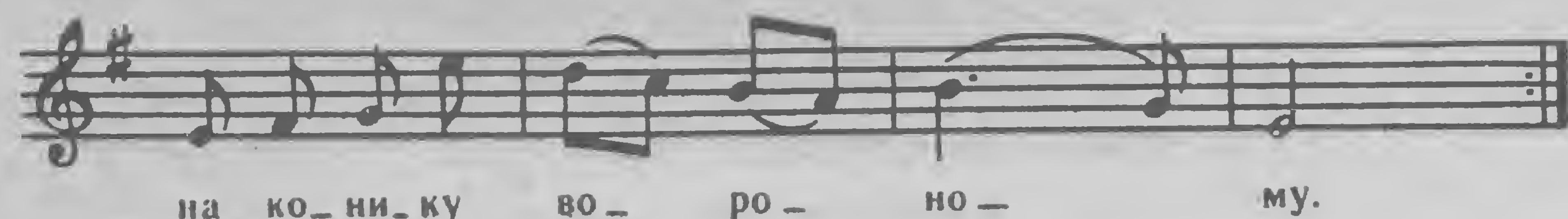

Ой кряче, кряче та чорненький ворон
Та у лузі над водою;
Ой плаче, плаче козак молоденький
На конику вороному. | *Двічі*

Ой кряче, кряче та чорненький ворон
Та на глибокій долині;
Ой плаче, плаче молодий козаче
По нещасливій годині. | *Двічі*

«Вороний коню, грай ти підо мною!
Та розбий ти тугу мою!
Розбий, розбий тугу по темному лугу
Козакові молодому». | *Двічі*

Ой іде козак та доріженькою,
Слізоньками умивається:
«Десь моя ненька, десь моя старенька
Та за мною убивається». | *Двічі*

Та в неділеньку, рано-пораненьку,
Ще як сонце не сходило,
Та з'їжджалася вся моя родина:
Вона мене випроводила. | *Двічі*

«Випроводжаєш мене, моя родинонько,
Да чи не жаль тобі буде,
Як я поїду на ту Україну
Та поміж чужії люди? | *Двічі*

Ой згадай мене, моя стара нене,
Сідаючи та обідати,—

Десь моя дитина на чужій стороні
Да нікому та одвідати. | *Двічі*

Ой згадай мене, моя стара нене,
Як сядеш у вечері їсти,—
Десь моя дитина на чужій стороні,
Да нема од його вісті». | *Двічі*

ОЙ ПУЩУ Я КОНИЧЕНЬКА В САДУ

Поволі, співуче

Ой пущу я кониченька в саду, (2)
А сам піду к отцю на пораду.
Отець мій по садочку ходить,
За поводи кониченька водить.

«Ой на, сину, коника, не гайся, (2)
Щоб ти 'д того війська не зостався!»
Військо йде, короговки мають,
Попереду музиченьки грають.

Ой пущу я кониченька в саду, (2)
А сам піду к неньці на пораду.
Ненька моя по садочку ходить,
У рученьках сорочечку носить.

«Ой на, сину, сорочку, не гайся, (2)
Щоб ти 'д того війська не зостався!»
Військо йде, короговки мають,
Попереду музиченьки грають.

Ой пущу я кониченька в саду, (2)
А сам піду к милій на пораду.
Мила моя по садочку ходить,
На рученьках мале дитя носить.

«Ой на, милий, дитину, загайся, (2)
Щоб ти 'д того війська та зостався!»
Військо йде, короговки мають,
Попереду музиченьки грають.

ОЙ У ЛУЗІ ТА ЩЕ Й ПРИ БЕРЕЗІ

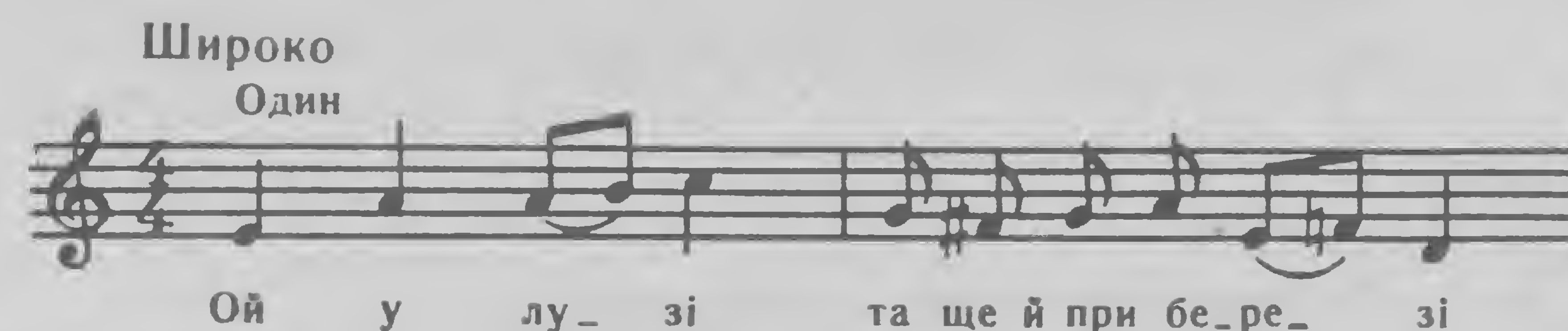

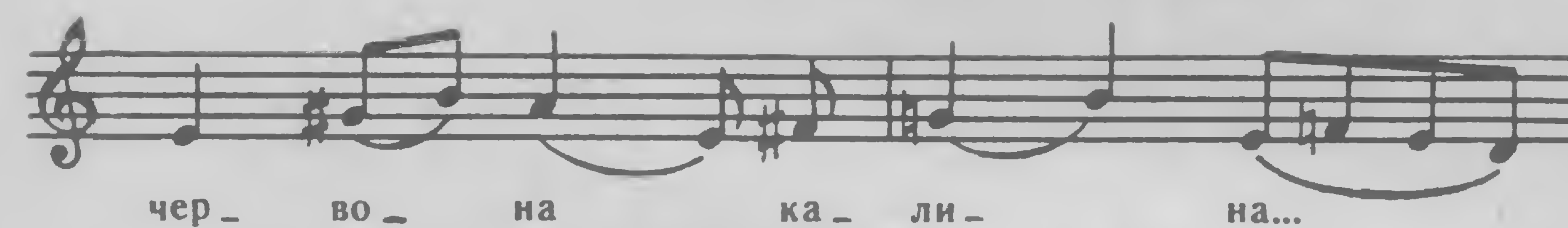

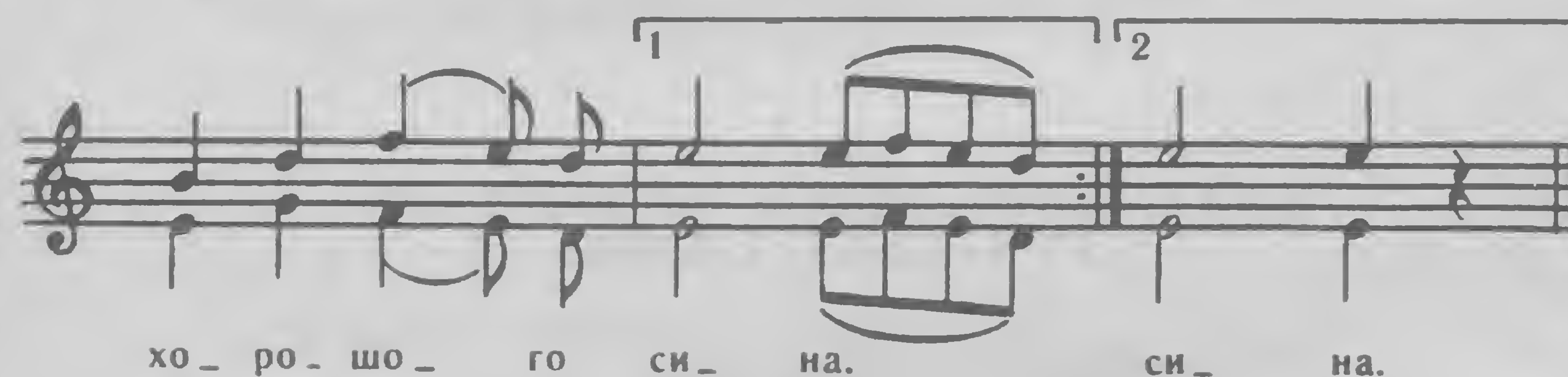

Ой у лузі та ще й при березі
Червона калина...
Породила молода дівчина
Хорошого сина. | *Двічі*

Вона його та ще й породила
В зеленій діброві,
Та не дала тому козакові
Ні щастя, ні долі. | *Двічі*

Та й не дала тому козакові
Ні щастя, ні долі,
Тільки дала тому козакові
Та чорнії брови. | *Двічі*

«Було б тобі, моя рідна мати,
Цих брів не давати,
Було б тобі, моя рідна мати,
Щастя-долю дати!» | *Двічі*

Розвивайся а ти, сухий дубе,—
Завтра мороз буде!..
Собирайся, молодий козаче,—
Завтра похід буде! | *Двічі*

«Я морозу та ще й не боюся —
Зараз розів'юся!»
«Я походу та ще й не боюся —
Зараз обернуся!» | *Двічі*

ПРОЩАЙ, СЛАВА

Швиденько

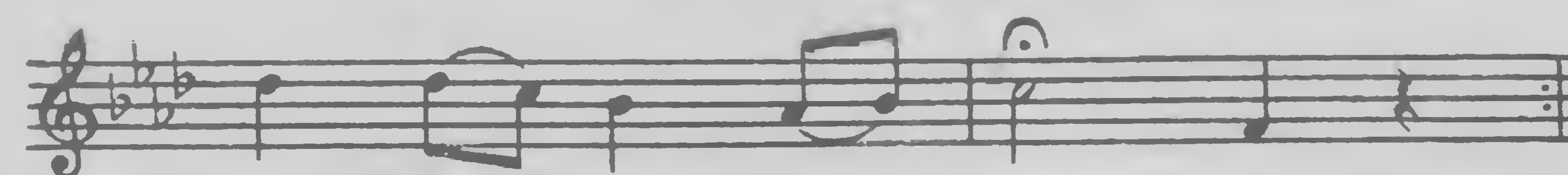

Прощай, слава, город рідненький,
Прощай, Україно!
Прощай, мій сад зелененький,
Прощавай, дівчино! | *Двічі*

А в тім саду, саду зеленому,
Де сонечко сяє,
На калині біля хати
Соловей співає. | *Двічі*

Співай, співай, співай, соловейку,
Сидя на калині.
Не журися, дівчинонько,
У тяжкій годині. | *Двічі*

А я піду на край світа,
Буду воювати,
Тебе, моє серденятко,
Буду споминати. | *Двічі*

ТА НЕ ЖУР МЕНЕ, МОЯ МАТИ

Чутливо, з журбою

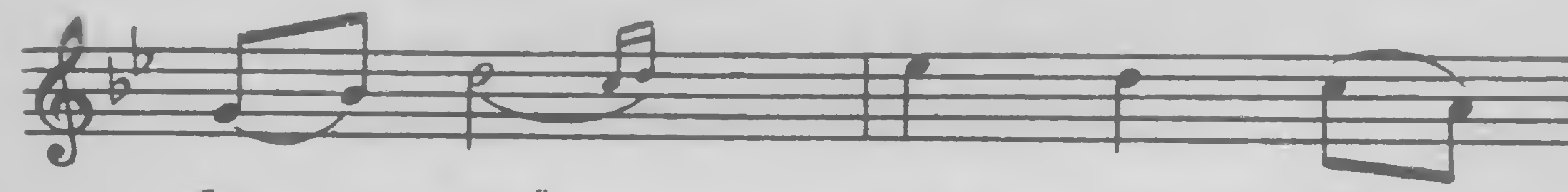

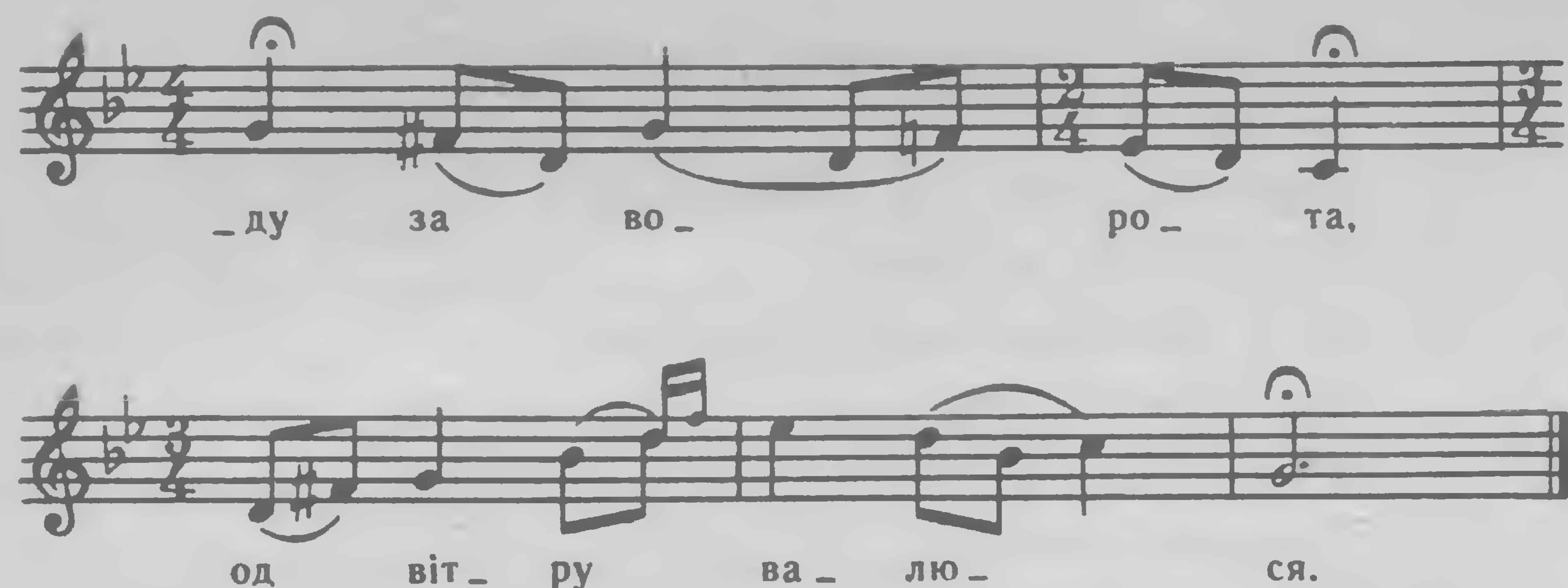

Та не жур мене, моя мати,
Бо я й сам журюся,
Ой як вийду за ворота,
Од вітру валюся.

Ой осідлаю кониченька,
Коня вороного,
Нехай несе в чисте поле,
Мене молодого.

В чистім полі тирса шумить,
Катран зеленіє,
В чистім полі своя воля,
Що й серце німіє.

Ой зійду я на могилу —
Гляну-подивлюся,
Як згадаю про ту волю,
То й знов зажурюся.

КОЗАЧЕНЬКУ, КУДИ ЙДЕШ

Повільно

«Козаченьку, куди йдеш?
Невже жалю не маєш?»
«Ой не плач же, дівчинонько, не журись
Та до мого серденька пригорнись». | *Двічі*

«Я без тебе загину,
Як ти підеш в чужину...»
«Ой не плач же, дівчинонько, не журись
Та до мого серденька пригорнись». | *Двічі*

«Чи тебе лихо жене?
Бачу — зрадиш ти мене».
«Я вернуся, серденько, восени,
Як упаде листячко з калини». | *Двічі*

Ждала дівка навісна —
Мина осінь і весна.
Нема, нема козаченька та й не чуть,
Злії люди, вороженьки, вже кують. | *Двічі*

А як жито зацвіло,
Прийшла вістка у село:
«Не вертатись вже до тебе козаку —
Заснув в степу він, сердега, довіку...» | *Двічі*

КОЗАКА НЕСУТЬ

Козака несуть,
І коня ведуть,
Кінь головоньку клонить. (2)

А за ним, за ним
Його дівчина
Білі рученьки ломить. (2)

Ой ломи, ломи
Білі рученьки
До єдиного пальця! (2)

А не знайдеш ти,
Та дівчинонько,
Над козака коханця! (2)

ОЙ НА ГОРІ ВОГОНЬ ГОРИТЬ

Ой на горі вогонь горить,
А в долині козак лежить. (2)

Порубаний, постреляний,
Китайкою покриваний. (2)

Накрив очі осокою,
А ніженьки китайкою. (2)

А ніженьки китайкою,
А рученьки нагайкою. (2)

Що в головах ворон кряче,
А в ніженьках коник плаче. (2)

«Ой коню мій вороненький,
Товаришу мій вірненький! (2)

Не плач, коню, надо мною,
Не бий землі під собою. (2)

Біжи, коню, дорогою
Степовою широкою. (2)

Та прибіжиш під батьків двір,
Та вдаришся під частокіл. (2)

Як прибіжиш під ворота,
Стукни-грюкни коло плота. (2)

Вийде сестра — розгнуздає,
Вийде мати — розпитає: (2)

«Ой коню мій вороненький,
А де ж мій син молоденький?» (2)

«Не плач, мати, не журися,
Та вже твій син оженився: (2)

Та взяв собі паняночку —
В чистім полі земляночку...» (2)

ЧОРНА РІЛЛЯ ІЗОРАНА

Повільно

Чор_ на ріл_ ля і_ зо_ ра_ на,
гей, гей! Чор_ на ріл_ ля

і_ зо_ ра_ на і ку_ ля_ ми
за_ сі_ я_ на, гей, гей!
І ку_ ля_ ми за_ сі_ я_ на.

Чорна рілля ізорана, гей, гей!
Чорна рілля ізорана
І кулями засіяна, гей, гей!
І кулями засіяна.

Білим тілом зволочена, гей, гей!
Білим тілом зволочена
І кровію сполощена, гей, гей!
І кровію сполощена.

Вітер віє по долині, гей, гей!
Вітер віє по долині,
Лежить жовнір на могилі, гей, гей!
Лежить жовнір на могилі.

Ані тата, ані мами, гей, гей!
Ані тата, ані мами,
Ані труни, ані ями, гей, гей!
Ані труни, ані ями.

А нікому задзвонити, гей, гей!
А нікому задзвонити,

Китайкою личко вкрити, гей, гей!
Китайкою личко вкрити.

Летить ворон з чужих сторон, гей, гей!
Летить ворон, усідає,
Йому очі випиває, гей, гей!
Йому очі випиває.

Соціально-побутові пісні

ПОБРАТАВСЯ СОКІЛ

Поволі

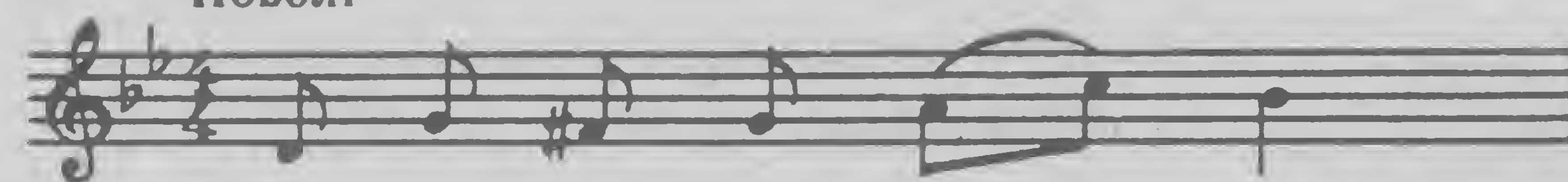

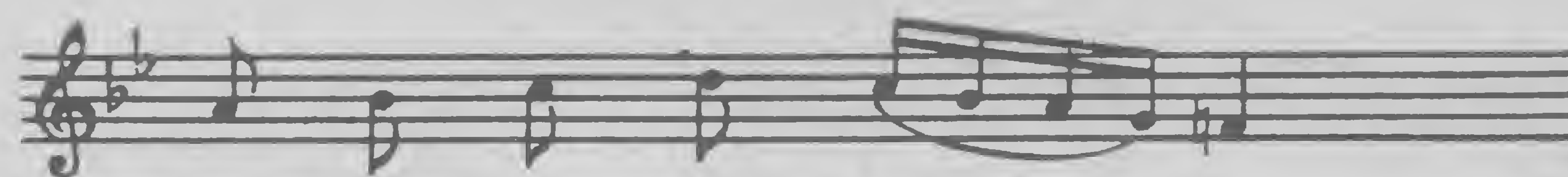

Побратався сокіл
З сизокрилим орлом:
«Ой брате ж мій, брате,
Сизокрилий орле!

Покидаю тобі
Всі мої пожитки,
Всі мої пожитки
Й маленькії дітки.

А сам полину я
В чужу сторононьку,
В чужу сторононьку
Шукать талануньку.

Ой як добре буде,
То я забарюся,

А як худо буде,
То й назад вернуся».

Літа сокіл літо,
Літа сокіл друге,
На третеє літо
Сокіл прилітає.

Сокіл прилітає
Та й орла питає:
«Ой брате ж мій, брате,
Сизокрилий орле!

А де ж ти дів, брате,
Всі мої пожитки,
Всі мої пожитки
Й маленькії дітки?»

«Твої, брате, дітки
Полинули в луги,
Полинули в луги
З великої туги.

Сіли вони в лісі
На високім древі,
На високім древі,
На колючім терні.

Приїхали, брате,
Пани й паненята,
Та й забрали вони
Діти-соколята.

Терни порубали,
Соколят забрали.

Турецькому царю
В дарунок віддали».

«Бодай тії пани
Та й не панували,
Ой що моїх діток
В чужий край заслали!»

ПОЖУРИЛОСЯ МИЛЕЄ БРАТТЯ

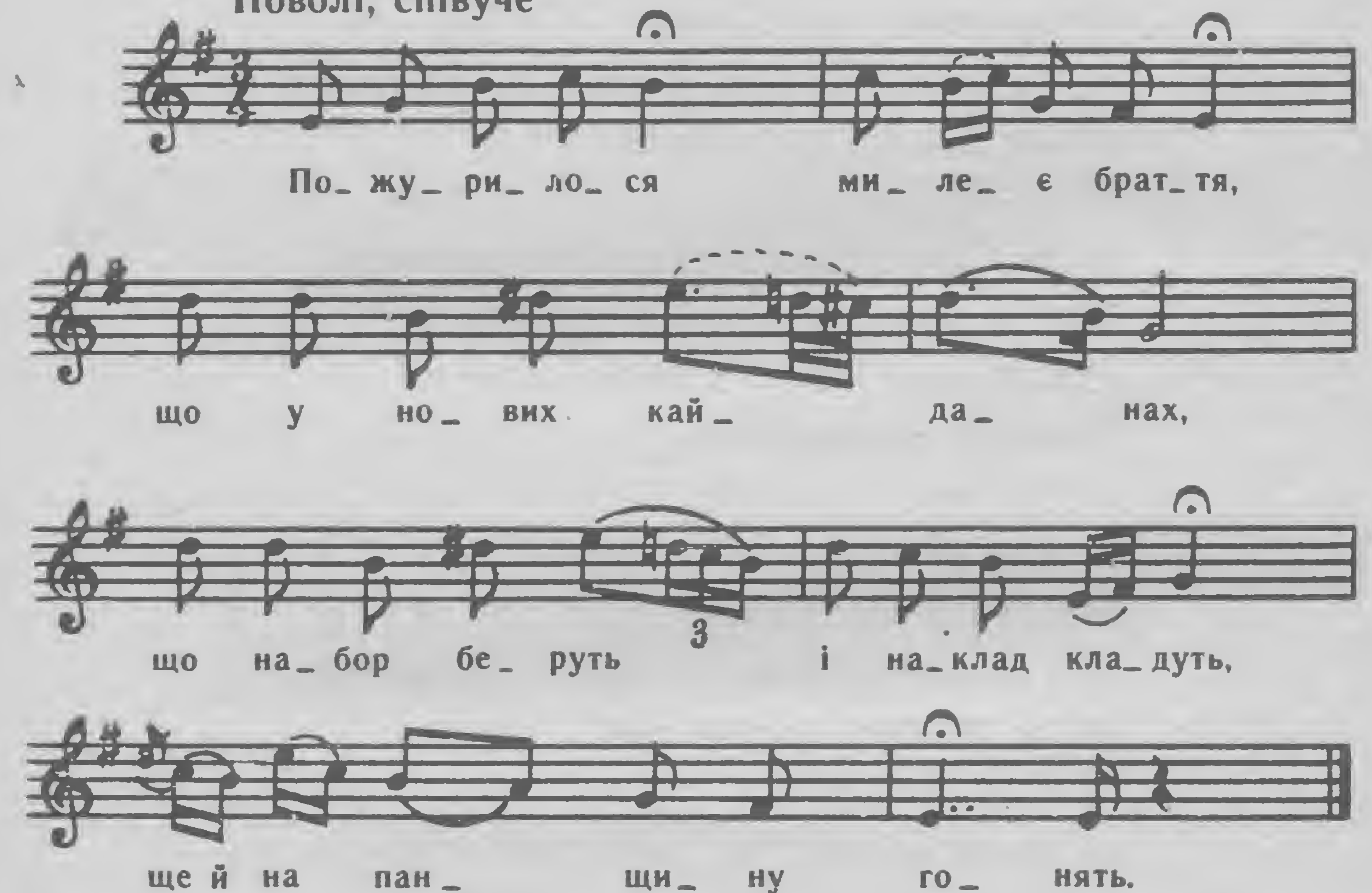

Пожурилося милеє браття,
Що й у нових кайданах,
Що набор беруть і наклад кладуть,
Ще й на панщину гонять.

Золота грива перса покрила
У коня вороного...
Білеє личко, чорнії брови
У козака молодого.

Сідлає козак коня вороного
Та й їде на Вкраїну,
А за ним, за ним отець-матуся:
«Завернися, мій сину!»

«Ой не вернуся, отець-матуся!
Поїду на Вкраїну...
В мене кінь вороний, сам я молодий,
То, здається, не загину».

Поїхав козак в зелений байрак,
Став коня напувати;
А за ним, за ним а пан Журавський —
Хоче в неволю взяти.

«Ой бери, пане, сукна й жупани,
Ще й коня вороного, —
Не візьми мене у неволеньку,
Козака молодого!»

Узяли його, повели його
Ярами й долинами,
Та й зняли йому з пліч головоньку
Між трьома могилами...

«Чи не жаль тобі, зелений дубе,
Тієї тополі буде,
Що не раз, не два твій жолудочок
Під її листом буде?

Чи не жаль тобі, молодий козаче,
Тієї дівчини буде,
Що любив-кохав півтора года,
А тепер візьмуть люди?»

У НЕДІЛЮ РАНО-ВРАНЦІ

Повільно
Один
Всі
У не_ ді_ лю ра_ но- вран_ ці
у_ сі дзво_ ни дзво_ нять,
о_ са_ у_ ли з ко_ за_ ка_ ми
на пан_ щи_ ну го_ нять.

У неділю рано-вранці
Усі дзвони дзвонять,
Осаули з козаками
На панщину гонять.

А в нашого оконома
Шовковії очі...
Плачуть, плачуть бідні люди,
На панщину йдучи.

А в нашого оконома
Червоная шапка...

Як приїде на панщину,
Скаче, як та жабка.

А вже вечір вечоріє,
Сонце над вербами...
«Пусти, пане окономе,
Додому з серпами!

Скажи, пане окономе,
Скажи, розпроклятий,
Хто ж те буде жито жати,
Коли нас не стане?

Ой не думай, окономе,
Що ми не бадьорі!
Як повстанем проти царів —
Перевернем гори!»

ЯРОМ, ХЛОПЦІ, ЯРОМ

Дуже повільно

Я_ ром, хлоп_ ці, я_ ром —
пше_ ни_ чень_ ка ла_ ном,
тем_ ни_ ми лу_ га_ ми —
шов_ ко_ ва тра_ ви_ ця.

Яром, хлопці, яром —
Пшениченька ланом,
Темними лугами —
Шовкова травиця.

Темними лугами —
Шовкова травиця...
Козаки гуляли,
Пана виглядали.

«Марусенько-пані,
Чи є пан удома?
А як нема пана,
Вийди до нас сама!»

Марусенька пишна
В черевичках вийшла,
На поріг ступає,
Згорда промовляє.

Згорда промовляє:
«Здрастуйте, козаки!
Не єсть ви козаки,
Єсть ви гайдамаки!

Не єсть ви козаки,
Єсть ви гайдамаки,
Бо я свого пана
Коники спізнала.

А один кінь карий,
А другий буланий,
А третій вороний —
То панів верховий.

А третій вороний —
То панів верховий,

Той, що під тобою,
Той був під слугою!»

«Марусенько наша,
Неправдонька ваша,
Бо ми усі коні
В пана покупили.

Бо ми усі коні
В пана покупили,
На гнилій колоді
Гроші полічили.

На гнилій колоді
Гроші полічили,
В глибокій криниці
Могорич запили.

В глибокій криниці
Могорич запили,
В широкій долині
Пана поховали!»

У МІСТЕЧКУ БОГУСЛАВКУ

Помірно

У містечку Богуславку —
Каньовського пана —
Там гуляла Бондарівна,
Як пишная пава.

У містечку Богуславку
Сидить дівок купка,
Межи ними Бондарівна,
Як сива голубка.

Прийшов до них пан Каньовський
Та й шапочку ізняв,
Обійняв він Бондарівну
Та й поцілував.

«Ой не годен, пан Каньовський,
Мене цілувати,
Тільки годен, пан Каньовський,
Мене роззувати!»

Ой шепнули люди добрі
Бондарівні тихо:
«Тікай, тікай, Бондарівно,
Буде тобі лихо!»

Ой тікала Бондарівна
З високого мосту;
Сама ж вона хорошая,
Хорошого зросту.

Ой тікала Бондарівна
Помежи горами,

А за нею два жовніри
З голими шаблями.

Ой повели Бондарівну
Помежи крамниці —
Прицілився пан Каньовський
З срібної рушниці.

«Ой чи хочеш, Бондарівно,
Ізо мною жити,
А чи волиш, Бондарівно,
В сирій землі гнити?»

«Ой волю ж я, пан Каньовський,
В сирій землі гнити,
Ніж з тобою поневолі
На цім світі жити!»

Ой як тільки Бондарівна
Та цеє сказала,
Ой вистрелив пан Каньовський —
Бондарівна впала...

«Ой ідіте до Бондаря,
Дайте батьку знати:
Нехай іде свою доньку
На смерть наряджати!»

«Ой на ж тобі, старий Бондар,
Таляриків бочку:
Оце тобі, старий Бондар,
За хорошу дочку!»

Ударився старий Бондар
В стіну головою:

«Бондарівно, моя донько,
Пропав я з тобою!»

Ой поклали Бондарівну
На тесову лавку,
Поки звелів пан Каньовський
Викопати ямку.

Лежить, лежить Бондарівна
Сутки ще й годину,
Поки звелів пан Каньовський
Зробить домовину.

Ударили в усі дзвони,
Музики заграли,
А вже ж дівку Бондарівну
Навіки сховали!

ОЙ ГЕЙ!
ТА ОЙ ХТО ГОРЯ НЕ ЗНАЄ

Дуже повільно

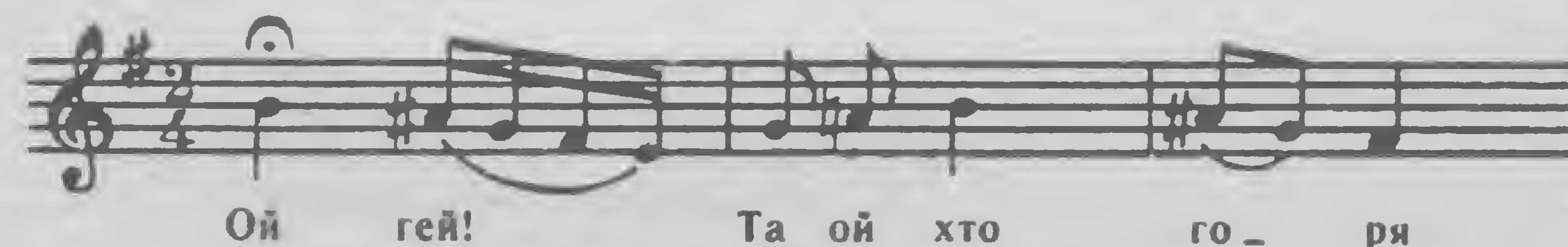

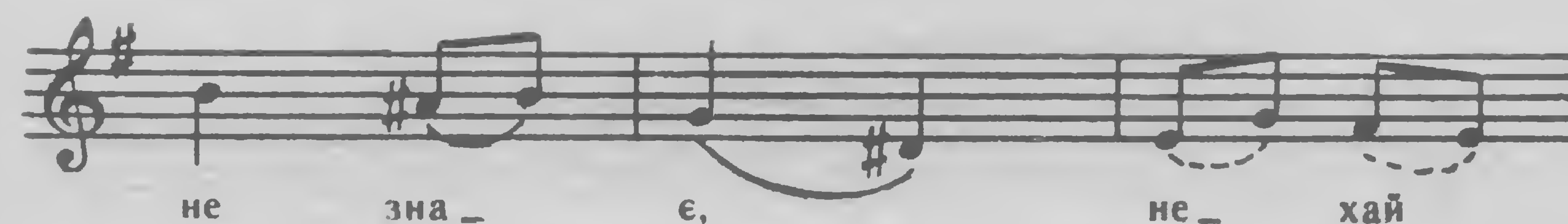

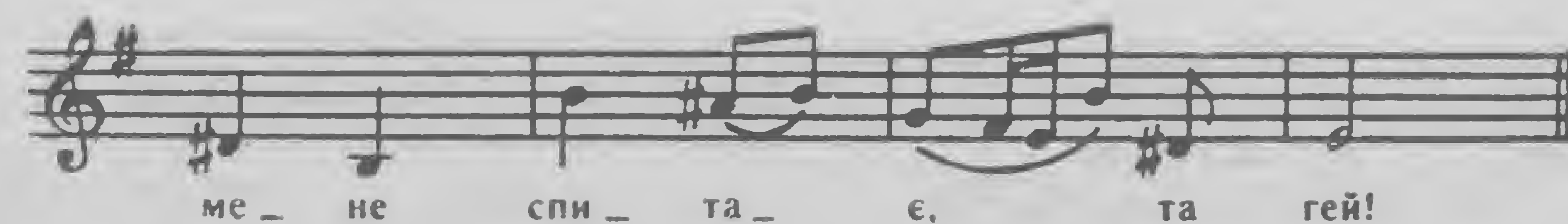

Ой гей! Та ой хто горя не знає,
Нехай мене спитає,
Та гей!

Ой гей! Та ріс я в наймах, в неволі,
Та не знав я щастя, ні долі,
Та гей!

Ой гей! Та по дорогах ходячи,
Та чужії воли пасучи,
Та гей!

Ой гей! Та воли мої не дужі,
Та вивезіть мене з калюжі,
Та гей!

Ой гей! Та поставте мене на суші,
Та біля шинкарки Настусі,
Та гей!

Ой гей! Та шинкарочко Настусю,
Та дай мені меду, нап'юся,
Та гей!

БУЛО ЛІТО, БУЛО ЛІТО

Помірно, співуче

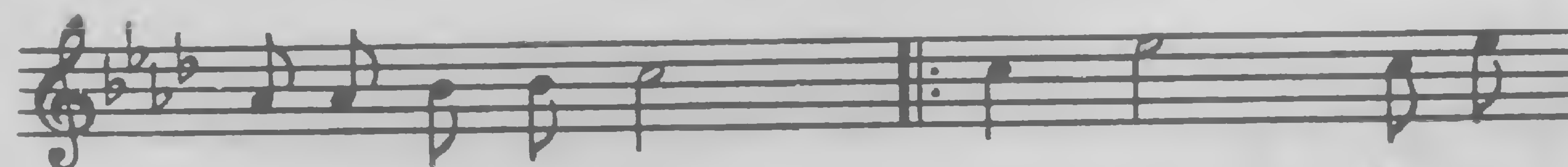

Було літо, було літо,
Та й стала зима;
Як не було пригодоньки, | *Двічі*
Гей-гей, та й досі нема. |

Була ж мені пригодонька,
З Криму їдучи,
В чистім полі при дорозі, | *Двічі*
Гей-гей, воли пасучи. |

Занедужав чумаченько,
Та й ліг, та й лежить,
Жаліється отаману: | *Двічі*
«Гей-гей, голова болить!» |

Скинув чумак сіру свиту,
Скинув ще й жупан...
«Воли ж мої круторогі, | *Двічі*
Гей-гей, хто ж вам буде пан?» |

Скинув чумак сіру свиту,
Скинув ще й кожух;
А сам припав к сирій землі, | *Двічі*
Гей-гей, оддав богу дух. |

ЇХАВ, ЇХАВ ТА ЧУМАК МАКАРА

Широко

Один

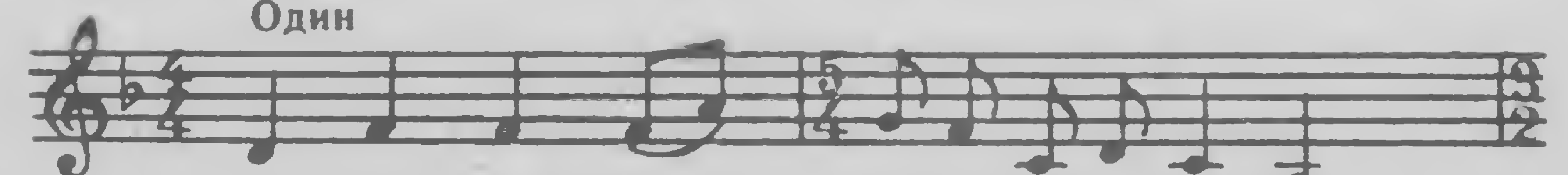

Всі

на дра- би- ноч- ку схи- лив- ся.

Один

На дра- би- ноч- ку схи- лив- ся

Всі

та сво- ї- ми ка- ри- ми о- чи- ма

на во- ли- ки за- ди- вив- ся.

Їхав, їхав та чумак Макара,
На драбиночку схилився.

На драбиночку схилився
Та своїми карими очима
На волики задивився.

На волики задивився.
«Ой гей, воли сірі, половії,
Хто ж над вами паном буде?

Хто ж над вами паном буде,
А як мене, чумака Макари,
Та й на світі не буде?

Та й на світі не буде».
Їде, їде та чумак Макара
Та й з косариків сміється.

Та й з косариків сміється.
Смійся, смійся, та чумак Макара,
За сміх тобі горе буде!

За сміх тобі горе буде.
Прийде осінь, сирая погода,
Треба тобі сіна буде.

Треба тобі сіна буде.
Прийшла осінь, сирая погода,
Стали воли приставати.

Стали воли приставати.
Бере чумак ремінний налигач
Та йде сіна купувати.

НАД РІЧКОЮ БЕРЕЖКОМ

Широко

Над річ- ко- ю бе- реж- ком і- шов чу- мак

з ба- тіж- ком. гей- гей, з До- ну до- до- му.

Над річкою бережком
Ішов чумак з батіжком,
Гей-гей, з Дону додому.

За плечима торбина,
Ще й латана свитина,—
Гей-гей, дочумакувавсь!

«Постій, чумак, постривай,
Шляху в людей розпитай,
Гей-гей, чи не заблудивсь?»

«Мені шляху не питать:
Прямо степом мандрувать,
Гей-гей, долю доганять!»

Пішла доля ярами,
Зеленими лугами,
Гей-гей, не вмів шанувать!

«Як я долі не знайду —
До шинкарки в шинок зайду,
Гей-гей, забуду біду!»

ОЙ ГОРЕ ТІЙ ЧАЙЦІ

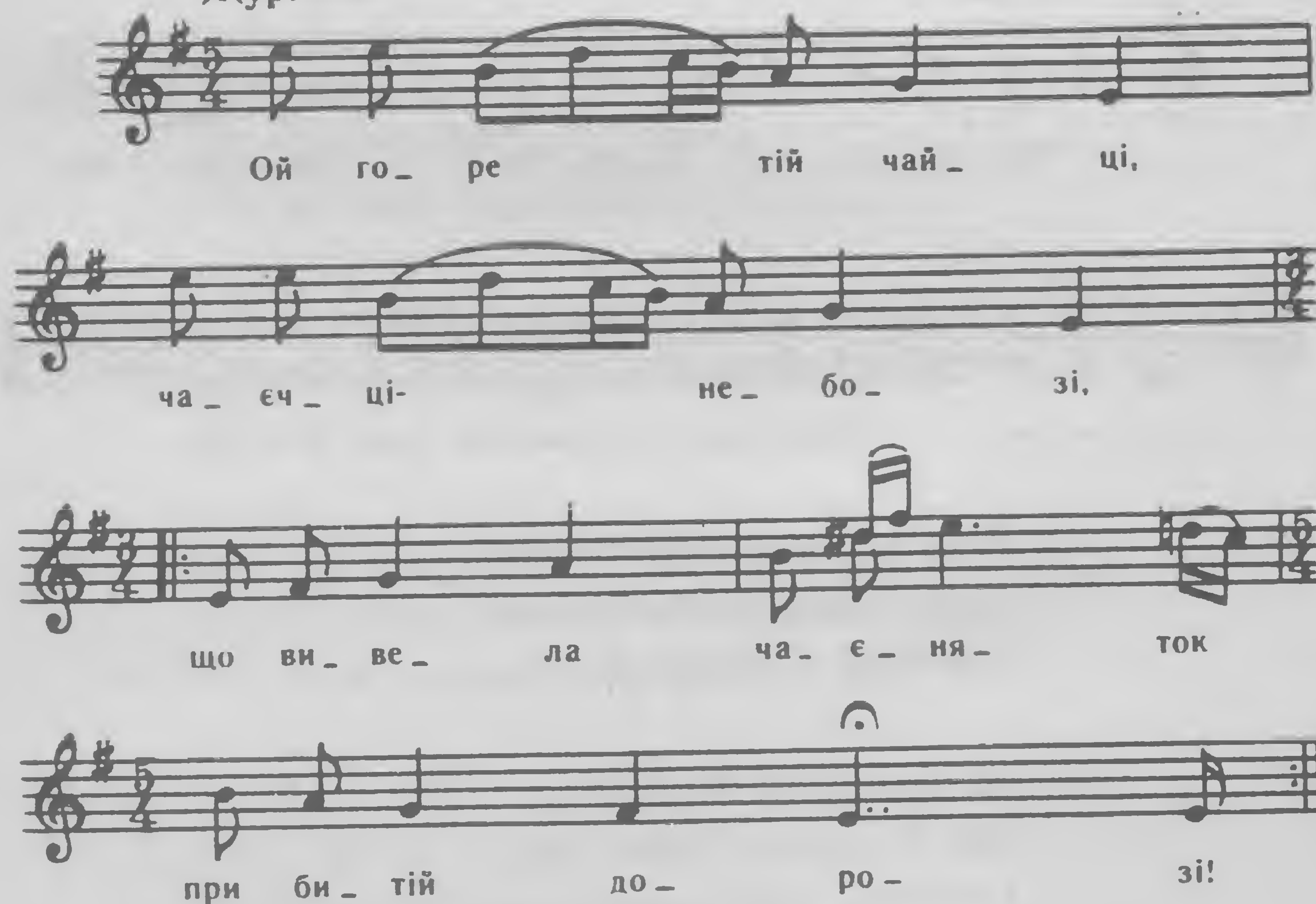

Ой горе тій чайці,
Чаєчці-небозі,
Що вивела чаєняток
При битій дорозі!
Двічі

Ой ішли чумаки,
Весело співали,
І чаєчку ізігнали,
Чаєнят забрали.
Двічі

А чаєчка в'ється,
Об дорогу б'ється,
К сирій землі припадає,
Чумаків благає:
Двічі

«Ой ви, чумаченьки,
Ви ще молоденькі,
Верніть моїх чаєняток,
Вони ще маленькі».
Двічі

«Ой чаєчко наша,
Неправдонька ваша:
Поварили чаєняток,
Добра була каша!»
Двічі

«Бодай ви, чумаки,
Щастя не діждали,
Що ви моїх дрібних діток
Із гнізда забрали!
Двічі

Бодай ви, чумаки,
На Дін не сходили,
Що ви моїх дрібних діток
В каші поварили!»
Двічі

ОЙ У ПОЛІ КРИНИЧЕНЬКА

Повільно

Ой у по_ лі кри_ ни_ чень_ ка,

з не_ ї во_ да про_ ті_ ка_ є,

з не_ ї во_ да про_ ті_ ка_ є.

Ой там чу_ мак сі_ рі во_ ли па_ се

та з кри_ни_ ці на_ пу_ ва_ є.

Ой у полі криниченька,
З неї вода протікає, (2)
Ой там чумак сірі воли пасе
Та з криниці напуває.

Воли ревуть, води не п'ють,—
Бо в Крим доріженьку чують. (2)
Ой бог знає та бог відає,
Де чумаченьки ночують.

А ночують чумаченьки
В кримськім степу при долині; (2)
Розпустили та сірі воли
По зеленій муравині.

«Бодай же ви, сірі воли,
Та в Крим по сіль не сходили, (2)
Ой як ви мені, та молодому,
Ой та й жалю наробили!»

Ой умер же чумаченько
Ой та в неділеньку вранці, (2)
Ой поховали та чумаченька
Та в зеленому байраці.

Насипали над чумаком
Та високую могилу, (2)
Ой посадили та в головоньках
Та червоную калину.

Полинула зозуленька,
Та й сказала — «ку-ку»! (2)
«Ой подай, сину, подай, орле,
Та хоч праву, праву руку!»

«Ой рад же я, моя мати,
Та й обидві подати, (2)
Ой та налягла сирая земля —
Ой та трудненько підняти!»

ОХ І НЕ СТЕЛИСЯ

Повільно, співуче

Ох і не сте_ ли_ ся,

хре_ ща_ тий бар_ він_ ку,

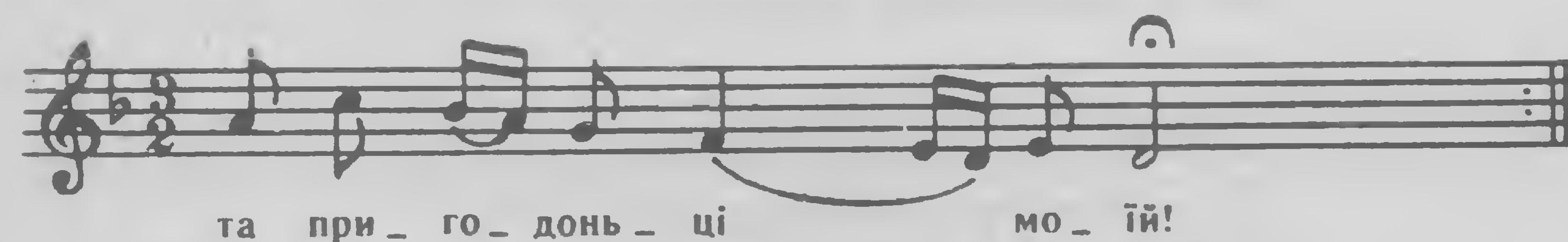

Ох і не стелися,
Хрещатий барвінку,
Та і по крутій горі...
Гей, не втішайтесь,
Злії воріженьки, | *Двічі*
Та пригодоньці моїй!

Бо моя пригода —
Козацькая врода,
Так, як ранняя роса:
Що вітер повіє,
Сонечко пригріє -- | *Двічі*
Роса на землю впаде.

Що вітер повіє,
Сонечко пригріє,
Роса на землю впаде —
Так моя неслава,
Людська поговірка, | *Двічі*
Усе марно пропаде!

Наїхали пани
Та ще й орендарі,

Воли й вози забирають...
Гей, беріть же ви
Усю худібоньку: | *Двічі*
Не маю вам що казать!

А я, як жив буду,
То все те здобуду:
Воли й вози покуплю,
Мережані ярма,
Тернові занози | *Двічі*
Ще ж бо й сам я пороблю!

На людськую славу
Й тую поговірку
Ще раз у Кримісходжу:
Повні вози солі,
Повні мажі риби | *Двічі*
Ще додому привезу!

ЗІБРАЛИСЯ ВСІ БУРЛАКИ

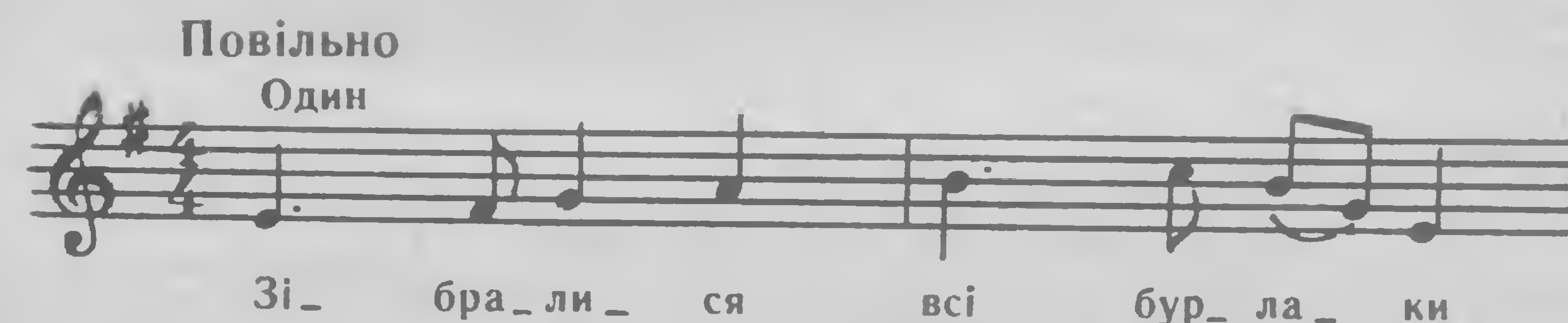

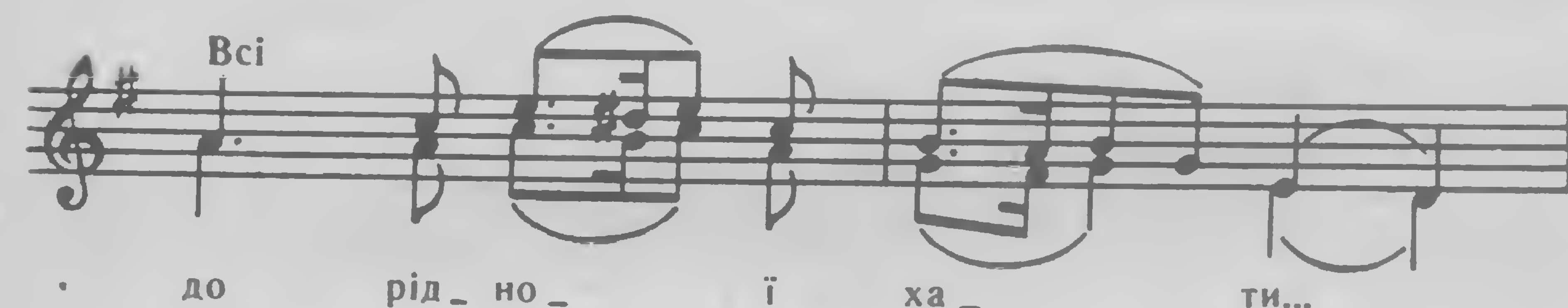

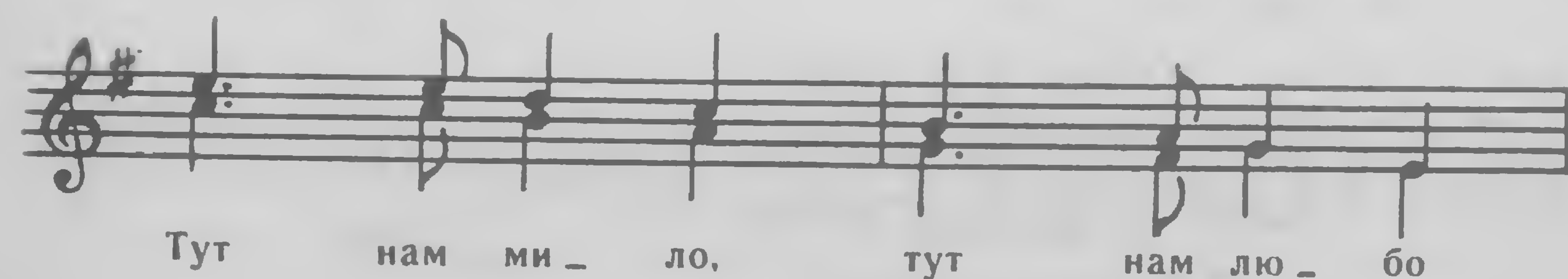

жур_ би за_ спі_ ва_ ти.

Тут нам ми_ ло, тут нам лю_ бо

жур_ би за_ спі_ ва_ ти.

Зібралися всі бурлаки
До рідної хати...
Тут нам мило, тут нам любо
Журби заспівати. | *Двічі*

Ти, царице Катерино,
Що ти наробила?
Край веселий, гай зелений
Панам роздарила! | *Двічі*

Багатому розпродала
Від краю до краю,
А бідному зоставила
Те, де поховають. | *Двічі*

Бо цариця Катерина
Добре в карти грала,
Вона наше усе добро
Та й попрогравала. | *Двічі*

А ти, графе, ти, Потоцький.
Розпроклятий сину,
Занапастив свою Польщу
Та взяв Україну! | *Двічі*

Думав, було, на Вкраїні
Щоб королем стати!
Пропадеш ти сам тепер,
Та ще й твоя мати! | *Двічі*

ТА ЗАБІЛІЛИ СНІГИ

Повільно

1. Та за_ бі_ лі_ ли сні_ ги,

за_ бі_ лі_ ли бі_ лі, ще й діб_

_ро_ вонь_ ка. 2. Ще й діб_ ро_ вонь_ка.

Та за_бо_ лі_ ло ті_ ло, бур_лаць_ке_ є

бі_ ле, ще й го_ ло_ вонь_ ка.

Та забіліли сніги,
Забіліли білі,
Ще й дібровонька.

Ще й дібровонька.
Та заболіло тіло,
Бурлацькеє біле,
Ще й головонька.

Ще й головонька.
Ніхто не заплаче
По білому тілу.
По бурлацькому.

По бурлацькому.
Ні отець, ні мати,
Ні брат, ні сестриця,
Ні жона його.

Ні жона його.
А тільки заплаче
По білому тілу
Товариш його.

Товариш його.
«Прости ж мене, брате,
Вірний товаришу,
Може, я умру...

Може, я умру...
Зроби ж мені, брате,
Вірний товаришу,
З клен-дерева труну.

З клен-дерева труну.
Поховай мене, брате,

Вірний товаришу,
В вишневім саду.

В вишневім саду.
В вишневім садочку,
На жовтім пісочку,
Під рябиною.

Під рябиною.
Рости, рости, дерево,
Тонкеє, високеє,
Кучерявеє.

Кучерявеє.
Та розпусти гілля
Зверху до кореня,
Лист додолоньку.

Лист додолоньку.
Укрий моє тіло,
Бурлацькеє біле,
Ще й головоньку!

Ще й головоньку.
Та щоб моє тіло,
Бурлацькеє біле,
Та й не чорніло.

Та й не чорніло.
Од ясного сонця,
Од буйного вітру
Та й не марніло».

БРАЛА ДІВКА ЛЬОН, ЛЬОН

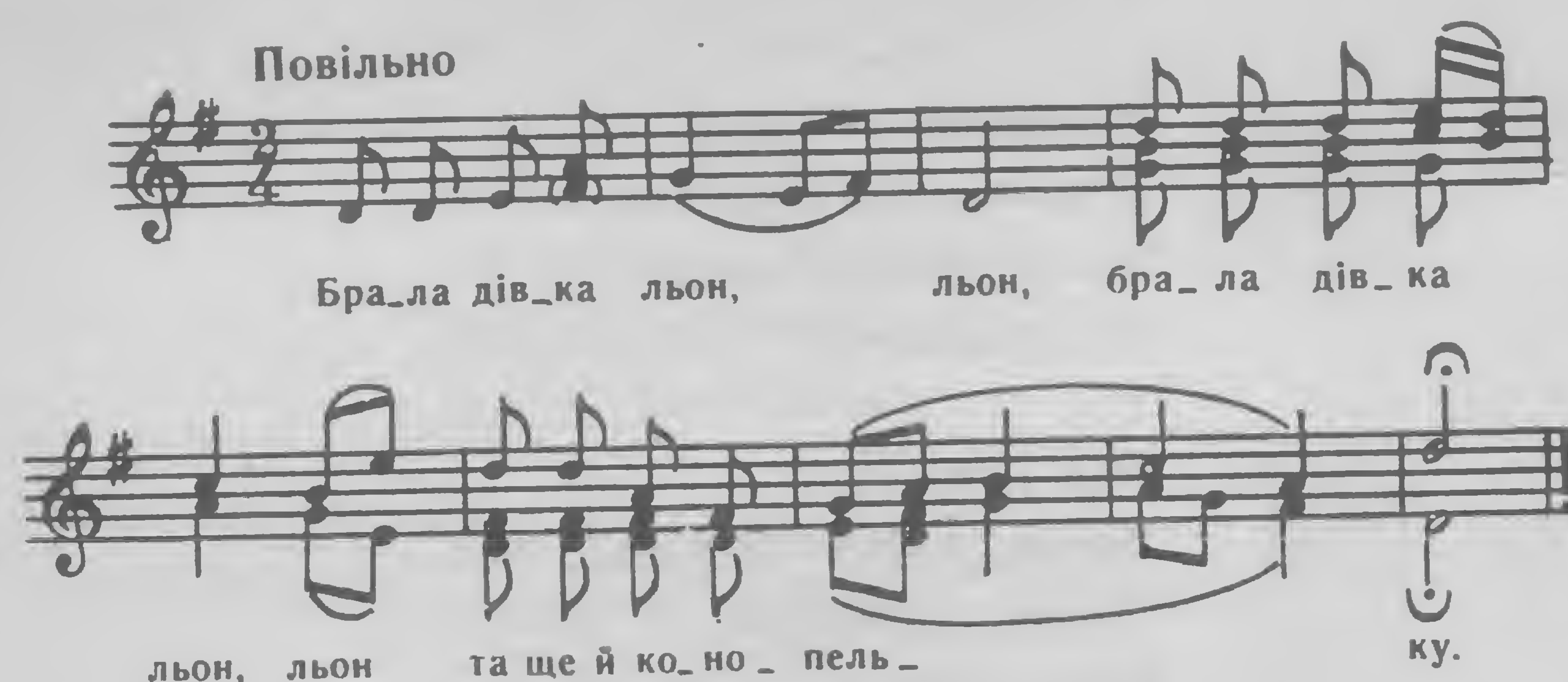

Брала дівка льон, льон,
Та ще й конопельку.

Добралася дівка (2)
До сирої земельки.

«Ти, сира земелька, (2)
Прийми отця й неньку!

Прийми отця й неньку, (2)
Мене, молоденьку.

Що я не ходила, (2)
В наймах не служила,

Чужої роботи
Тяжко не робила.

Як прийде субота — (2)
Все чужа робота.

Як прийде неділя — (2)
Сорочка не біла».

ВЧОРА БУЛА СУБОТОНЬКА

Вчора була суботонька,
Сьогодні неділя.
Чом на тобі, наймиточку,
Сорочка не біла? | *Двічі*

Ой не біла, ой не біла
Та й не буде біла,
Бо не знає бурлак бідний,
Коли та неділя. | *Двічі*

У неділю багацький син
На конику грає —
Бурлак бідний напас воли
Та вже й запрягає. | *Двічі*

У будній день багацький син
Личенько вмиває —
Бурлак бідний напас воли
Та й з плугом рушає. | *Двічі*

Оре наймит, оре бідний
Із стареньким дідом...
Нема його господині
З раненьким обідом. | *Двічі*

Оре наймит, оре бідний
Та в гай виганяє...
Уже сонечко надвечір, —
Обіда чортмає. | *Двічі*

Доорався наймит бідний
До темної ночі,
Повертає плуг додому,
Дуже їсти хоче. | *Двічі*

Прийшов наймит, прийшов бідний,
Ворота втворяє --
Господиня на полиці
Сухарів шукає. | *Двічі*

Прийшов наймит, прийшов бідний,
Воли ропрягає —
Господиня з усіх мисок
Та в одну зливає. | *Двічі*

Прийшов наймит, прийшов бідний.
Та сів на порозі —
Господиня ходить, кричить,
Що сів на дорозі. | *Двічі*

Встає наймит, встає бідний
З сінного порогу,
Та бере він коновочки,
Та іде по воду. | *Двічі*

Іде наймит, іде бідний
Попід густі лози...
Обілляли наймитонька
Дрібненькії сльози. | *Двічі*

ОЙ ЩО Ж БО ТО ТА Й ЗА ВОРОН

Помалу

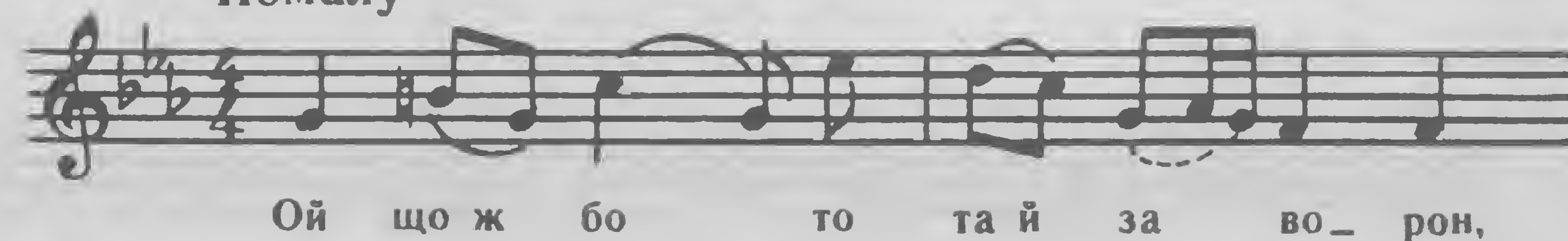

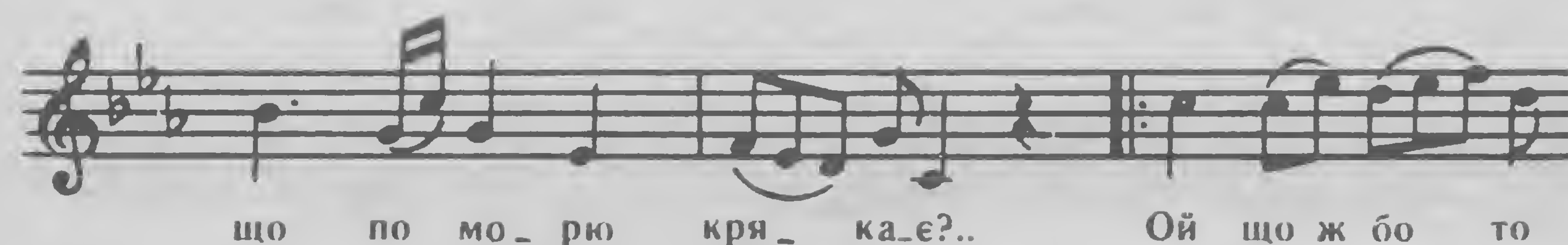

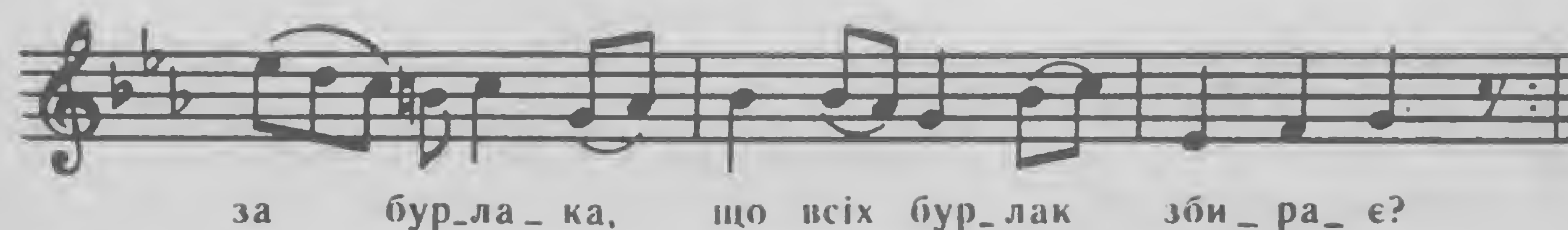

Ой що ж бо то та й за ворон,
Що по морю крякає?..
Ой що ж бо то за бурлака,
Що всіх бурлак збирає? | *Двічі*

«Збирайтеся, хлопці-молодці,
Та все народ молодий,
Та поїдем, хлопці-молодці,
У той лісок Лебедин! | *Двічі*

Ой що ж бо то, хлопці-молодці,
Щось у хмарі гуде,
Ой щось-бо нам, хлопці-молодці,
За пригодонька буде?» | *Двічі*

Рости, рости, а клен-дерево,
Рости вгору високо!..
Поховали отамана
В сиру землю глибоко. | *Двічі*

ОЙ МАТІНКО-ЗІРКО

Ой матінко-зірко,
Як у строку гірко:
Куди хилять, то й хилюся,
Бо я всіх боюся.

Ой матінко-зоре,
Яке в строку горе:
Ні доїсти, ні допити,
Ні сісти спочити.

Ой матінко-вишня,
Чи я у вас лишня,
Що ви мене туди дали,
Де я не привишна?

Ой матінко-пава,
Тепер я пропала,
Що ви мене туди дали,
Де я не бувала.

Ой матінко моя,
Тепер я не твоя;
Тепер я вже того пана,
Що задаток дано.

Ой матінко моя,
Тепер я не твоя;
Хіба тоді твоя буду,
Як строку добуду.

Добре тобі, тату,
Задаточки брати!
Прийди, тату, подивися,
Як їх заробляти!

Ти думаєш, тату,
Що я тут паную?
Прийди, тату, подивися,
Як я тут горюю!

Ти думаєш, тату,
Що я тут не плачу?
За сльозами, за дрібними
Стежечки не бачу!

Вийду я на гору,
Крикну я додому:
«Вари, мати, вечеряти
Та й на мою долю!»

Варила, варила,
Небагато — трошки:
«Нема ж тобі, моя доню,
Ні миски, ні ложки!»

ТА НЕМА В СВІТІ ГІРШ НІКОМУ

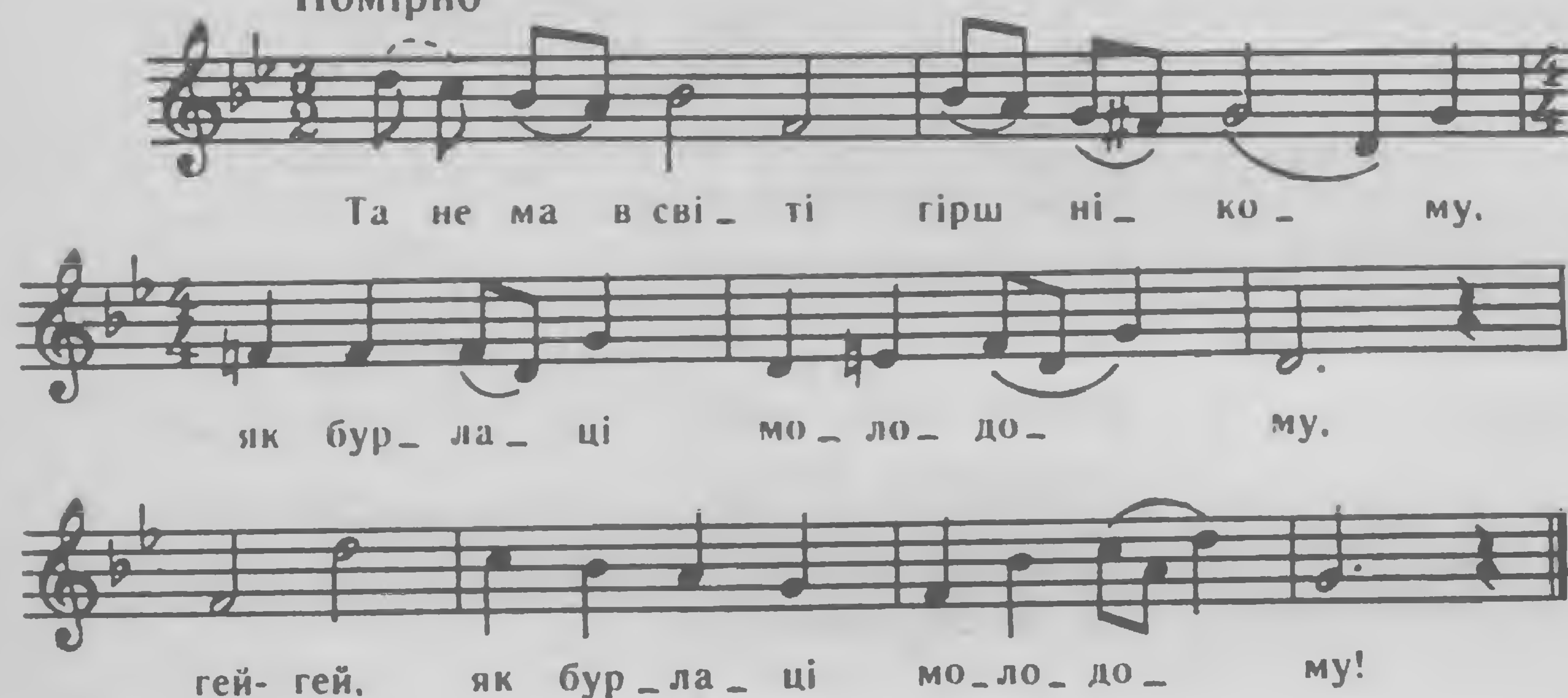

Та нема в світі гірш нікому,
Як бурлаці молодому,
Гей-гей, як бурлаці молодому!

Що бурлак робить-заробляє,
Аж піт очі заливає,
Гей-гей, аж піт очі заливає.

А хазяїн його лає,
А хазяйка дорікає,
Гей-гей, а хазяйка дорікає.

«Де ти, бурлак, волочився,
Забродився, заросився,
Гей-гей, забродився, заросився?»

«Яром, яром за товаром,
А лугами за волами,
Гей-гей, а лугами за волами».

Прийшов бурлак та до хати:
«Дай, хазяйко, вечеряти,
Гей-гей, дай, хазяйко, вечеряти!»

«Я ж сьогодні не топила,
Не топила, не варила,
Гей-гей, не топила, не варила.

Лягай, бурлак, і так спати,—
Нема чого вечеряти,
Гей-гей, нема чого вечеряти».

Ой ще ж бурлак не проспався,
А хазяїн вже проспався,
Гей-гей, а хазяїн вже й проспався.

«Та вставай, бурлак, годі спати,
Пора воли у степ гнати,
Гей-гей, пора воли у степ гнати!»

Та встав бурлак, зашатався,
Чортма чобіт — не взувався,
Гей-гей, чортма чобіт — не взувався,

Чортма свити — не вдягався,
За товаром поспішався,
Гей-гей, за товаром поспішався.

Яром, яром за товаром,
А лугами за волами,
Гей-гей, а лугами за волами.

Що лугами за волами,—
Горе жити з ворогами,
Гей-гей, горе жити з ворогами!

А ЩЕ СОНЦЕ НЕ ЗАХОДИЛО

Широко

1. А ще сон_це не за_ хо_ ди_ло.

а зро_ би_лась тем_но_ та. 2-5. А зро_ би_лась

тем_нота. А не щасли_ва та дів_ чи_ на,

кот_ ра лю_бить ко_ за_ ка.

А ще сонце не заходило,
А зробилась темнота.

А зробилась темнота.
А не щаслива та дівчина,
Котра любить козака.

Котра любить козака.
А козак їде в чисте поле,
Зостаюся я сама.

Зостаюся я сама.
Та зостаюся я сама —
Ні дівчина, ні вдова.

Ні дівчина, ні вдова.
Ні дівчині, ні вдова —
Рекруточка молода.

ОЙ НЕ ЖАЛЬ МЕНІ НІ НА КОГО

З почуттям

Ой не жаль ме_ ні ні на ко_ го

так, як на ма_ тір на рід_ ну_ ю.

ой що во_на ме_ не та й не о_же_ни_ ла

та сол_да_ том на_ря_ ди_ ла.

Ой не жаль мені ні на кого
Так, як на матір на рідную,
Ой що вона мене та й не оженила
Та солдатом нарядила.

Ой не жаль мені ні на кого,
Як на батька на рідного,

Що купив мені коня вороного
Та під мене молодого.

Та не жаль мені ні на кого,
Як на брата на рідного,
Що купив мені золоте сідельце
Та засмутив моє серце.

Ой не жаль мені ні на кого,
Як на сестру на рідную,
Що синьою хусткою шию зав'язала
Та солдатом називала.

ЯК МИ ПРИЙШЛА КАРТА

Помірно

Як ми прийшла кар_та на_ ро_ковать,
став я сво_ го не_ ня
про_ сить та благать: «Ой не_ню мій, не_ ню,
вчи_ ни ме_ ні во_ лю —
Йди за ме_ не слу_ жить на ту вой_ ну!»

Як ми прийшла карта нароковать,
Став я свого неня просить та благать:
«Ой неню мій, неню, вчини мені волю —
Йди за мене служить на ту войну!»

Стали музиканти чардаш грати,
Стали ми ся сльози з очей лляти;
Ніхто не заплаче, ні отець, ні мати,
А тільки заплаче три дівчати.

А одна заплаче, бо я її брат,
А друга заплаче, бо я її сват,
А третя заплаче, бо плакати мусить,
Бо вона від мене дитя носить.

ОЙ НАСТУПИЛА ТА ЧОРНА ХМАРА

Повільно

Ой на_ сту_ пи_ ла
та чор_ на хма_ ра, став дощ
на_ кра_ пать... Ой там зби_
_ра_ лась бід_ на го_ ло_ та

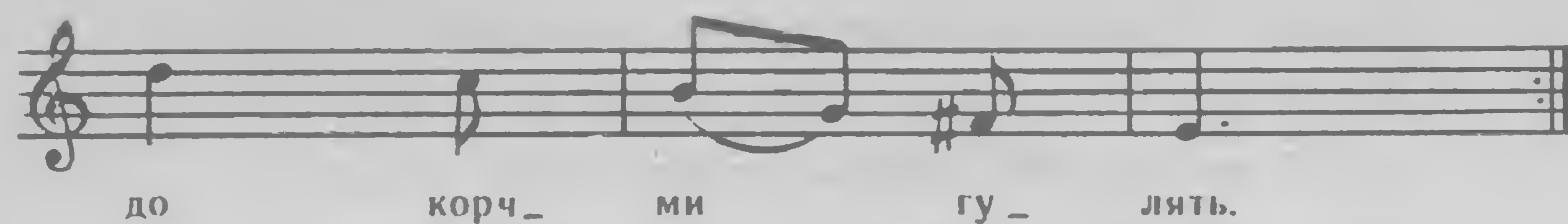

Ой наступила та чорна хмара,
Став дощ накрапать...
Ой там збиралась бідна голота
До коршми гулять. | *Двічі*

«Пили горілку, пили й наливку,
Ще й мед будем пить!
А хто з нас, братця, буде сміяться,
Того будем бить!» | *Двічі*

Ой іде багач, ой іде дукач,
Насміхається:
«Ой за що, за що вража голота
Напивається?» | *Двічі*

Ой беруть дуку за чуб, за руку,
Третій в шию б'є:
«Ой не йди туди, превражий сину,
Де голота п'є!» | *Двічі*

ОЙ ЧИ ВОЛЯ, ЧИ НЕВОЛЯ

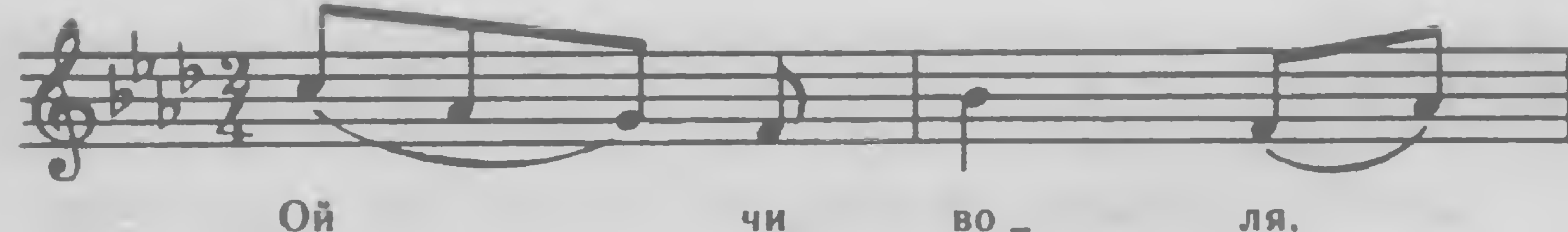

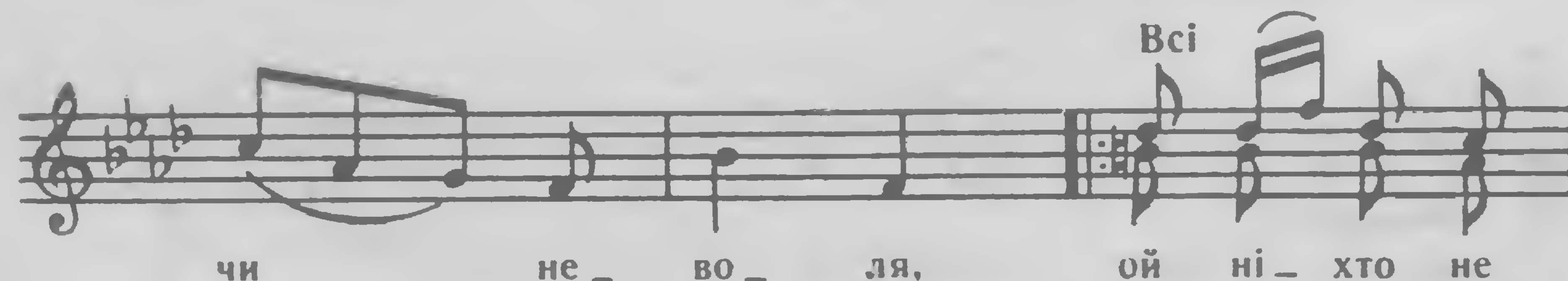

Ой чи воля, чи неволя,
Ой ніхто не знає мого горя! (2)

В мене горе не якеє,
Ой да в мене горе великеє. (2)

З ґоря ніженьки не ходять,
Ой да ручки ділечка не роблять. (2)

Ой піду ж я у садочок,
Ой да щипать-рвати ягідочок. (2)

Ой чи рвала, чи не рвала,
Ой да соловейка розпитала: (2)

«Соловейку сизокрилий,
Ой да скажи правду, де мій милий?» (2)

«А твій милий на роботі,
Ой да на сахарному заводі». (2)

«Що він робить?» — «Заробляє,
Ой да аж піт очі заливає. (2)

А хазяїн його лає:
«Зачім, парень, в тебе роботи немає?» (2)

Як поїхав хазяїн із дому,
Ой да наробили хлопці лому. (2)

Хлопці труби розломили,
Ой да по заводу пар пустили! (2)

Пісні про кохання

ЗАШУМІЛА ЛІЩИНОНЬКА

Повільно

Зашуміла ліщинонька, (2)
Заплакала дівчинонька.

Заплакала, затужила: (2)
Нема того, що любила.

Нема його і не буде: (2)
Розраяли злії люди.

Розраяли, розсудили, (2)
Щоб ми в парі не ходили.

А ми в парі ходить будем, (2)
Одно друге любить будем!

Крикнув старий на малого: (2)
«Сідлай коня вороного!

Та поїдем в чисте поле, (2)
Там дівчина просо поле.

Просо поле, гречку в'яже, (2)
Козакові правду скаже!»

«Скажи, скажи, дівча, правду; (2)
Як не скажеш,— другу знайду!

Як не знайду я другої,
Піду в море утоплюся,
Або в камінь розіб'юся!»

«Скажу, скажу щиру правду: (2)
Вірно люблю, ще й кохаю!

Вірно люблю, ще й кохаю, (2)
Як не бачу, то вмираю!»

ЗЕЛЕНЕЄ ЖИТО, ЗЕЛЕНЕ

Зеленеє жито, зелене...
Хорошії гості у мене,
Тільки ж моє серденько схне,
Що милая заміж іде. | *Двічі*

«Іди, іди, мила, здорова,
Не скажу я тобі ні слова:
Єсть у мене кінь вороний —
Я поїду сам до вдови». | *Двічі*

Удівонька двір замітає,
Козаченько удови питає:
«Удівонько, серце моє!
Чи любиш ти вірно мене?» | *Двічі*

«Якби тебе я не любила,
То б до тебе я не ходила;
А то тебе вірно люблю
І за тебе заміж іду». | *Двічі*

КОТИЛАСЯ ЯСНА ЗОРЯ З НЕБА

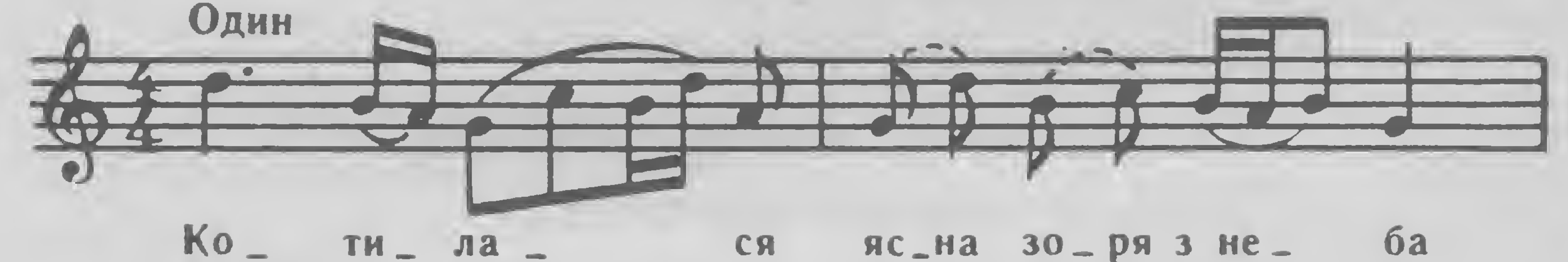

Котилася ясна зоря з неба
Та й упала додолу... (2)

Журилася молода дівчина
Та своєю бідою. (2)

«Ой хто ж мене, молоду дівчину,
Та заведе додому?» (2)

Обізвався козак молоденький
Та й на воронім коню: (2)

«Гуляй, гуляй, молода дівчино,
Я заведу додому!» (2)

«Веди, веди, молодий козаче,
Та веди, не барися, (2)

Бо за мною, та за молодою,
Увесь рід зажурився. *(2)*

Не так весь рід, не так весь рід,
А як батько та мати. (2)

Хотять мене, молоду дівчину,
Та й за іншого дати!» (2)

КОТИЛАСЯ ЗІРКА

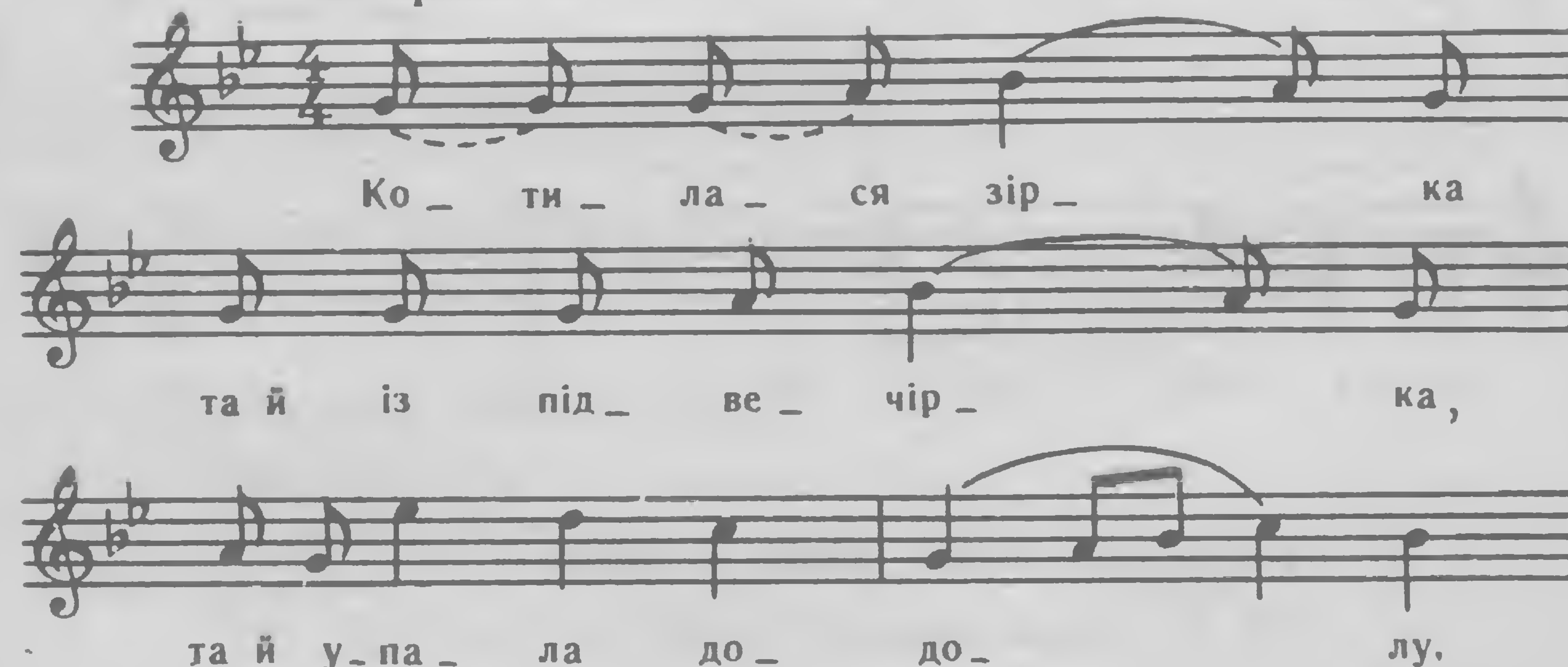

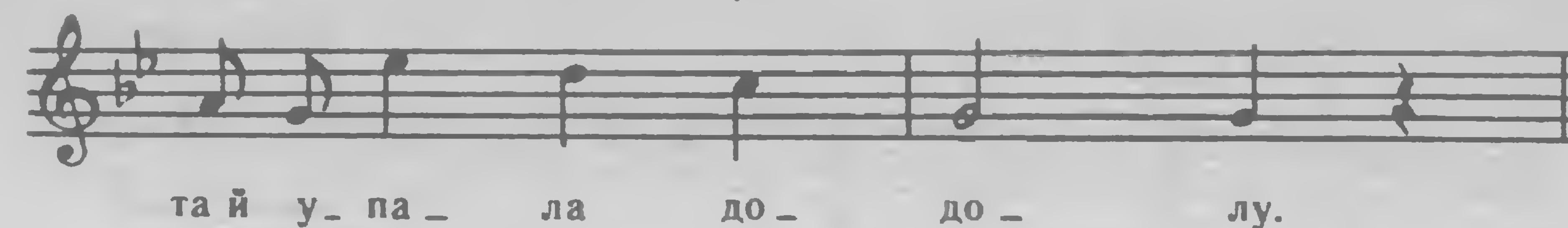

Котилася зірка та й із підвечірка,
Та й упала додолу. (2)

«Та й хто мене, молоду дівчину,
А проведе додому?» (2)

Ой і обізвався та і козаченько,
Та й на воронім коню: (2)

«Ой і гуляй, гуляй, молода дівчино,
Я проведу додому!» (2)

«Та й проводь, проводь, молодий козаче,
Та й проводь, не барися, (2)

Ох, і бо за мною, та за молодою,
А ввесь рід зажурився. (2)

Та не так і рід же, та не так же рід,
Як батько та мати» (2)

НА ГОРОДІ ВЕРБА РЯСНА

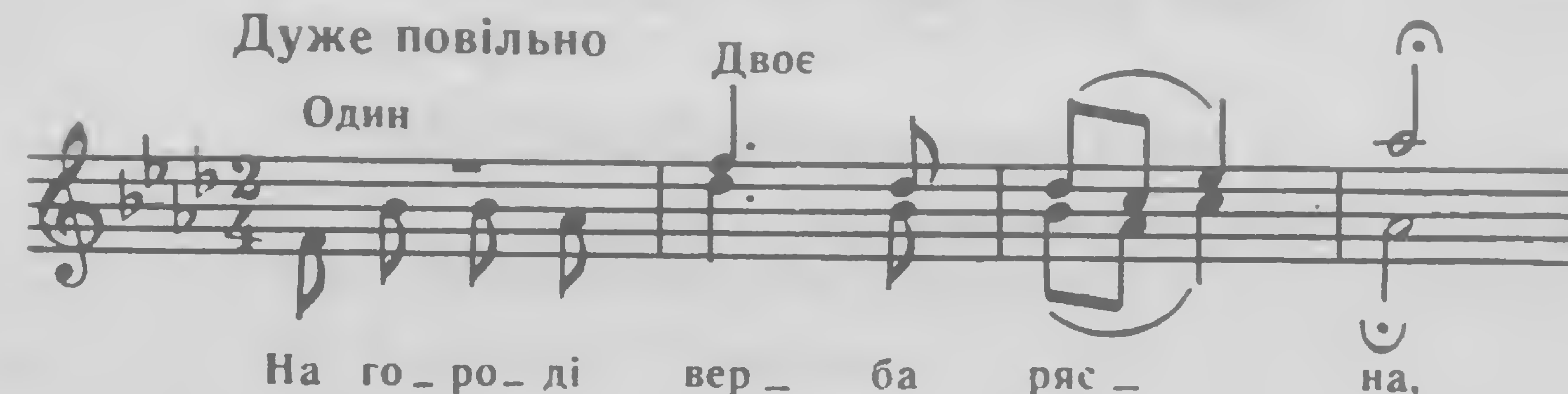

Всі

на го_ ро_ ді вер_ ба

ряс_ на... Там сто_ я_ ла

дів_ ка крас_ на.

На городі верба рясна... (2)
Там стояла дівка красна.

Хорошая та вродлива, (2)
Її доля не щаслива.

Її доля не щаслива: (2)
Нема того, що любила.

«Нема його та й не буде — (2)
Розраяли вражі люди.

Розраяли, розсудили, (2)
Щоб ми в парі не ходили.

А ми в парі ходить будем, (2)
Як любились, так і будем!»

ОЙ ПРИ ЛУЖКУ, ПРИ ЛУЖКУ

Повільно

Один

Ой при луж_ку, при луж_ку, при ши_ ро_ кім

Всі

по_ лі, при ве_ ли_ кім та_ бу_ ні

1 2

кінь гу_ ля по во_ лі. // во_ лі.

Ой при лужку, при лужку,
При широкім полі,
При великім табуні
Кінь гуля по волі. | *Двічі*

Кінь гуля по волі,
Солдат — по неволі...
Ой піймаю, загнуздаю
Шовковою уздою. | *Двічі*

Ой піймаю, загнуздаю
Шовковою уздою,
Вдарю шпорами під боки —
Кінь летить стрілою. | *Двічі*

«Ой лети, лети, мій коню,
Та й вихром несися,

Проти милої двора
Стойма становися! | *Двічі*

Стойма становися
Та вдар копитами,
Чи не вийде дівчинонька
З чорними бровами». | *Двічі*

Ой не вийшла дівчинонька,
Вийшла її мати:
«Здоров, здоров, любий зятю,
Пожалуй у хату!» | *Двічі*

«Я не хочу в хату,
Хочу у світлицю,
Розбуджу солодкий сон,
Красную дівицю!» | *Двічі*

Дівчинонька встала,
Свій сон розказала,
Правою ручкою обняла
Та й поцілувала. | *Двічі*

ЯКБИ МЕНІ НЕ ТИНОЧКИ

Помірно

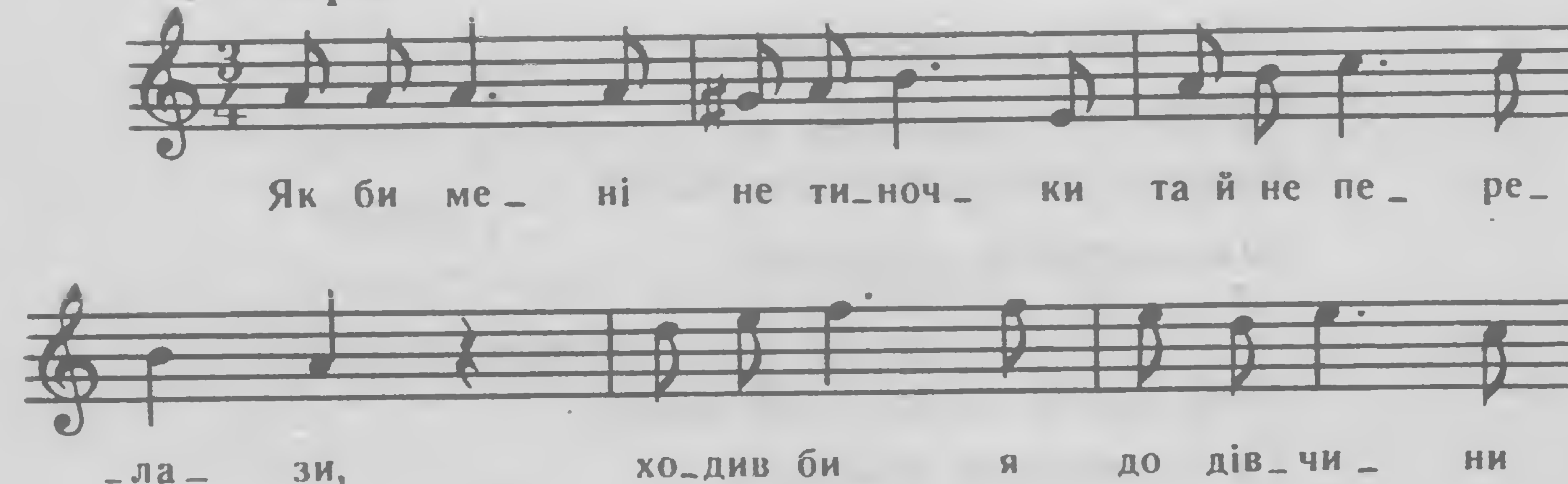

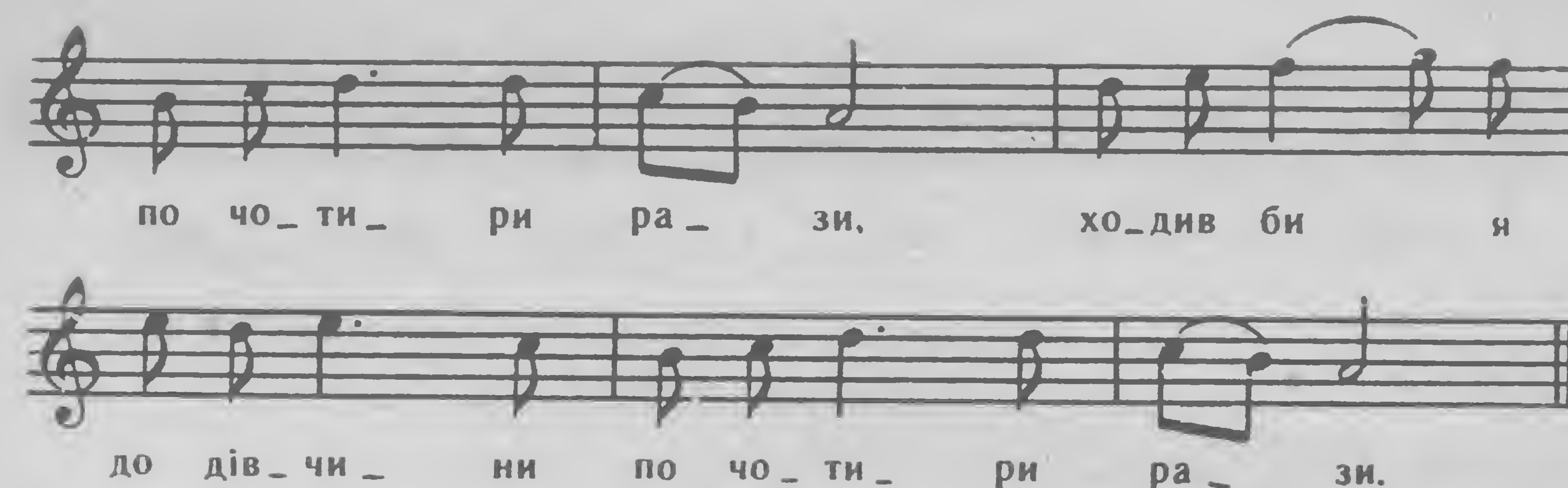

Якби мені не тиночки
Та й не перелази,
Ходив би я до дівчини
По чотири рази. | *Двічі*

Якби мені не тиночки
Та й не перетинки,
Ходив би я до дівчини
Та щовечоринки. | *Двічі*

«Галю, серце, рибко моя,
Що мені казати,
Хотів би я тебе одну
Цілий вік кохати!» | *Двічі*

СОНЦЕ НИЗЕНЬКО, ВЕЧІР БЛИЗЕНЬКО

Не швидко, співуче

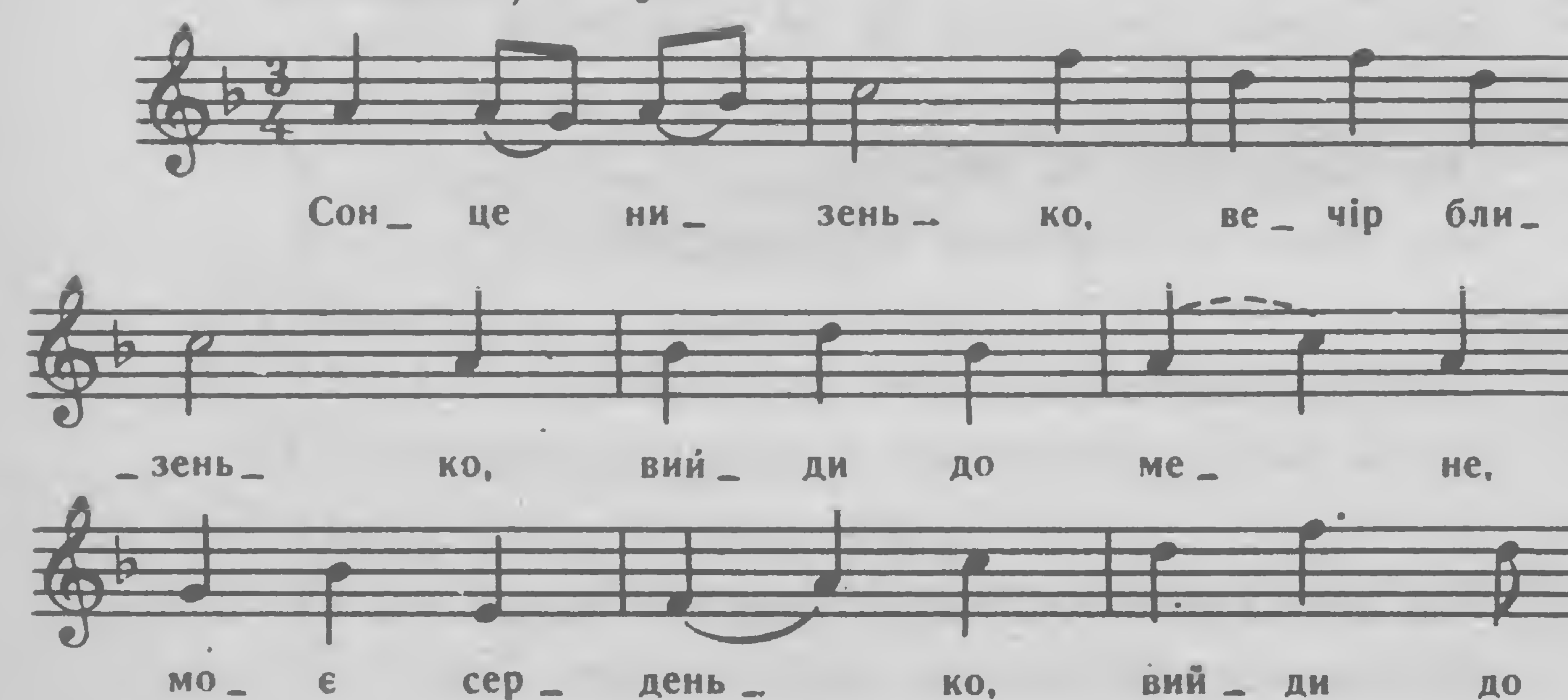

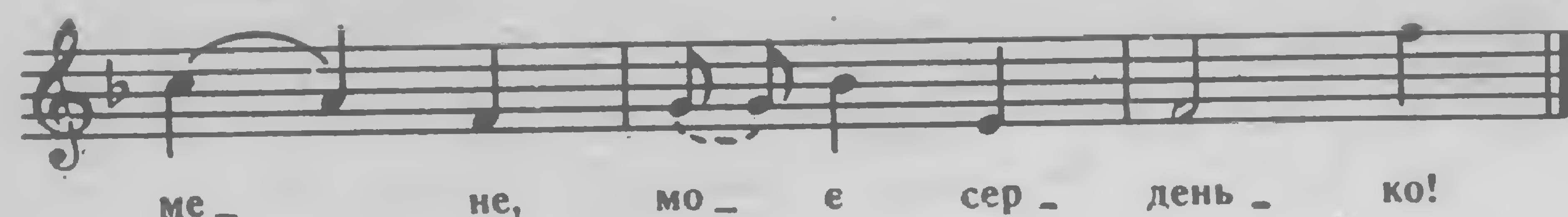

Сонце низенько, вечір близенько,
Вийди до мене, моє серденько! (2)

Ой вийди, вийди, та не барися —
Моє серденько розвеселиться. (2)

Ой вийди, вийди, серденько Галю,
Серденько, рибонько, дорогий кришталю! (2)

Ой вийди, вийди, не бійсь морозу —
Я твої ніженьки в шапочку вложу. (2)

Через річеньку, через болото
Подай рученьку, моє золото! (2)

Через річеньку, через биструю
Подай рученьку, подай другую! (2)

Ой біда, біда, який я вдався,—
Брів через річеньку, та не вмивався. (2)

Ой завернуся та умиюся,
На свою милую хоч подивлюся. (2)

«Ой не вертайся та не вмивайся,
Ти ж мені, серденько, й так сподобався! (2)

Ой там криниця під перелазом —
Вмиємось, серденько, обоє разом. (2)

Моя хустина шовками шита —
Утремось, серденько, хоч буду бита. (2)

Битиме мати, знатиму, за що:
За тебе, серденько, не за ледащо!» (2)

У СУСІДА ХАТА БІЛА

Швиденько

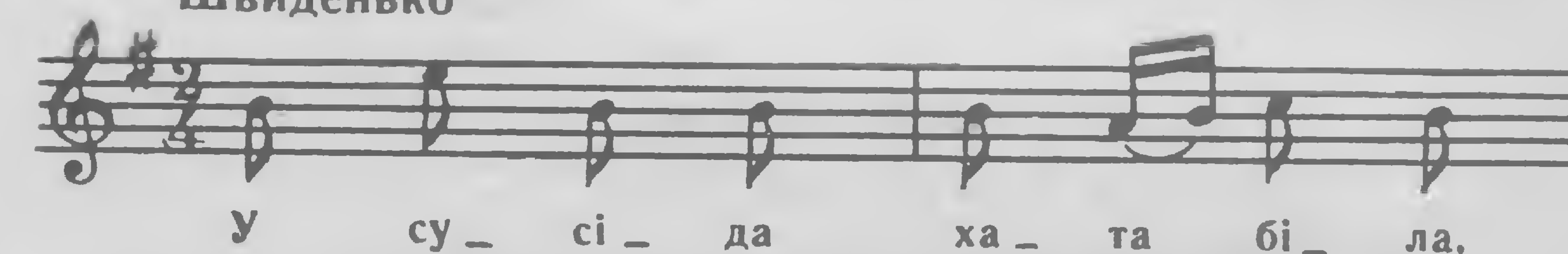

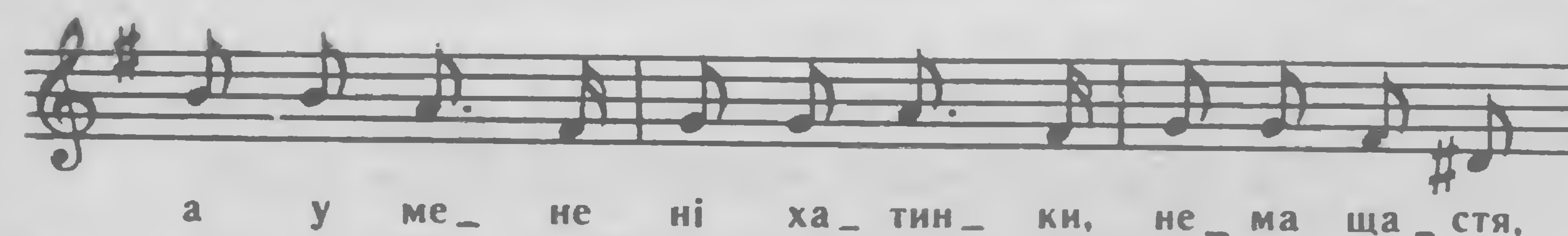

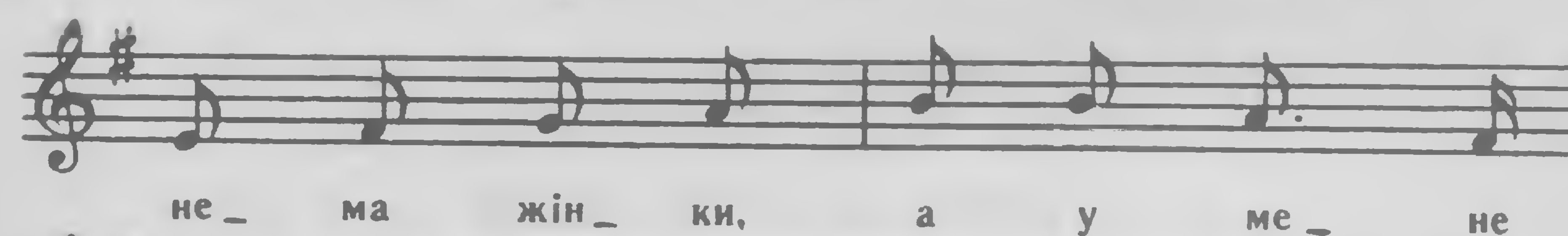

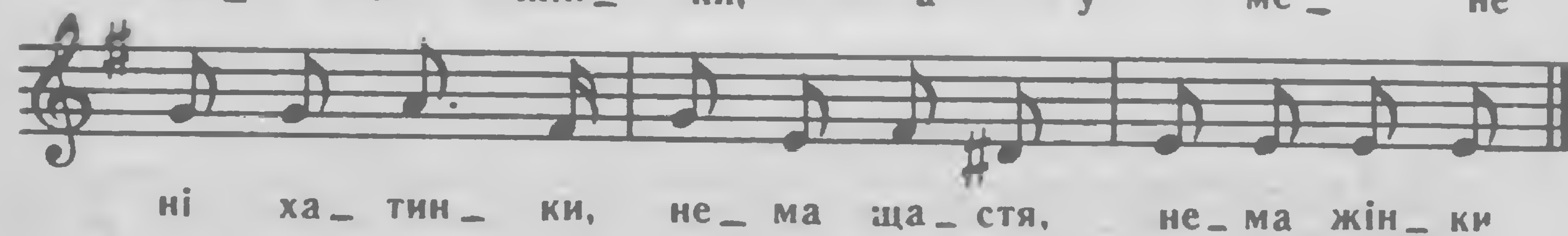

У сусіда хата біла,
У сусіда жінка мила,
А у мене ні хатинки, | *Двічі*
Нема щастя, нема жінки. |

Є у мене сусідонька —
Люба, мила дівчинонька,
Та не знаю, що робить, | *Двічі*
Бо боюсь туди ходить. |

«Сідлай, хлопче, вороного,
А собі бери другого
Та поїдем погуляєм,
У сусіда побуваєм!» *Двічі*

«Будь здорова, сусідонько,
Люба, мила дівчинонько,
Ой яка ж ти гарнесенька,
Як сніжечок, білесенька!» *Двічі*

«Годі, годі жартувати,
Ось іде і стара мати!»
«Ой здорова будь, матусю,
Я приїхав по Ганнусю! *Двічі*

Ой здорова будь, матусю,
Я приїхав по Ганнусю,
Хочу буть тобі ріднею,
Ти будь ненькою моєю!» *Двічі*

А ВЖЕ ТРЕТІЙ ВЕЧІР

Легенько, граціозно

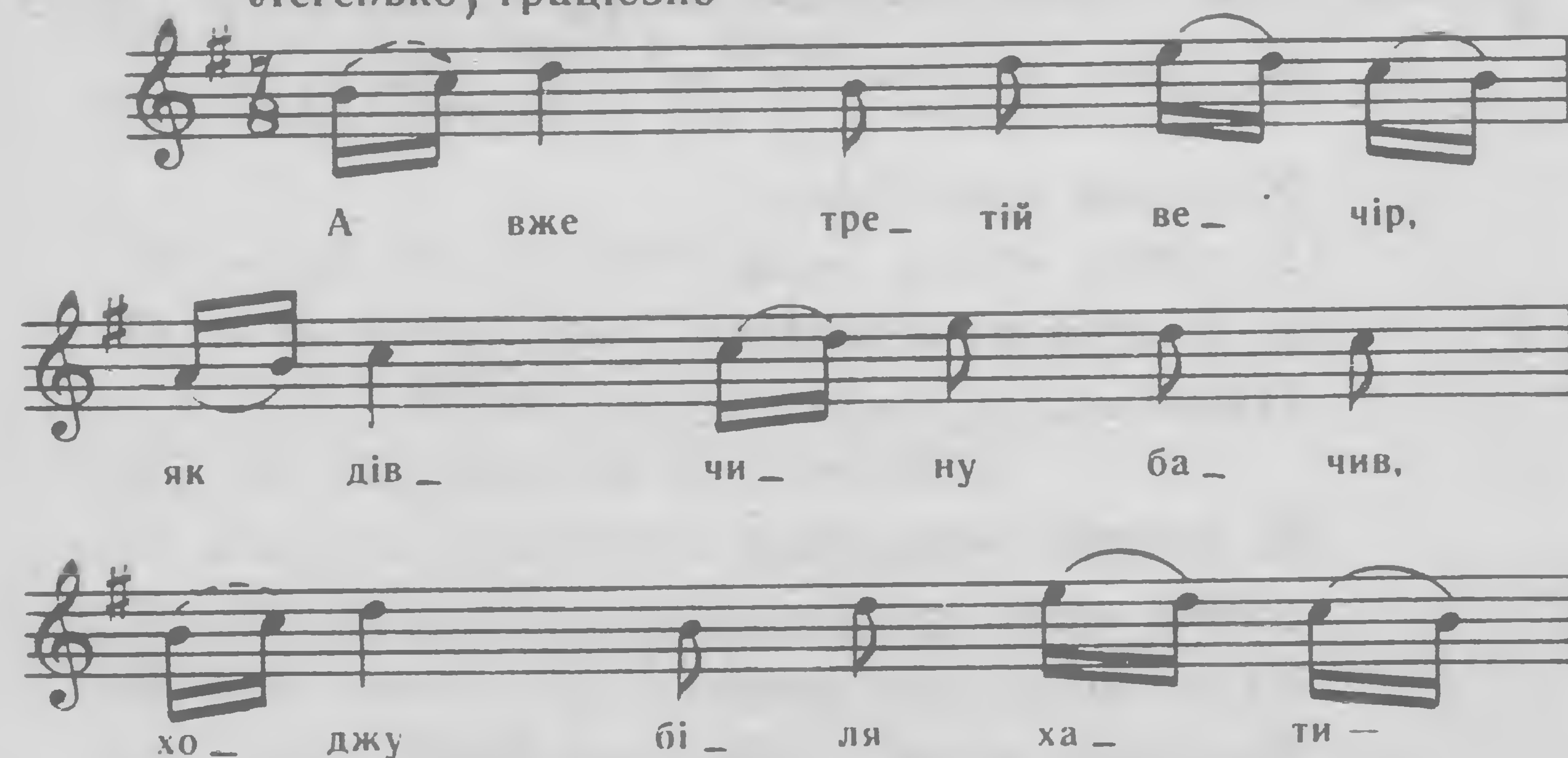

А вже третій вечір, як дівчину бачив,
Ходжу біля хати — її не видати.
«Вийди, дівчино, вийди, рибчино,
Вийди, серденя, утіхо моя!»

«Не вийду, козаче, не вийду, соколе,
Мене мати лає, гулять не пускає».
«Брешеш, дівчино, брешеш, рибчино,
Брешеш, серденя, утіхо моя!»

«Та було б не рубати зеленого дуба,
Та було б не сватати, коли я не люба!»
«Правда, дівчино, правда, рибчино,
Правда, серденя, утіхо моя!»

ЗА РІЧКОЮ, ЗА ДУНАЄМ

Помірно

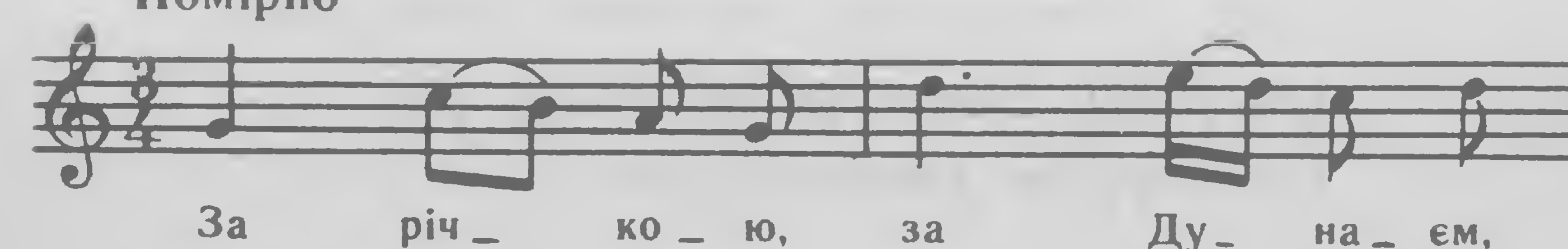

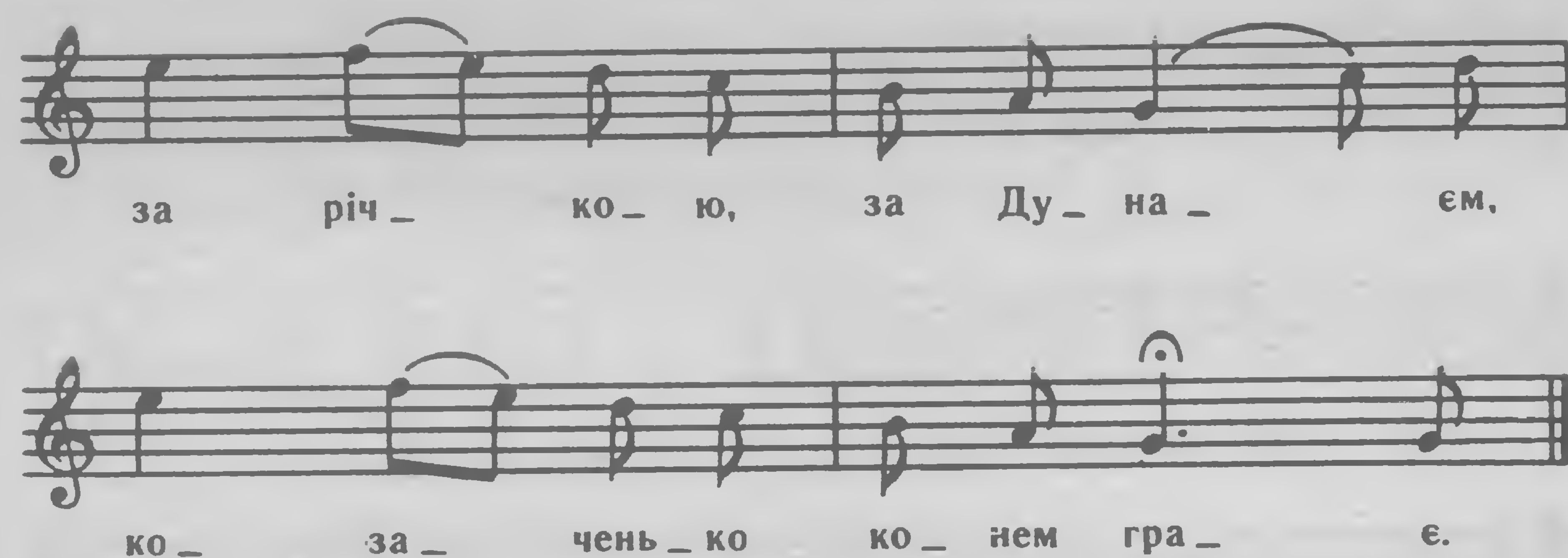

За річкою, за Дунаєм (2)
Козаченько конем грає.

Козаченько конем грає, (2)
Він дівчину підмовляє:

«Дайся, дівча, на підмову (2)
Козакові молодому!»

«Бодай козак щастя не мав, (2)
Що він з мене вінок ізняв!»

«Не я з тебе вінок ізняв, (2)
Зняла з тебе охотонька.

Зняла з тебе охотонька, (2)
Козацька розмовонька».

Дівча сина породила, (2)
Барвіночком обстелила.

«Не йдіть, дівки, по калину, (2)
Не збудіть мені дитину!

Не рвіть, дівки, барвіночку, (2)
Не збудіте дитиночку!»

ЗЕЛЕНАЯ ТА ЛІЩИНОНЬКА

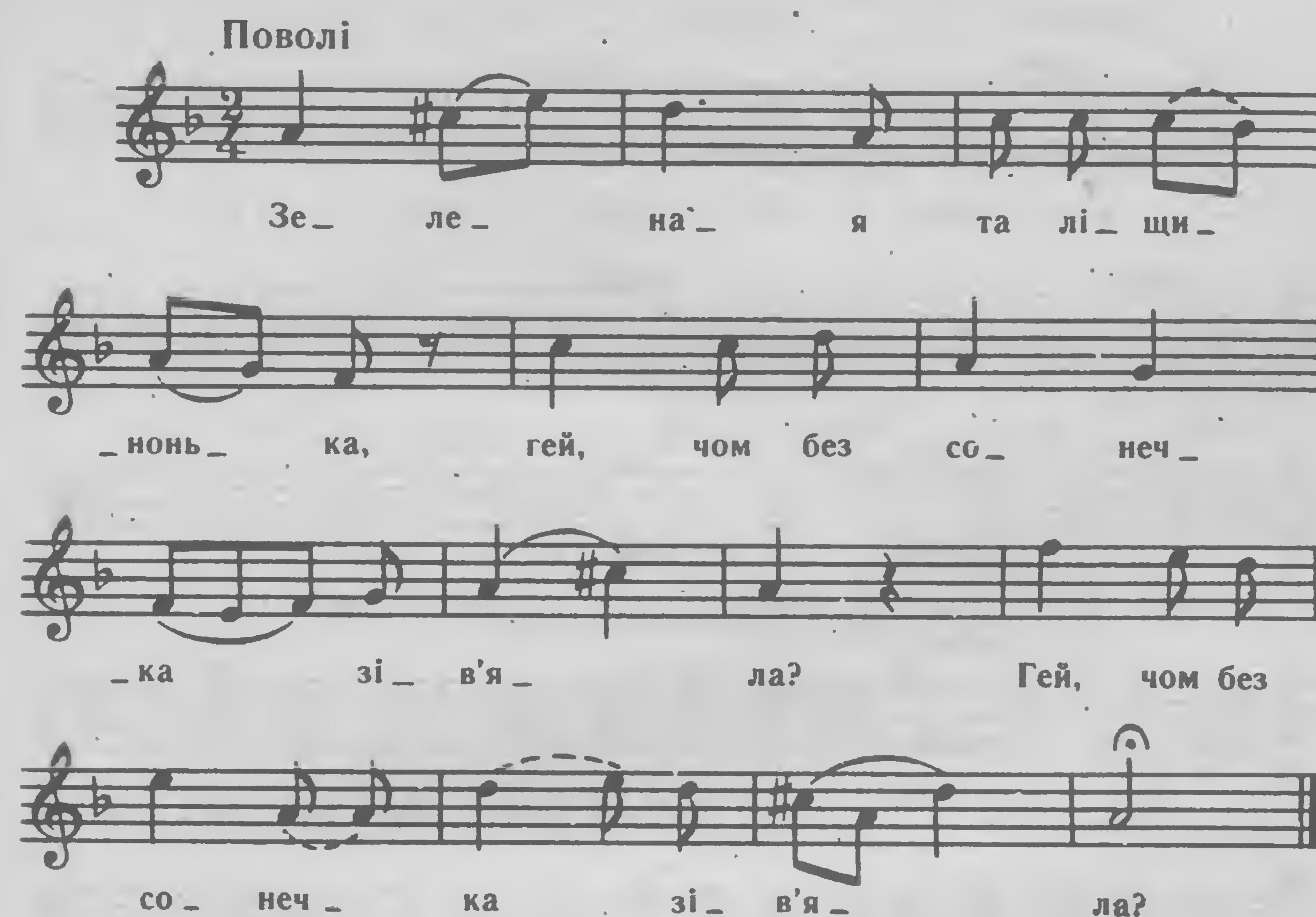

Зеленая та ліщинонька,
Гей, чом без сонечка зів'яла? (2)

Молодая та дівчинонька,
Гей, козаку світ зав'язала. (2)

А я, молод, діжду вечорини,
Гей, піду гулять до дівчини. (2)

Приходжу я та під віконце,
Гей: «Добрий вечір ти, дівчино-серце! (2)

Чом до мене ти не виходиш,
Гей, мені слова не промовиш?» (2)

КОЗАК ОД'ЇЖДЖАЄ

Рухливо

Ко_ зак од'_ їжд_ жа_ є,

дів_ чи_ нонь_ ка пла_ че:

«Ку_ ди ї_ деш, ко_ за_ че?

Ко_ за_ че- со_ бо_ лю, візь_ ми ме_ не

із се_ бо_ ю на вкра_ ї_ ну да_ ле_ ку!»

Козак од'їжджає,
Дівчинонька плаче:
«Куди їдеш, козаче?
Козаче-соболю,
Візьми мене із собою
На вкраїну далеку!» | *Двічі*

«Дівчинонько мила,
Що ж будеш робити
На вкраїні далекій?»
«Буду хусти прати,
Зеленого жита жати
На вкраїні далекій!» | *Двічі*

«Дівчинонько мила,
Що ж будеш ти їсти
На вкраїні далекій?»
«Сухарі з водою,
Аби, серце, із тобою
На вкраїні далекій!» | *Двічі*

«Дівчинонько мила,
Де ж будеш ти спати
На вкраїні далекій?»
«В степу під вербою,
Аби, серце, із тобою
На вкраїні далекій!» | *Двічі*

КОЛО МЛИНА, КОЛО БРОДУ

Помалу

Ко_ ло мли_ на, ко_ ло бро_ ду,

ко_ ло мли_ на, ко_ ло бро_ ду

два го_ лу_ би пи_ ли во_ ду.

Коло млина, коло броду (2)
Два голуби пили воду.

Вони пили, вуркотіли, (2)
Ізнялися, полетіли.

Ізнялися, полинули, (2)
Крилечками стрепенули.

Крилечками стрепенули, (2)
Про кохання спом'янули:

«Тому горе, хто кохає,— (2)
З стремен ніжок не виймає!»

ОЙ ГАЮ МІЙ, ГАЮ

Повільно

Ой га_ ю мій, га_ ю,
та густий, не про_гля_ ну,— у_ пу_
сти ла та го_лу_ бонь_ . ка
та вже й не пій_ ма_ ю...

Ой гаю мій, гаю,
Та густий, не прогляну,—
Упустила та голубонька
Та вже й не піймаю...

Ой хоч же піймаю,
Та й уже ж не такого,

Не приляже моє серденько
Ніколи до нього.

Ой гаю мій, гаю,
Та густий, зелененький,
Любив мене та козаченько
Хороший, молоденький.

Ой гаю мій, гаю,
Та густий, кучерявий,
Любив мене та козаченько
Хороший, чорнявий.

ОЙ ГИЛЯ-ГИЛЯ

Не швидко

Один

«Ой ги_ ля- ги_ля, гу_ сонь_ ки,
на став!..

Всі

Доб_ ри_ ве_ чір, дів_ чи_ но,
бо я ще не спав!

«Ой гиля-гиля,
Гусоньки, на став!..
Добривечір, дівчино, | *Двічі*
Бо я ще не спав!

Ой не спав, не спав,
Не буду й спати!
Дай же мені, дівчино, | *Двічі*
Повечеряти!»

«Я ж не топила,
Я ж не варила,
А йшла по водиченьку — | *Двічі*
Відра побила.

Я ж не побила —
Постановила,
З гори покотились та й | *Двічі*
Самі побились.

В мене вечеря —
Рибка печена,
Не для тебе, серденько, | *Двічі*
Приготовлена».

ОЙ ПОЛОВИНА ОЙ ТА Й САДУ ЦВІТЕ

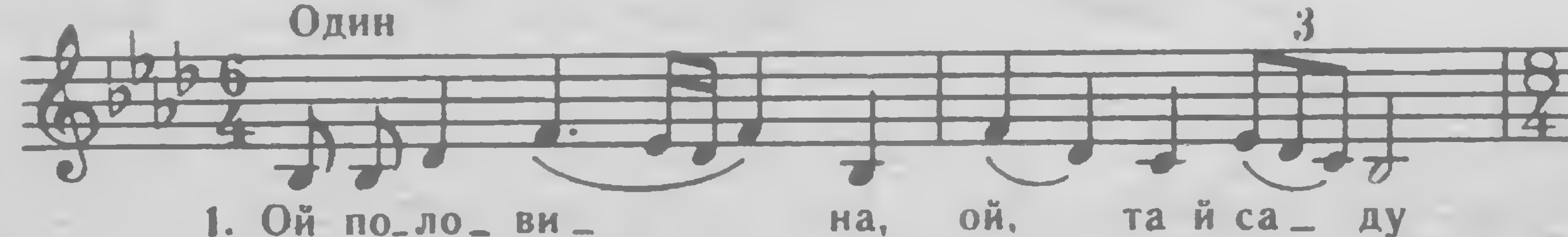

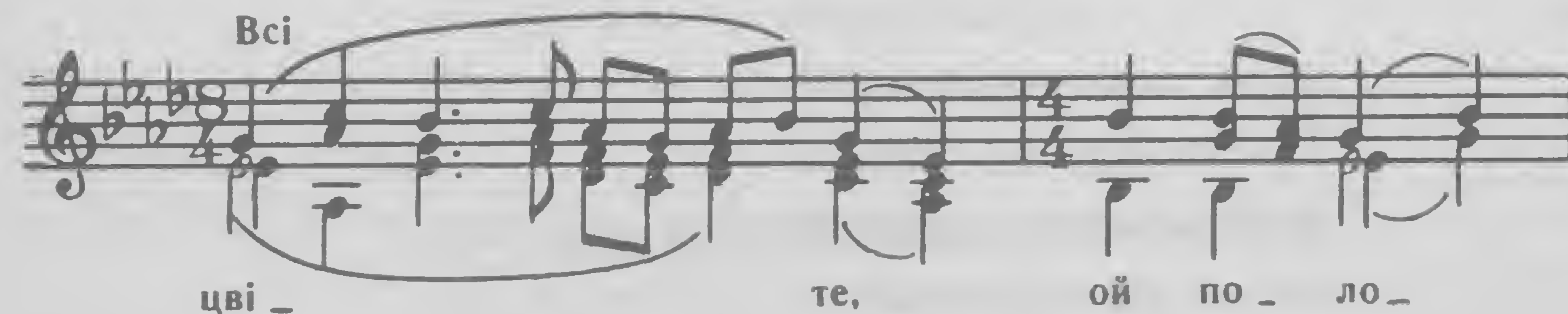

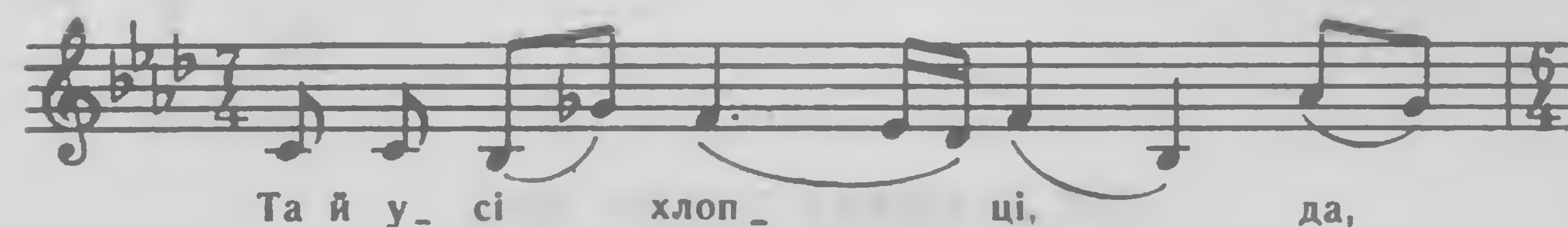

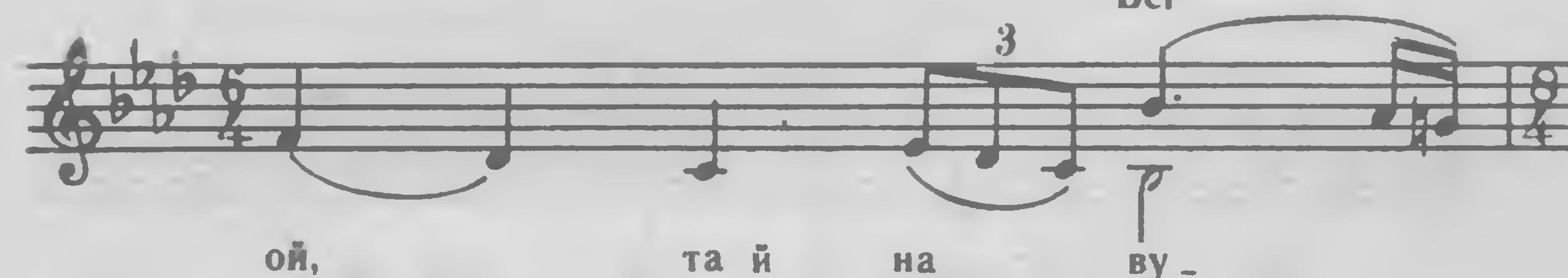

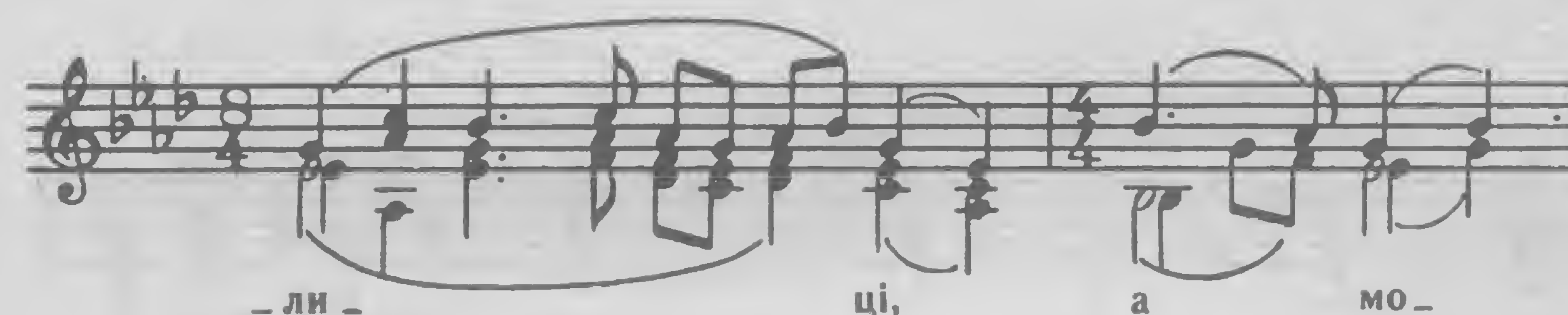

Ой половина ой та й саду цвіте,
Ой половина, гей,
Ой половина в'яне.

Ой половина в'яне.
Та й усі хлопці, да,

Ой та й на вулиці,
А мого, гей, а мого немає.

Ой а мого немає.
Та й чи він шиє,
Ой та й чи він крає,
Ой чи дома, гей,
Ой чи дома немає?

ОЙ У ПОЛІ ВІТЕР ВІЄ

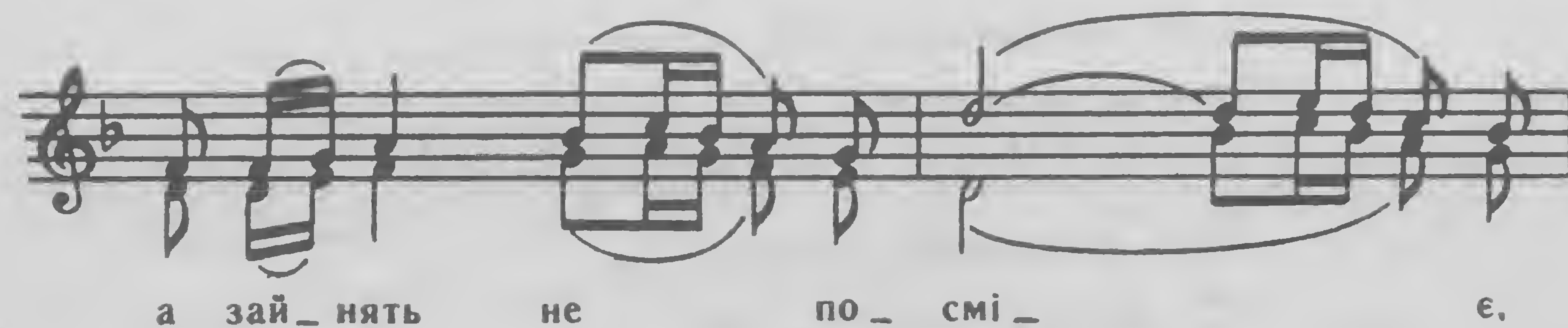

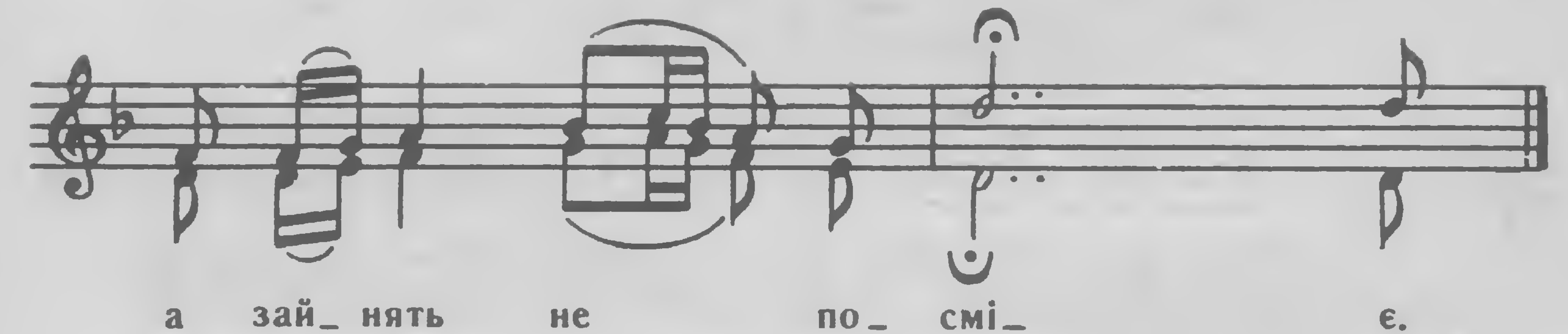

Ой у полі вітер віє,
А жито половіє,
А козак дівчину та й вірненько любить, | *Двічі*
А зайнять не посміє.

Ой тим її не займає,
А що сватати має,
Ой тим же він, ой, та й не горнеться, | *Двічі*
А що слави боїться.

Сидить голуб на черешні,
А голубка на вишні...
«Ой скажи, ой скажи, серце-дівчино, | *Двічі*
А що в тебе на мислі?»

ОЙ У ПОЛІ ТРИ КРИНИЧЕНЬКИ

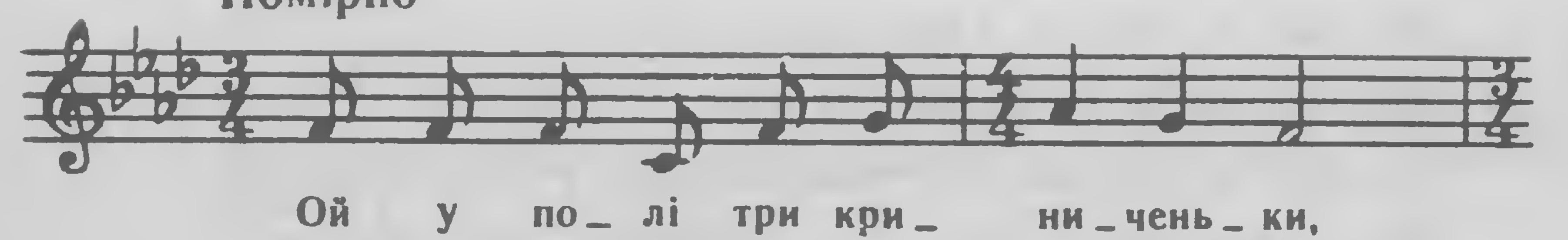

Ой у полі три криниченьки,
Любив козак три дівчиноньки:
Чорнявую та білявую, | *Двічі*
Третю руду та погануто.

«Що чорняву від душі люблю,
До білявої залицяюся,
А з рудою, препоганою, | *Двічі*
Піду, мабуть, розпрощаюся».

«Чи я тобі та й не казала,
Як стояли під світлицею:
Не їдь, не їдь та й у Крим по сіль, | *Двічі*
Бо застанеш молодицею».

«Любив тебе я дівчиною,
Любитиму й молодицею,
А ще буду хоч сім літ ждати, | *Двічі*
Поки станеш удовицею».

Чи всі ж тії та сади цвітуть,
Що весною розвиваються,
Чи всі ж тії та й вінчаються, | *Двічі*
Що люблятся та кохаються?

Половина тих садів цвіте,
Половина розвивається,—
Одна пара та вінчається, | *Двічі*
А другая розлучається.

ОЙ У ПОЛІ НИВКА

Помірно

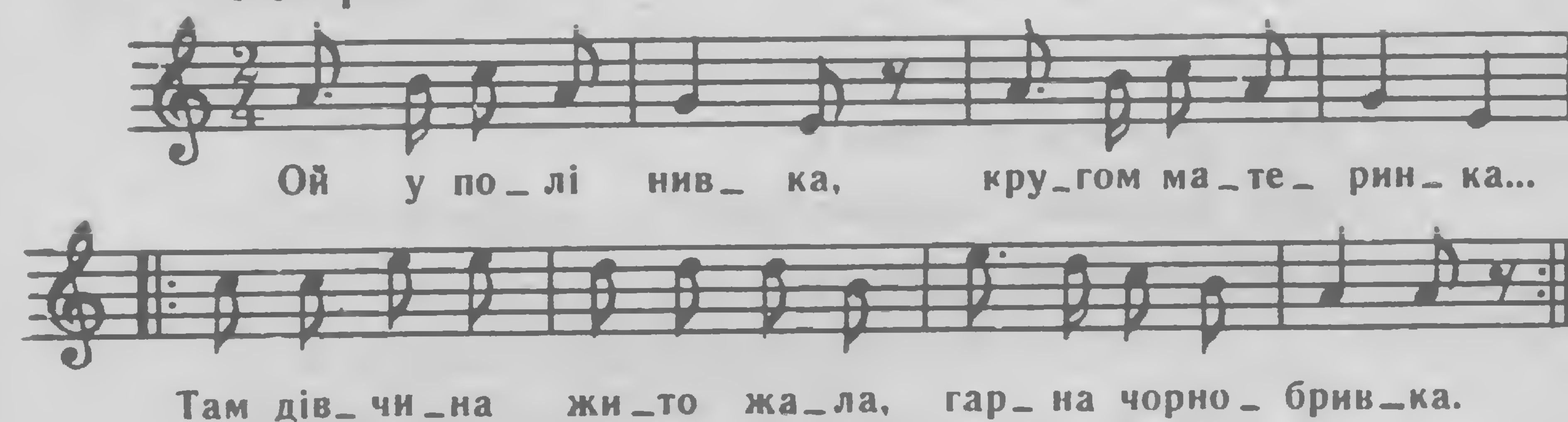

Ой у полі нивка,
Кругом материнка...
Там дівчина жито жала, | *Двічі*
Гарна чорнобривка.

Жала ж вона, жала,
Сіла спочивати,
Їхав козак з України, | *Двічі*
Мусив шапку зняти.

Мусив шапку зняти,
«День добрий!» — сказати.—
Помагай біг, дівча моє, | *Двічі*
Тобі жито жати!»

А дівчина стала,
Йому одказала,
Вона ж йому одказала — | *Двічі*
Серденьком назвала.

«Як їдеш додому,
Не кажи нікому,
Бо рознесуть цеє люди, | *Двічі*
Як вітер солому!

А вітер тихенький,
Солома легенька, —
Візьмуть мене люди в зуби, | *Двічі*
Я ще ж молоденька!»

А вже ж цяя слава
По всім світі стала,
Що дівчина козаченька | *Двічі*
Серденьком назвала.

А вже ж тая слава
По всім городочку,
Що дівчина козакові | *Двічі*
Вишила сорочку.

РОЗПРЯГАЙТЕ, ХЛОПЦІ, КОНІ

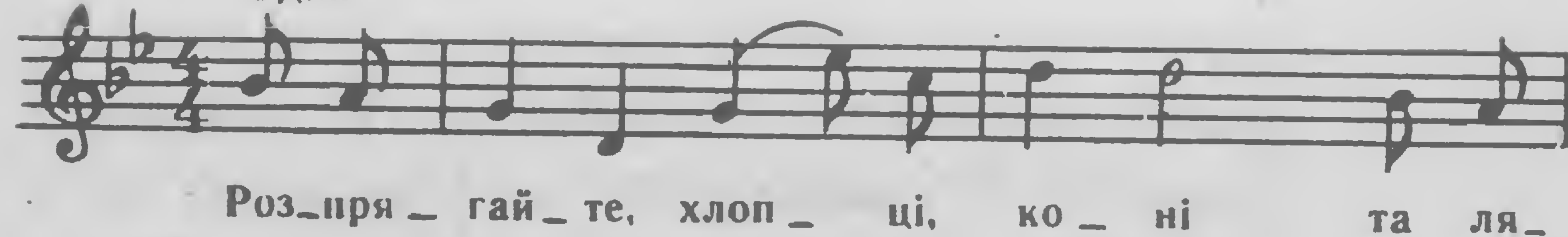

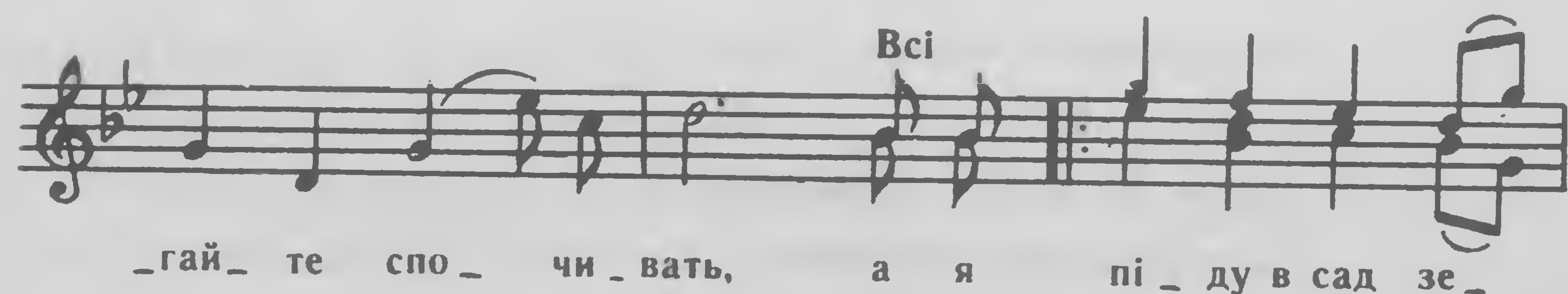

Розпрягайте, хлопці, коні
Та лягайте спочивать,
А я піду в сад зелений, | *Двічі*
В сад криниченьку копать.

Копав, копав криниченьку,
У вишневому саду...
Чи не вийде дівчинонька | *Двічі*
Рано-вранці по воду?

Вийшла, вийшла дівчинонька
В сад вишневий воду брать,
А за нею козаченько | *Двічі*
Веде коня напувать.

Просив, просив відеречка —
Вона йому не дала,
Дарив, дарив з руки перстень — | *Двічі*
Вона його не взяла.

«Знаю, знаю, дівчинонько,
Чим я тебе розгнівив:
Що я вчора ізвечора | *Двічі*
Із другою говорив.

Вона ростом невеличка,
Ще й літами молода,
Руса коса до пояса,
В косі стрічка голуба». | *Двічі*

ТЕЧЕ РІЧКА НЕВЕЛИЧКА

Помірно

Ге_ че річ_ ка не_ ве_ лич_ ка
з виш_не_во_ го са_ ду... Кли_че ко_ зак
дів_ чи_нонь_ ку со_ бі на по_ ра_ ду.
Гей- гей, гей- гей, гей- гей, гей- гей!
Кли_ че ко_ зак дів_ чи_ нонь_ ку
со_ бі на по_ ра_ ду.

Тече річка невеличка
З вишневого саду...
Кличе козак дівчиноньку
Собі на пораду.

Гей-гей, гей-гей, гей-гей, гей-гей!
Кличе козак дівчиноньку
Собі на пораду.

«Порадь мене, дівчинонько,
Як рідная мати,
А чи мені женитися,
А чи тебе ждати?
Гей-гей, гей-гей, гей-гей, гей-гей!
А чи мені женитися,
А чи тебе ждати?»

«Ой я тебе, козаченьку,
І раджу й не раджу:
Я з тобою вечір стою,
На іншого важу.
Гей-гей, гей-гей, гей-гей, гей-гей!
Я з тобою вечір стою,
На іншого важу».

«Бодай тебе, дівчинонько,
З твоєю радою:
Я до тебе з щирим серцем,
А ти з неправдою!
Гей-гей-, гей-гей, гей-гей, гей-гей!
Я до тебе з щирим серцем,
А ти з неправдою!

Бодай же ти, дівчинонько,
Тоді заміж вийшла,
Як у млині на камені
Пшениченька зійшла!
Гей-гей, гей-гей, гей-гей, гей-гей!
Як у млині на камені
Пшениченька зійшла!»

«Бодай же ти, козаченьку,
Тоді оженився,
Як у лісі при дорозі
Сухий дуб розвився!
Гей-гей, гей-гей, гей-гей, гей-гей!
Як у лісі при дорозі
Сухий дуб розвився!»

Ой у млині на камені
Пшениченька зійшла...
Ще молода дівчинонька,
А вже заміж вийшла.
Гей-гей, гей-гей, гей-гей, гей-гей!
Ще молода дічинонька,
А вже заміж вийшла.

Ой у лісі при дорозі
Сухий дуб розвився...
Козак старий, літа пройшли,
А ще не женився.
Гей-гей, гей-гей, гей-гей, гей-гей!
Козак старий, літа пройшли,
А ще не женився.

ГЕЙ, У ЛІСІ, В ЛІСІ

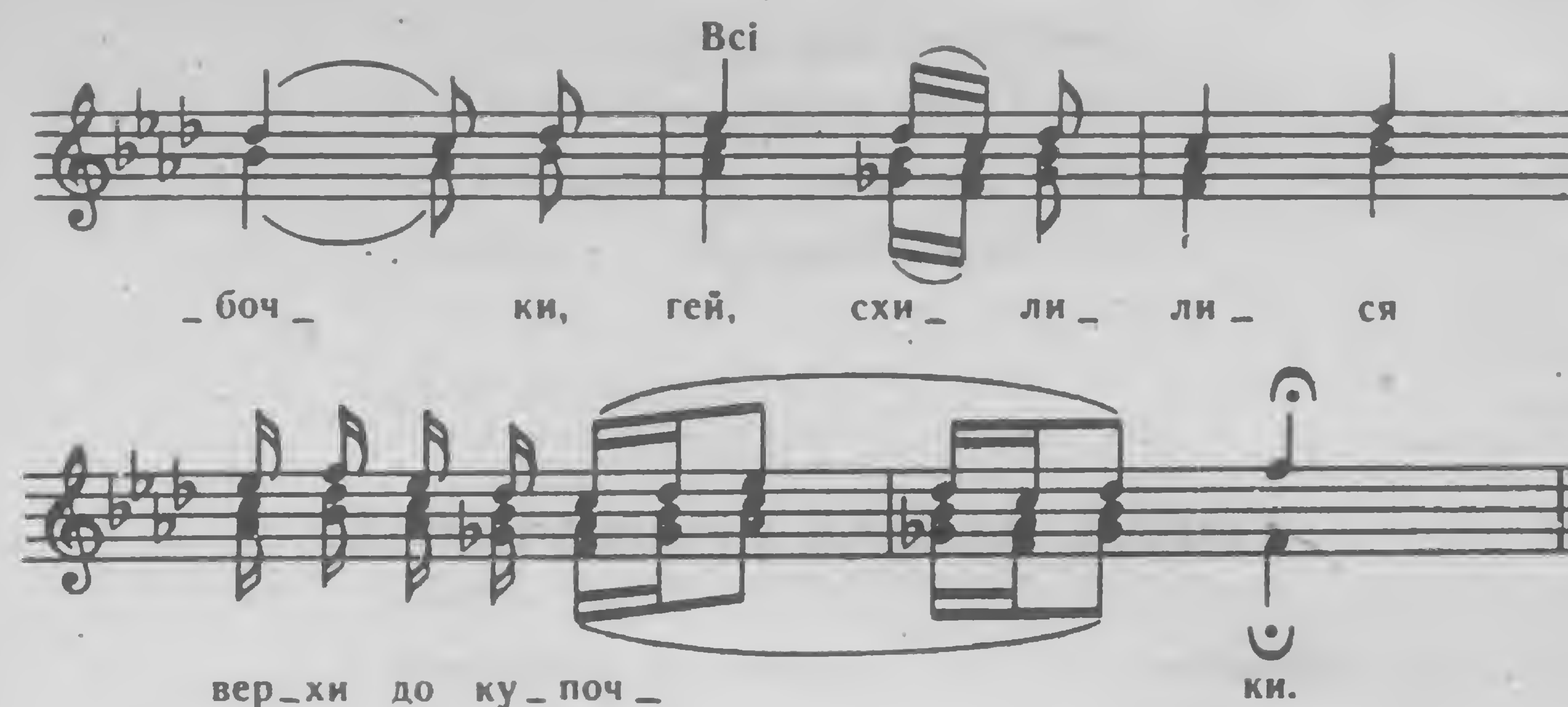

Гей, у лісі, в лісі
Стоять два дубочки,
Гей, схилилися
Верхи докупочки.

Схилились, схилились
Верхи докупочки,
Гей, там сиділо
Аж два голубочки.

Сиділи, сиділи,
Знялись — полетіли,
Гей, в чистім полі
На роздоллі сіли.

Сіли ж вони, сіли
Та й затуркотіли:
«Гей, горе ж тому
Та й нежонатому!

А ще гірше тому,
А хто кого любить!
Гей, любить козак
Молоду дівчину.

Любить її, любить —
Не може узяти,
Гей, любить, любить —
Не може узяти!»

КОПАВ, КОПАВ КРИНИЧЕНЬКУ

Помірно
Один

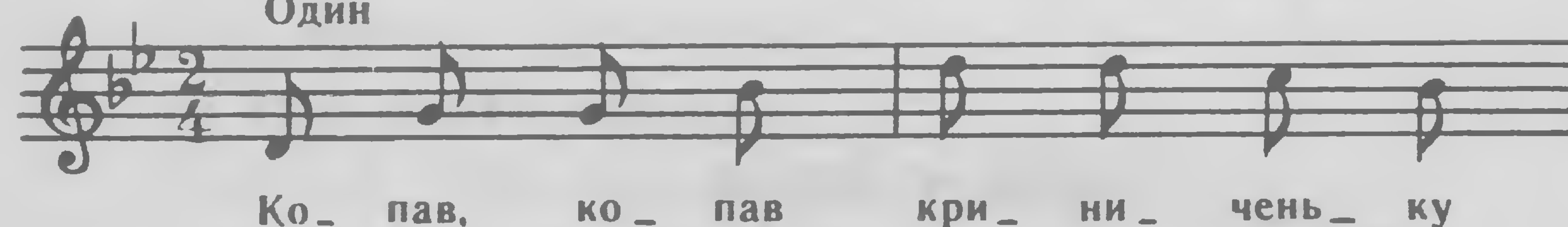

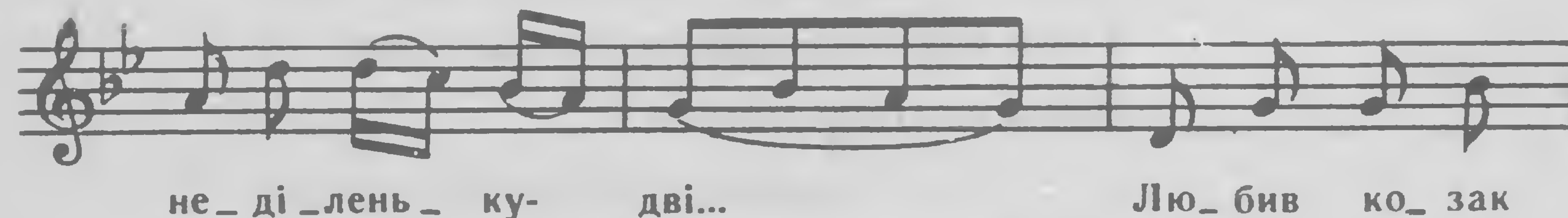

Приспів
Всі

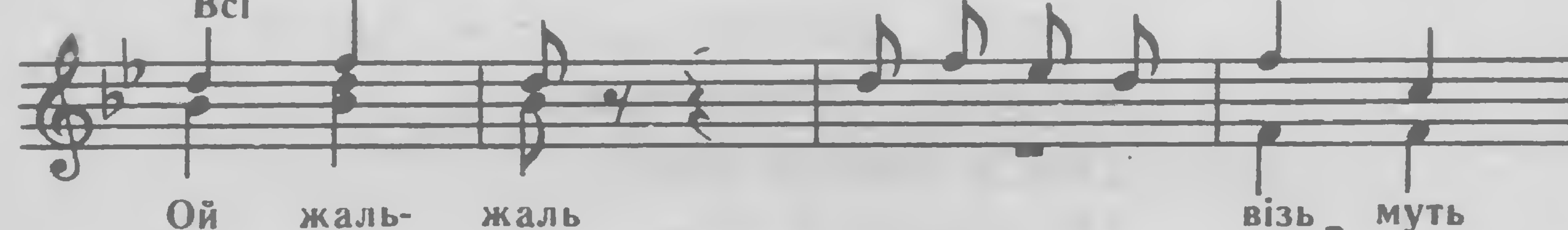

Копав, копав криниченьку
Неділеньку-дві...
Любив козак дівчиноньку
Людям — не собі!

Приспів:

Ой жаль-жаль
Мені буде —
Візьмуть її люди!
Візьмуть її люди —
Моя не буде!
Ой жаль-жаль!

А вже з тої криниченьки
Орли воду п'ють...
А вже ж мою дівчиноньку
До шлюбу ведуть.

Приспів.

Один веде за рученьку,
Другий — за рукав;
Третій стоїть, гірко плаче:
Любив та не взяв!

Приспів.

ОЙ ГЛИБОКИЙ КОЛОДЯЗЮ

Помірно

Ой глибокий колодязю,
Золотії ключі, (3)
А вже ж мені докучило,
В світі горюючи. (3)

Ой глибокий колодязю,
Боюсь, щоб не впасти, (3)
Полюбила пройдисвіта —
Прийдеться пропасти. (3)

Ой глибокий колодязю,
Боюсь, щоб не впала, (3)
Полюбила пройдисвіта
Та й навіки пропала. (3)

ОЙ КОЛИ Б ТОЙ ВЕЧІР

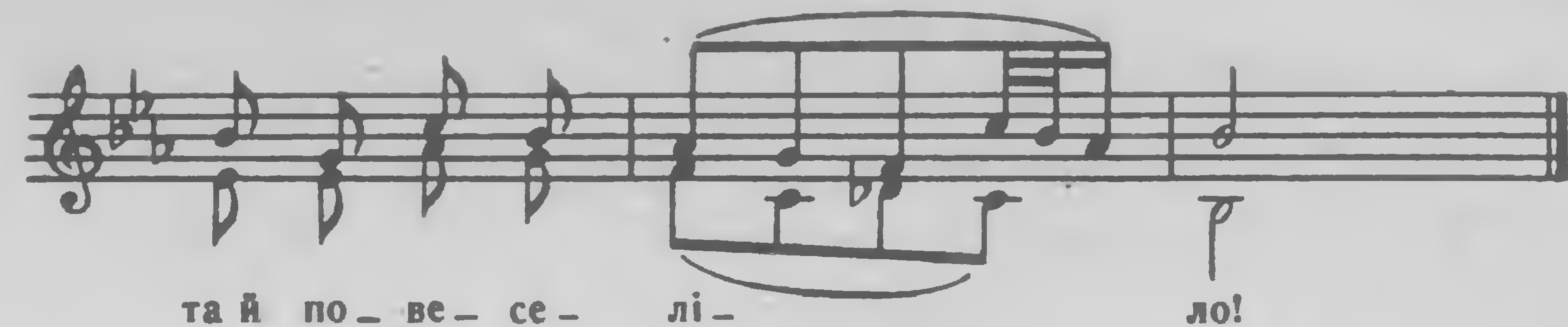

Ой коли б той вечір
Та й повечоріло,
То б моє серденько
Та й повеселіло!

Ой коли б той вечір
Та й сонечко зійшло,
То б моє серденько
Та й до мене прийшло!

«Ой прийди, прилини
Ти, яснеє сонце,
То я тебе пущу
Та й через віконце!»

Ой як упускала —
Легенько зітхала,
А як випускала —
Плакала, ридала.

Ой як випускала —
Плакала й ридала,
Вийшла за ворота —
Правдоньки питала.

«Чи ти мене любиш,
Чи з мене смієшся,
До другої ходиш
Та й не признаєшся?»

«Ой я тебе люблю
І любити буду,
Признаюсь по правді —
Сватати не буду!

Не позволять батько,
Не позволять мати,
Ще й рід не позволить
Дівчиноньку взяти.

Ще й рід не позволить
Дівчиноньку взяти...
Стиха говорімо,
Щоб не вчула мати!»

ОЙ НА ГОРУ КОЗАК ВОДУ НОСИТЬ

Не поспішаючи

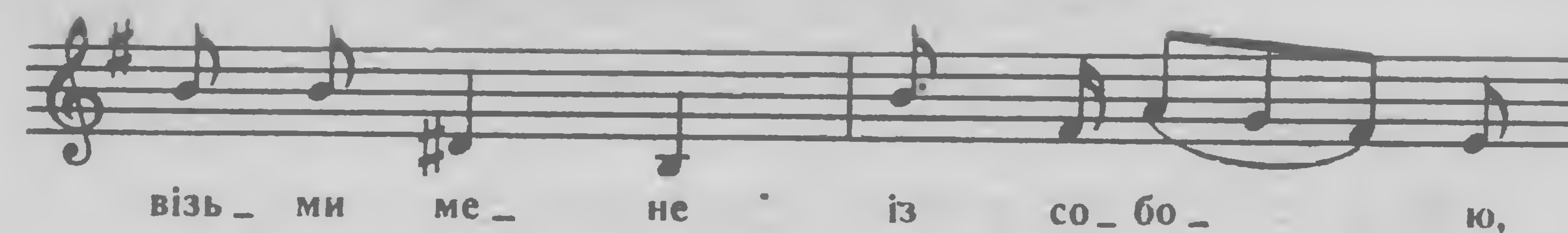

Ой на гору козак воду носить,
Дівчинонька козаченька просить:
«Козаченьку, мій соболю,
Візьми мене із собою,
Помандрую я з тобою!»

А мій милий — та й на гору, на круту,
А я його оченьками проведу,
Оченьками каренькими,
Брівоньками рівненькими,
Слізоньками дрібненькими.

Не сама ж я по садочку ходила,
Козаченька за рученьку водила,
Цілувала-милувала,
До серденька пригортала,—
Я ж думала, що він буде мій!

«Козаченьку, ти сухотонько моя,
Кажуть люди, що не буду я твоя!
Кажуть люди, сама бачу,
Не раз, не два на день плачу:
Я ж думала, що ти будеш мій!»

ПОСАДИЛА ОГІРОЧКИ

Помірно

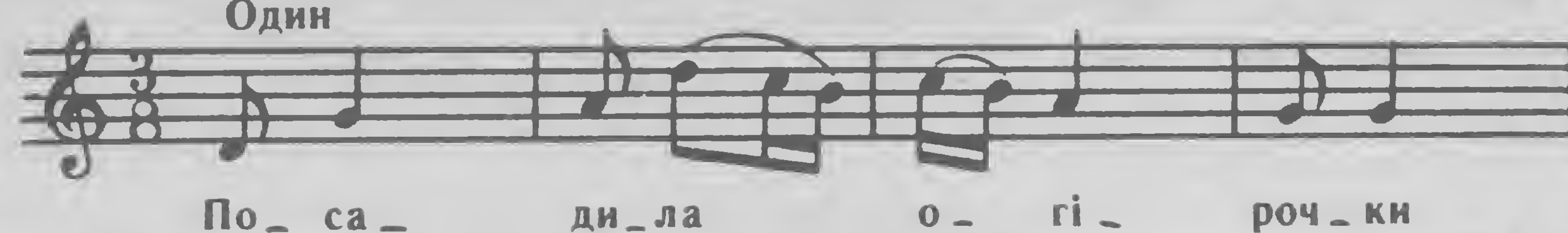

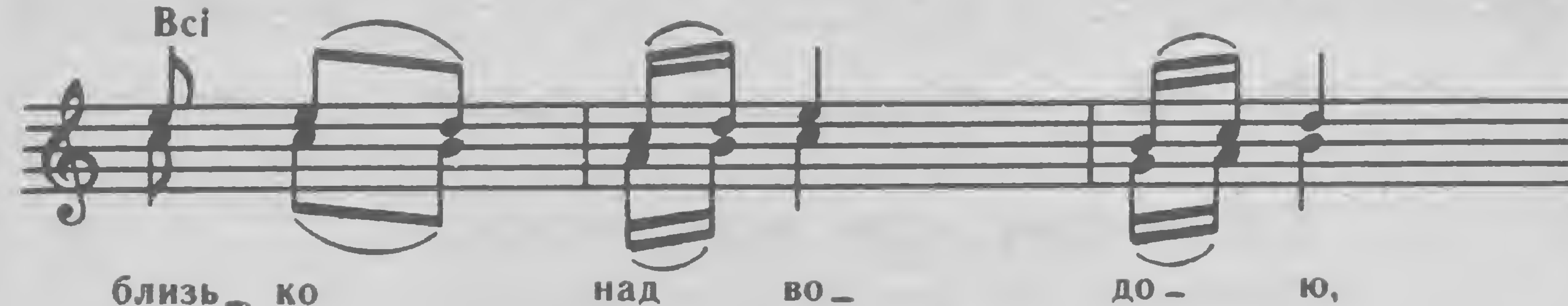

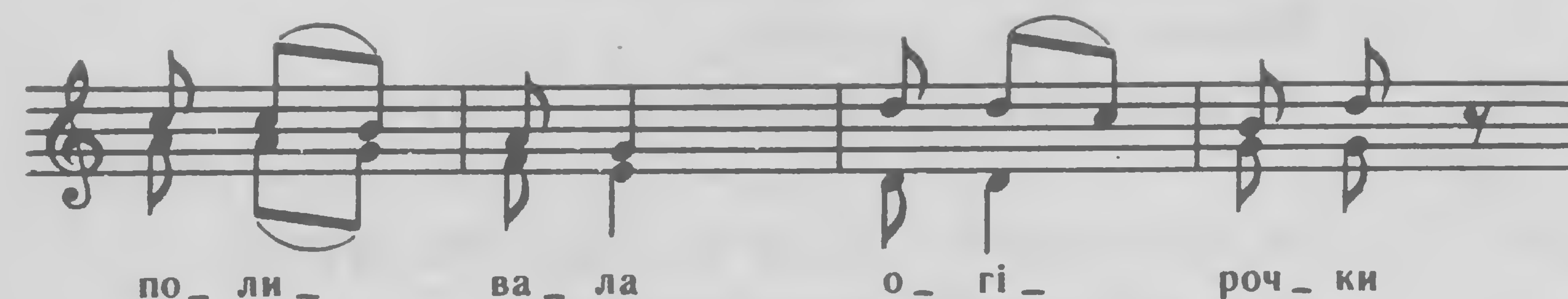

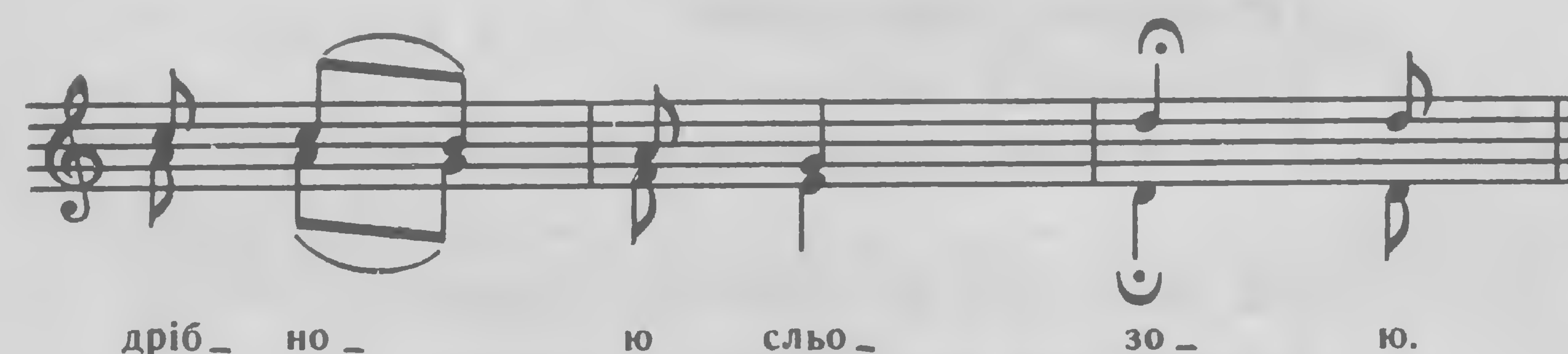

Посадила огірочки
Близько над водою,
Поливала огірочки
Дрібною сльозою.

Ростіть, ростіть, огірочки,
В чотири листочки!..
Не бачила миленького
Аж три вечорочки!

На четвертий побачила,
Як череду гнала,

Не сказала «добривечір»,
Бо мати стояла.

Летить орел сизокрилий
Та й, летючи, кряче:
«Перекажи дівчиноньці,
Що за мною плаче.

Нехай вона та й не плаче,
Бо я не журюся;
Нехай вона заміж іде,
А я оженюся!»

«Бодай тебе та й женила
Лихая година,—
Ізв'язала мені руки
Малая дитина!»

ТА БОДАЙ ТАЯ СТЕПОВАЯ

Помірно

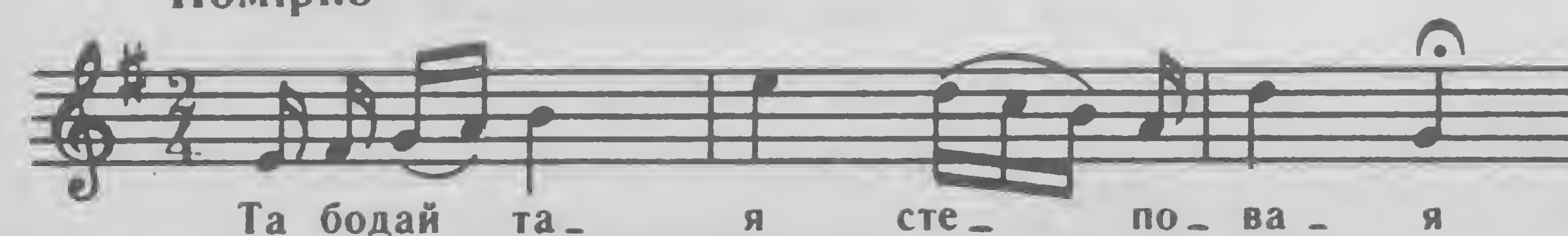

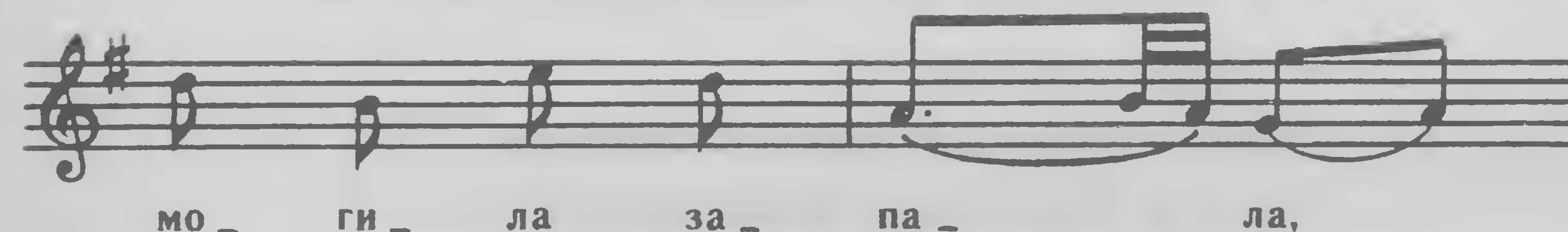

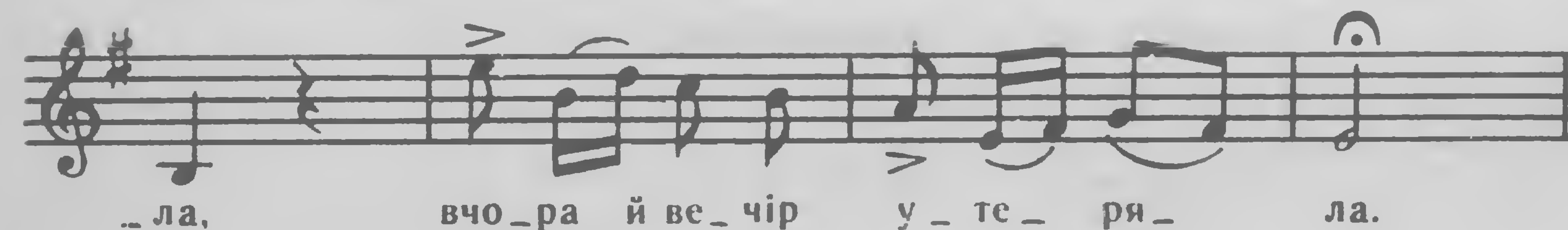

Та бодай тая степовая
Могила запала,
Де я вчора жито жала,
Вчора й вечір утеряла.

Ой утеряла вчора вечір,
Втеряю й тепера;
Чогось моя женинишина
Та смутна й невесела.

Ой утеряла вчора вечір,
Втеряю й сьогодні;
Чогось моя женинишина
Та до мене й не говоре.

«Ой не говори ж ні до кого,
Говори зо мною;
Як не будеш, серце, говорити, —
Умру, серце, за тобою.

Ой я умру ізвечора,
А ти умреш вранці,
Та нехай же нас поховають
З тобою, серце, в одній ямці.

Та нехай же нас поховають
І хрест укопають,
Щоб всі люди здивувались,
Як ми вірненько кохались».

Ой широкая ж домовина,
А глибока яма:
Лежить моя женишина,
Як рибочка в'яла.

ТА НЕМА ГІРШ НІКОМУ

Та нема гірш нікому,
Як тій сиротині:
Ніхто не пригорне
При лихій годині! | *Двічі*

Та не пригорне батько,
Не пригорне мати;
Тільки той пригорне,
Що думає взяти. | *Двічі*

Та налетіли гуси
З далекого краю,
Замутили воду
В тихому Дунаю. | *Двічі*

Та бодай сірі гуси
З пір'ячком пропали,
Що нас розлучили,
Як голубів пару! | *Двічі*

Як ми кохалися,
Як зерно в горісі, —
Тепер розійшлися, | *Двічі*
Як туман по лісі!

Як ми кохалися,
Як голубів пара, —
Тепер розійшлися, | *Двічі*
Як чорная хмара!

ОЙ НЕ ЦВІТИ БУЙНИМ ЦВІТОМ

Повільно

Ой не цвіти буйним цвітом,
Зелений катране,
Тяжко-важко на серденьку, | *Двічі*
Як вечір настане.

Ступай, коню, ступай, коню,
З гори кам'яної
До тієї дівчиноньки, | *Двічі*
Що чорнії брови.

«Як не хочеш, дівчинонько,
Дружиною бути,
То дай мені таке зілля, | *Двічі*
Щоб тебе забути».

«Єсть у мене таке зілля,
Росте біля току;
Як дам тобі напитися, — | *Двічі*
Забудеш до року.

Єсть у мене таке зілля
Біля перелазу;
Як дам тобі напитися, — | *Двічі*
Забудеш одразу.

Єсть у мене таке зілля,
Росте біля хати;
Як дам тобі напитися, — | *Двічі*
Й забудеш, як звати».

«Буду пити, буду пити,
І краплі не впущу;
Хіба тоді я забуду, | *Двічі*
Як очі заплющу».

ЧИ ТИ, МИЛИЙ, ПИЛОМ ПРИПАВ

Помаленьку

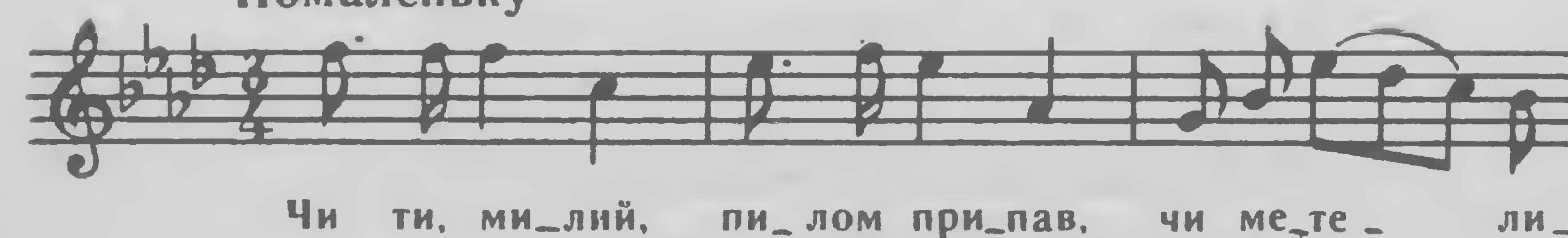

Чи ти, милий, пилом припав,
Чи метелицею, —
Чом не ходиш ти до мене
Цією вулицею? | *Двічі*

Чом не ходиш ти до мене
Крутими горами?
Покидаєш сиротину
Поміж ворогами! | *Двічі*

Чом ти мене не послухав,
Як тобі казала:
«Ходім, серце, повінчаймось,
Щоб мати не знала». | *Двічі*

Ти все неньку свою слухав,
Мене покидаєш,
Покидаєш сиротину,
Іншої шукаєш. | *Двічі*

Найдеш собі дівчиноньку
З карими очима —
Буде тобі, серце моє,
Камінь за плечима. | *Двічі*

Найдеш собі дівчиноньку
З чорними бровами,

Та не знайдеш тії правди,
Що була між нами. | *Двічі*

Такий камінь тяжкий, важкий
На серденьку буде!
Покидаєш через люди,
Сам бог свідком буде! | *Двічі*

ЧИ ЦЕ Ж ТАЯ КРИНИЧЕНЬКА

Повільно

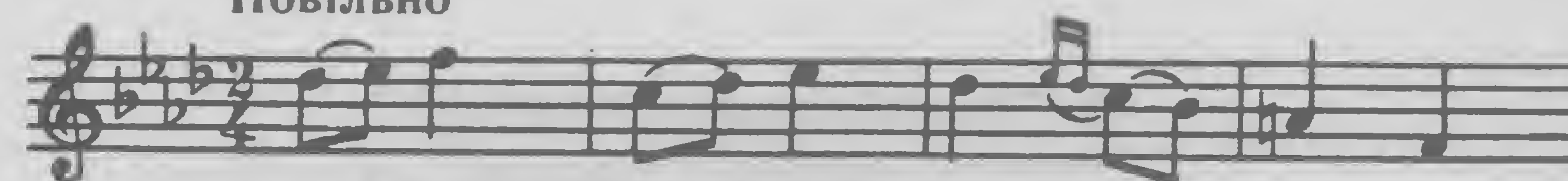

Чи це ж тая криниченька,
Що голуб купався?
Гей, гей, гей!
Що голуб купався.

Чи це ж тая дівчинонька,
Що я женихався?
Гей, гей, гей!
Що я женихався.

Чи це ж тая криниченька,
Що я воду пив?

Гей, гей, гей!
Що я воду пив.

Чи це ж тая дівчинонька,
Що я полюбив?
Гей, гей, гей!
Що я полюбив.

Ой це ж тая криниченька,
Те ж саме відро.
Гей, гей, гей!
Те ж саме відро.

А вже мене дівчинонька
Забула давно.
Гей, гей, гей!
Забула давно.

Вже ж до тої криниченьки
Стежки заросли.
Гей, гей, гей!
Стежки заросли.

Та вже ж мою дівчиноньку
Сватати прийшли.
Гей, гей, гей!
Сватати прийшли.

Уже ж з тої криниченьки
Орли воду п'ють.
Гей, гей, гей!
Орли воду п'ють.

Уже ж мою дівчиноньку
До вінця ведуть.

Гей, гей, гей!
До вінця ведуть.

Один бере за рученьку,
Другий — за рукав.
Гей, гей, гей!
Другий — за рукав.

А я стою, серце болить:
Любив та не взяв!
Гей, гей, гей!
Любив та не взяв.

Засипало криниченьку
Та жовтим піском.
Гей, гей, гей!
Та жовтим піском.

Побінчали дівчиноньку
З іншим козаком.
Гей, гей, гей!
З іншим козаком.

ЧОМ ДУБ НЕ ЗЕЛЕНИЙ

Поволі

Чом дуб не зе_ ле_ ний?
Бо ту_ ча при_ би_ ла...
Ко_ зак не ве_ се_ лий, бо ли_ ха го_ди_ на,

Чом дуб не зелений?
Бо туча прибила...
Козак не веселий, | *Двічі*
Бо лиха година.

«Ой як мені, мати,
Веселому бути?
Любив дівчиноньку, | *Двічі*
Та й узяли люди.

Любив дівчиноньку,
Та й узяли люди,—
Мені, молодому, | *Двічі*
Парочки не буде.

Тільки ж мені й пари,
Що оченьки карі,
Тільки й до любові, | *Двічі*
Що чорнії брови.

Чорні брови маю,
Та й не оженюся,
Піду до річеньки — | *Двічі*
З жалю утоплюся!»

«Не топись, козаче,
Бо душу загубиш!
Ходім повінчаймось, | *Двічі*
Коли вірно любиш!»

ТИХО, ТИХО ДУНАЙ ВОДУ НЕСЕ

Тихо, тихо Дунай воду несе,
А ще тихше дівка косу чеше. (2)

Вона чеше та й на Дунай несе:
«Пливи, косо, пливи за водою,
А я піду слідом за тобою.

Припливемо к зеленому лугу,
Скажу тобі всю свою притугу». (2)

Над Дунаєм явір зелененький,
Під явором коник вороненький. (2)

Під явором коник вороненький,
На конику козак молоденький. (2)

Ой він сидить, у скрипочку грає,
Струна струні стиха промовляє: (2)

«Нема краю тихому Дунаю,
Нема впину вдовиному сину. (2)

Нема впину вдовиному сину,
Що звів з ума хорошу дівчину.» (2)

СИДИТ ПТАШОК НА ЧЕРЕШНІ

В темпі маршу

Си_ дит пта_шок на че_ реш_ ні,
«Чо_ го ж ти мі, мо_ я ми_ ла,

ей, обдзюбу_є дроб_ний квет. «Я ти го не
ей, завру_ці_ла мла_дий сьвет?»

за_ вру_ ці_ ла, за_ вру_ ці_ лесь со_ бі сам,

за три роч_ки до мя-с хо_ див, ей, на четвертий

ін_шу-с взяв». «А_ ні тя ся не бо_ ю,

а_ ні за тя не пі_ ду, а_ ні я тя

под об_ лач_ком, ей, більше чекац не бу_ ду!»

Сидит пташок на черешні,
Ей, обдзюбує дробний квет.
«Чого ж ти мі, моя мила,
Ей, завруціла младий сьвет?»

«Я ти го не завруціла,
Завруцілесь собі сам,
За три рочки до мя-с ходив,
Ей, на четвертий іншу-с взяв».

«Ані тя ся не бою,
Ані за тя не піду,
Ані я тя под облачком,
Ей, більше чекац не буду!»

В КІНЦІ ГРЕБЛІ ШУМЛЯТЬ ВЕРБИ

Повільно

Один

В кін_ ці греб_ лі шум_ лять вер_ би,

Всі

що я на_ са_ ди_ ла... Не_ ма то_ го

ко_ за_ чень_ка, що я по_ лю_ би_ ла.

В кінці греблі шумлять верби,
Що я насадила...
Нема того козаченька, | *Двічі*
Що я полюбила. |

Ой немає козаченька,—
Поїхав за Десну;
Рости, рости, дівчинонько, | *Двічі*
На другую весну! |

Росла, росла дівчинонька
Та й на порі стала;
Ждала, ждала козаченька, | *Двічі*
Та й плакати стала.

Ой не плачте, карі очі, —
Така ваша доля:
Полюбила козаченька, | *Двічі*
При місяці стоя!

Зелененькі огірочки,
Жовтенькі цвіточки...
Нема мого миленького, — | *Двічі*
Плачуть карі очки!

ГАЮ, ГАЮ, ЗЕЛЕН РОЗМАЮ

Гаю, гаю, зелен розмаю,
Любив дівчину, сам добре знаю. (2)

Любив дівчину півтора року,
Доки не дізнали вороги збоку. (2)

А як дізнали — розщебетали...
Бодай же вони щастя не знали! (2)

Сусіди близькі, вороги тяжкі,
Пийте, гуляйте, як самі знайте! (2)

Пийте, гуляйте, як самі знайте, —
Де двоє ходять, не розлучайте! (2)

ЗЕЛЕНАЯ ЛІЩИНОНЬКО

Зеленая ліщинонько,
Чом не гориш, та все куришся;
Гей, молодая та дівчинонько, | *Двічі*
Чого плачеш, чого журишся?

Ой коли б я була суха,
То б горіла, не курилася;
Гей, коли б знала, що за ним я буду, —
Не плакала б, не журилася!
Двічі

Ой у броду беру воду,
На тім боці — мої карі очі:
Там козаченько коня напуває
Та на цей бік поглядає.
Двічі

«Коли б мені новий човник
Та нове ще й веселечко, —
Сів би, поїхав на той беріжечок,
Де дівчина, моє сердечко!»
Двічі

«Нащо тобі новий човник
І новеє та веселечко?
Глянь, подивися здалеку на мене,
Козаченьку, моє сердечко!»
Двічі

ОЙ ЗІЙДИ, ЗІЙДИ, ТИ ЗІРОНЬКО ВЕЧІРНЯЯ

Помалу, журливо

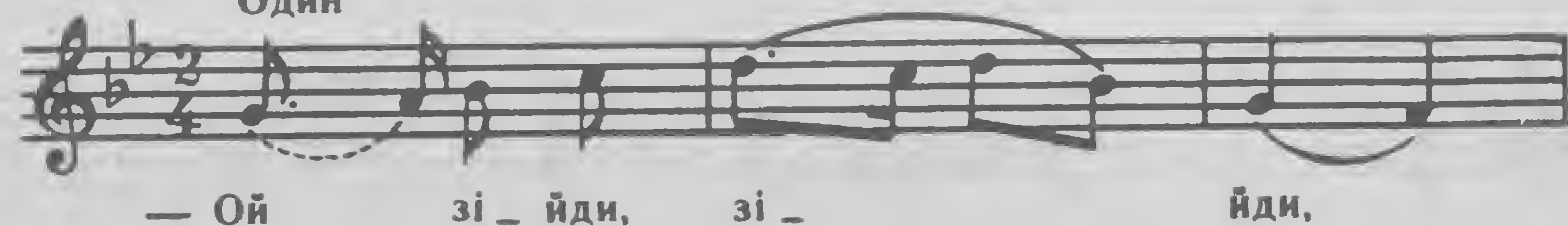

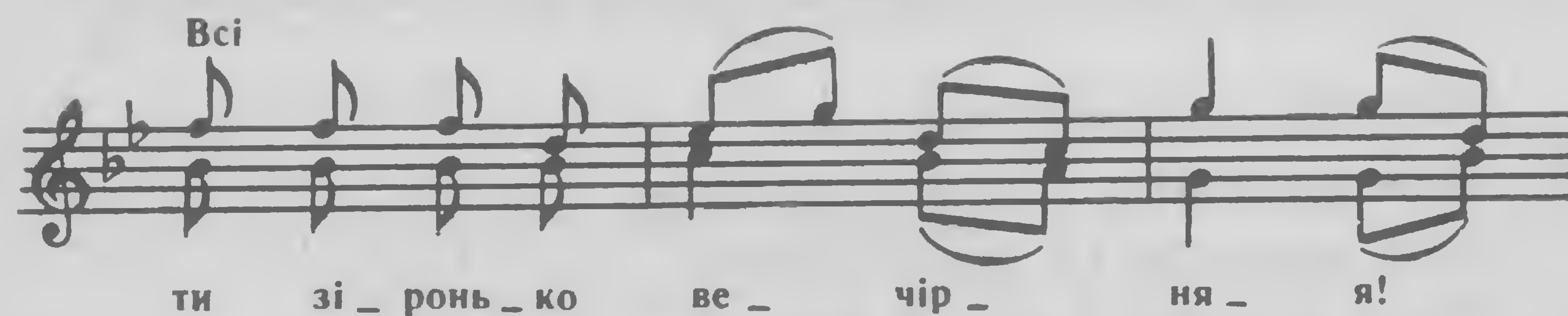

— Ой зійди, зійди,
Ти зіронько вечірняя!
Ой вийди, вийди,
Дівчинонько моя вірная!
Двічі

Рада б зірка зійти —
Чорна хмара наступає;
Рада б дівка вийти —
Так матуся її не пускає.
Двічі

Ой зіронька зійшла —
Усе поле й освітила,
А дівчина вийшла —
Козаченька та й звеселила.
Двічі

— Ой ти, козаче,
Ти, хрещатий барвіночку!
Хто ж тобі постеле
У дорозі та постілоньку?
Двічі

— Ой стелеться мені
Широкий лист бурковина,
А під голови —
Голубая та жупанина.
Двічі

Ой через межу
Зелений горошок славсь;
Козак до дівчини
Через люди та й поклонявся: | *Двічі*

«Ой і поклоніться,
Ой ви, добрії люди,
Нехай моїй милій
Там легесенько буде! | *Двічі*

Ох і поклоніться,
Ой ви дівчині-небозі,
А що мені добре
У далекій дорозі!» | *Двічі*

ОЙ ЗІЙДИ, ЗІЙДИ, ЯСЕН МІСЯЦЮ

«Ой зійди, зійди, ясен місяцю,
Як млиновеє коло,
Ой вийди, вийди, серце-дівчино,
Та промов до мене слово». | *Двічі*

«Ох і рада б я та виходити
І з тобою говорити,
Так судять-гудять вражії люди,
Хотять же нас розлучити. | *Двічі*

Ой не бий, мати, і не лай, мати,
Та не роби каліченьки,
Зав'яжи очі темної ночі
Та веди до річеньки. | *Двічі*

А як приведеш та до річеньки,
Розв'яжи карі очі,
Нехай гляну я та подивлюся,
З світом божим попрощаюся. | *Двічі*

Ой світе ясний, світе прекрасний,
Як на тобі тяжко жити,
Ой іще тяжче молодесенькій,
Не наживщись, умирати». | *Двічі*

ОЙ ЛЮБИВ ТА КОХАВ

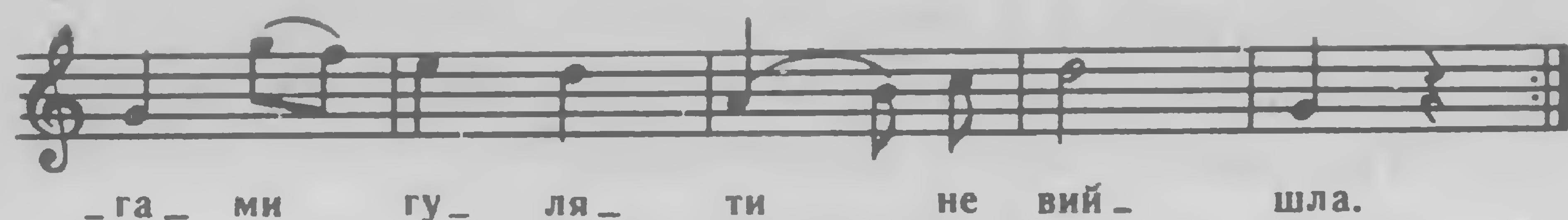

Ой любив та кохав, собі дівчину мав,
Гей, як у саду вишня;
За лихими людьми та за ворогами
Гуляти не вийшла. | *Двічі*

«Покидаю тебе, серденятко моє,
Гей, єдиному богу,
А сам я піду, а сам я поїду
В далеку дорогу. | *Двічі*

Дожидайся мене, серденятко моє,
Гей, та до тебе в гості,
Як виросте в тебе у твоїй світлоньці
Трава на помості». | *Двічі*

Ой росла, та росла трава шовковая,
Гей, та вже похилилась;
Ждала, ждала козака молода дівчина,
Та вже й зажурилась. | *Двічі*

Ой загув та загув сивий голубонько,
Та сівши на тичину;
Ох, ох, ох, ох, молод козаченько
Покинув дівчину. | *Двічі*

ОЙ НЕ ШУМИ, ЛУЖЕ

Співуче

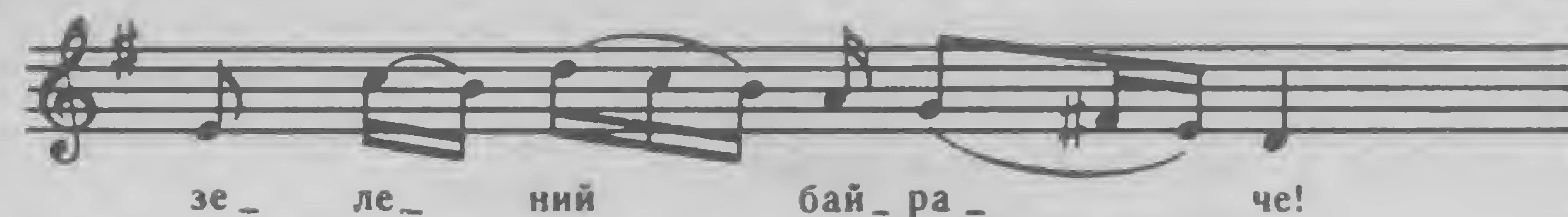

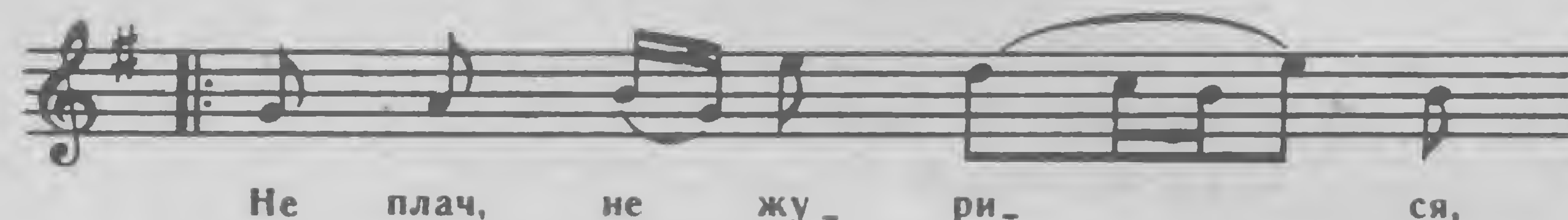

Ой не шуми, луже,
Зелений байраче!
Не плач, не журися,
Молодий козаче! | *Двічі*

Не сам же я плачу —
Плачуть карі очі,
Що нема спокою
Ані вдень, ні вночі. | *Двічі*

Сусіди близькії —
Вороги тяжкії:
Не дають ходити,
Дівчину любити. | *Двічі*

Я ж буду ходити
І буду любити,
Ще й до себе візьму —
Буду з нею жити! | *Двічі*

«Ой умру я, мила...
Як ти будеш жива —
Чи згадаєш, мила,
Де моя могила? | *Двічі*

А моя могила —
Край синього моря,
Де була між нами
Тихая розмова. *Двічі*

Зійдеш на могилу,
Та не сумуй дуже, —
Спогадають люди,
Що любились дуже! *Двічі*

Зійдеш на могилу —
Не труси землею,
Бо сама вважаєш,
Як тяжко під нею! *Двічі*

Ой тим воно тяжко —
Любилися важко,
Тим воно тяженько —
Любились вірненько! *Двічі*

ОЙ ТАМ ЗА ЯРОМ

Протяжно

Ой там за яром
Брала дівка льон,
Та нічим пов'язати.
Ой недалеко
Мій милий від мене,
Та ніким наказати.

Пов'яжу я льон,
Пов'яжу зельон
Тоненькою дубиною.
Перекажу я
Свому миленькому
Хоч чужою чужиною.

«Гей, або прийди,
Або прилини,
Моє серденько, до мене!
Гей, б'ється, б'ється,
Ще й побивається
Моє серденько без тебе!»

«Ой і рад би я,
Дівчино моя,
А до тебе прилинути!
Гей, кругом тебе
Стоять воріженьки —
Нікуди обминути!»

ОЙ ЧОМ НЕ ПРИЙШОВ

Помірно

Один

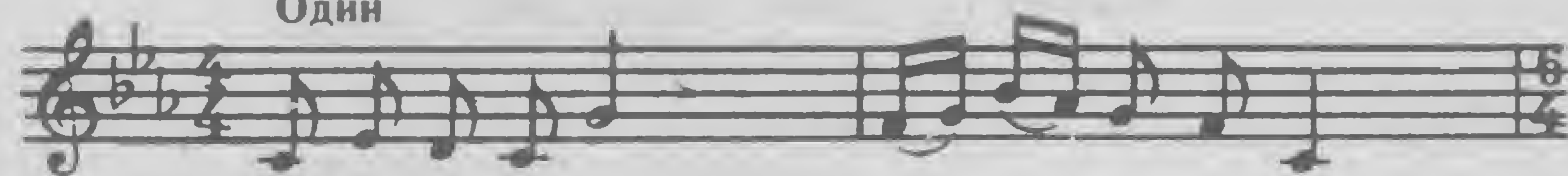

Всі

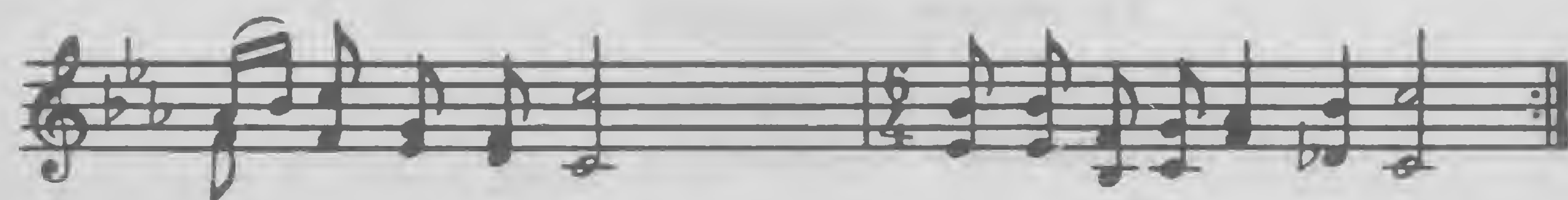

— Ой чом не прийшов,
Як місяць зійшов,
Як я тебе ждала,—
Чи коня не мав,
Чи стежки не знав,
Чи мати не пускала? | *Двічі*

І коня я мав,
І стежку я знав,
І мати пускала,—
Найменша сестра,
Бодай не зросла,
Сідельце сховала. | *Двічі*

Найменша сестра,
Бодай не зросла,
Сідельце сховала;
Найстарша сестра
Сідельце знайшла,
Коня осідлала. | *Двічі*

Найстарша сестра
Сідельце знайшла,
Коня осідлала:
— Ой їдь, братіку,
До дівчиноньки,
Яка тебе ждала! | *Двічі*

ОЙ У ПОЛІ ЖИТО

Поволі

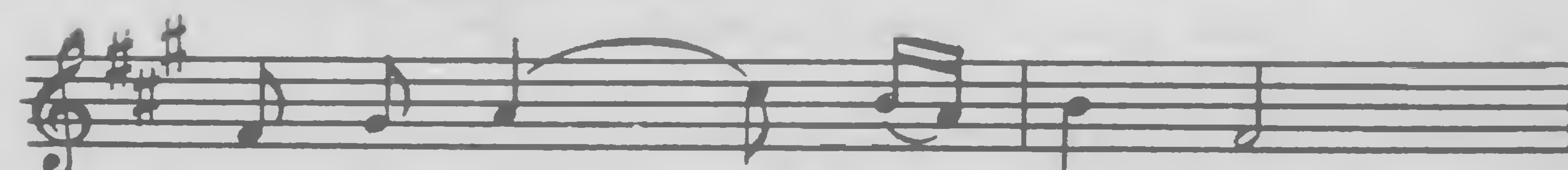

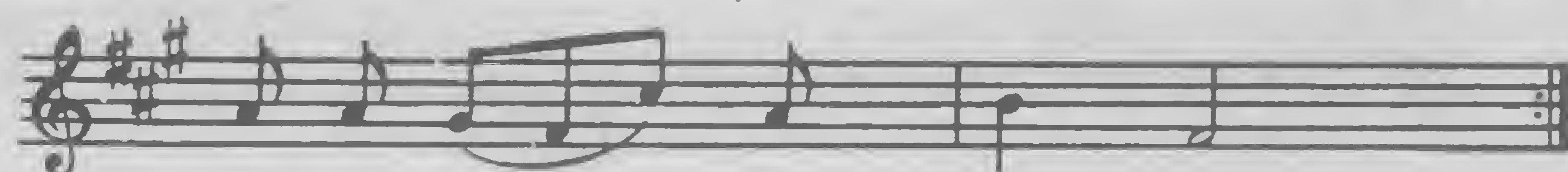

Ой у полі жито
Копитами збито,
Під білою березою
Козаченька вбито. | *Двічі*

Ой убито, вбито,
Затягнено в жито,

Червоною китайкою
Личенько накрито. *Двічі*

Ой як вийшла мила,
Голубонька сива,
Як підняла китаєчку,
Та й заголосила. *Двічі*

Ой вийшла другая,
Та вже не такая,
Як підняла китаєчку,
Та й поцілувала. *Двічі*

Ой як вийшла третя
З-під білої хати:
«Було ж тобі, вражий сину,
Нас трьох не кохати!» *Двічі*

ОЙ ПРИЇХАВ МІЙ МИЛЕНЬКИЙ З ПОЛЯ

Ой приїхав мій миленький з поля
Та прив'язав коня до порога.

Сам заплакав, коло коника стоя!
«Болить, болить головонька моя!

Ой дай, боже, неділі діждати,
Пошлю людей дівчину сватати».

А дівчина по світлоньці ходить,
Білі руки до серденька ломить.

Білі руки до серденька ломить,
Своїй неньці стихесенька говорить:

«Ой ти, мати, порадниця в хаті,
Порадь мене, що людям казати?

А чи мені рушники давати,
А чи мені іншого чекати?»

ГЕЙ, У МІСТІ ТА Й У ЛЬВОВІ

Гей, у місті та й у Львові
Стала сі новина:
Зчарувала Марусенька
Вдовиного сина. (2)

Як вона го зчарувала,
Кликала до хати:
«Ходи, ходи, серце Йвасю,
Щось ти маю дати!» (2)

Ой дала я склянку меду,
А другую вина:
«Випий, випий, серце Йвасю,
Бо я вже випила». (2)

Гей, як Івась того випив,
Сів ся конец стола,
Мати єго питає сі:
«Де-с був, Йвасю, вчора?» (2)

«Ой був же я, моя мати,
В Марусиній хаті,
Дала мені чари пити,
Треба умирати. (2)

Ойший, мати, біле платє
Та й білу сорочку,
Лише, мати, не позивай
Марусину-дочку». (2)

ОЙ ЖАЛЬ МЕНІ ВЕЧІРОЧКА

Стримано

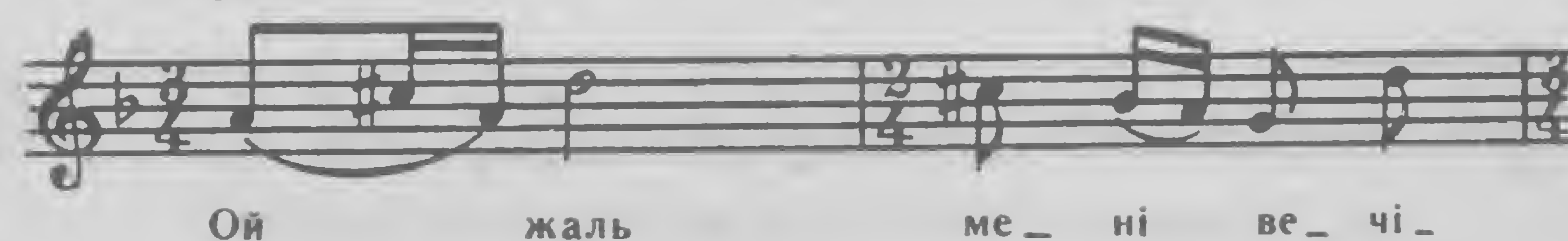

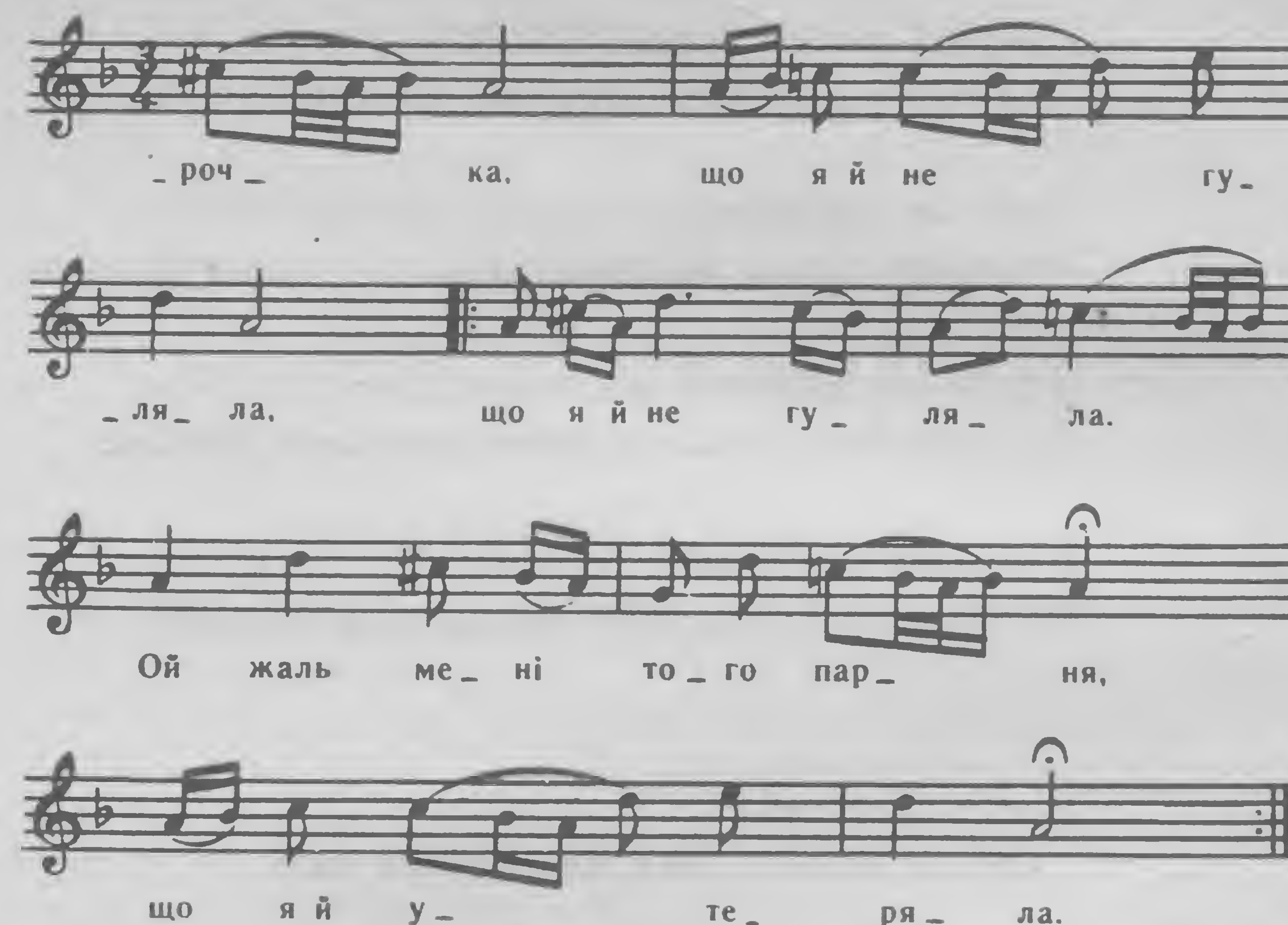

Ой жаль мені вечірочка, що я й не гуляла.

Що я й не гуляла.
Ой жаль мені того парня, що я й утеряла.

Що я й утеряла.
Хоч я ж його утеряла, то не була дома.

То не була дома.
Утеряний голосочок, ще й тихая мова.

Ще й тихая мова.
Голосочок — у лісочок, тиха мова — різно.

Тиха мова — різно.
«Не лай мене, моя ненько, що я ходжу пізно.

Що я ходжу пізно.
Хоч я ходжу та гуляю,— добрий розум маю.

Добрий розум маю.
Ледачому козакові віри не діймаю.

Віри не діймаю».
«Брешеш, доню, брешеш, дівко, як ти не діймаєш!

Як ти не діймаєш.
Вірно любиш, ще й кохаєш, віроньки діймаєш.

Віроньки діймаєш.
Як зачуєш голосочок, біжиш переймаєш».

ОЙ У ПОЛІ ТИХИЙ ВІТЕР ВІЄ

Ой у полі тихий вітер віє,
А там козак пшениченьку сіє. (2)

Ой сіє він, досіває лану,
Аж виходить дівчинонька з гаю. (2)

«Помагай біг, козаче-гультяю,
Виведь мене на дорогу з гаю!» (2)

«Ой коли б ти дороги не знала,
То б ти мене гультяєм не звала. (2)

А сказала б: «Любий соколоньку,
Виведь мене з гаю на стежоньку!» (2)

ЗАЦВІВ ТЕРЕН РЯСНО

Зацвів терен рясно.
Та й любив парень
Ой молоду дівчину
Та й на личеньку да красну.

На личеньку красну.
Та в неї личко
Ой рум'янеє,
Та й дурна в неї думка.

Дурна в неї думка.
Ой поки ж дівка
Та парня не знала,
Та гула, як голубка.

Гула, як голубка.
Та гула ж вона!
Ой гула ж, вуркотіла,
Ой знялась, полетіла.

Знялась, полетіла.
У чистеє поле,
У чистеє поле,
Де вутка пасеться.

Де вутка пасеться.
Де перекажіть
Молодій дівчині,
Що дурень сміється.

Що дурень сміється.
Та й смійся, смійся,
Ой вражий сину,
За сміх тобі буде!

За сміх тобі буде.
Сім літ трясця
Трясти буде,
А смерті не буде!

ЛЕТИТЬ ГАЛКА ЧЕРЕЗ БАЛКУ

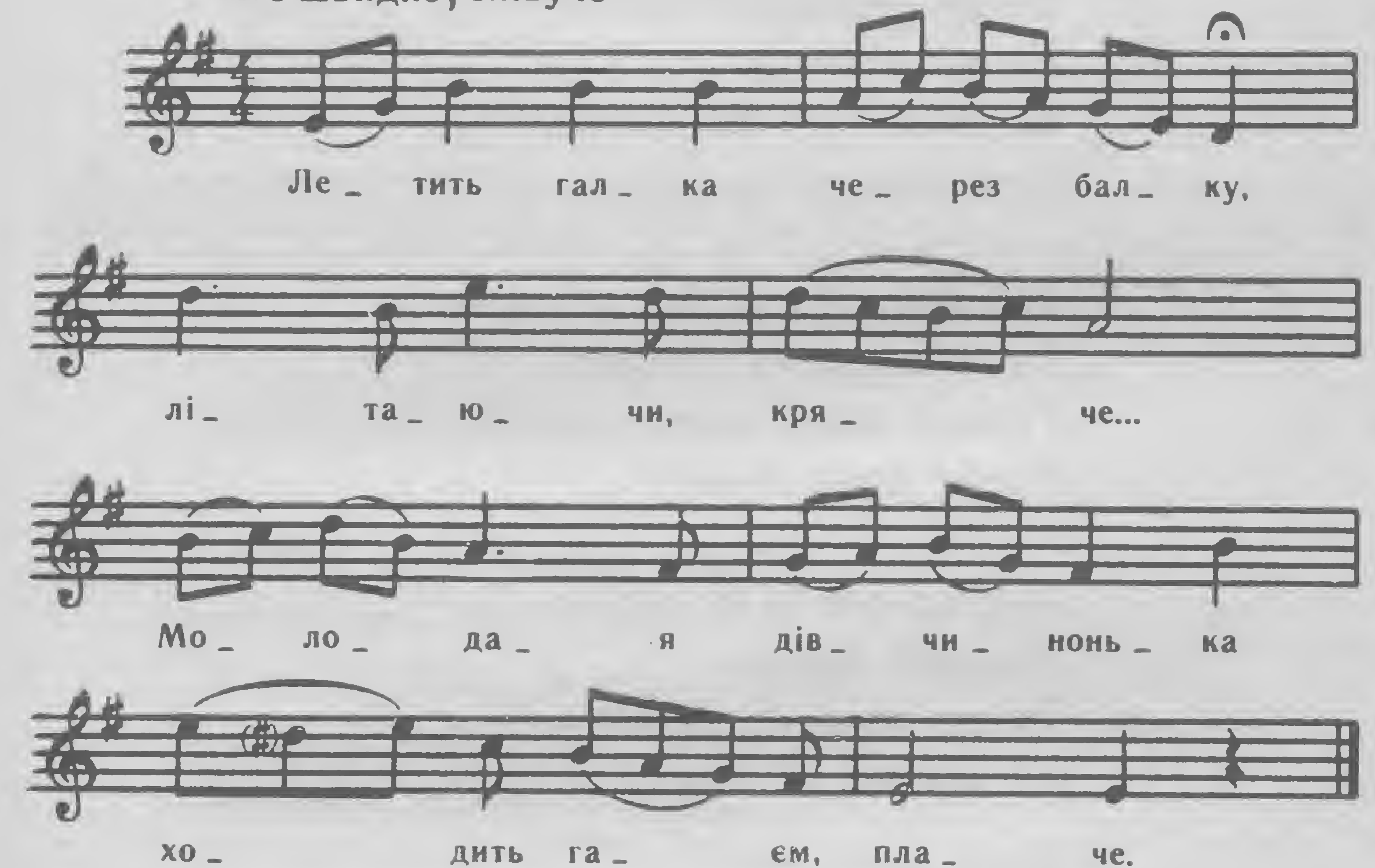

Летить галка через балку,
Літаючи, кряче...
Молодая дівчинонька
Ходить гаєм, плаче.

Не пускає мене мати
Вранці до криниці,
Ні жита жать, ні льону брать,
Ні на вечорниці.

«Пусти ж мене, моя мати,
В ліски по горішки,

Чи не найду щастя-долі
Я собі хоч трішки!»

«Не пущу ж я, дитя моє,
В ліски по горішки,
Бо вже мені надоїли
Хлоп'ячі насмішки!»

Вчора звечора пізненько,
Як мати заснула,
Вийшла слухать соловейка,
Мов зроду не чула.

Вийшла, стала над річкою
Та й дивлюся в воду...
Тяжко, мати, важко, мати!
Нащо дала вроду?

Змалювала біле личко
І чорнії брови,
Та не дала мені, мати,
Ні щастя, ні долі.

Було б тобі, моя мати,
Цих брів не давати;
Лучче б тобі, моя мати,
Щастя й долю дати!

ХОДИТЬ ОРЕЛ ПОНАД МОРЕМ

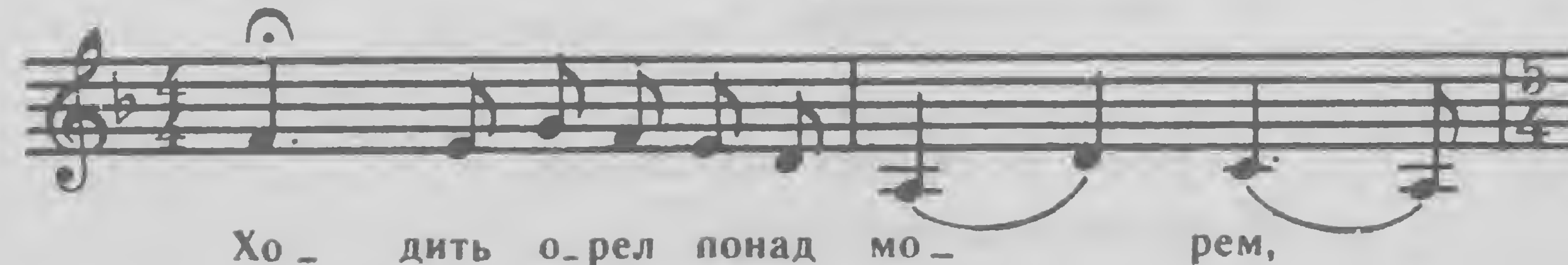

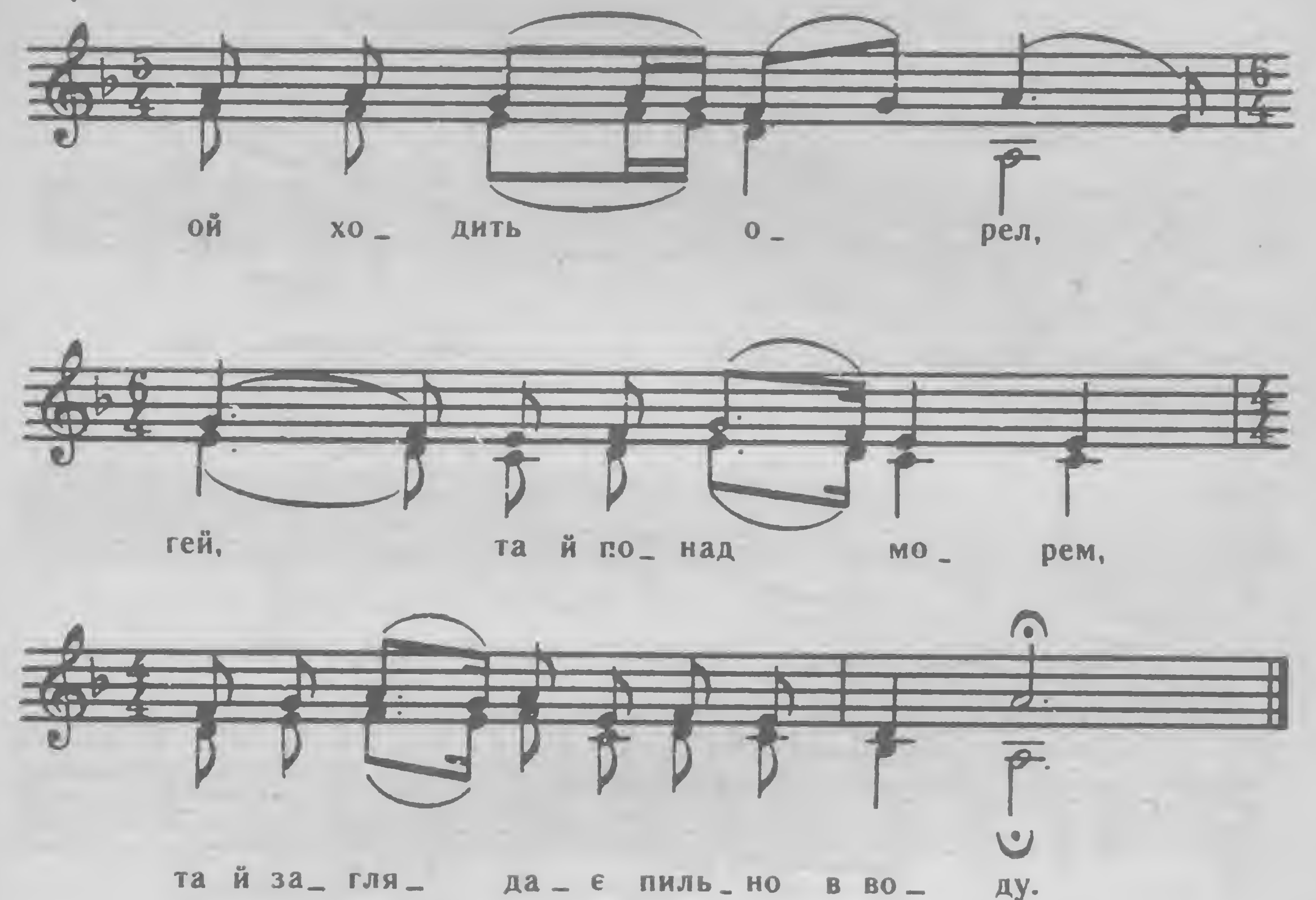

Ходить орел понад морем,
Ой ходить орел, гей, та й понад морем,
Та й заглядає пильно в воду.

Заглядає пильно в воду.
Ой заглядає, гей, та й пильно в воду;
Та й нема зими, нема льоду.

Нема зими, нема льоду.
Ой нема зими, гей, та й нема льоду,
Та й нема дівці переходу.

Нема дівці переходу.
Та й нема дівці, гей, та й переходу
Та й на той бік через воду.

ЗАКУВАЛА ЗОЗУЛЕНЬКА

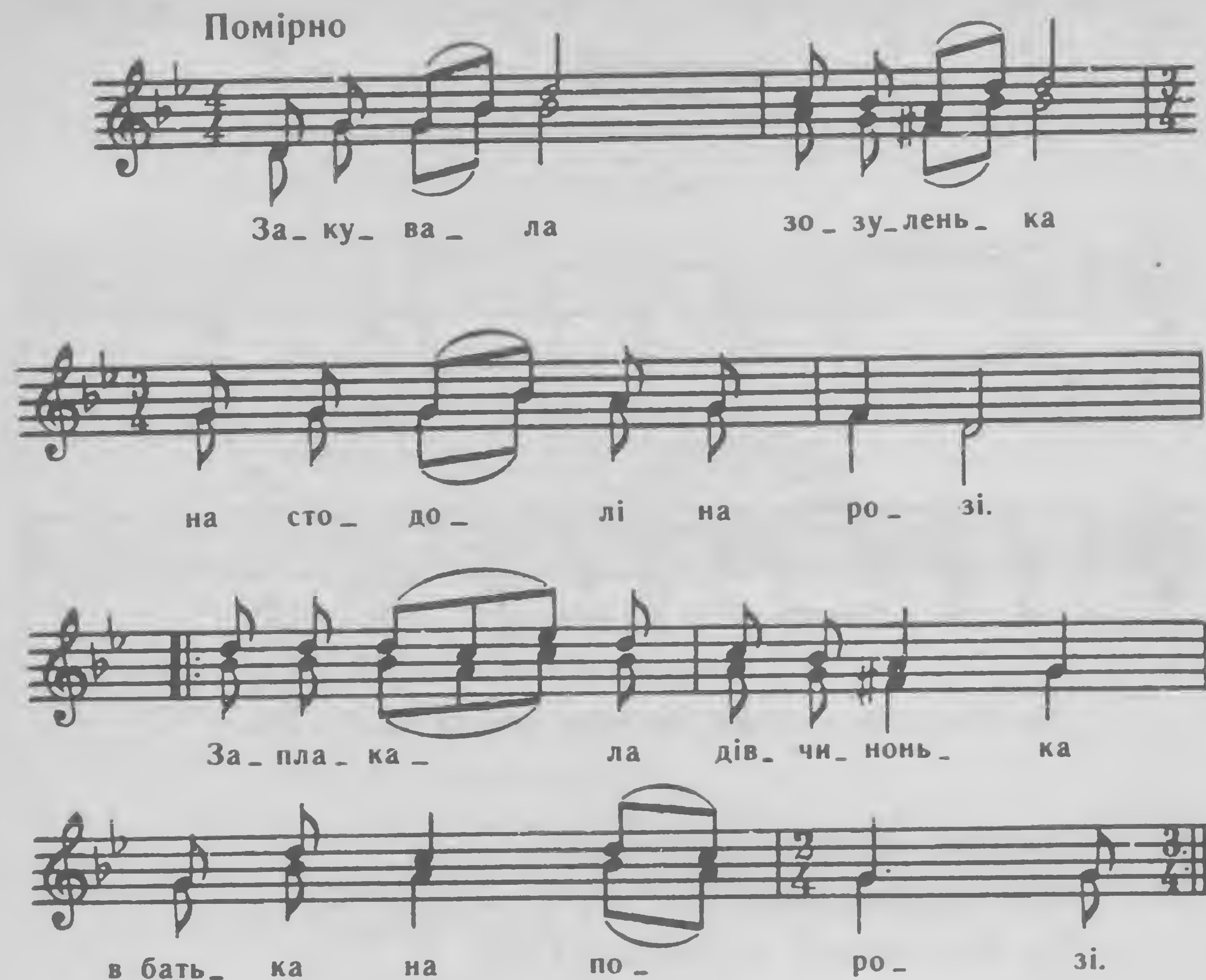

Закувала зозуленька
На стодолі на розі.
Заплакала дівчинонька
В батька на порозі.
Двічі

Іду яром до криниці —
Коромисло гнеться:
«Чом до мене, моя мамо,
Ніхто не пришлеться?»
Двічі

«Багач, доню, не захоче,
А бідний не сміє.
Нехай твоя руса коса
Зіллям зеленіє».
Двічі

КОСИЛИ МИ СІНО

Косили ми сіно,
Та як була негода.
Плакала дівчина,
Ой як була молода.
Двічі

Плакала дівчина,
Та й на личко змарніла;
Видно по дівчині —
Ой віночка жаліла.
Двічі

Ой не жаль то віночка
Та як людської речі;
Розсипала коси,
Ой устелила плечі.
Двічі

Ой косу розчесала
Й усі плечі встелила;

Вона своїй неньці
Ой жалю наробила. | *Двічі*

Ой ти, жалю, жалю,
Ой великий печалю,
Що я наробила,
Ой сама я не знаю! | *Двічі*

ПОСАДЖУ Я РОЖУ

Широко

По_сад_жу я ро_ жу.

та й посад_ жу я ро_ жу.

та й по_став_ лю сто_ ро_ жу.

Посаджу я рожу,
Та й посаджу я рожу,
Та й поставлю сторожу.

Не повная рожа,
Та й не повная рожа,—
Ой не вірна сторожа.

Вітер повіває,
Та й вітер повіває,
Та й рожу розхиляє.

Рожу розхиляє,
Та й рожу розхиляє,
Мати дочку лає.

Мати дочку лає,
Та й мати дочку лає,
Гулять не пускає.

«Пусти ж мене, мамо,
Та й пусти ж мене, мамо,
Та й на час погуляти.

На час, на часочок,
Та й на час, на часочок
В зелений лісочок.

В зелений лісочок,
Та в зелений лісочок
Та й подать голосочок».

АХ ТИ, ВИШЕНЬКА, ТИ, ЧЕРЕШЕНЬКА

Повільно

Ах ти, ви_ шень_ ка,

ти, че_ ре_ шень_ ка!

Ах ти, вишенька, ти, черешенька!
Ой коли ти зійшла, коли виросла?

А весною зійшла, літом виросла,
На крутім берегу становилася.

На крутім берегу становилася,
На Дунай, на ріку похилилася.

На Дунай, на ріку похилилася,
Молода дівчина зажурилася.

ОЙ ХОДИВ ІВАН ПОНАД ЛИМАН

Не швидко

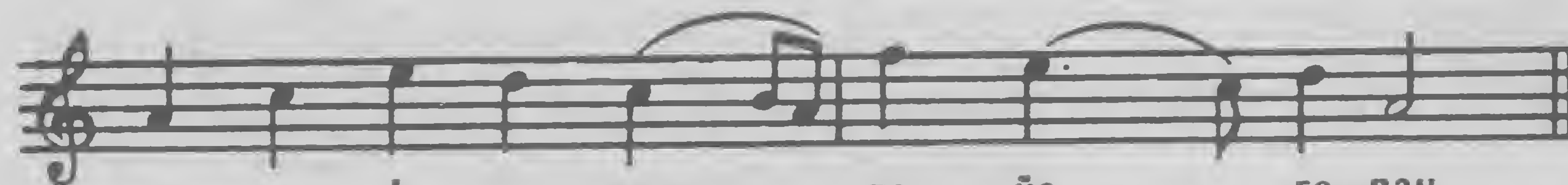

Ой ходив Іван понад лиман, (2)
А за Іваном та його пан.

«Чи ти, Іване, рибу ловиш, (2)
Чи ти, Іване, перевозиш?»

«Ой гіркі ж мої перевози, (2)
Я проливаю дрібні сльози:

Ой мав я сестру Оляночку, (2)
Та й утопилась в лиманочку,

Пішла на лиман воду брати (2)
Та й не вернулась вже до хати...

Одним відерцем зачерпнула, (2)
За другим відром потонула.

Ой нехай щуки їдять руки, (2)
Ох, і плотиці біле лице.

Ой нехай нелюб не любує, (2)
Біле личко не цілує.

Ой нехай пісок очі точить, (2)
Та нехай нелюб не волочить».

ОЙ СПІВАНОЧКИ МОЇ

Помірно

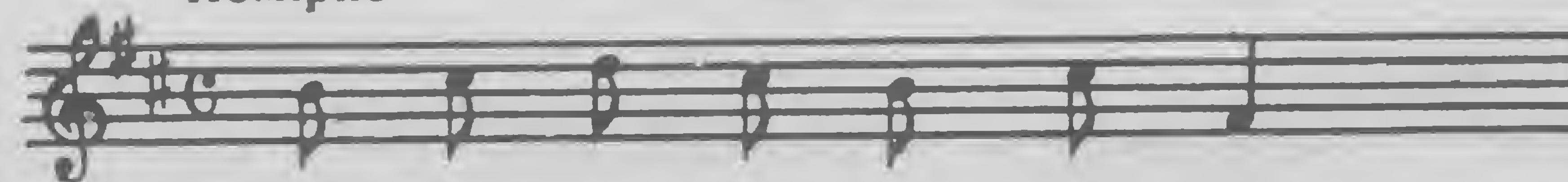

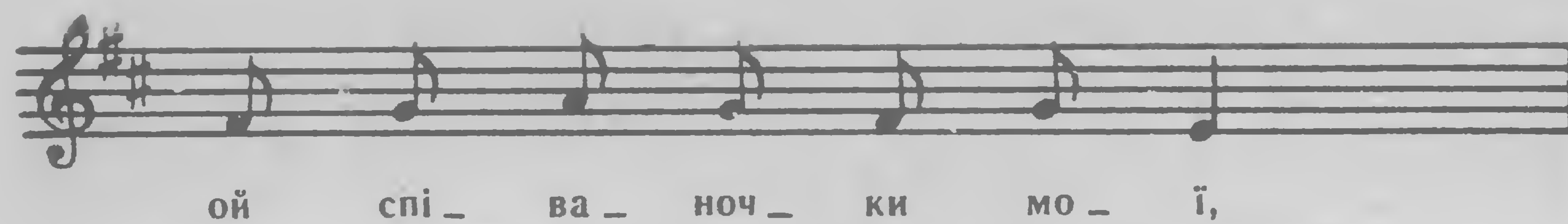

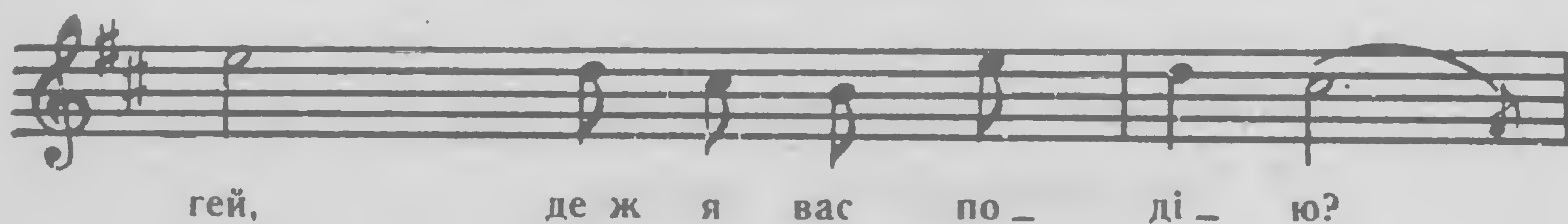

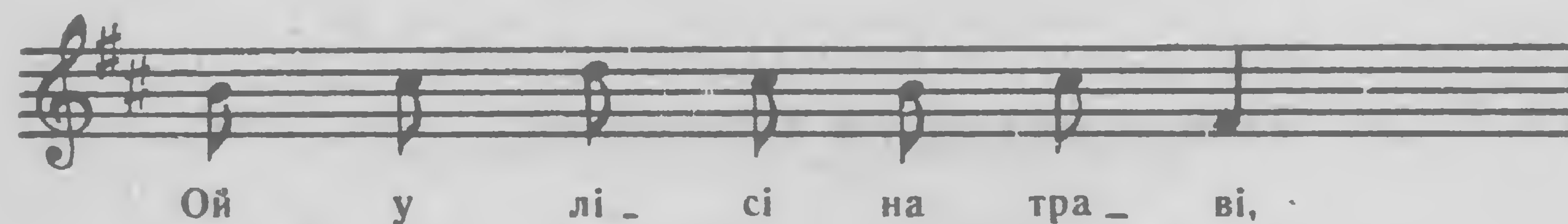

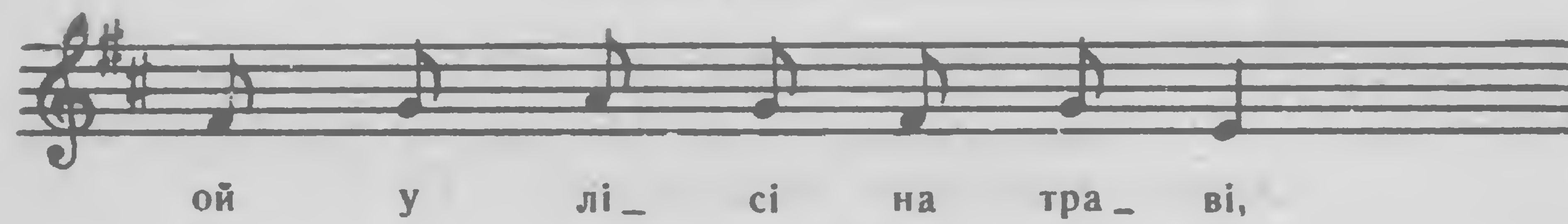

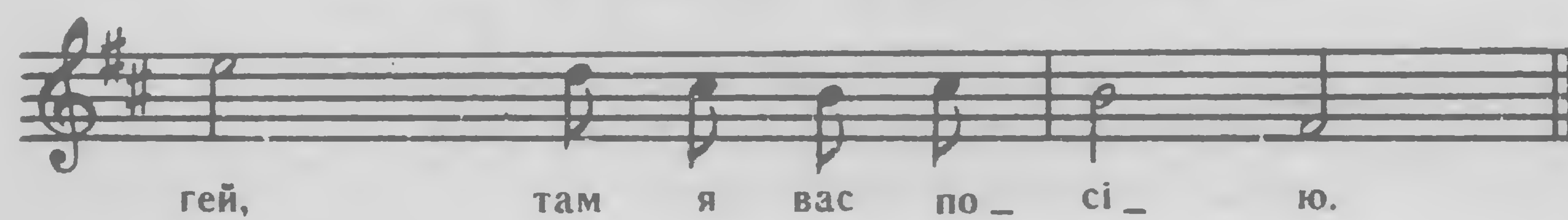

Ой співаночки мої, (2)
Гей, де ж я вас подію?
Ой у лісі на траві, (2)
Гей, там я вас посію.

Ой підуть легіники, (2)
Гей, та траву косити
Та співаночки мої,
Та коханочки мої
Всі в траві находити.

Ой будуть дівчаточка, (2)
Гей, по гриби ходити

Та співаночки мої,
Та коханочки мої
Всі в траві находити.

ПАСЛА ДІВКА ЛЕБЕДІ

Помірно

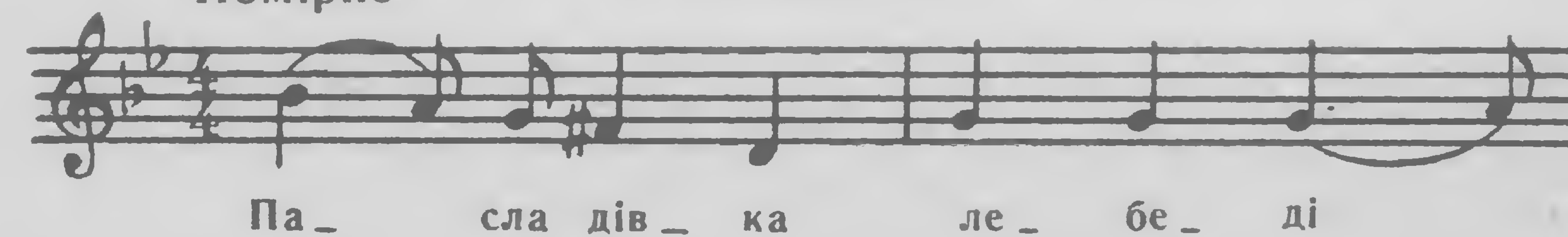

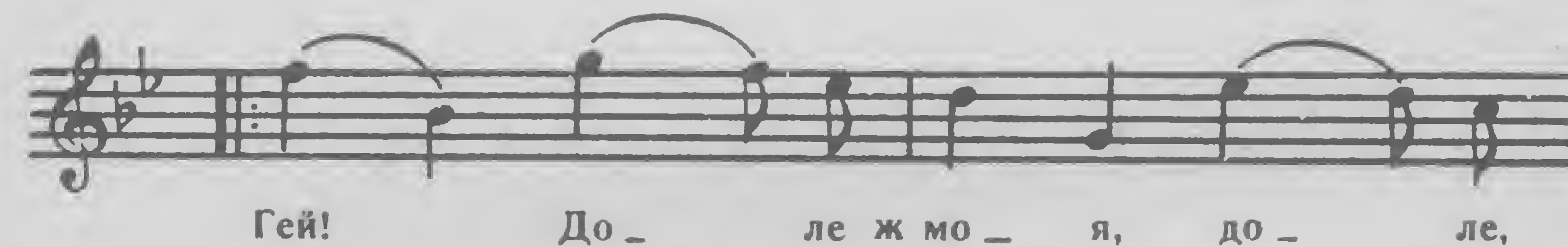

Пасла дівка лебеді
На зеленій леваді.
Гей! Доле ж моя, доле, | *Двічі*
На зеленій леваді. |

Пожену я лебеді
До Дунаю, до води,
Гей! Доле моя, доле, | *Двічі*
До Дунаю, до води. |

А вже ж тії лебеді
Та й наплавалися,
Гей! Доле ж моя, доле, | *Двічі*
Та й наплавалися.

А вже ж мої карі очі
Та й наплакалися,
Гей! Доле ж моя, доле, | *Двічі*
Та й наплакалися.

Родинно-побутові пісні

ОЙ ВЕРБО, ВЕРБО

Ой вербо, вербо,
Де ти росла,
Що твоє листячко
Вода знесла?

Ой знесла, знесла
Тиха вода...
А я, молода,
Як ягода.

А я, молода,
Як ягода,
Не піду заміж
За рік, за два.

А піду заміж
Аж п'ятого,
За того п'яницю
Проклятого.

Ой кажуть люди,
Що він не п'є,
А він із корчми
Щодня іде.

А я молода
Проти нього,
Несу таляра
Золотого.

Несу таляра
Золотого
Викупить коня
Вороного.

«Викупиш коня —
Люблю тебе,
Як не викупиш,
То вб'ю тебе!»

Не раз я, не два
Викупляла,—
Крізь віконечко
Утікала.

В вишневім саду
Ночувала,
Різних пташок
Наслухала.

Соловей каже:
«Тьох-тьох, тьох-тьох!..»
Котяться сльози,
Як той горох.

А зозуленька:
«Ку-ку, ку-ку!..»
За що ж я терплю
Таку муку?

ОЙ ЗАЦВІЛА ЧЕРВОНА КАЛИНА

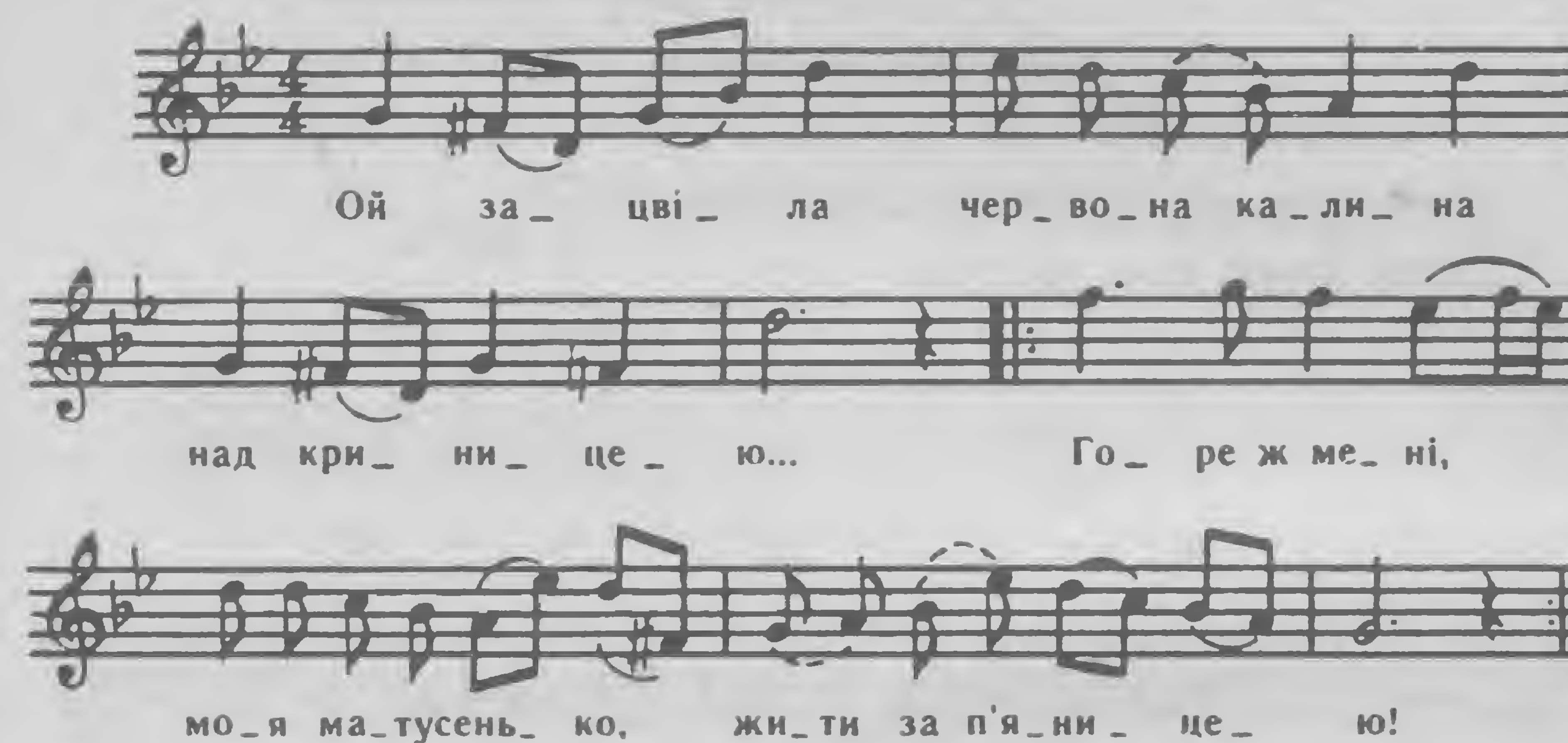

Ой зацвіла червона калина
Над криницею...
Горе ж мені, моя матусенько,
Жити за п'яницею! | *Двічі*

Що п'яниця п'є, не кається,
І день, і ніч п'є,
А як прийде із шинку додому,
Мене, молодую, б'є! | *Двічі*

В неділеньку, рано-пораненьку,
Мати моя йде,
Питається діточок маленьких,
Чи дома п'яниця є. | *Двічі*

«Потихесеньку, полегесеньку,
Матусю, іди:
Спить п'яниця в рубленій коморі,
Гляди ж, його не збуди!» | *Двічі*

«Ой нехай він спить, та й нехай же спить,
Щоб уже й не встав,

Щоб твоєї бідної головоньки | *Двічі*
Та не клопотав!»

«Ой не клени, моя матусенько,
П'яницю мого:
Єсть у мене діточки маленькі,— | *Двічі*
Горе буде без його!»

ЧЕРВОНАЯ РУЖА ТРОЯКА

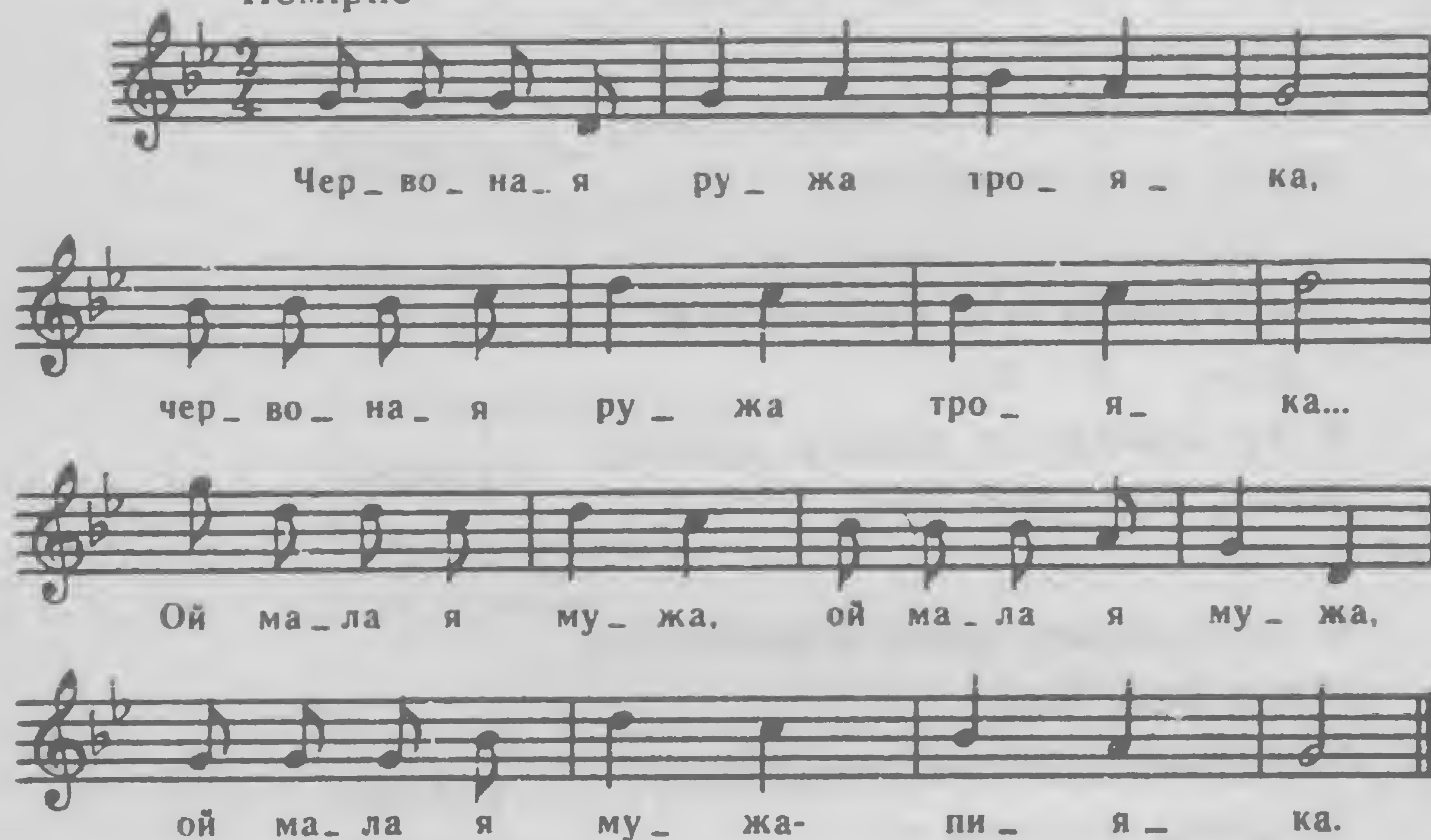

Червоная ружа трояка... (2)
Ой мала я мужа, (2)
Ой мала я мужа-пияка.

Він нiщо не робить, тільки п'є, (2)
А додому прийде, (2)
А додому прийде — мене б'є.

«Не бий мене, мужу, не лякай, (2)
Візьми моїх діток,
Діточок маленьких,
А я піду в найми в чужий край!»

ОЙ ПІДУ Я ЛУГОМ

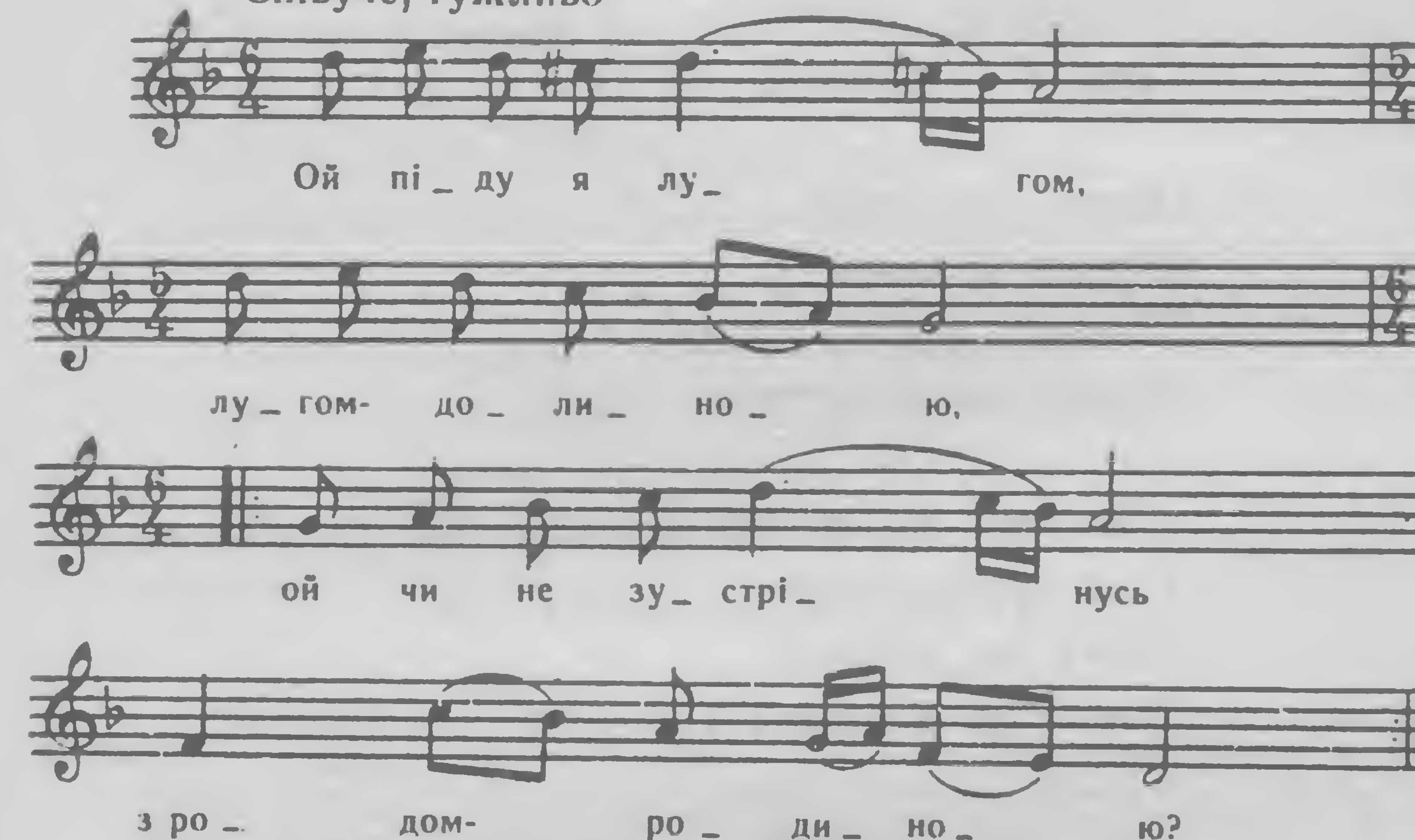

Ой піду я лугом,
Лугом-долиною,
Ой чи не зустрінусь | *Двічі*
З родом-родиною?

Ой там моя сестра
Пшениченьку жала,
Сказав я їй «здрастуй», | *Двічі*
«Здоров» не сказала.

«Ой чого ти, сестро,
Така горда стала:
Сказав тобі «здрастуй», | *Двічі*
«Здоров» не сказала».

«Тим я тобі, брате,
«Здоров» не сказала,—
За дрібними слізьми
Тебе не пізнала. | *Двічі*

На чужій роботі
Тяжко нароблюся,
Як прийду додому —
Сяду й зажурюся. | *Двічі*

Нічим затопити,
Нічого й зварити,
Плачуть дрібні діти —
Нічим накормити!» | *Двічі*

«Ой чого ти, сестро,
Така стара стала,
Синів не женила,
Дочок не д'давала?» | *Двічі*

«Постаріли, брате,
Мене чужі хати,
Чужа роботонька
Та зла недоленька!» | *Двічі*

І ВІТЕР НЕ ВІЄ

І вітер не віє, трави не колише,
А брат до сестриці дрібні листи пише.

Ой пише він листи білими руками,
Сам умивається дрібними сльозами.

«Сестро ж моя, сестро, сестро дорогая,
Ой чого ти, сестро, така стара стала?

Ой чого ти, сестро, така стара стала,
Синів не женила, дочок не д'давала?»

«Постаріла мене чужа сторононька,
Чужа сторононька, людська роботонька!»

УСІ ГОРИ ЗЕЛЕНІЮТЬ

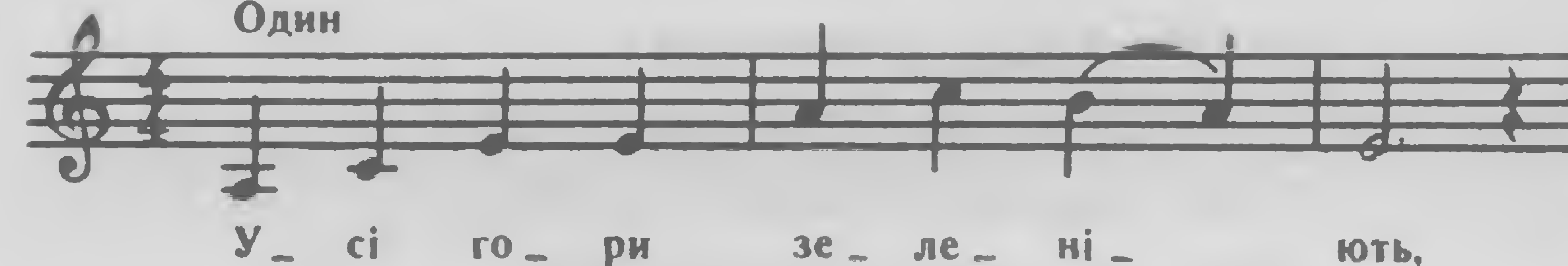

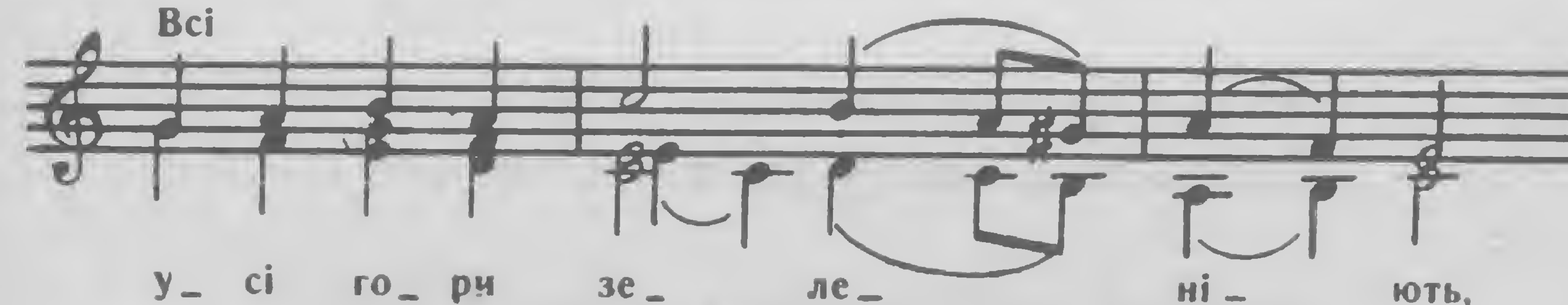

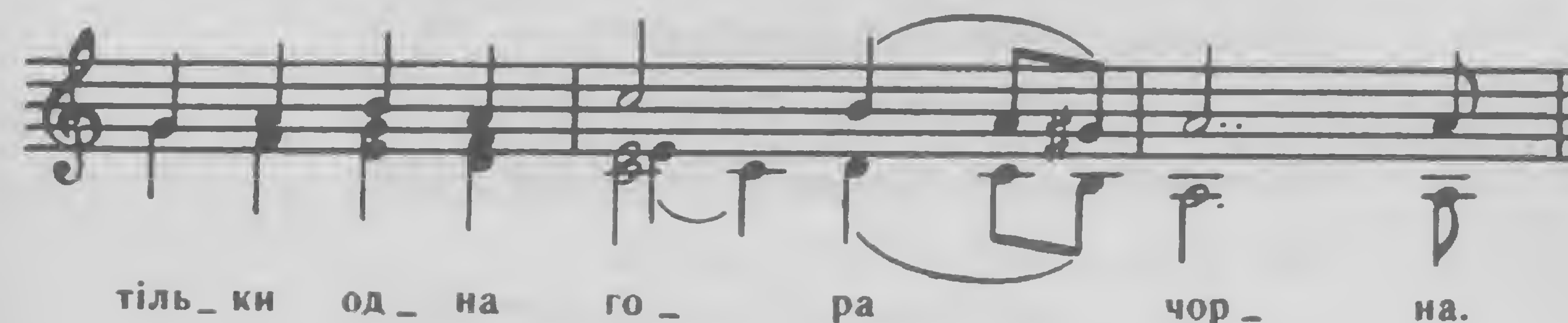

Усі гори зеленіють, (2)
Тільки одна гора чорна.

Тільки одна гора чорна, (2)
Де сіяла бідна вдова.

Де сіяла, волочила, (2)
Слізоньками примочила.

«Роди, боже, пшениченьку, (2)
Щоб було що на зимоньку!»

Буйний вітер повіває, (2)
Сестра з братом розмовляє.

«Ой братіку, соколоньку, (2)
Прийми мене на зимоньку!»

«Сестро моя, перепілко, (2)
Скажи в тебе діток скілько?»

«Раз четверо, раз п'ятеро, (2)
А всіх буде дев'ятеро!»

Сяде дядько обідати — (2)
Діток пошле в сад гуляти.

Ой ще дядько не обідав, (2)
Діти батька одвідали.

«Вставай, тату, вставай з ями, (2)
Бо горе жить коло мами!

Вставай, тату, вставай з гробу, (2)
Бо горе жить коло роду!»

ПІЮТЬ ПІВНІ, ПІЮТЬ ДРУГІ

Піють півні, піють другі,
А я в коршмі п'ю.
Піють треті, ще й четверті —
Я додому йду.

Піють треті, ще й четверті —
Я додому йду,
Зустрічаю діверочка
В вишневім саду.

«Ой братова-братовенька,
Братова моя,
Виготував невірний друг
На вас нагая!»

«Діверочку, мій братіку,
Прошу ж я тебе,
Як буде мя мій друг бити,
Борони мене!»

«Ой братова-братовенька,
Я вам догоджу,
Як буде вас мій брат бити,
Я ще й подержу!»

ЖУРБА Ж МЕНЕ СУШИТЬ

Стримано

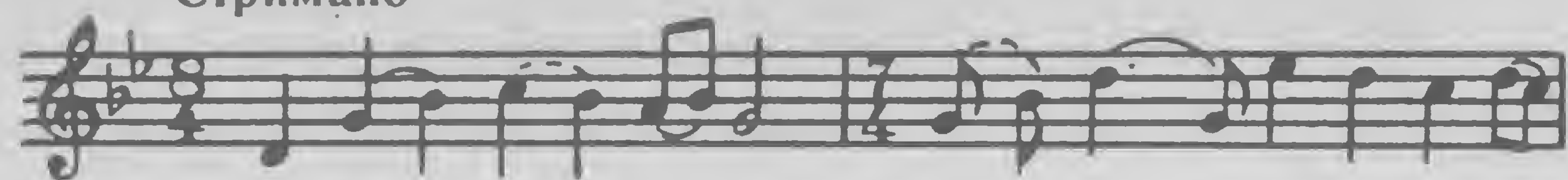

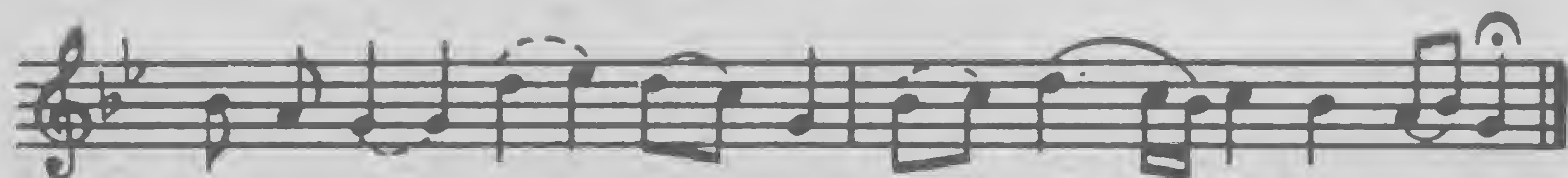

Журба ж мене сушить,
Та журба ж мене в'ялить,
Та журба розпроклята
Із ніжок ізвалить.

Та я ж тій журбі
Та й не піддаюся,
Як до шинку доберуся,—
Горілки нап'юся.

Ой вип'ю я чарку,
Ой вип'ю другую,
А чи не забуду
За журбу тяжкую?

Ой вип'ю я чарку,
Ой вип'ю я п'яту,
А чи не забуду
За журбу прокляту?

Чогось мені, братці,
Та й горілка не п'ється,
Та коло серця мого,
Як гадина в'ється.

Коло мого серця,
Як гадина в'ється...
Та помер батько й мати —
Сирота 'стається.

Ой піду я до брата,
Брат мене приймає,
А братова жінка
Скрива поглядає.

«Ой жінко моя мила,
Не поглядай скрива,
Бо їдну сестру маю,
Та й та нещаслива!»

ОЙ З-ЗА ГОРИ КАМ'ЯНОЇ

Повільно, сумно

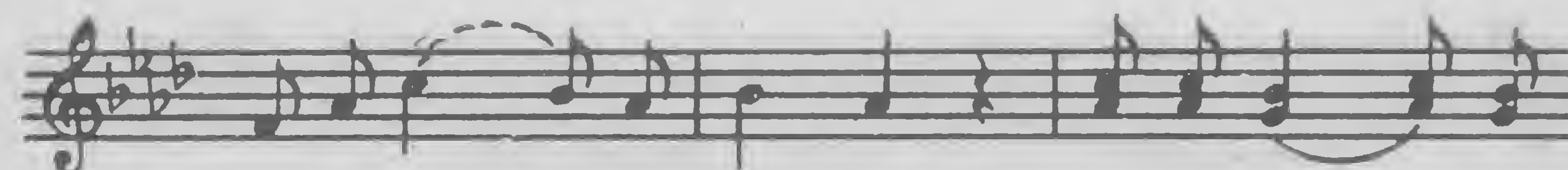

Ой з-за гори кам'яної
Голуби літають...
Не зазнала розкошоньки,
Вже літа минають.

Запрягайте воли сірі,
Коні воронії,
Доганяйте літа мої,
Літа молодії!

Ой догнали літа мої
На калиновім мості:
«Гей, вернітесь, літа мої,
До мене хоч в гості!»

«Не вернемось, не вернемось,
Не маєм до кого:
Та було б нас шанувати,
Як здоров'я свого!»

ОЙ ПРЯДУ, ПРЯДУ

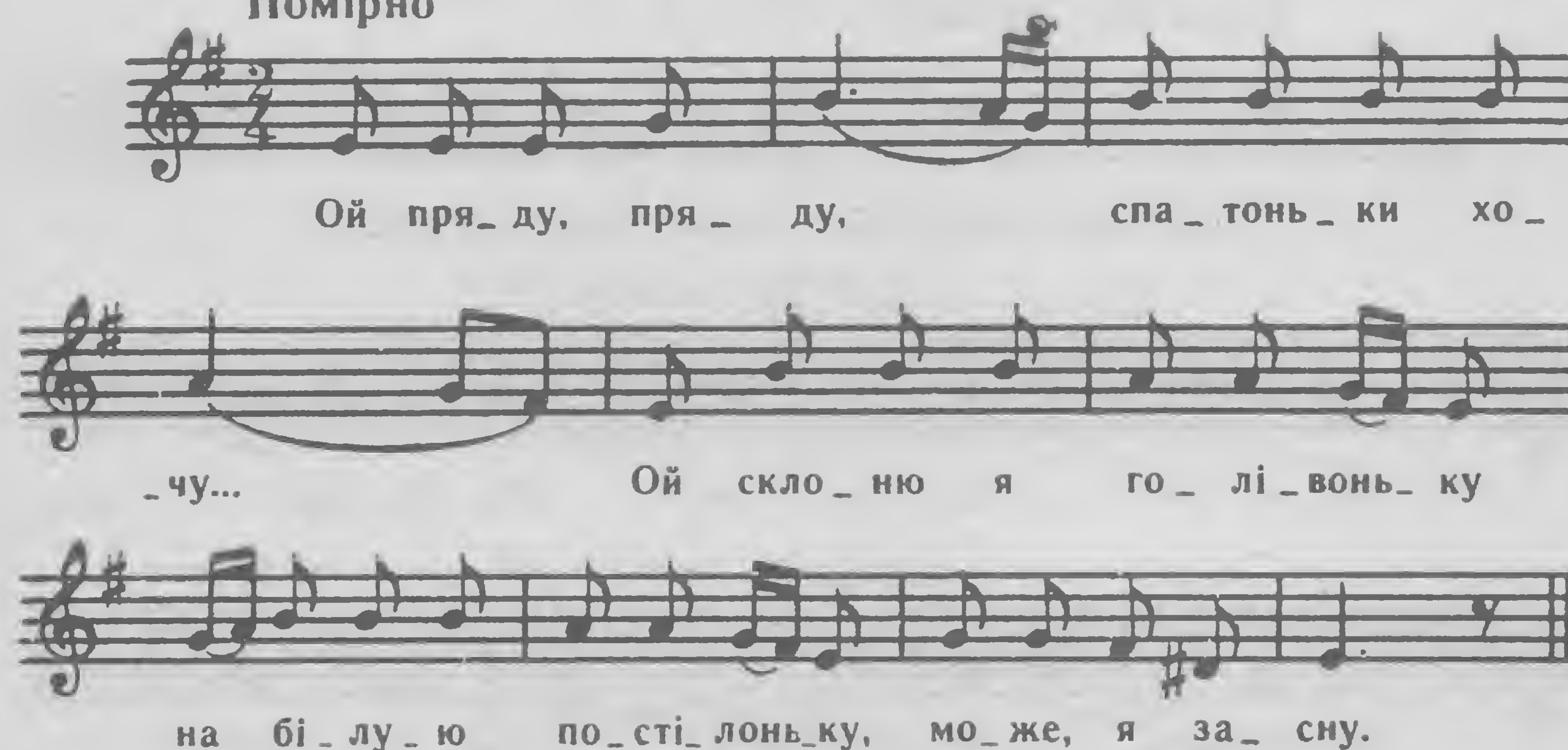

Ой пряду, пряду,
Спатоньки хочу...
Ой склоню я голівоньку
На білую постілоньку,
Може, я засну.

Аж свекруха йде,
Як змія, гуде:
«Сонливая, дрімливая,
До роботи лінивая
Невістка моя!»

Ой пряду, пряду,
Спатоньки хочу...
Ой склоню я голівоньку
На білую постілоньку.
Може, я засну.

Аж свекорко йде,
Як вітер, гуде:
«Сонливая, дрімливая,
До роботи лінивая
Невістка моя!»

Ой пряду, пряду,
Спатоньки хочу...
Ой склоню я голівоньку
На білую постілоньку,
Може, я засну.

А мій милий йде,
Як голуб, гуде:
«Ой спи, мила, хорошая,
Пішла заміж молодая,
Не виспалася!»

А Я В БАТЬКА РОСЛА

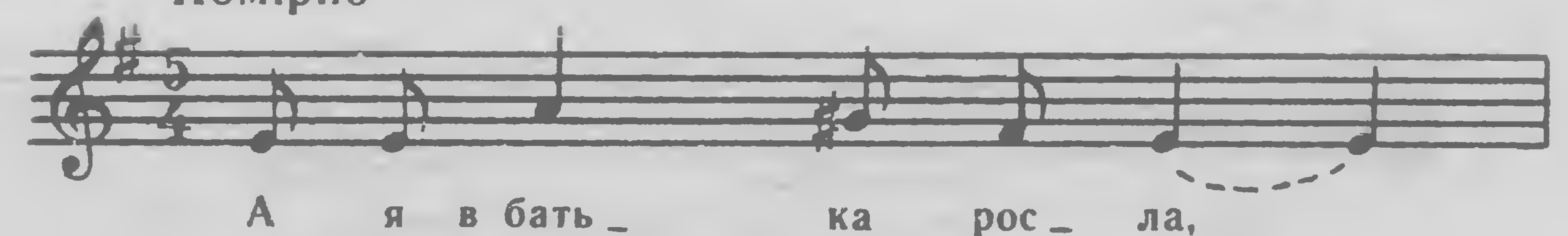

А я в батька росла,
Одиниця була,
Мене мати не жаліла —
Взяла заміж віддала.

Віддала мене мати
У чужу сторону,
У чужу сторону,
Між велику сім'ю.

А чужа сторона
І без вітру шумить,—
Чужий батько, чужа мати
І не б'ють, то болить.

ОЙ У НЕДІЛЕНЬКУ

Помірно

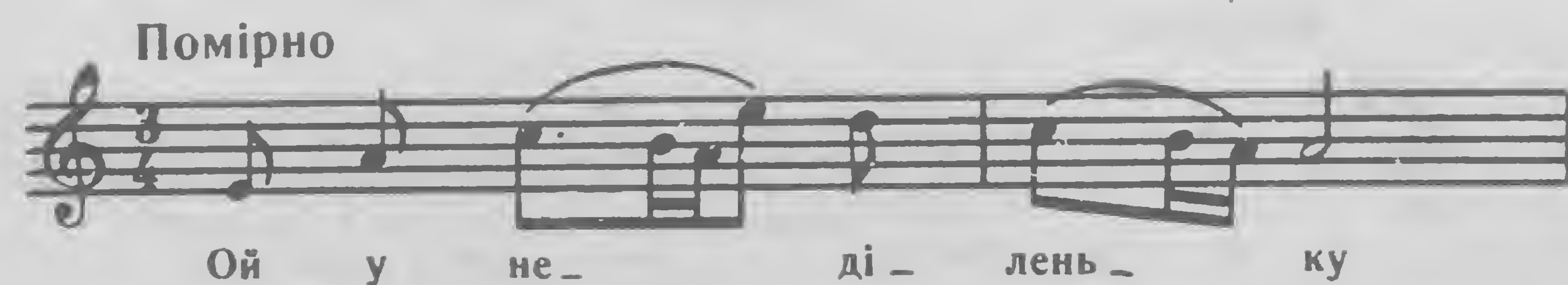

Ой у неділеньку
Рано-пораненьку
Виряджала мати дочку
В чужу стороночку.

«Чужа стороночка,
Ще й чужії люди...
Ой хто ж тебе, моя доню,
Жалувати буде?»

«Ой буду робити
Ще й людям годити,
Тоді будуть мене, мамо,
Чужії любити!»

Ой буду ж я, буду
Неділеньки ждати,—
Чи не прийде, чи не прийде
Ненька одвідати?

Неділя минає,
Матінки немає;
Мабуть, же їй не жаль мене,
Що й не одвідає!

Уже ж я робила
І людям годила,
Та не знайшла тії неньки,
Що мене зродила!

Та не знайшла неньки,
Що мене зродила,
Тільки знайшла синє море,
Глибоке, безоднє...

Ой піду ж я з горя
До синього моря:
«Прийми мене, моє море,
Тепер мені горе!»

«Раде б я приймати,
Так земля не прийме, —
Проклинала тебе ненька,
Як була ти маленька!

Тоді проклинала,
Як пшеницю жала,
На гору йшла, тебе несла,
Ще й води набрала!»

«Було б тобі, мати,
Водиці не брати,
Аніж тобі свою доньку
Тяжко проклинати!

Було б тобі, мати,
І мене не брати,
Аніж тобі свою доньку
Тяжко проклинати!»

ОЙ ПОПЛИВИ, ВУТКО

«Ой попливи, вутко,
Проти води прудко
Та накажи моїй неньці,
Що я умру хутко!»

Вутінки немає,
Матінки не буде,
Десь за мене, молодую,
Навіки забуде.

«Ой полети, галко,
Де мій рідний батько,
Нехай мене одвідає,
Коли йому жалко!»

Галочки немає,
Й батенька не буде,
Десь за мене, молодую,
Навіки забуде.

8 0—210

«Ой летіть, синиці,
Де рідні сестриці,
Нехай мене одвідають
Мої жалібниці!»

І синиць немає,
І сестриць не буде,
Десь за мене, молодую,
Навіки забудуть.

«Ой полети, орле,
На Дін риби їсти
Та й принеси мені, орле,
Од родоньку вісті!»

І орла немає,
Вістоньки не буде,
Десь за мене, молодую,
Навіки забудуть!..

ОЙ У ЛУЗІ, В ЛУЗІ ЗЕЛЕНА ТРАВА

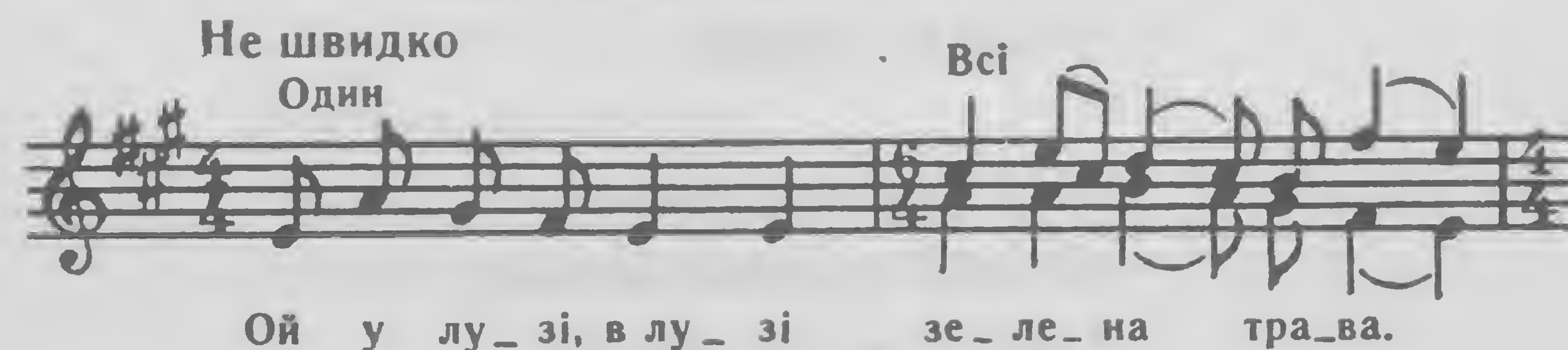

Ой у лузі, в лузі зелена трава.
Чом вона зелена, бо близька вода. (2)

Чом вона зелена, бо близька вода,
Ой давно, давно я в батенька була. (2)

Ой давно, давно я в батенька була,
Десь моя доріженька терном заросла. (2)

Ой не так же терном, як шипшиною,
Де я походила ще й дівчиною. (2)

Ой як я ісхочу — терен висічу,
До свого батенька крильми полечу. (2)

До свого батенька крильми полечу,
Ой як сяду-впаду в вишневім саду. (2)

Ой як сяду-впаду в вишневім саду,
Ой як защебечу — весь сад звеселю. (2)

Ой а мій батенько по двору ходив,
Своїх невісточок по двору будив. (2)

«Ой ви, невісточки, слухайте мене,
Щось у нашім саду за пташина є». (2)

«Ой то не пташина, то ваша дочка,
Тут вона вродилась, тут вона зросла. (2)

Тут вона вродилась, тут вона зросла,
У чужу сторону заміж пішла. (2)

А чужа сторона від вітру шумить,
Чужа матіночка не б'є — та болить. (2)

Чужа матіночка не б'є — та болить,
Піде до сусіди — невістку судить. (2)

«Сусідо, сусідо, не суди її,
Не вміє робити — то й навчи її. (2)

Не вміє робити — то й навчи її,
Як не рано встане — розбуди її». (2)

ОЙ ПІДУ Я В ЛІС ПО ДРОВА

Повільно

Ой піду я в ліс по дрова,
Назбираю лому.
Завів мене чужий розум
На чужу сторону. | *Двічі*

А на чужій сторононьці
Ні батька, ні неньки,
Тільки в саду вишневому
Співа соловейко. | *Двічі*

Співай, співай, соловейко,
Всіма голосами,

А я піду в сад вишневий,
Заллюся сльозами. | *Двічі*

Ой зірву я з рожі квітку
Та й пущу на воду:
«Пливи, пливи, з рожі квітка,
Аж до мого роду». | *Двічі*

Плила, плила з рожі квітка
Та й на воді стала,
Вийшла мати воду брати —
По квітці впізнала. | *Двічі*

«Ой десь же ти, моя доню,
Недужа лежала,
Коли твоя з рожі квітка
На воді зів'яла». | *Двічі*

«Не лежала, моя мамцю,
Ні дня, ні години,
Попалася в лихі руки
Невірній дружині. | *Двічі*

Не лежала, моя мамцю,
Ні дня і ні ночі,
Попалася в лихі руки —
Виплакала очі». | *Двічі*

ЧОГО ДУБ ЗЕЛЕНИЙ

Помалу

Один

Всі

-ко во- да. Чо-го дів-ка гар- на,

бо ще мо- ло- да. Чо- го дів-ка

мо- ло- да.

гар- на, бо ще, бо ще мо-ло- да.

Чого дуб зелений,
Бо близько вода.
Чого дівка гарна, | *Двічі*
Бо ще молода.

Чого дівка гарна,
Бо ще молода.
На чужу сторонку | *Двічі*
Та й заміж пішла.

На чужу сторонку
Та й заміж пішла.
Здається, недавно — | *Двічі*
Двадцять три года.

Здається, недавно —
Двадцять три года.
А вже ж тая стежка | *Двічі*
Терном заросла.

Ой заросла терном
Ще й калиною,
Де я походжала | *Двічі*
Ще дівчиною.

ОЙ ДАВНО, ДАВНО

Поволі

Ой дав-но, дав- но я в батька бу- ла,

вже й та- я сте-жеч-ка тер-ном за- рос-ла!

Ой давно, давно я в батька була,
Вже й тая стежечка терном заросла!

Ой терном, терном, ще й шипшиною...
Була я в батенька ще й дівчиною!

Я в батька була, так як цвіт цвіла,
Тепер я стала, як трава в'яла.

Ой де летіла — трава шуміла,
А де ж я впала, там річка стала.

Текла річенька через батьків двір,
Через батьків двір та й на поговір.

Через батьків двір та й на поговір —
Ой побив, побив та й пішов на мир.

Та ще й хвалиться, вихваляється:
«Ой добре, добре та чуже дитя бить!

Не пручається і не лається, —
До білих ніжок приклоняється!»

НЕ СПІВАЙТЕ, ПІВНІ

Поволі

Не спі_ вай_ те, пів_ ні,
ще ж бо я не спа_ ла, ще сво_йо_ му
ро_ ду прав_ ди не ска_ за_ла!

Не співайте, півні,
Ще ж бо я не спала,
Ще свойому роду
Правди не сказала!

Вийду за ворота,
Стану, як сирота...
Хто йде, то й минає,
Бо роду не маю.

Ой повій, вітроньку,
З гори на долину,
Ой принеси, боже,
Здалека родину!

І вітер не віє,
Листу не колише...
Що брат до сестриці
Да листоньки пише.

«Сестро ж наша мила,
Чи привикла сама?»
«Ой хоч не привикла,
Треба ж привикати!

Ой хоч не привикла,
Треба ж привикати,
Коли породила
Нещасною мати!»

ЗАКУВАЛА ЗОЗУЛЕНЬКА

Повільно

За_ ку_ва_ла зо_зу_ лень_ка, за_ку_ ва_ ла,
гей- гей, за_ ку_ ва_ ла.

Закувала зозуленька,
Закувала,
Гей-гей, закувала.

Як кувала зозуленька,
Я думала,
Гей-гей, я думала.

Тяжко жити у чужині
Та нелегко,
Гей-гей, та нелегко.

Ой маю я рідну мати,
Та далеко,
Гей-гей, та далеко.

Ой зірву я зелений лист
З винограду,
Гей-гей, з винограду.

Та пошлю його аж до мати
На пораду,
Гей-гей, на пораду.

Моя мати той листочок
Не піймала,
Гей-гей, не піймала.

Бо вже мене, молоденьку,
Не пізнала,
Гей-гей, не пізнала!

ЖУРБА ЗА ЖУРБОЮ

Повільно, з жалем

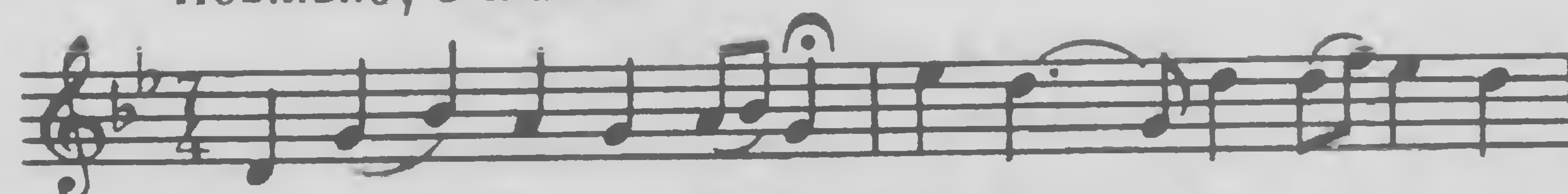

Журба за журбою,
Туга за тугою...
Дала мене мати
Заміж молодою.

Та ще й приказала,
Щоб я не гуляла,
Щоб я не гуляла,
В неї не бувала.

Дев'ятого року
Поїду до роду...
Ненька не пізнала,
Із двора погнала.

Сусідочки взнали,
Матері сказали:
«Сусідочко наша,
Та це дочка ваша!»

«Сусідочки мої,
Заверніть ви її!»
Дочка вертається,
Слізьми вмивається:

«Мати моя, мати,
Де ж тебе узяти,
Чи тебе купити,
А чи заслужити?»

ЗАКУВАЛА ЗОЗУЛЕНЬКА

Повільно

Закувала зозуленька,
Вище саду летючи;
Заплакала дівчинонька,
Білу постіль стелючи.

«Постіль моя біла,
Як на тобі твердо спати,
Як на тобі твердо спати
І милого дожидати!»

ОЙ ГАЙ, МАТИ, ГАЙ

Повільно

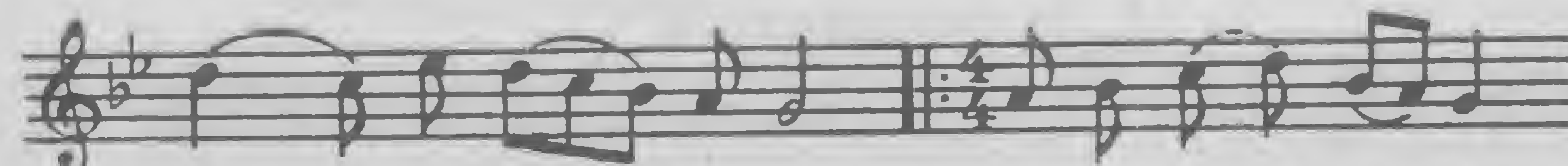

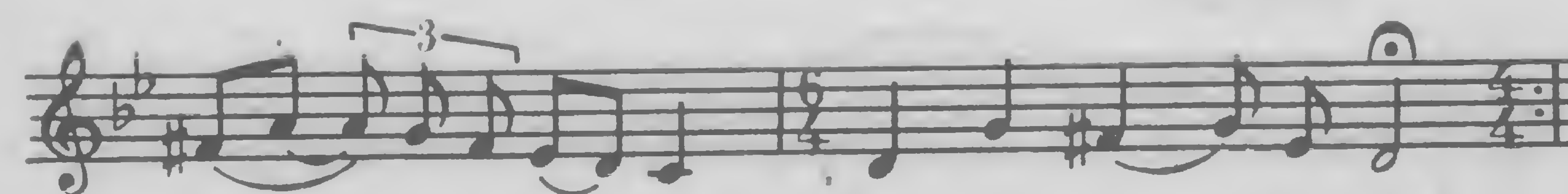

«Ой гай, мати, гай,
Заміж мене д'дай,
Та не віддай мене будь за якого —
Вроди ж мої жаль! | *Двічі*

Бо моя врода,
Як чиста вода,
А моє личко хороше, рум'яне,
Як повна рожа». | *Двічі*

«Ой дочко моя,
Вибирай сама,
Вибирай, доню, хорошую долю,
Бо ти молода». | *Двічі*

«Ой мамцю моя,
Вибирала я,
Вибирала я — не вгадала я,
Нещаслива я». | *Двічі*

ОЙ ІЗІЙДУ Я НА МОГИЛУ

Помірно

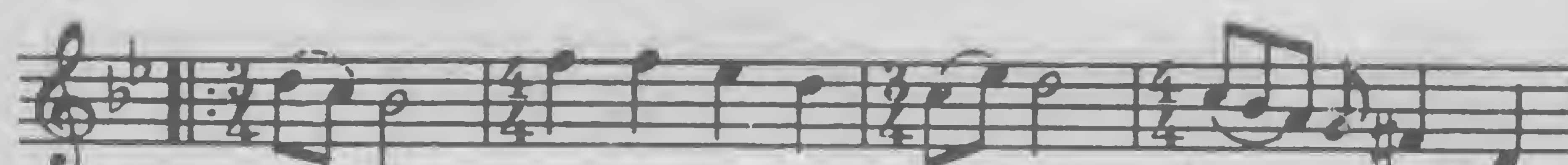

Ой ізійду я на могилу
Та стану-гляну у долину:
Долина глибока, калина висока,
Аж додолу гілля гнеться.
Двічі

А під тією калиною
Та стояв козак з дівчиною:
Дівчинонька плаче дрібними, ридає,
Свою долю проклинає.
Двічі

Ой коли б же я була знала,
Та не йшла заміж, та гуляла,
Гуляла б в батенька, в своєї матусі
Дівчиною молодою.
Двічі

А тепер мені треба знати:
Та пізно лягти, рано встати.
Ой було в мене личко ще й чорнії брови,
Досталися гіркій долі.
Двічі

Ой як піду я у садочок
Та зірву із рожі цвіточок:
«Ой цвіте мій ясний, мій цвіте прекрасний,
Який мій талан безщасний!»
Двічі

МАЛА МАТИ ОДНУ ДОЧКУ

Не швидко

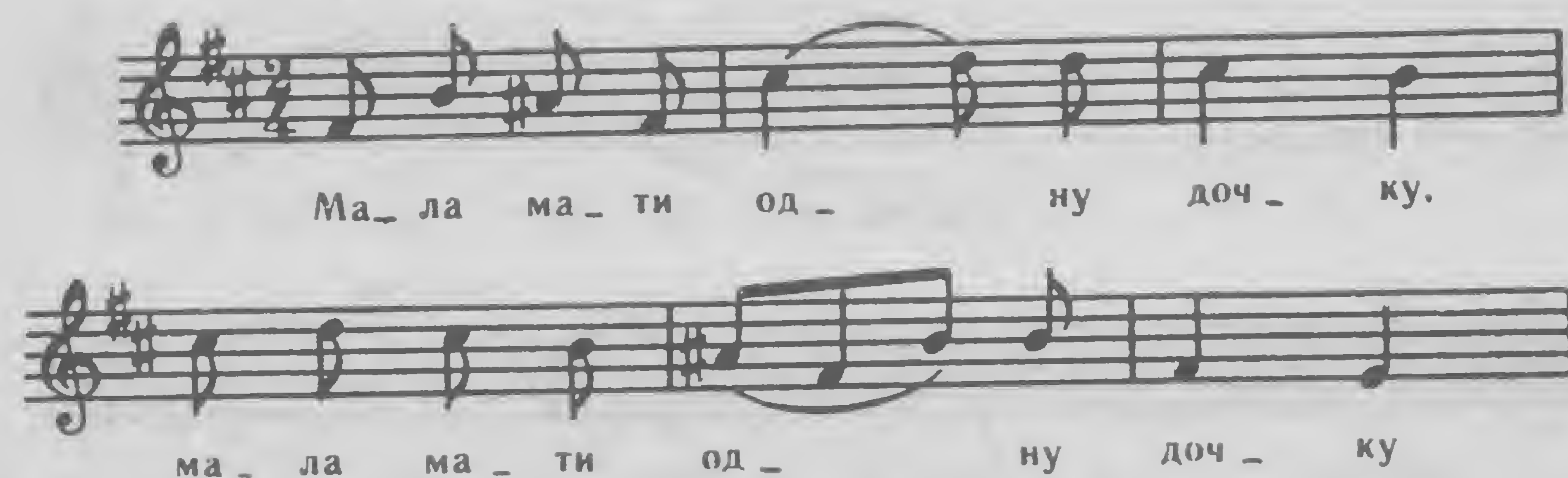

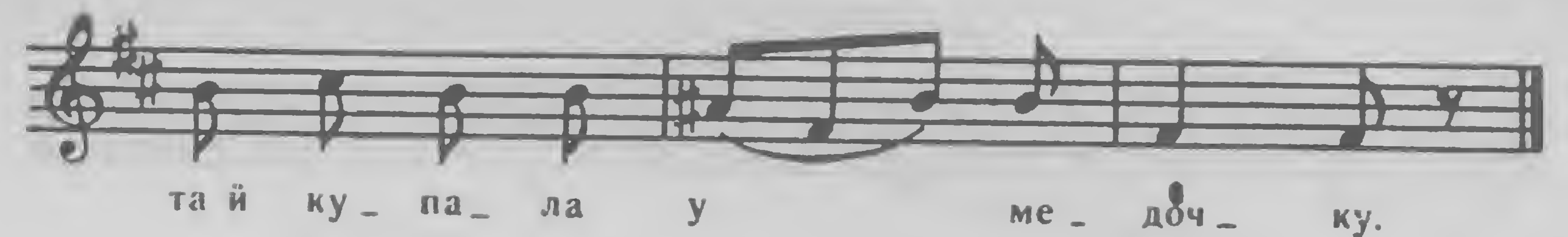

Мала мати одну дочку (2)
Та й купала у медочку.

Та й купала-поливала, (2)
Щастя-долі не вгадала.

Щастя-долі не вгадала, (2)
За п'яниченьку віддала.

П'є п'яниця, п'є-гуляє, (2)
Йде додому — б'є та й лає.

«Ой я буду мандрувати, (2)
Лиху долю покидати!»

«Ой не роби та сваволі, (2)
Не покидай свої долі!

Як в калини білі квіти, (2)
Так у тебе дрібні діти!»

НА ПОТОЧКУ-М ПРАЛА

Помірно

На поточку-м прала,
На вербочку-м клала,
Поможи ми, пане боже,
Що-м собі думала! (2)

Я собі думала
Хлопця молодого,
А мене оддали
За діда старого. (2)

Єк ми оддавали,
То так ми казали:
«Аби-с, моя доню,
Діда честовала!» (2)

Я діда честую,
Честовати мушу,
Поможи ми, пане боже,
Вирви з діда душу! (2)

Вирви з діда душу
Та й завісь на грушу,
Аби старим знати,
Єк молоду брати. (2)

На поточку-м прала,
На вербочку-м клала,
Поможи ми, пане боже,
Що-м собі думала! (2)

ОЙ ПИЛА, ПИЛА ТА ЛИМЕРИХА НА МЕДУ

Помірно

Ой пила, пила та Лимериха на меду
Та й пропила свою дочку молоду. (2)

«Ой хто купить цебер меду і вина,
Того буде Лимерівна молода». (2)

Обізвався та Шкандибенко на меду:
«Ой я ж куплю Лимерівну молоду. (2)

Ой я куплю цебер меду і вина,—
Нехай буде Лимерівна вже моя... (2)

У неділю ранесенько, до сонця,
Та й плакала Лимерівна в віконця: (2)

«Ой загину, моя матінко, загину,
Бо не люблю Шкандибенка, покину. (2)

Наступає, моя матінко, темна ніч:
Ой не люблю Шкандибенка, піду пріч.» (2)

«Ой коли любиш, моя донечко,— вінчайся,
А не любиш, дитя моє,— цурайся!» (2)

Ой побігла Лимерівна горою,
А за нею Шкандибенко в погоню. (2)

Ой догнав він Лимерівну та й не б'є,
Тільки ж її словечками картає: (2)

«Ой чого ж ти, Лимерівно, пішки йдеш,
Та чи в мене вороних коней не маєш?» (2)

«Ой хоч же є вороні коні, то твої,
Та і сам, молод, не до мислоньки ти мені». (2)

«Ой чого ж ти, Лимерівно, боса йдеш,
Десь ти в мене черевичків не маєш?» (2)

«Ой хоч же є черевички, то твої,
Та й сам, молод, не до мислоньки мені». (2)

«Ой чого ж ти, Лимерівно, в свиті йдеш,
Та чи в мене дорогих суконь не маєш?» (2)

«Ой хоч є дорогі сукні, то твої,
Та й сам, молод, не до мислоньки мені». (2)

Ой побігла Лимерівна тернами,
А за нею Шкандибенко конями. (2)

«Ой дай мені, Шкандибенко, гострий ніж
Повиймати чорний терен з білих ніг». (2)

Не влучила Лимерівна в ніженьку,
Та влучила Лимерівна в серденько: (2)

«Кипи, кипи, моє серденько, на ножі,
Аніж в того Шкандибенка на дворі!» (2)

Ой як узяв тую Лимерівну до двора:
«Ой одчиняй, моя матінко, ворота! (2)

Ой одчиняй, моя матінко, ворота,
Я везу тобі невісточку п'яненьку.» *(2)*

«Ой од чого, мі синочку, впилася?
Ой од чого, моє дитя, впилася?» (2)

«Ой упилась, моя матінко, од ножа,
А заснула, моя матінко, край коня». (2)

«Ой не вези у двір її, не вези,
Та вези ж її, мій синочку, до тещі». (2)

«Ой одчиняй, моя тещенько, ворота,—
Я везу тобі дочку твою п'яненьку.» *(2)*

«Ой од чого, мій зятеньку, впилася?
Ой од чого, дитя моє, впилася?» (2)

«Ой упилась, моя тещенько, од ножа,
А заснула, моя тещенько, край коня». (2)

ОЙ ІЗ-ЗА ГОРИ ТА БУЙНИЙ ВІТЕР ВІЄ

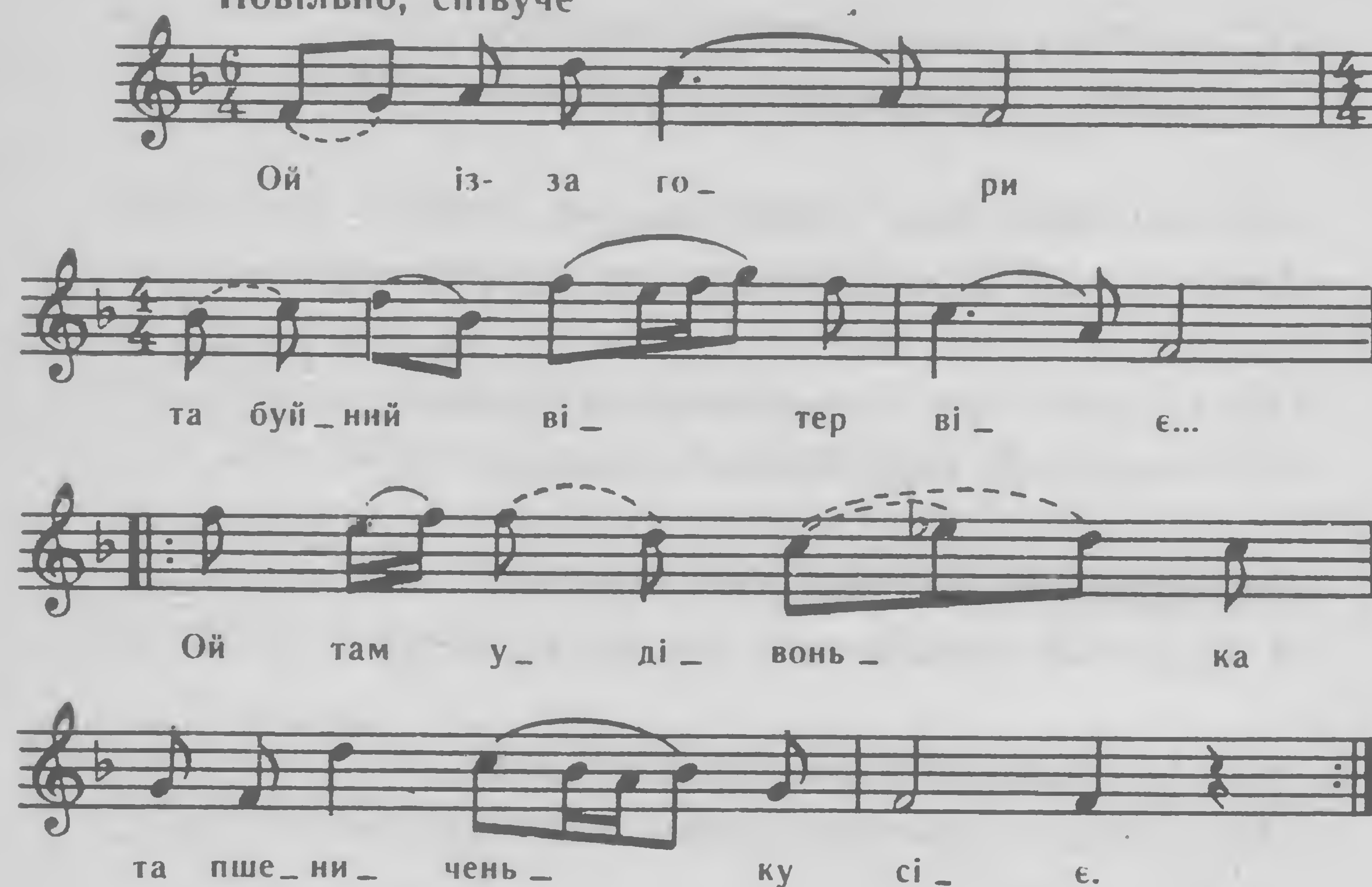

Ой із-за гори та буйний вітер віє...
Ой там удівонька та пшениченьку сіє. (2)

Ой посіявши, стала волочити,
А заволочивши, стала бога просити. (2)

«Ой уроди, боже, та пшениченьку яру
На вдовине щастячко, на сирітськую славу!» (2)

Ой ще й удівонька та й додому не дійшла,
А вже кажуть люди, що пшениченька зійшла. (2)

Ой ще й удівонька та й на лаву не сіла,
А вже кажуть люди, що пшениця поспіла. (2)

«Ох, і горе ж мені та, діточки, із вами,
Гей, та що немає хазяїна над вами!» (2)

«Мати ж наша, мати, не журися нами,
Як повиростаєм, розійдемось сами! (2)

Ой буде нас, мати, по горах, по долинах,
Ой буде нас, мати, та по чужих країнах! (2)

Ой будеш ти, мамо, як зозуля кувати,
Що нікому буде тобі й пити подати!» (2)

ОЙ ХОДИТЬ СОН КОЛО ВІКОН

Ой ходить сон коло вікон, (2)
А дрімота коло плота. (2)
Питається сон дрімоти: (2)
«Де ж ми будем ночувати?» (2)
«Там ми будем ночувати, (2)
Де хатина теплесенька. (2)
Там ми будем ночувати, (2)

Мале дитя колисати». *(2)*
Ой спи, дитя, колишу тя, (2)
А як заснеш, то лишу тя. (2)
Сама піду на роботу, (2)
Та й прийду аж у суботу! (2)

ОЙ СПИ, ДИТЯ, КОЛИШУ ТЯ

Ой спи, дитя, колишу тя,
Доки не вснеш, не лишу тя.
Прикладу тя камінцями, | *Двічі*
Сама піду за вівцями. |

Повішу я колисочку
На зелену галузочку;
Вітрик буде повівати, | *Двічі*
Тебе, дитя, колихати. |

ОЙ НУ, КОТУ, КОТОЧОК

Ой ну, коту, коточок,
Заховався в куточок.
А-а-а! А-а-а!

Піймав собі мишку
Та й з'їв у затишку.
А-а-а! А-а-а!

Заховався в куточок,
Тільки видно хвосточок.
А-а-а! А-а-а!

Тільки видно хвосточок,
Що лякає діточок.
А-а-а! А-а-а!

Катя котика піймала
Та й почала бити.
А-а-а! А-а-а!

Не вчись, коту, лякати,
А вчися робити.
А-а-а! А-а-а!

А вчися робити,
Снопи молотити.
А-а-а! А-а-а!

КОТИКУ СІРЕНЬКИЙ

Помірно

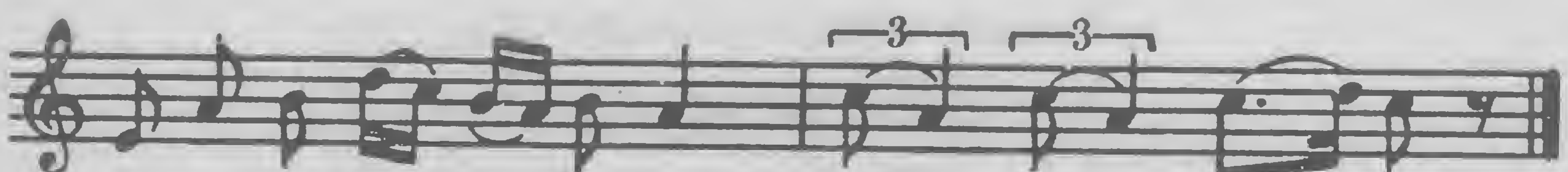

Котику сіренький,
Котику біленький,

Котку волохатий,
Не ходи по хаті!

Не ходи по хаті,
Не буди дитяти!

Дитя буде спати,
Котик воркотати.

Ой на кота воркота,
На дитину дрімота,

А-а, люлі!

Е-Е, ДИТИНО

Не швидко

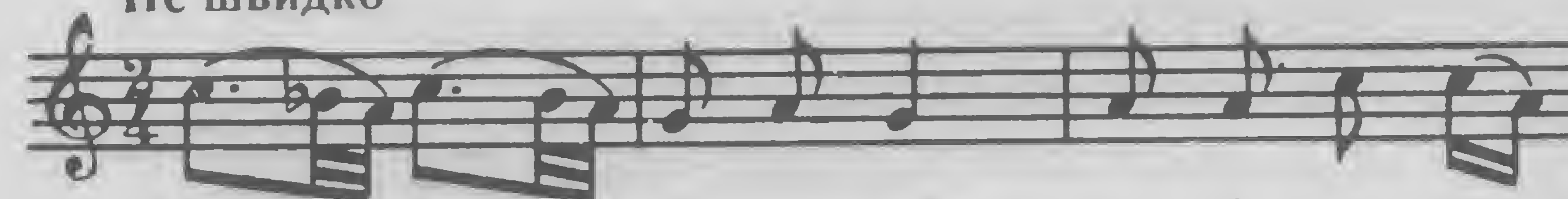

Е-е, дитино,
Поїдемо по сіно,
А я буду сіно класти,
А ти будеш бички пасти!
Е-е-е! Е-е-е!

ОЙ НА ГОРІ ВАСИЛЕЧКИ СХОДЯТЬ

Ой на горі василечки сходять,
Під горою барвінок послався. (2)
Під горою барвінок послався,
А вдовин син розпивсь, розгулявся. (2)

А вдовин син розпивсь, розгулявся,
Ще й до того не хоче робити. (2)
Ще й до того не хоче робити
Та йде в корчму горілочку пити. (2)

Стоптав, зламав червону калину,
Ізвів з ума дівку Марусину. (2)
Марусенька по бережку ходе,
А за нею вітер хвилю гоне. (2)

Марусенька на хвилю ступила,
Мати сина силою женила. (2)
Мати сина силою женила,
По вулиці невістку судила. (2)

Та дрімливая, сонливая невістка,
Ще й до того не хоче робити. (2)
Ще й до того не хоче робити,
Іде в корчму горілочку пити. (2)

А свекруха її не злюбила,
До порога спати положила. (2)
До порога спати положила,
А до сина стиха говорила: (2)

«Піди, сину, на ярмарок пішки,
Купи, сину, ремінниї віжки. (2)
Купи, сину, ремінниї віжки,
Скрути милій рученьки ще й ніжки. (2)

Ще й до того дротяну нагайку,
Скатай милу, як синю китайку». (2)
А миленька білу постіль слала,
До постелі стиха промовляла: (2)

«Постіль моя тонка, білесенька,
Хто ж на тобі цю ніч буде спати? (2)
Хто ж на тобі цю ніч буде спати?
Буде милий, як кат, катувати». (2)

А звечора свічечка горіла,
А в півночі нагайка шуміла. (2)
А в півночі нагайка шуміла,
А к світові миленька умліла. (2)

Лежить мила, як бомага синя,
А миленький, як білая глина. (2)
«Ой ти, мати, порадниця в хаті,
Порадила, як милу карати. (2)

Порадила, як милу карати,
Тепер порадь, як милу сховати». (2)
«Зорви, сину, в коморі мостину
Та й заховай чужую дитину». (2)

«Не зорветься в коморі мостина,
Не втаїться чужая дитина. (2)

Треба, мати, коня продавати,
Треба, мати, милу поховати». (2)

«Сідлай, сину, коня вороного
Та їдь сину, до тестя рідного. (2)
Нехай іде, нехай поспішає,
Нехай свою дитину сховає». (2)

По миленькій в усі дзвони дзвонять,
Сина й матір до острогу гонять. (2)
На миленьку сорочку наділи,
Сина й матір в острог посадили. (2)

НАЛЕТІЛИ ЖУРАВЛІ

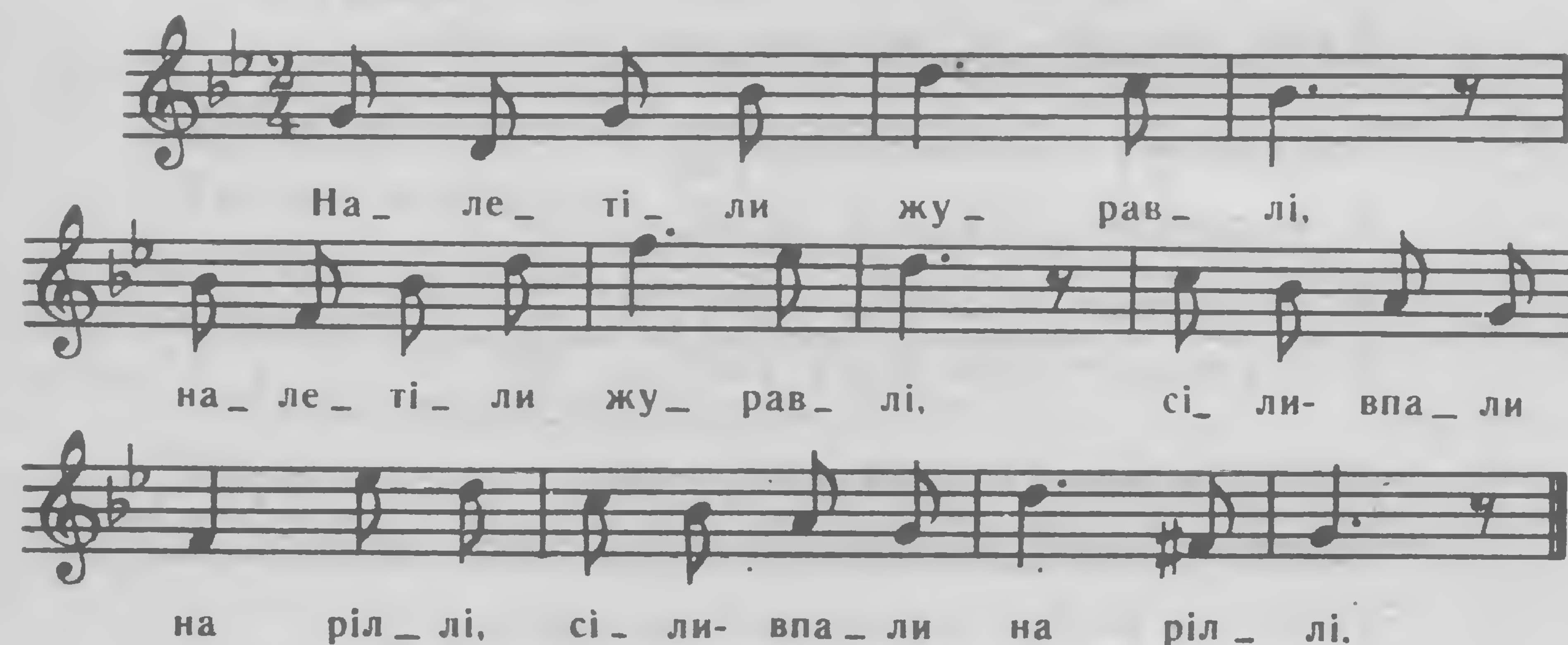

Налетіли журавлі, (2)
Сіли-впали на ріллі. (2)

Де журавка ходила, (2)
Там пшениця вродила. (2)

Де журавель походив, (2)
То там кукіль уродив... (2)

Краще жінка первая, (2)
Аніж тая другая. (2)

Що з первою дітей мав, (2)
А з другою розігнав. (2)

Ходить батько по лану, (2)
Кличе дітей додому: (2)

«Ідіть, діти, додому, (2)
Не буде вам розгону!» (2)

«Живи, тату, тепер сам, (2)
Як молоду жінку взяв! (2)

А ми будем служити, (2)
Чужим батькам годити! (2)

А ми будем зароблять (2)
Та матінку поминать!» (2)

ОРЕ СЕМЕН, ОРЕ

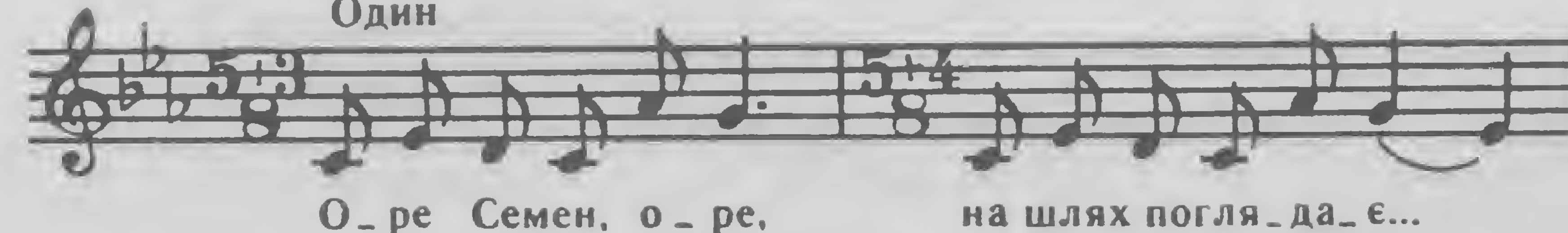

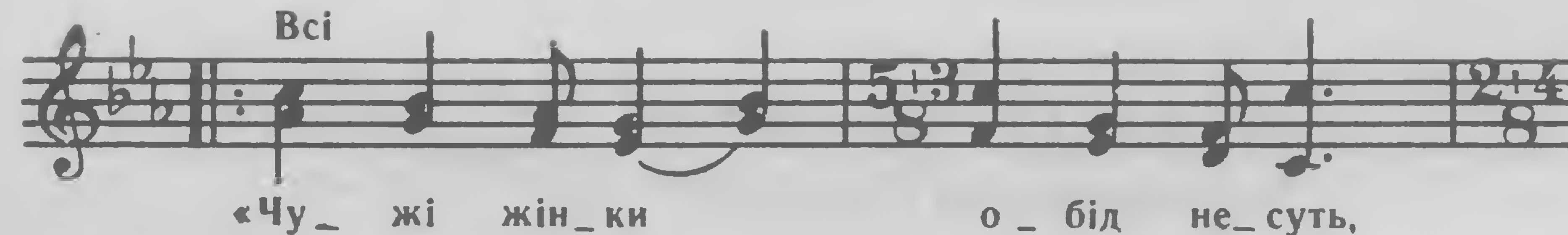

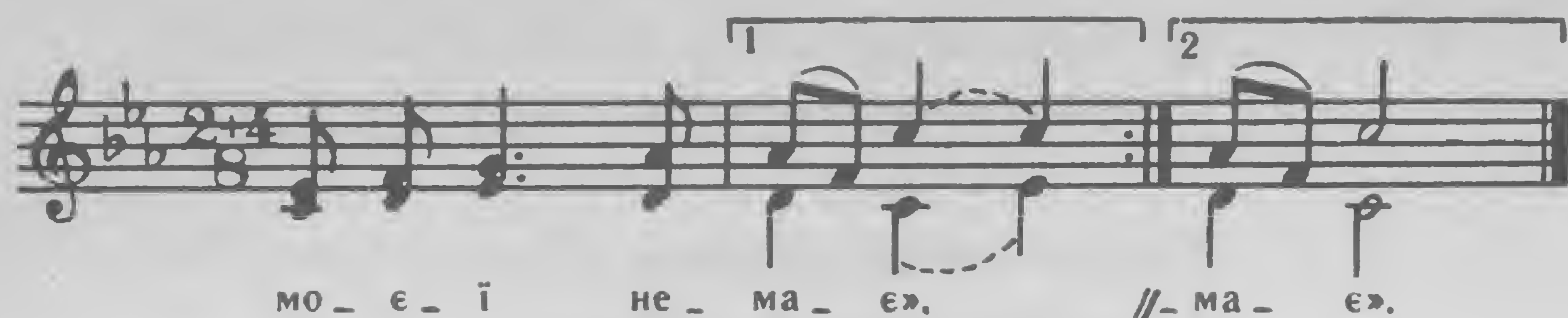

Оре Семен, оре,
На шлях поглядає...
«Чужі жінки обід несуть, | *Двічі*
Моєї немає».

Ой приходить Семен
Із поля до хати,
Питається дрібних діток: | *Двічі*
«А де ваша мати?»

«Пішла ж наша мати
Та в ліс по телята...
Ой щось вона говорила: | *Двічі*
«Я не ваша мати!»

Пішла ж наша мати
У гай по калину...
Ой щось вона говорила, | *Двічі*
Що я вас покину.

Пішла ж наша мати
Та в ліс по корови...
Ой щось вона говорила: | *Двічі*
«Оставайтесь здорові!»

Ой вдаривсь Семен
Об поли руками:
«Діти ж мої ріднесенькі, | *Двічі*
Пропав же я з вами!»

Ой вдарте, морози,
Та на густі лози...
Побий, боже, Катерину | *Двічі*
За Семенові сльози!

ПОЗА ЛІСОМ ЗЕЛЕНЕНЬКИМ

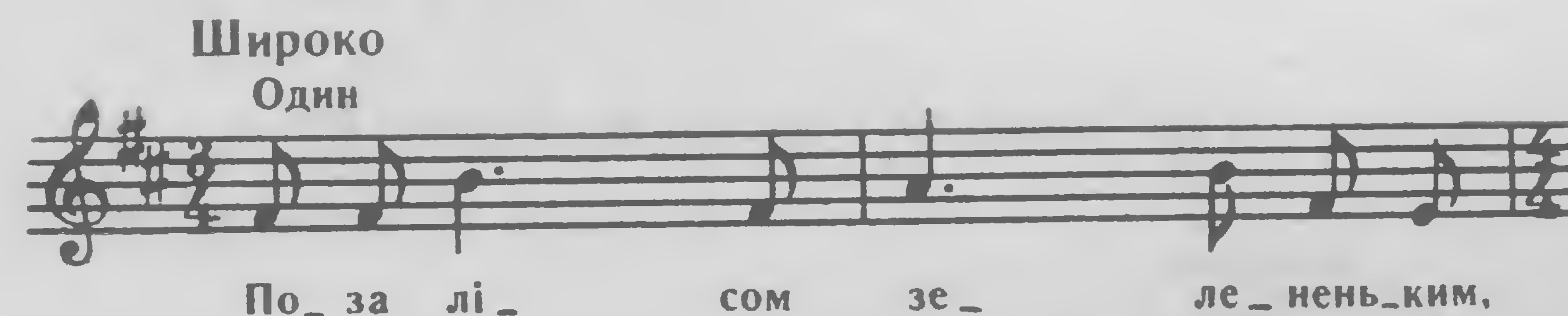

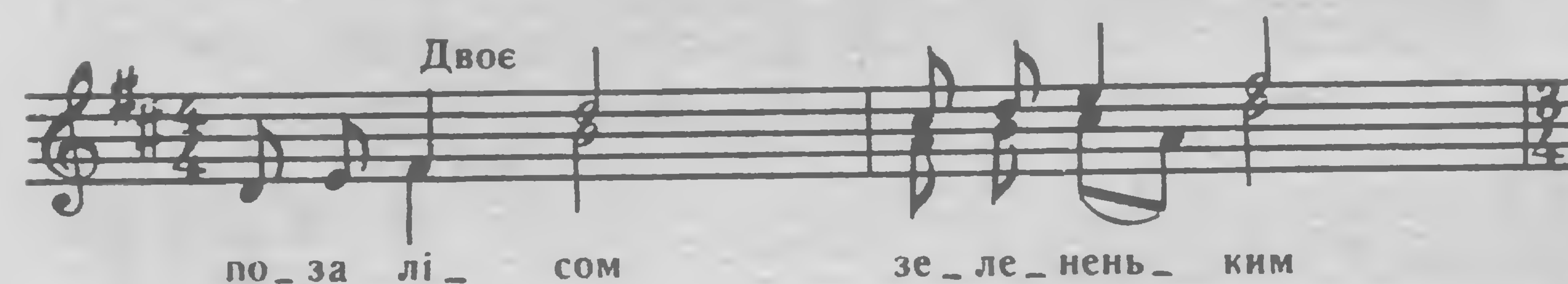

Поза лісом зелененьким (2)
Брала вдова льон дрібненький. (2)

Вона брала, вибирала, (2)
Тонкий голос подавала. (2)

Там Василько сіно косить, (2)
Тонкий голос переносить. (2)

Кинув косу додолоньку, (2)
А сам пішов додомоньку. (2)

«Позволь, мати, вдову брати, (2)
Перестану пить-гуляти». (2)

«Не позволю вдову брати, (2)
Вдова вміє чарувати. (2)

Чарувала мужа свого, (2)
Причарує сина мого». (2)

ОЙ ХМЕЛЮ Ж МІЙ, ХМЕЛЮ

Помірно

Один

«Ой хме_ лю ж мій, хме_ лю,
хме_лю зе_ ле_ нень_ кий,

Всі

де ж ти, хме_ лю,
зи_му зи_му_вав, що й не роз_ ви_ вав_ ся?»

«Ой хмелю ж мій, хмелю,
Хмелю зелененький,
Де ж ти, хмелю, зиму зимував,
Що й не розвивався?»
Двічі

«Зимував я зиму,
Зимував я другу,
Зимував я в лузі на калині
Та й не розвивався!»
Двічі

«Ой сину ж мій, сину,
Сину молоденький,

Де ж ти, сину, нічку ночував,
Що й не роззувався?»
Двічі

«Ночував я нічку,
Ночував я другу,
Ночував я у тої вдовиці,
Що сватати буду!»
Двічі

«Ой сину ж мій, сину,
Ти моя дитино,
Не женися на тій удовиці,
Бо щастя не буде!
Двічі

Бо вдовине серце,
Як осіннє сонце,—
Воно світить, світить, та не гріє,
Все холодом віє.
Двічі

А дівоче серце,
Як весняне сонце,—
Ой хоч воно та й хмарнесеньке,
А все теплесеньке!»
Двічі

ЛУГОМ ІДУ, КОНЯ ВЕДУ

Не швидко

«Лу_ гом і_ ду, ко_ ня ве_ ду,
роз_ ви_ вай_ ся, лу_ же! Сва_тай ме_ не,
ко_ за_чень_ ку, люб_лю те_ бе ду_ же!

«Лугом іду, коня веду,
Розвивайся, луже!
Сватай мене, козаченьку,
Люблю тебе дуже! | *Двічі*

Ой хоч сватай, хоч не сватай,
Хоч так присилайся,
Щоб та слава не пропала,
Що ти залицявся!» | *Двічі*

«Ой коли б ти, дівчинонько,
Трошки багатенька,
Взяв би тебе за рученьку,
Повів до батенька!» | *Двічі*

«Ой коли б я, козаченьку,
Була багатенька,
Наплювала б я на тебе
Й на твого батенька! | *Двічі*

Ой коли б я, козаченьку,
Та й забагатіла,
То я б тебе, ледачого,
Й за харч не схотіла!» | *Двічі*

«Бодай же ти, дівчинонько,
Тоді заміж пішла,
Як край битої дороги
Рута-м'ята зійшла!» | *Двічі*

«Бодай же ти, козаченьку,
Тоді оженився,
Як у млині на камені
Кукіль уродився!» | *Двічі*

Не журися, дівчинонько,
Рута зелененька:

Цей покинув, другий буде,—
Ще ж ти молоденька! | *Двічі*

Цей покинув, другий буде,
Другий буде кращий,
А цей буде у болоті
Над чортами старший! | *Двічі*

Край битої доріженьки
Рута-м'ята зійшла...
Молодая дівчинонька
Та вже й заміж вийшла. | *Двічі*

А у млині на камені
Кукіль не зіходить...
Старий козак, як собака,
По вулицях ходить. | *Двічі*

Ой у млині на камені
Кукіль не вродився...
Старий козак, як собака,
Й досі не женився! | *Двічі*

ОЙ СЕРБИНЕ, СЕРБИНОЧКУ

Помірно

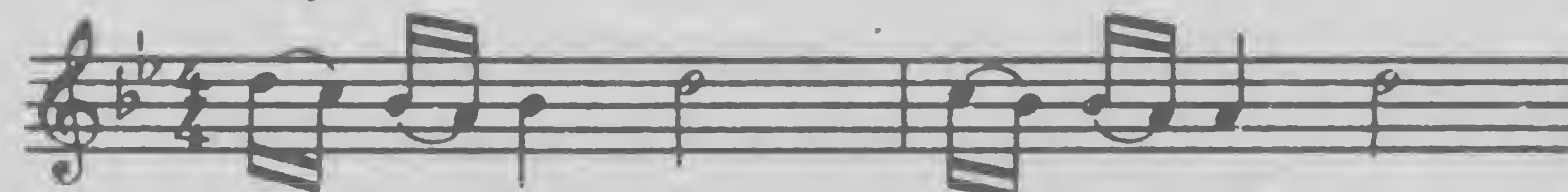

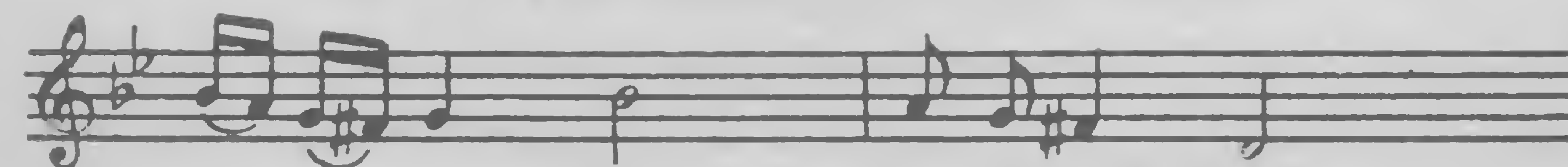

«Ой сербине, сербиночку,
Сватай мене, дівчиночку!» (2)

«Буду тебе та й сватати —
Зчаруй, дівча, свого брата». (2)

«Ой якби я чари знала,
Я би брата зчарувала!» (2)

«Убий, дівча, гадиночку
Та кинь її в горілочку. (2)

Дай братові того пива
Та й нароби йому дива». (2)

Вбила дівка гадиночку
Та й кинула в горілочку. (2)

А брат пива лиш напився
Та й на лаву повалився. (2)

Сестра брата не ховає,
До сербина поспішає: (2)

«Ой сербине, сербиночку,
Сватай мене, дівчиночку! (2)

Я вже чари зготувала,
Свого брата зчарувала». (2)

«Хоч не буду вік жонатий,
А не буду тя сватати: (2)

Ти згубила брата свого,
Згубиш мене, молодого!» (2)

ОЙ У ПОЛІ ТА КРИНИЧЕНЬКА

Широко
Один
Ой у по_лі та кри_ни_ чень_ ка,
Всі
гей! Ой у по_ лі
та кри_ ни_ чень_ ка,
там хо_ лод_ на та й во_ ди_ чень_ ка.

Ой у полі та криниченька, гей!
Ой у полі та криниченька,
Там холодна та й водиченька.

Там дівчина та й воду брала, гей!
Там дівчина та й воду брала,
Чорнобрива та й молода.

ЧОРНОМОРЕЦЬ, МАТІНКО

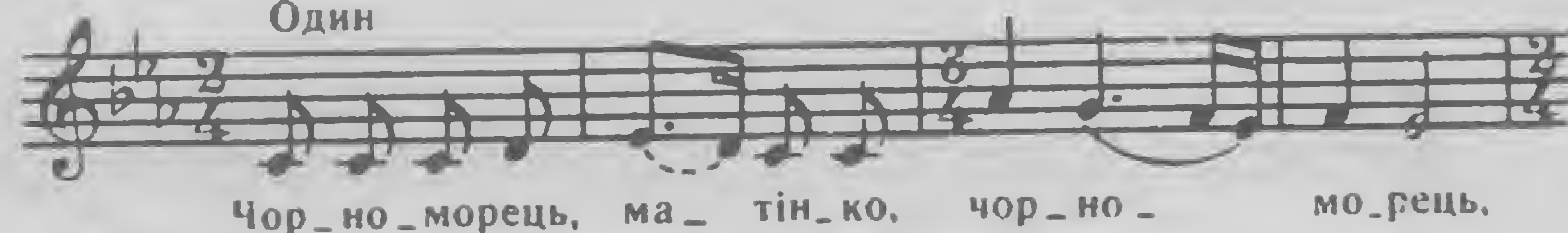

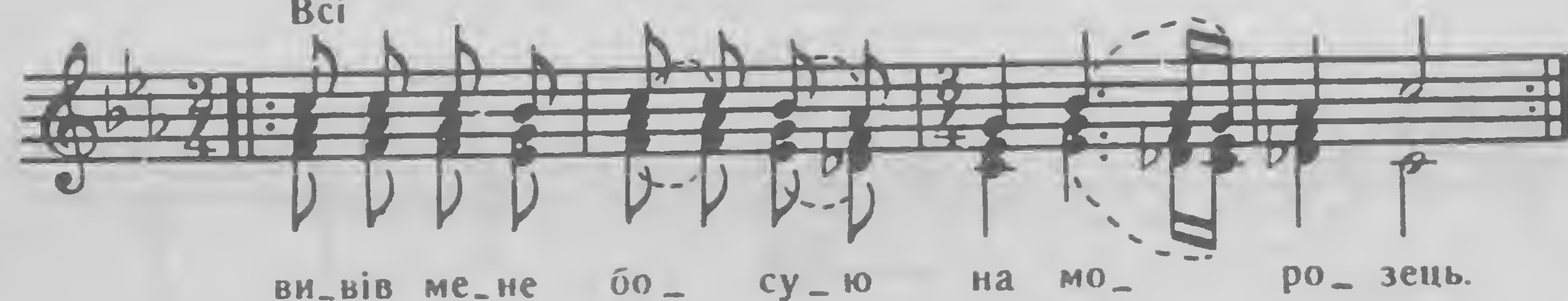

Чорноморець, матінко, чорноморець,
Вивів мене босую на морозець. (2)

Вивів мене босую та й питає:
«Чи є мороз, дівчино, чи немає?» (2)

«Ой немає морозу, тільки роса».
А я молоденька стояла боса. (2)

Ой став вітер буйнесенький повівати,
Ой став мене чорноморець підмовляти. (2)

Дурна була, матінко, послухала,
Сіла з чорноморчиком, поїхала. (2)

Я ж думала, жить буду, панувати,
А тепер приходиться горювати. (2)

А тепер приходиться горювати,
На чужії нивочці жито жати. (2)

На чужії нивочці жито жала,
Маленькії снопики пов'язала. (2)

ЇХАЛИ КОЗАКИ

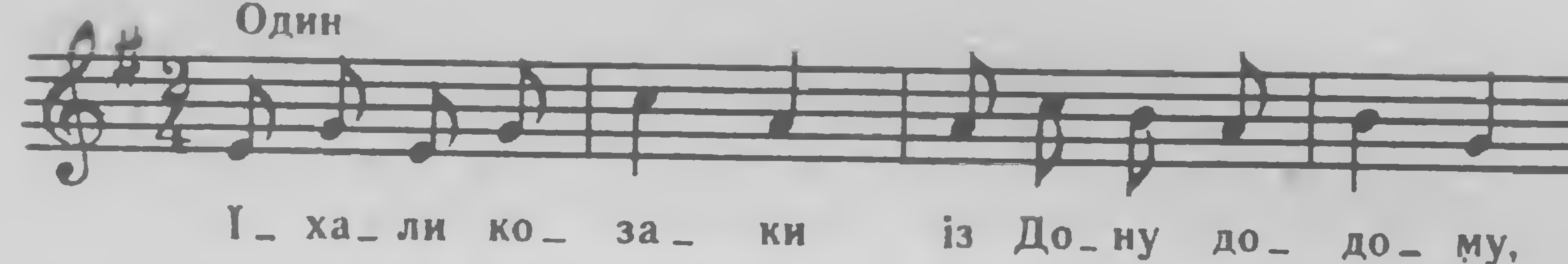

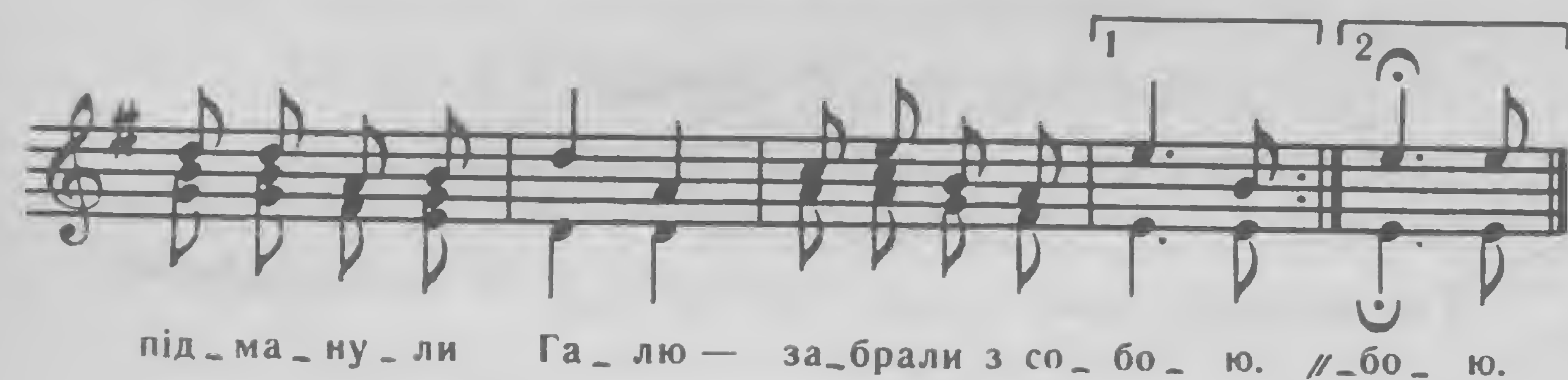

Їхали козаки із Дону додому,
Підманули Галю — забрали з собою.
Ой ти, Галю, Галю молодая, | *Двічі*
Підманули Галю — забрали з собою. | *Двічі*

«Поїдемо з нами, з нами, козаками,
Лучче тобі буде, як в рідної мами!
Ой ти, Галю, Галю молодая, | *Двічі*
Лучче тобі буде, як в рідної мами!» | *Двічі*

Везли, везли Галю темними лісами,
Прив'язали Галю до сосни косами.
Ой ти, Галю, Галю молодая,
Прив'язали Галю до сосни косами. | *Двічі*

Розбрелись по лісу, назбирали хмизу,
Підпалили сосну од гори до низу.
Ой ти, Галю, Галю молодая,
Підпалили сосну од гори до низу. | *Двічі*

Горить сосна, горить і палає,
Кричить Галя криком, кричить-промовляє.
Ой ти, Галю, Галю молодая,
Кричить Галя криком, кричить-промовляє: | *Двічі*

«Ой хто в лісі чує, нехай той рятує,
Ой хто дочок має, нехай научає!»
Ой ти, Галю, Галю молодая,
Ой хто дочок має, нехай научає. | *Двічі*

«А хто дочок має, нехай научає —
Темненької ночі гулять не пускає».
Ой ти, Галю, Галю молодая,
Темненької ночі гулять не пускає. | *Двічі*

Обізвався козак: «Я в полі ночую,
Я твій голосочок здалека почую.
Ой ти, Галю, Галю молодая,
Я твій голосочок здалека почую». | *Двічі*

Обізвався козак: «Я в полі пахаю,
Я твій голосочок здалека пізнаю.
Ой ти, Галю, Галю молодая,
Я твій голосочок здалека пізнаю». | *Двічі*

ОЙ У ПОЛІ

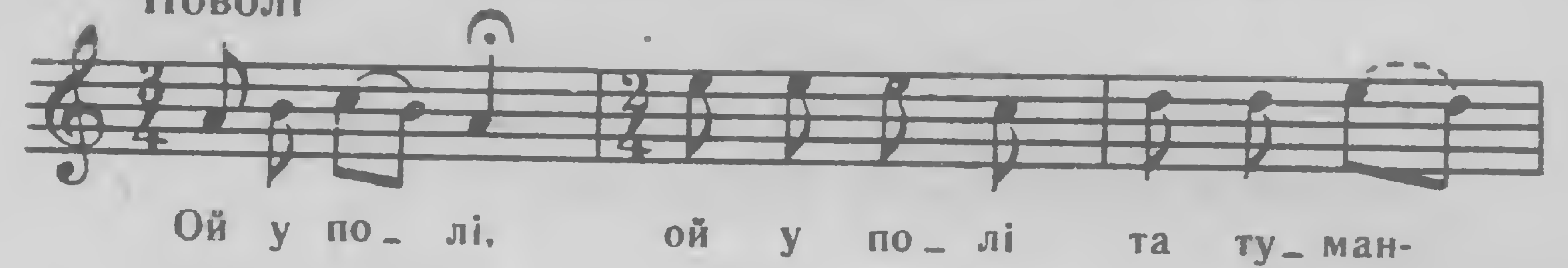

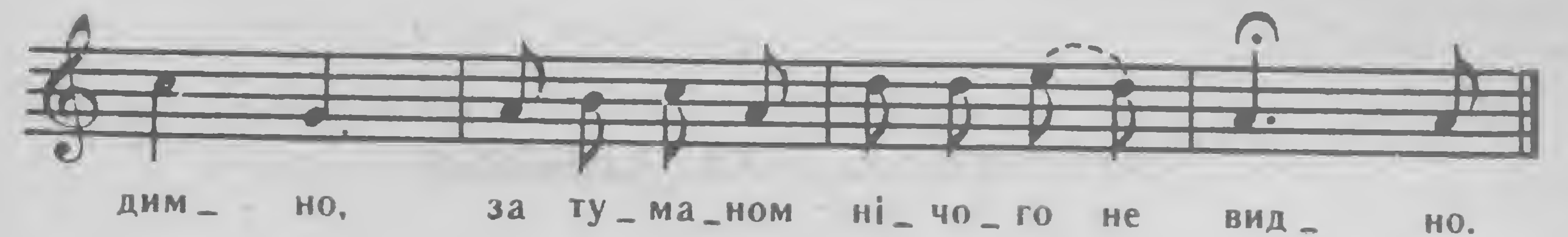

Ой у полі, ой у полі та туман-димно,
За туманом нічого не видно.

Тільки видно, тільки видно та криниченьку,
Холодную і водиченьку.

Ой там дівка, ой там дівка та воду брала...
Улан коня та і напуває.

Дівка коню, дівка коню води підливає,
Улан дівку та й підмовляє:

«Ой поїдьмо, ой поїдьмо, та дівонько, з нами,
З молодими та і уланами!»

Пройшли поле, пройшли поле, пройшли вони друге,
На третьому стали спочивати.

На третьому, на третьому стали спочивати,
Стала дівка плакати-ридати.

«Ой боже ж мій, ой боже ж мій, що я наробила,
Батька й неньку та і розсердила!

Ой улани, ой улани, ой ви, молодії,
А де ж ваші доми кам'янії?

А де ж ваші, а де ж ваші сади зеленії?
А де ж ваші трави шовковії?»

«Годі, дівко, годі, дівко, про травки питати.
Батька й матір треба забувати!»

ЗАКУВАЛА ЗОЗУЛЕНЬКА

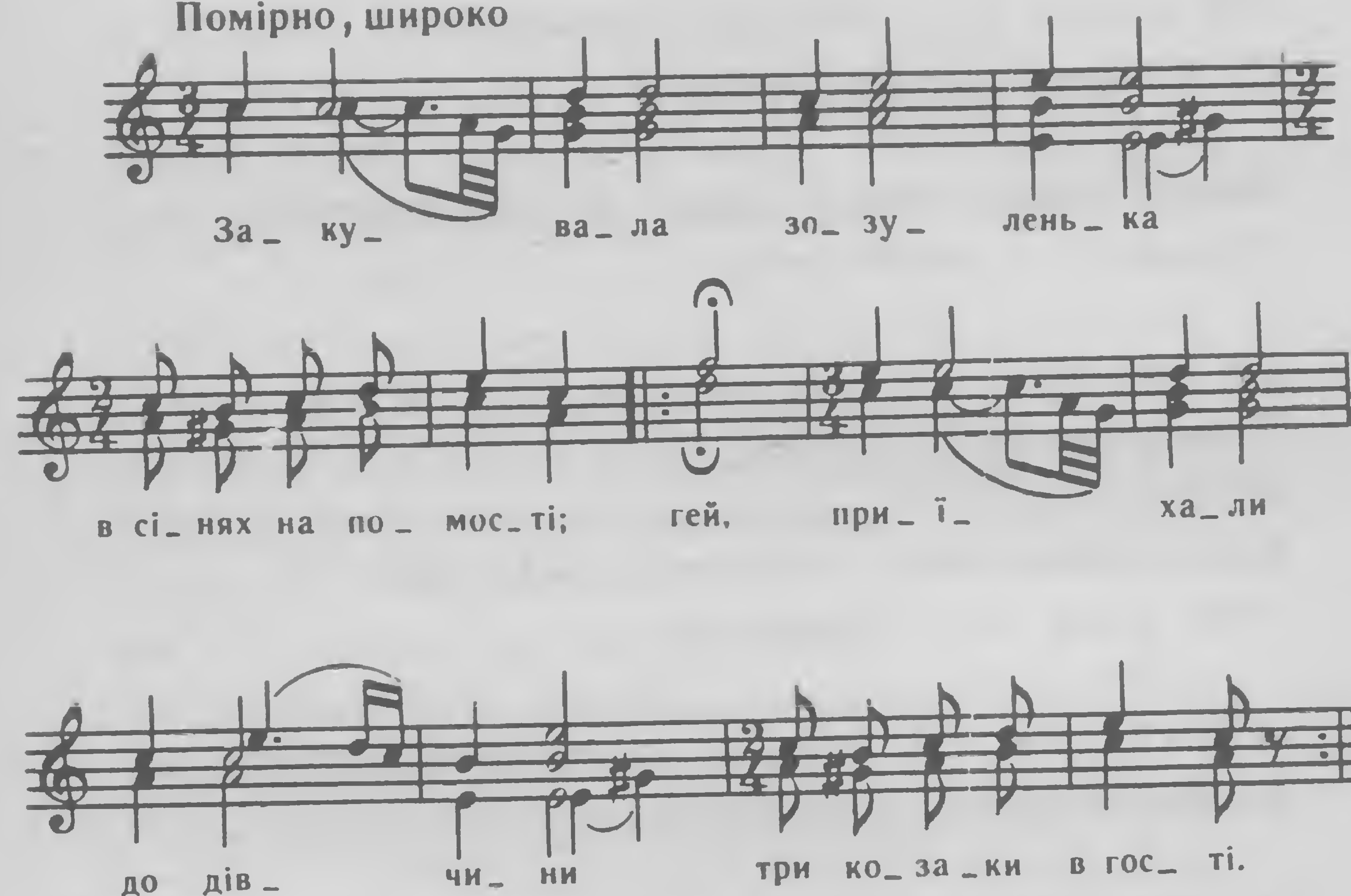

Закувала зозуленька
В сінях на помості;
Гей, приїхали до дівчини
Три козаки в гості. | *Двічі*

Один іде, коня веде,
Другий коня в'яже;
Гей, третій стоїть під віконцем,
«Добрий вечір!» — каже. | *Двічі*

«Добрий вечір, стара мати,
Дай води напиться,
Гей, кажуть люди, — дочка гарна,
Позволь подивиться!» | *Двічі*

«Вода в сінях у кадушці,
Візьми та й напийся,
Гей, сидить дівка у світлиці,
Піди подився!» | *Двічі*

«Вода в сінях не холодна, —
Піду до криниці,
Гей, дівка ваша не хороша, —
Піду до вдовиці.» | *Двічі*

У вдовиці дві світлиці,
А третя кімната.
Гей, а в дівчини одна хата,
Та й та не прибрата!» | *Двічі*

ОЙ НЕ ПУГАЙ

«Ой не пугай,
Ой не пугай, пугаченьку,
В зеленому та й, ой, байраченьку».

«Ой як мені,
Ой як мені не пугати, –
Нічим діток го..., ой, годувати».

ОЙ У ПОЛІ МОГИЛА

Поволі

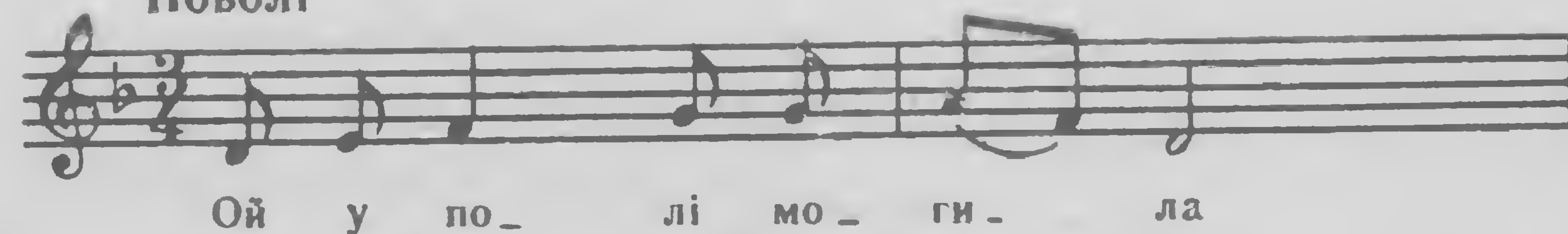

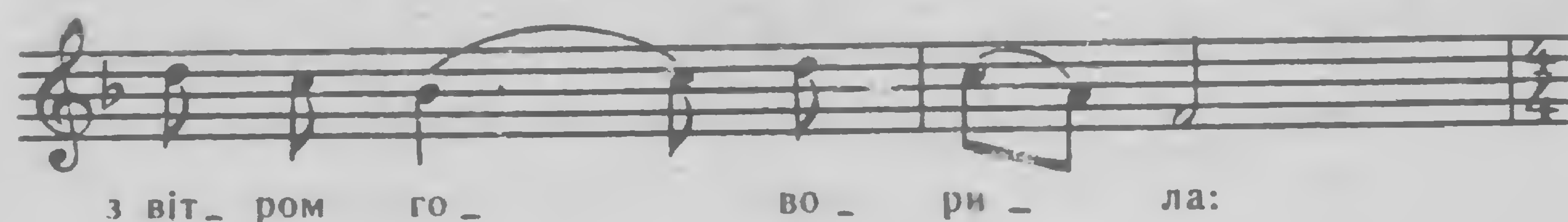

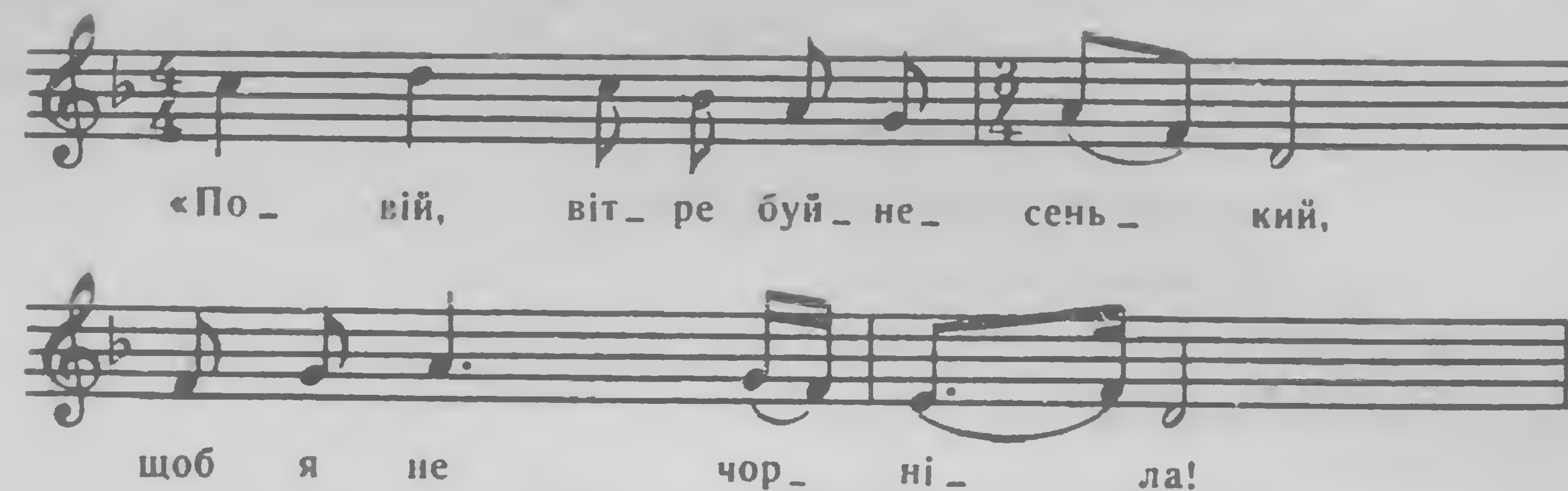

Ой у полі могила
З вітром говорила:
«Повій, вітре буйнесенький,
Щоб я не чорніла!

Щоб я не чорніла,
Щоб я не марніла,
Щоб по мені трава росла
Та ще й зеленіла!»

І вітер не віє,
І сонце не гріє,
Тільки в степу при дорозі
Трава зеленіє.

Ой у степу річка,
Через річку кладка...
Не покидай, козаченьку,
Рідненького батька!

Як батька покинеш –
Сам марно загинеш,
Річенькою бистренькою
За Дунай заплинеш.

Бодай тая річка
Риби не плодила, —
Вона ж мого товариша
Навіки втопила.

Бодай тая річка
Куширом заросла, —
Вона ж мого товариша
На той світ занесла!

Жартівливі та сатиричні пісні

А ДО МЕНЕ ЯКІВ ПРИХОДИВ

Швидко

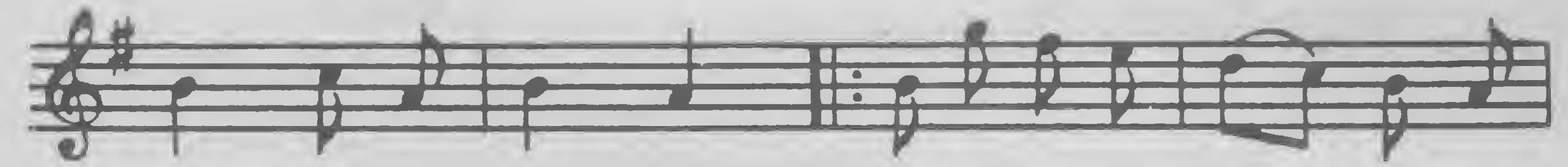

А до мене Яків приходив,
Коробочку раків приносив!
А я тії раки забрала, | *Двічі*
А Якова з хати прогнала.

«Іди, іди, Якове, з хати,
Бо на печі батько та мати,
А в запічку батькові діти, | *Двічі*
Ніде тебе, Якове, діти».

Не пішов же Яків додому,
Та заліз у хижку в солому,
А собаки гавкати стали, | *Двічі*
Поки батько й мати не встали.

Наробили галасу діти
Так, що нудно в хаті сидіти.
Я забрала раки у миску, | *Двічі*
Сама пішла спати у хижку.

Коли туди й батько приходять
І у мисці раки знаходять:

«Хто з тобою тут женихався,
І хто приніс раки? Признайся!»
Двічі

Поки мене батько питався,
А мій Яків з хижки убрався, —
Через тин та через городи,
Наробивши батькові шкоди.
Двічі

«Не приходь же, Якове, ніччю,
Бо буде сторожа під піччю...
Мене батько й мати все лають,
А що тебе ніяк не піймають!»
Двічі

БОДАЙ СЯ КОГУТ ЗНУДИВ

Бодай ся когут знудив,
Що рано мене збудив:
Малая нічка, мала,
Іще-м ся не виспала!
Двічі

Причини, боже, ночі
На мої карі очі,

Причини ще й другую
На мене, молодую.
Двічі

Послала мене мати
Зелене жито жати.
А я жита не жала,
В борозеньці лежала.
Двічі

Послала мене мати
До хлопців погуляти:
«Погуляй трохи, доню,
Я ж тобі не бороню!»
Двічі

А я собі гуляю,
Як рибка по Дунаю.
Як рибка з окунцями,
Я, молода, з хлопцями!
Двічі

Гуляла би до ночі
Та й спатоньки не хочу,
Гуляла би до рана,
Ой дана ж моя, дана!
Двічі

БУЛА СОБІ МАРУСЯ

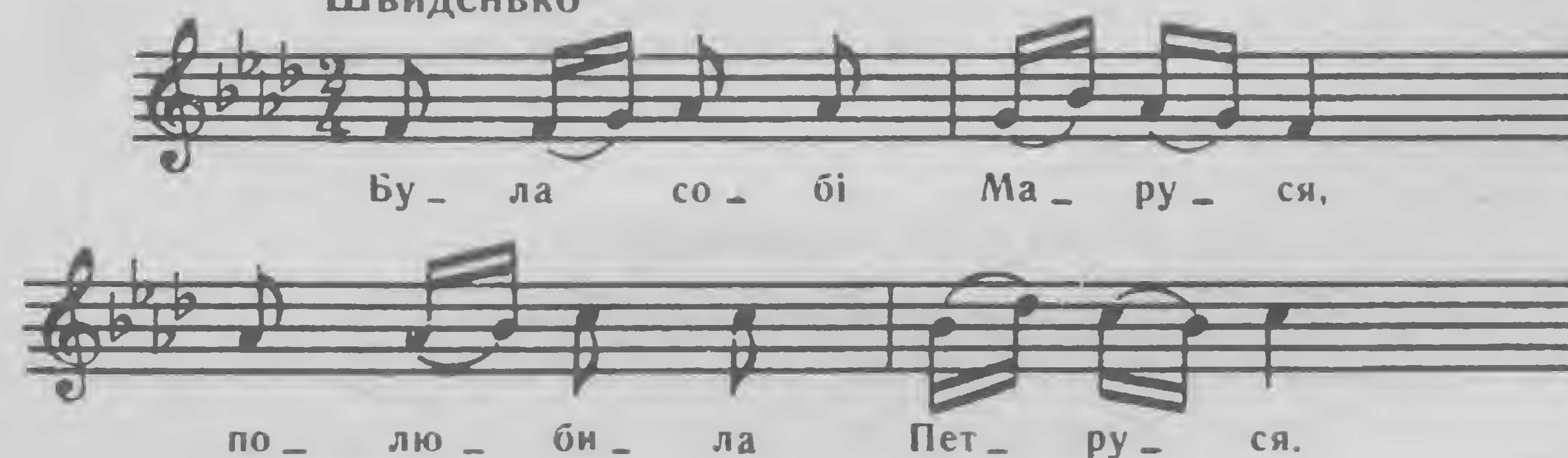

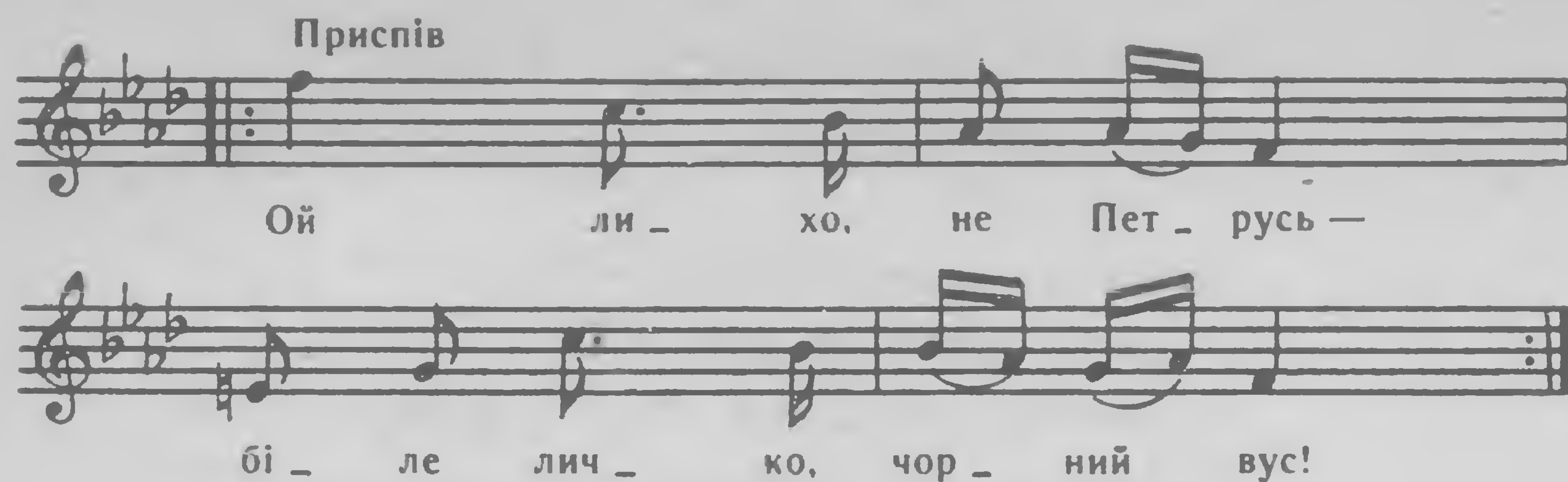

Була собі Маруся,
Полюбила Петруся.

Приспів:

Ой лихо, не Петрусь —
Біле личко, чорний вус!

Вітер віє горою,
Іде Петрусь зі мною.

Приспів.

Я з Петрусем стояла,
Прийти к собі прохала.

Приспів.

Наварю я галушок
Та напечу пампушок!

Приспів.

Наварила, напекла,
Ні для кого — для Петра.

Приспів.

Нема Петра, тільки Гриць,
Шкода моїх паляниць!

Приспів.

Ой за того Петруся
Била мене матуся.

Приспів.

Ой любила б Петруся,
Поговору боюся.

Приспів.

А хоч буде поговір,
Таки буде Петрусь мій!

Приспів.

ДІВКА В СІНЯХ СТОЯЛА

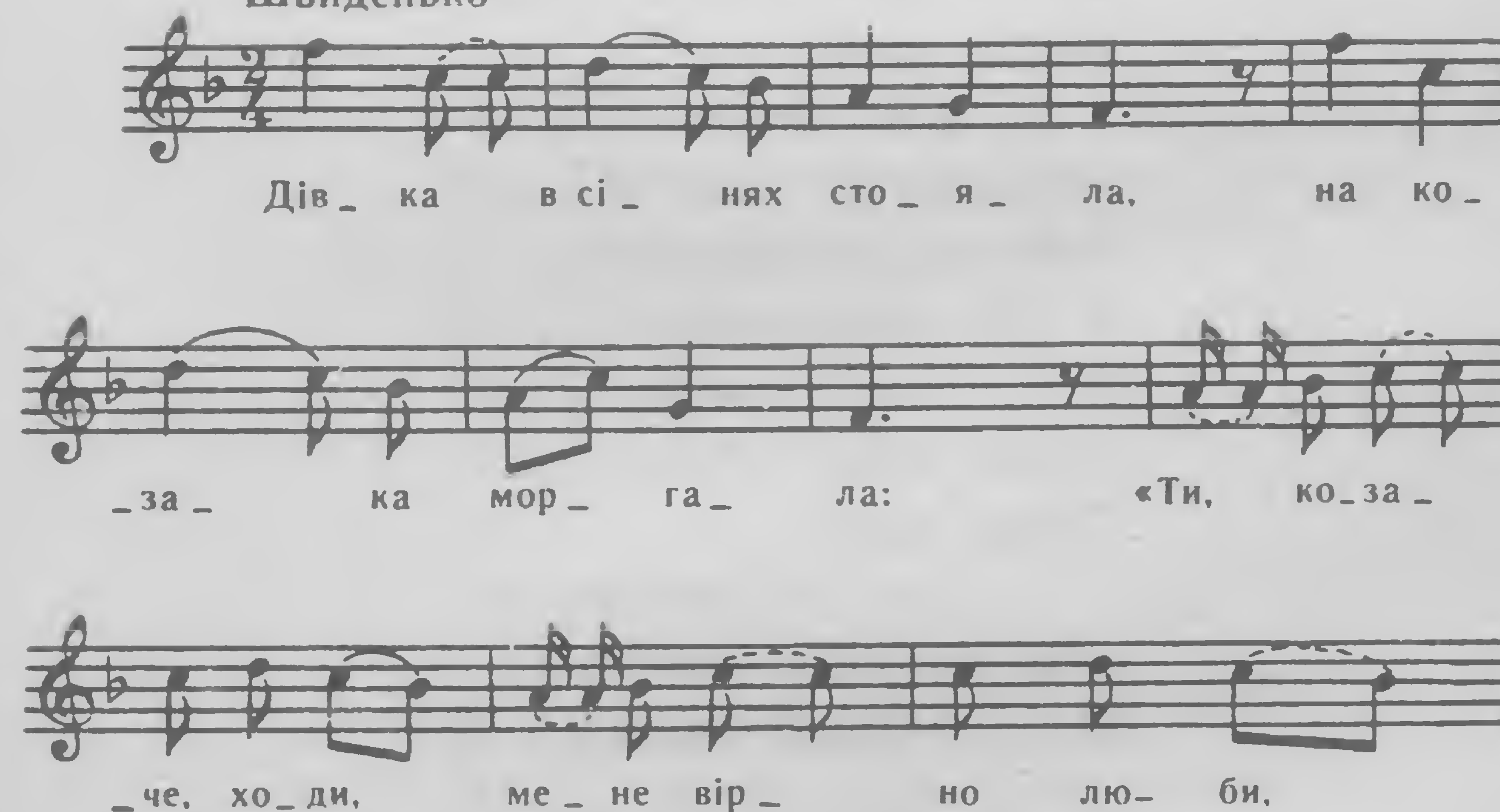

Дівка в сінях стояла,
На козака моргала:
«Ти, козаче, ходи,
Мене вірно люби,
Серце моє,
Серце моє!»

«Як до тебе ходити,
Тебе вірно любити?
В тебе батько лихий,
В тебе батько лихий,
Серце моє,
Серце моє!»

«Батька дома немає,
У шиночку гуляє.
А ти, серце, ходи,
Мене вірно люби,
Серце моє,
Серце моє!»

«Як до тебе ходити,
Тебе вірно любити?
В тебе мати лиха,
В тебе мати лиха,
Серце моє,
Серце моє!»

«Матері дома немає,
На хрестинах гуляє.
А ти, серце, ходи,

Мене вірно люби,
Серце моє,
Серце моє!»

«Як до тебе ходити,
Тебе вірно любити?
В тебе собаки лихі,
В тебе собаки лихі,
Серце моє,
Серце моє!»

«Я собакам угоджу,
Я їм хліба положу.
А ти, серце, ходи,
Мене вірно люби,
Серце моє,
Серце моє!»

«Як до тебе ходити,
Тебе вірно любити?
В тебе кішки лихі,
В тебе кішки лихі,
Серце моє,
Серце моє!»

«Я ж і кішкам угоджу,
Шматок сала підложу.
А ти, серце, ходи,
Мене вірно люби,
Серце моє,
Серце моє!»

«Як до тебе ходити,
Тебе вірно любити?
В тебе миші лихі,
В тебе миші лихі,

Серце моє,
Серце моє!»

«Коли ж мишей боїшся,
На воротях повісся,
Ізгинь, пропади,
А до мене не ходи,
Цур тобі, пек!
Цур тобі, пек!»

ДОБРИВЕЧІР, ДІВЧИНО

Швиденько

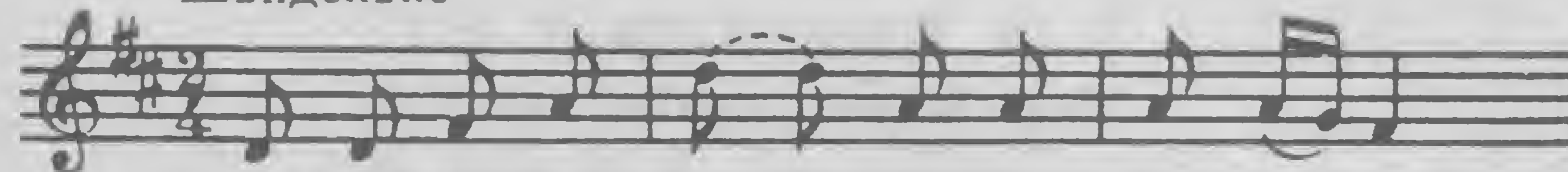

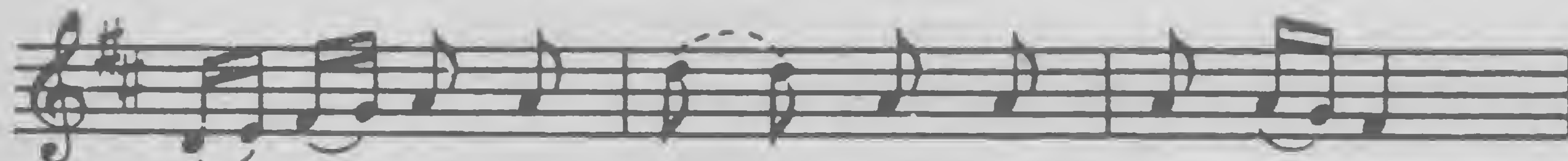

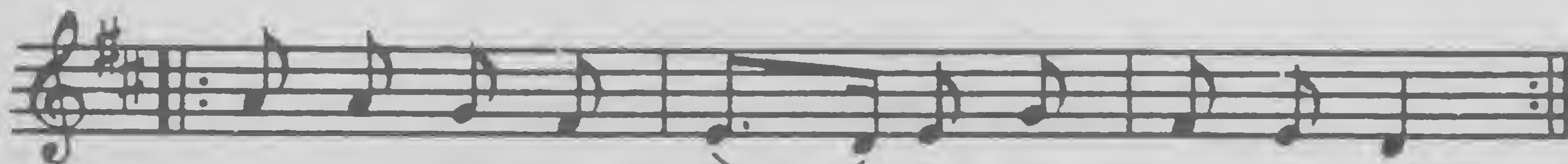

«Добривечір, дівчино, куди йдеш? (2)
Скажи мені правдоньку, де живеш?» (2)

«Чи то ж би я розуму не мала, (2)
Щоб я тобі правдоньку сказала?» (2)

«Добривечір, дівчино, чия ти? (2)
Чи вийдеш ти на вулицю гуляти?» (2)

«Не питайся, козаченьку, чия я, (2)
Як вийдеш ти на вулицю, вийду й я!» *(2)*

«Дівчинонько-серденько, куди йдеш?» (2)
Скажи мені правдоньку, де живеш?» (2)

«Отам моя хатонька край води, (2)
З високого дерева, з лободи. (2)

Я ж до хати сінечки приплету (2)
З високого дерева, з черету».

«Тепер же я догадався, чия ти! (2)
Пусти ж мене, серденько, до хати!» (2)

«Шкода теє, голубе, затівать, (2)
Бо ти будеш ніченьку ночувать!» (2)

«Та я ж тебе, серденько, не зведу, (2)
Пожартую трішечки та й піду!»

Жартувала дівчина до зорі, (2)
Поки стало видненько надворі. (2)

«Ой уставай, козаченьку, та тікай, (2)
Та на мене славоньки не пускай!» (2)

ДОЩИК, ДОЩИК

Швиденько

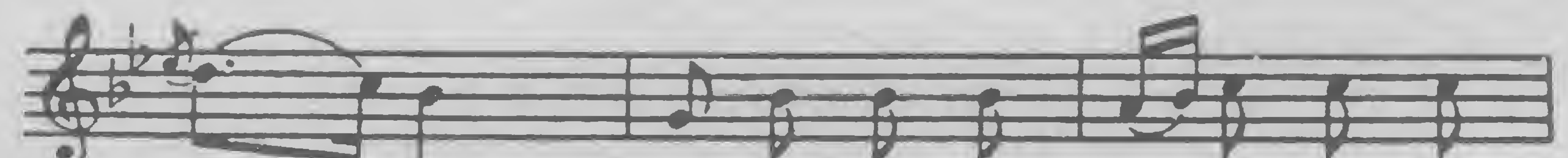

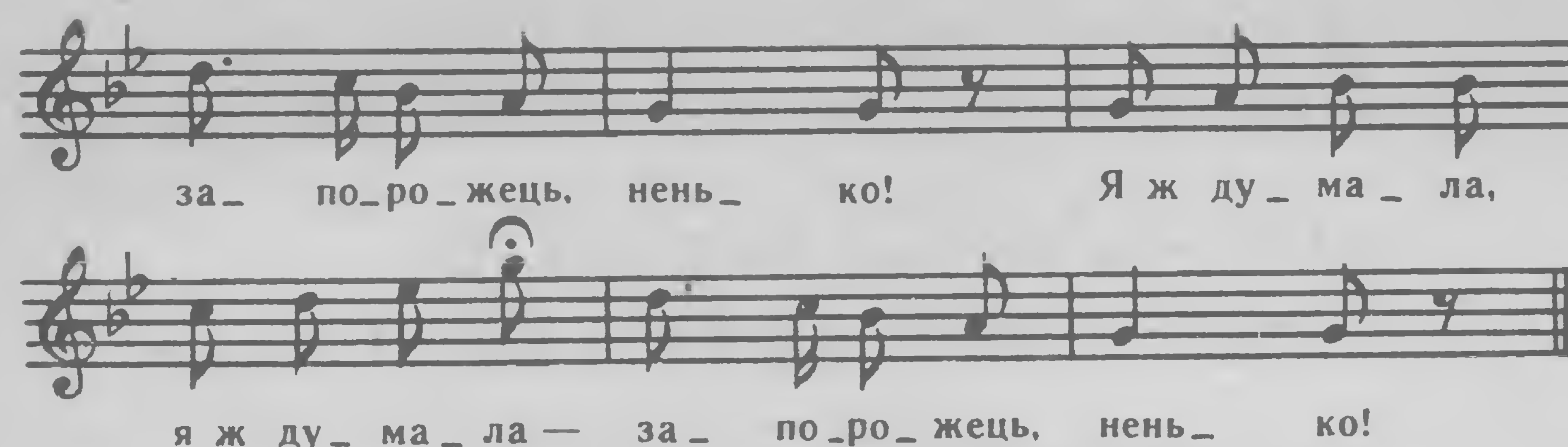

Дощик, дощик
Капає дрібненько...
Я ж думала, я ж думала —
Запорожець, ненько!
Двічі

Коли б знала, коли б знала,
Відкіль виглядати,
То б найняла, заставила
Стежку промітати!
Двічі

Аж він іде, аж він іде,
Ступає дрібненько,
То ж то милий, то ж то любий,
Дивітеся, ненько!
Двічі

Дощик, дощик,
Аж із стріхи капотить...
Розсердився мій миленький,
Аж ногами тупотить!
Двічі

Розсердився, розгнівався
Мій милий на мене,
А як гляне — серце в'яне
І в його, і в мене!
Двічі

ЗА ГОРОДОМ КАЧКИ ПЛИВУТЬ

За городом качки пливуть,
Каченята крячуть...
Вбогі дівки заміж ідуть,
А багаті плачуть.
Двічі

Вбогі дівки заміж ідуть
З чорними бровами,
А багаті вдома сидять
З кіньми та з волами.
Двічі

«Ой чи чула, дівчинонько,
Як я тебе кликав,
Через твоє подвір'ячко
Сивим конем їхав!»
Двічі

«Ой хоч чула, хоч не чула,
Не обзивалася:
Темна нічка-петрівочка,—
Вийти боялася!»
Двічі

«Ой не бійся, дівчинонько,
Не бійся нічого,

Бо я хлопець молоденький,
Не зрадив нікого!» | *Двічі*

«Ой не хоче твоя мати
Мене, бідну, знати,
Хоче собі багатую
Невістку шукати!» | *Двічі*

«Нащо мені на подвір'ї
Воли та корови,
Як не буде в моїй хаті
Любої розмови!» | *Двічі*

Ой десь гуде, ой десь грає,
Скрипка витинає:
Оце вдова своїй доні
Весілля справляє. | *Двічі*

Нехай знають, нехай знають,
Де музики грають,
Нехай знають, нехай знають,
Як бідні гуляють! | *Двічі*

І ШУМИТЬ, І ГУДЕ,

Швиденько

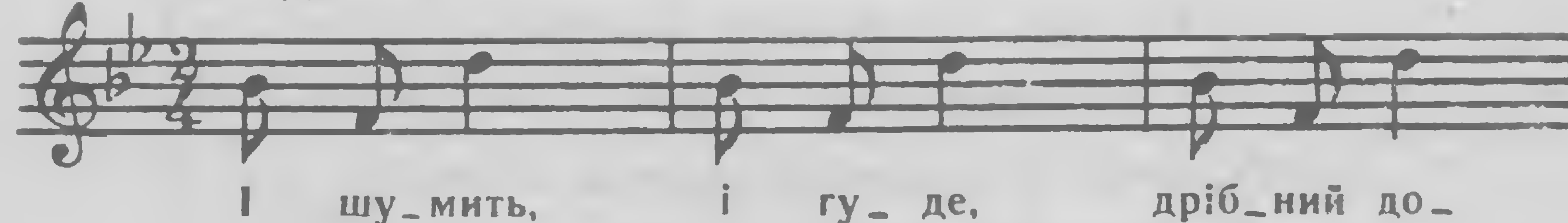

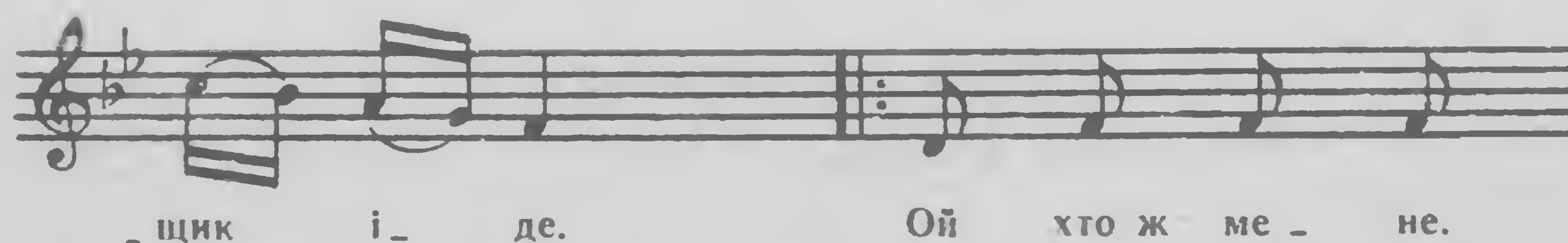

мо_ ло_ ду_ ю, та й до_ до_ му од_ ве_ де?

І шумить, і гуде,
Дрібний дощик іде.
Ой хто ж мене, молодую,
Та й додому одведе? | *Двічі*

Обізвався козак
На солодкім меду:
«Гуляй, гуляй, дівчинонько,
Я й додому одведу!» | *Двічі*

«Не веди ж ти мене,
Не прошу я тебе,
Бо лихого мужа маю,
Буде бити мене!» | *Двічі*

КУЧЕРЯВА КАТЕРИНА

Досить швидко

Ку_че_ря_ва Ка_те_ри_на чіп_ля_ла_ся

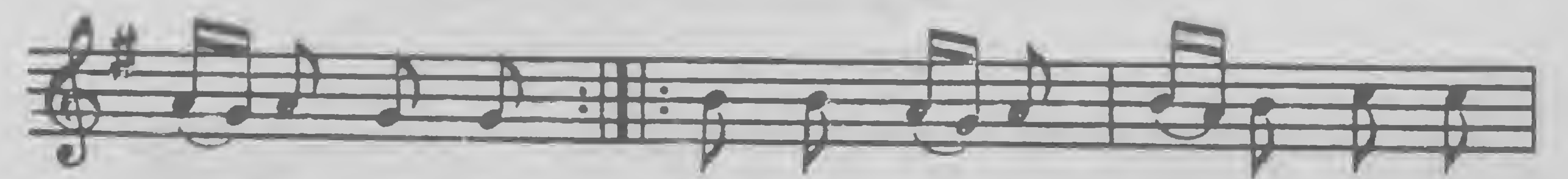

до Мар_ти_на: «Ой Мар_ти_не, доб_ро_ді_ю,

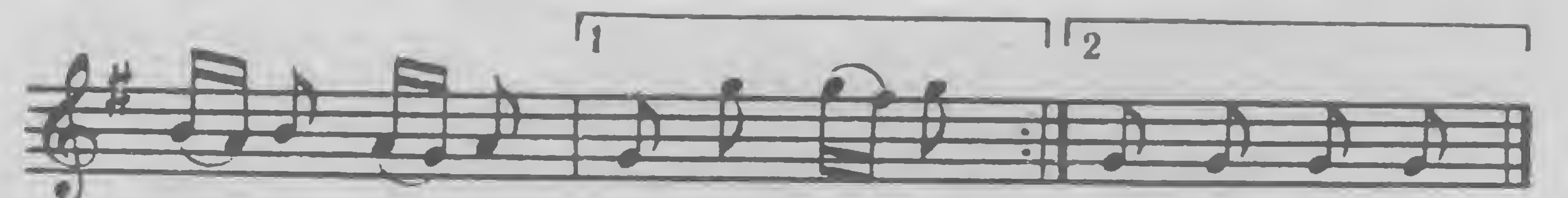

сва_тай ме_не у не_ді_лю». // у не_ді_лю».

Кучерява Катерина
Чіплялася до Мартина: | *Двічі*
«Ой Мартине, добродію,
Сватай мене у неділю». | *Двічі*

«Катерино, люба, мила,
Сватав тебе б, так не сила. | *Двічі*
Не до жартів, до любові —
В Катерини чорні брови». | *Двічі*

В Катерини кудрі в'ються,
А за неї хлопці б'ються. | *Двічі*
Бідолашному Мартину
Обірвали всю чуприну. | *Двічі*

ОЙ ВИЙДУ Я НА ВУЛИЦЮ

Ой вийду я на вулицю:
Гарна я!
Туди, сюди повернуся:
Гарна я! | *Двічі*

Кругом себе оглянуся:
Гарна я!

Яка була моя мати,
Така й я! | *Двічі*

Приїхали із Києва
Паничі,
Та привезли вони мені
Калачі. | *Двічі*

А я тії калачики
Прийняла,
А паничів за ворота
Вигнала. | *Двічі*

А мій милий під віконечком
Стояв,
Але ж мені ні словечка
Не сказав. | *Двічі*

Він же мені ні словечка
Не сказав,
А ще мені сиву свиточку
Набрав. | *Двічі*

ОЙ ДЖИГУНЕ, ДЖИГУНЕ

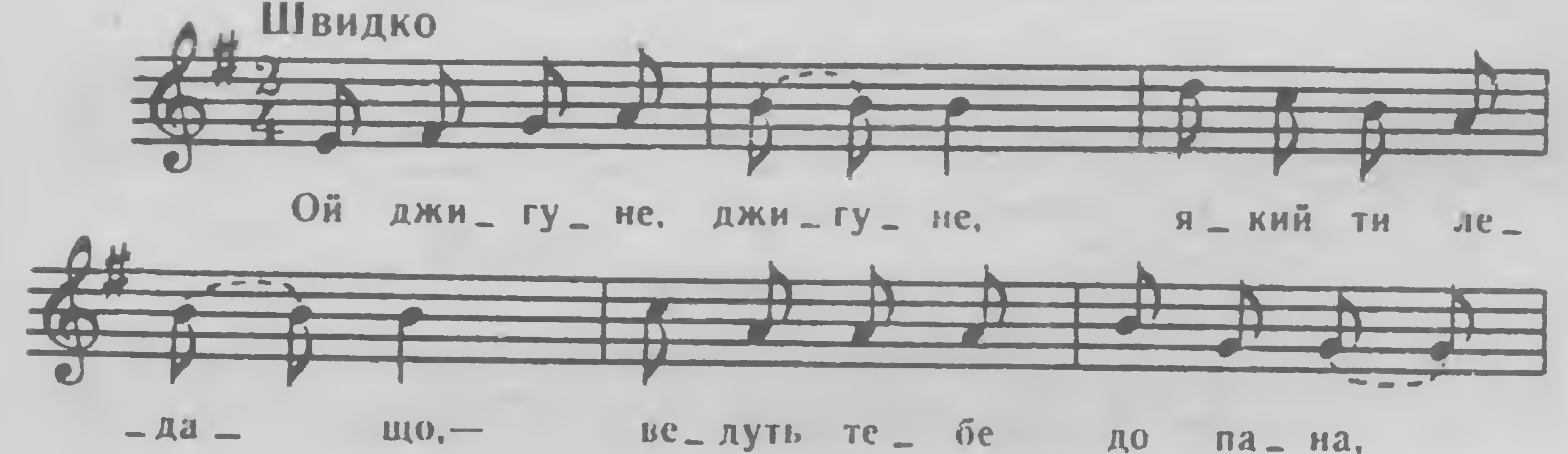

Ой джигуне, джигуне,
Який ти ледащо,—
Ведуть тебе до пана,
Сам не знаєш нащо. *Двічі*

Тоді будеш знати,
Як будуть карати:
І на руки, і на ноги
Диби набивати. *Двічі*

Ой на руки диби,
На ноги диб'ята:
Оце ж тобі, джигуне,
Молоді дівчата! *Двічі*

Ой на руки диби,
На ноги дибиці:
Оце ж тобі, джигуне,
Гарні молодиці! *Двічі*

На вулиці не була,
Конопельки терла,
Не бачила джигуна,—
Трохи ж я не вмерла. *Двічі*

А у того джигуна
Вишивані рукава,

А у мене, молодої,
Вишивані подола. *Двічі*

Зелена юпка,
Червона запаска.
«Люби ж мене, джигуне,
Коли твоя ласка. *Двічі*

Люби ж мене, джигунець,
Пожартуймо, молодець,
Бери мене за рученьку,
Веди мене у танець». *Двічі*

«А хто любить грибки,
А хто печерички,
А хто любить дівки,
А я — молодички!» *Двічі*

ОЙ ДІВЧИНО, ШУМИТЬ ГАЙ

Ой дівчино, шумить гай,
Кого любиш, — забувай, забувай.
Ой дівчино, шумить гай,
Кого любиш, — забувай!

«Нехай шумить ще й гуде,
Кого люблю, — мій буде, мій буде.
Нехай шумить ще й гуде,
Кого люблю, — мій буде!»

«Ой дівчино, серце моє,
Чи підеш ти за мене, за мене?
Ой дівчино, серце моє,
Чи підеш ти за мене?»

«Не піду я за тебе, —
Нема хати у тебе, у тебе.
Не піду я за тебе, —
Нема хати у тебе».

«Підем, серце в чужую,
Поки свою збудую, збудую.
Підем, серце, в чужую,
Поки свою збудую».

«Постав хату з лободи,
А в чужую не веди, не веди.
Постав хату з лободи,
А в чужую не веди.

Чужа хата такая,
Як свекруха лихая, лихая.
Чужа хата такая,
Як свекруха лихая.

Хоч не лає, так бурчить,
А все ж вона не мовчить, не мовчить.
Хоч не лає, так бурчить,
А все ж вона не мовчить».

ОЙ ГАЙ, ГАЙ, ГАЙ, ГАЙ ЗЕЛЕНЕНЬКИЙ

Ой гай, гай, гай, гай зелененький;
Тим я тебе полюбила, що ти молоденький. (2)

І на місті була, і горілку пила,
І розсади накупила, город засадила. (2)

І розсада моя прийнялася була;
Дівчина з козаком понялася була. (2)

І капусточка, і качаннячко.
Вірнеє з козаком жениханнячко. (2)

Ой не бийте мене і не лайте мене,
Коли я вам докучила, так оддайте мене. (2)

Оддайте мене за волошина,
Що я дівчина да хорошая. (2)

Ой ненько моя, а я донька твоя,
Тоді було бити, вчити, як маленька була. (2)

А тепер я велика, треба мені чоловіка,
Ні старого, ні малого, середнього, молодого. (2)

Щоб і в полі орав да і в домі дбав,
Мене ж молоденькую да хазяйкою звав. (2)

ОЙ ЗА ГАЄМ, ГАЄМ

Ой за гаєм, гаєм,
Гаєм зелененьким,
Там орала дічинонька
Воликом чорненьким. | *Двічі*

Орала, орала,
Нє вміла гукати,
Та й найняла козаченька
На скрипочку грати. | *Двічі*

Козаченько грає,
Бровами моргає...
Вража ж його матір знає,
На що він моргає: | *Двічі*

Чи на мої воли,
Гей, чи на корови,
Чи на моє біле личко,
Чи на чорні брови? | *Двічі*

Воли та корови
Усі поздихають,
Біле личко, чорні брови
Повік не злиняють! | *Двічі*

ОЙ ПРОДАЛА ДІВЧИНА КУРКУ

Ой продала дівчина курку
Та купила козакові люльку;
Люльку за курку купила,
Вона його вірно любила.

Ой продала дівчина гребінь
Та купила козакові кремінь;
Кремінь за гребінь купила,
Вона його вірно любила.

Ой продала дівчина юпку,
Та купила козакові губку;
Губку за юпку купила,
Вона його вірно любила.

Ой продала дівчина сало
Та купила козаку кресало;
Кресало за сало купила,
Вона його вірно любила.

Ой продала дівчина душу
Та купила тютюну папушу;
Тютюну за душу купила,
Вона його вірно любила.

ОЙ ЛЕТІЛА ГОРЛИЦЯ

Ой летіла горлиця через сад,
Через сад, гей!
Розпустила пір'ячко на ввесь сад,
Гей, на ввесь сад!

Ой хто ж теє пір'ячко ізбере,
Ізбере, гей!
Отой мене, молодую, забере,
Гей, забере!

На курочці пір'ячко рябеє,
Рябеє, гей!
Любімося, серденько, обоє,
Гей, обоє!

На курочці пір'ячко в один ряд,
В один ряд, гей!
Любімося, серденько, в один лад,
Гей, в один лад!

ОЙ ПІДУ Я ДО МЛИНА

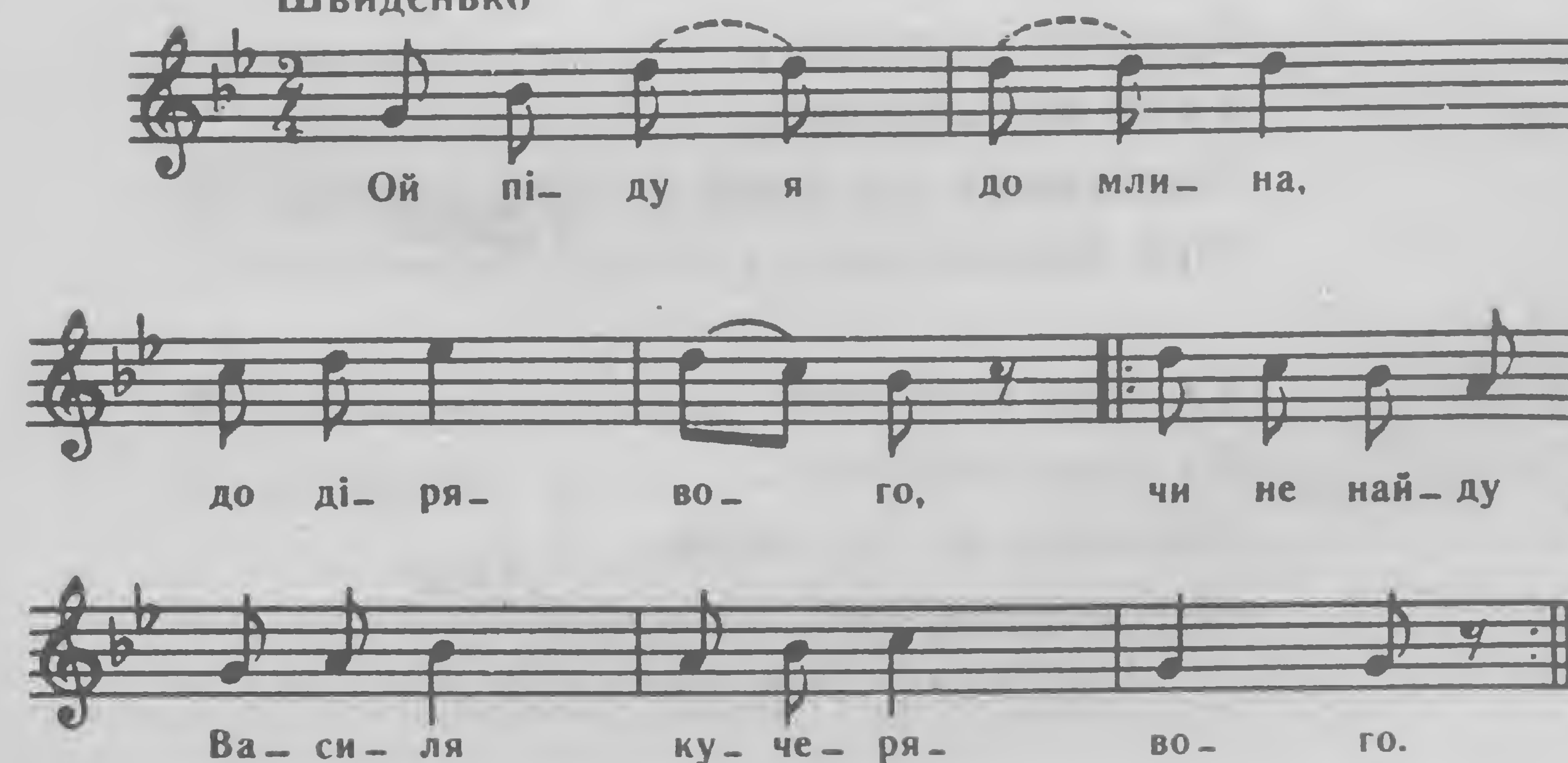

Ой піду я до млина,
До дірявого,
Чи не найду Василя
Кучерявого. | *Двічі*

Ой піду я до млина,
До дрантивого,
Чи не найду Василя
Чорнобривого. | *Двічі*

Борозенкою ішла,
Заросилася...
Вже я з своїм Василем
Посварилася. | *Двічі*

За пустеє, за пусте,
За пустесеньке,
Та й за теє яблучко
Червонесеньке. | *Двічі*

Та й за яблучко,
Та й за грушечку...
Перепроси ти мене,
Моя душечко! | *Двічі*

Та й за грушечку,
Та й за сливочку...
Перепроси ти мене,
Мій Василечку! | *Двічі*

Та й за сливочку,
Та й за зернятко...
Поцілуй же ти мене,
Моє серденько! | *Двічі*

ПОЗВОЛЬ МЕНІ, МАТИ

«Позволь мені, мати, криницю копати,
Чи прийдуть дівчата води набирати?» (2)

Усі дівки прийшли води набирати,
А моеї милої не пускає мати. (2)

«Позволь мені, мати, горілку тримати,
Чи прийдуть дівчата пити та гуляти?» (2)

Усі дівки прийшли пити та гуляти,
А моеї милої не пускає мати. (2)

«Позволь мені, мати, за жарти вмирати,
Чи прийдуть дівчата на смерть наряджати?» (2)

Усі дівки прийшли на смерть наряджати,
А моеї милої не пускає мати. (2)

«Ой мамо, матусю, яка ти невірна,
А в мого милого провід на подвір'ї.» *(2)*

«Іди, іди, доню, іди, не барися,
На нашім порозі богу помолися!» (2)

А мила пішла та й заголосила,
За свого милого та й бога просила: (2)

«Оці білі ручки мене обіймали,
Оції устоньки мене цілували!» (2)

А милий схопився та й перехрестився:
«Слава тобі, господи, що я очутився!» (2)

А вже ж тая слава по всім городочку,
Що жива із мертвим ходить по садочку. (2)

А вже ж тая слава по всім світі стала,
Що жива із мертвим на рушничок стала. (2)

ЧОМ, ЧОМ НЕ ПРИЙШОВ

Швиденько

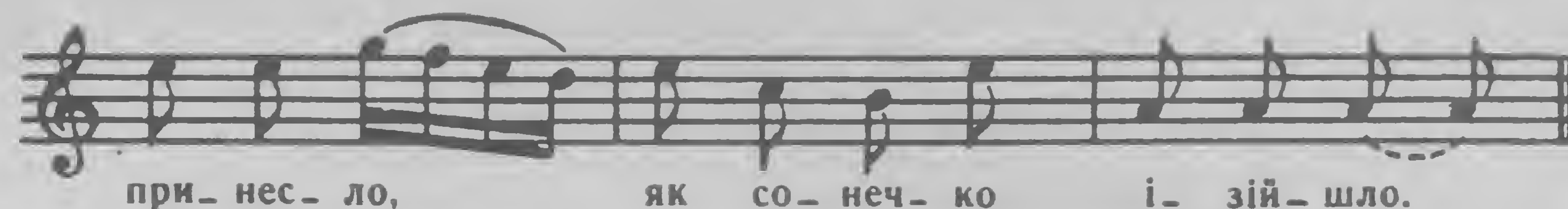

Чом, чом не прийшов,
Як ще місяць не зійшов,—
Тоді тебе принесло,
Як сонечко ізійшло. | *Двічі*

Прийди, милий, прехороший,
Скинь чоботи, прийди босий,
Щоб підківки не бряжчали,
Щоб собаки не гарчали. | *Двічі*

Чом, чом не прийшов,
Як я говорила,—
А у мене цілу нічку
Свічечка горіла! | *Двічі*

Я В СЕРЕДУ РОДИЛАСЯ

Не поспішаючи

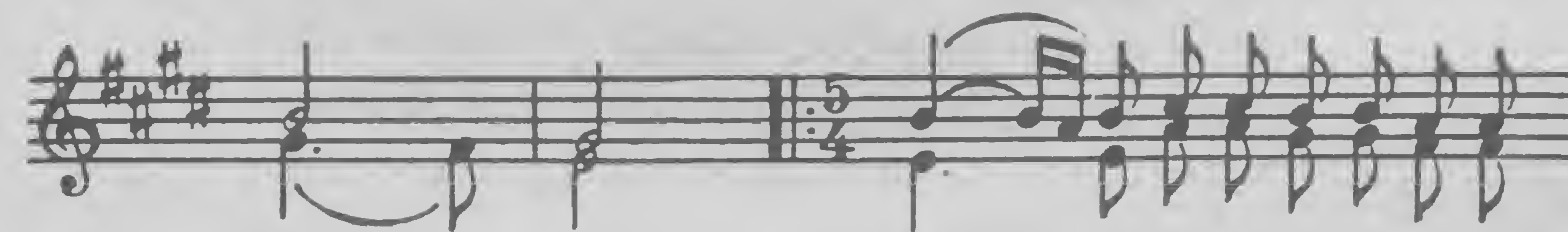

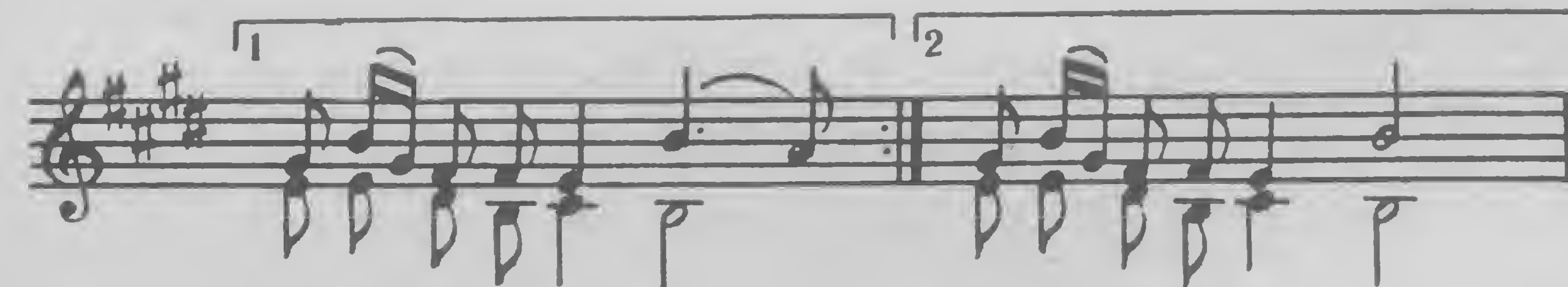

Я в середу родилася,
Кажуть люди — горе.
Не піду я за старого, —
Бородою коле.
Двічі

А піду я за такого,
Що не має й вуса, —
Він на мене кивне, моргне,
А я засміюся.
Двічі

Мела хату, мела сіни
Та й засміялася.
Вийшла мати воду брати
Та й догадалася.
Двічі

«Чого ж, доню, чого ж, доню,
Чого ти смієшся?
Полюбила козаченька
Та й не признаєшся!»
Двічі

Ой ти, горо кам'яная,
Чом не лупаєшся,
Ой дівчино молодая,
Чом не признаєшся?
Двічі

«Хіба б же я з піску була,
Щоб розсипалася,
Хіба б же я дурна була,
Щоб я призналася».
Двічі

ОЙ СПАЛА Я НА СЕНЄ

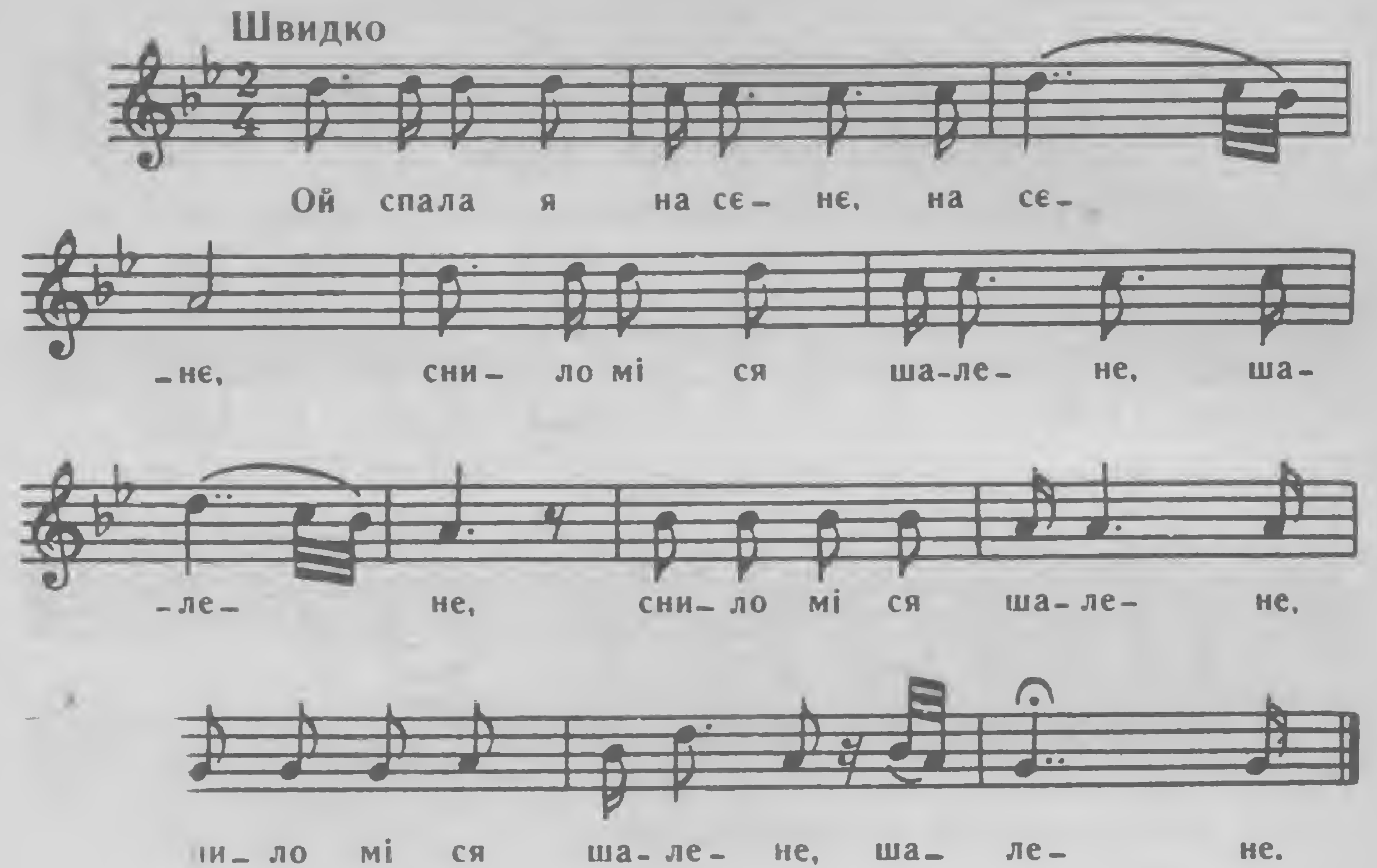

Ой спала я на сенє, на сенє,
Снило мі ся шалене, шалене,
Снило мі ся шалене,
Снило мі ся шалене, шалене.

Мало зуби, мало хвіст, мало хвіст,
Повідало, што мя з'їст, што мя з'їст,
Повідало, што мя з'їст,
Повідало, што мя з'їст, што мя з'їст.

Але мене не з'їло, не з'їло,
Лем мя в личко вкусило, вкусило,
Лем мя в личко вкусило,
Лем мя в личко вкусило, вкусило.

А на личку не знати, не знати,
Не буду я на сенє юж спати,
Не буду я на сенє,
Не буду я на сенє юж спати.

ІШОВ КОЗАК ПОТАЙКОМ

Жваво

І- шов ко- зак по-тай-ком, і- шов ко- зак по-тай-ком до дів-чи- ни, сер- день-ко, ве-чір-ком, до дів-чи-ни, сер- день-ко, ве- чір- ком.

Ішов козак потайком (2)
До дівчини, серденько, вечірком. (2)

«Ой дівчино, відчини, (2)
Своє-моє серденько звесели!» (2)

«Ой не буду відчинять, *(2)*
Бо ти будеш, серденько, жартувать». (2)

«Ой не буду, не буду, (2)
Пожартую трошечки та й піду». (2)

Жартувала до зорі, (2)
Поки стало виднесенько на дворі. (2)

«Ой козаче, утікай (2)
Та й на мене славоньки не пускай!» (2)

«Ой дівчино, шумить гай, (2)
Кого любиш, серденько, забувай!» (2)

«Нехай шумить, хай гуде, (2)
Кого люблю змалечку, мій буде!» (2)

ОЙ ЛОПНУВ ОБРУЧ

Швидко

Ой лоп- нув об-руч ко-ло ба- -ри- ла, дів- чи- на ко- за- ка та й о- ду- -ри- ла.

Приспів

Ой ду- ма- ло- ся, пе- ре- ду- ма- ло- ся, о- дур го- ло- -ву бе- ре, що да- ле- ко він жи- ве!

Ой лопнув обруч коло барила,
Дівчина козака та й обдурила.

Приспів:

Ой думалося,
Передумалося,
Одур голову бере,
Що далеко він живе!

Ой чия ж це хата незаметеная,
Ой чия ж це дівчина незаплетеная?

Приспів.

Ой чия ж це хата незарубленая,
Ой чия ж це дівчина назаручeная?

Приспів.

Ой лопнув обруч біля діжечки,
Дівчата мої сироїжечки!

Приспів.

Ой лопнув обруч біля мазниці,
Дівчина козака вдарила по пиці.

Приспів.

ОЙ ДІВЧИНА-ГОРЛИЦЯ

Жваво

Ой дів- чи- на- гор- ли- ця,
до ко- за- ка гор- неть- ся,
а ко- зак, як о- рел,
як по- ба- чив, так і вмер. // так і вмер.

Ой дівчина-горлиця
До козака горнеться,
А козак, як орел, | *Двічі*
Як побачив, так і вмер. |

Умер батько — байдуже,
Вмерла мати — байдуже,
Умер милий, чорнобривий,— | *Двічі*
Жаль мені його дуже. |

Я за батька книш дала
І за матір книш дала,
А за свого миленького — | *Двічі*
Цуцика рябенького. |

НА ВУЛИЦІ СКРИПКА ГРАЄ

Швидко

На ву- ли- ці скрип- ка гра- є,
ме- не ма- ти не пус- ка- є. Ой- ой- ой!
Ме- не ма- ти не пус- ка- є, ой- ой- ой!

На вулиці скрипка грає,
Мене мати не пускає.
Ой-ой-ой!

Мене мати не пускає,
Ой-ой-ой!

На долині вівці пасла,
Назбирала горщик масла.
Ой-ой-ой!
Назбирала горщик масла,
Ой-ой-ой!

Горщик масла, миску сиру
Та всіх хлопців запросила.
Ой-ой-ой!
Та всіх хлопців запросила,
Ой-ой-ой!

ОД КИЄВА ДО ЛУБЕН

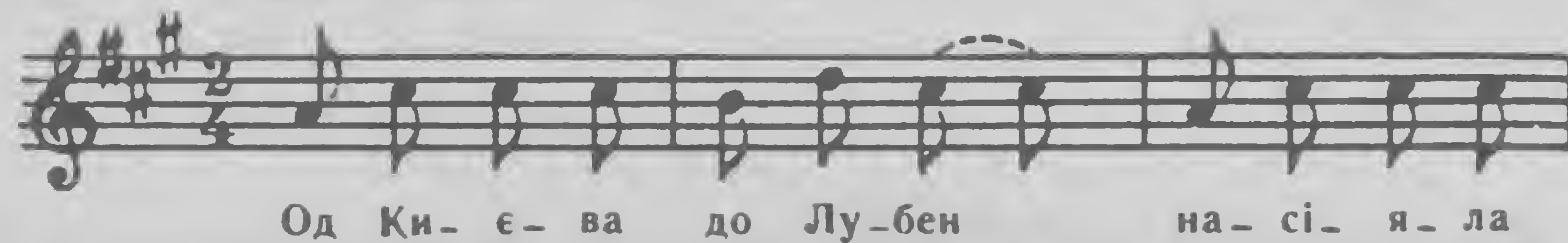

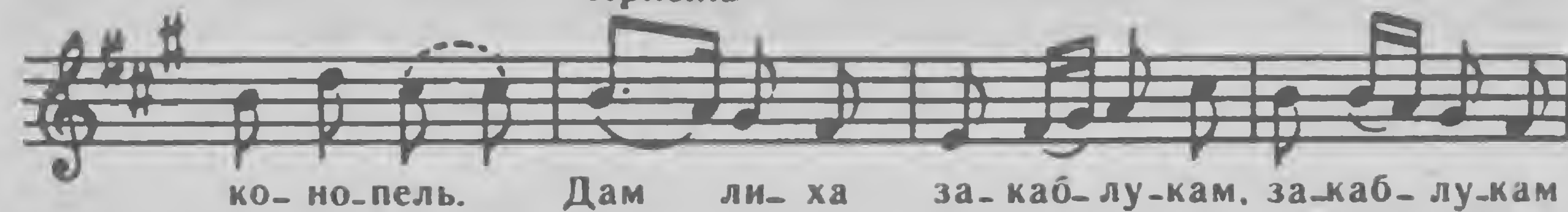

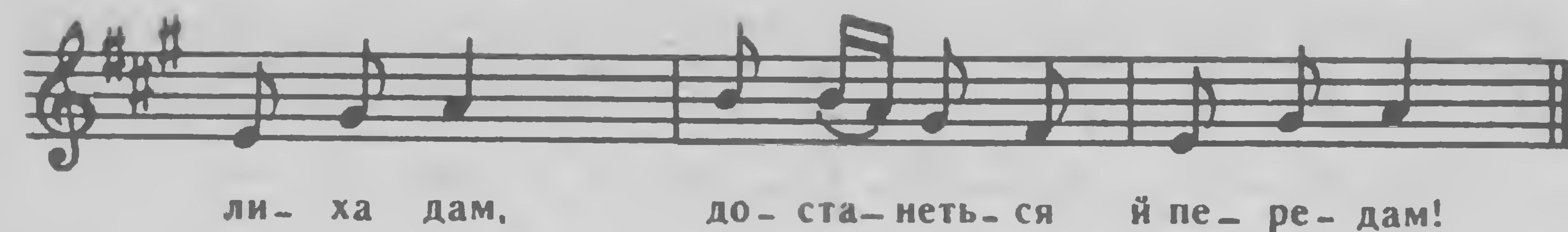

Од Києва до Лубен
Насіяла конопель.

Приспів:

Дам лиха закаблукам,
Закаблукам лиха дам,
Достанеться й передам!

Од Ніжина до Прилуки —
Та побила закаблуки.

Приспів.

Од Полтави до Хорола —
Черевички попорола.

Приспів.

А мій батько чоботар,
Черевички полатав.

Приспів.

Запряжу я козу в віз
Та й поїду по рогіз.

Приспів.

Запряжу я півня в сани
Та й поїду до Оксани.

Приспів.

Запряжу я барана —
Куди люди, туди й я.

Приспів.

КИНУ КУЖІЛЬ НА ПОЛИЦЮ

Швиденько, жартівливо

Кину кужіль на полицю,
Сама піду на вулицю. | *Двічі*
Нехай миші кужіль трублять,
Нехай мене хлопці люблять. | *Двічі*

На городі сіно гребла,
Черевички загубила, | *Двічі*
Черевички загубила,
Собі хлопців наманила. | *Двічі*

Я нікого не любила,
Тільки Петра та Данила, | *Двічі*
Грицька, Стецька та Степана,
Вийду заміж за Івана. | *Двічі*

Полюбила гультяя,
Така доля моя! | *Двічі*
Я думала кучерявий,
В його чуба нема! | *Двічі*

ОЙ ПОСІЯВ КОЗАК ГРЕЧКУ

Швиденько

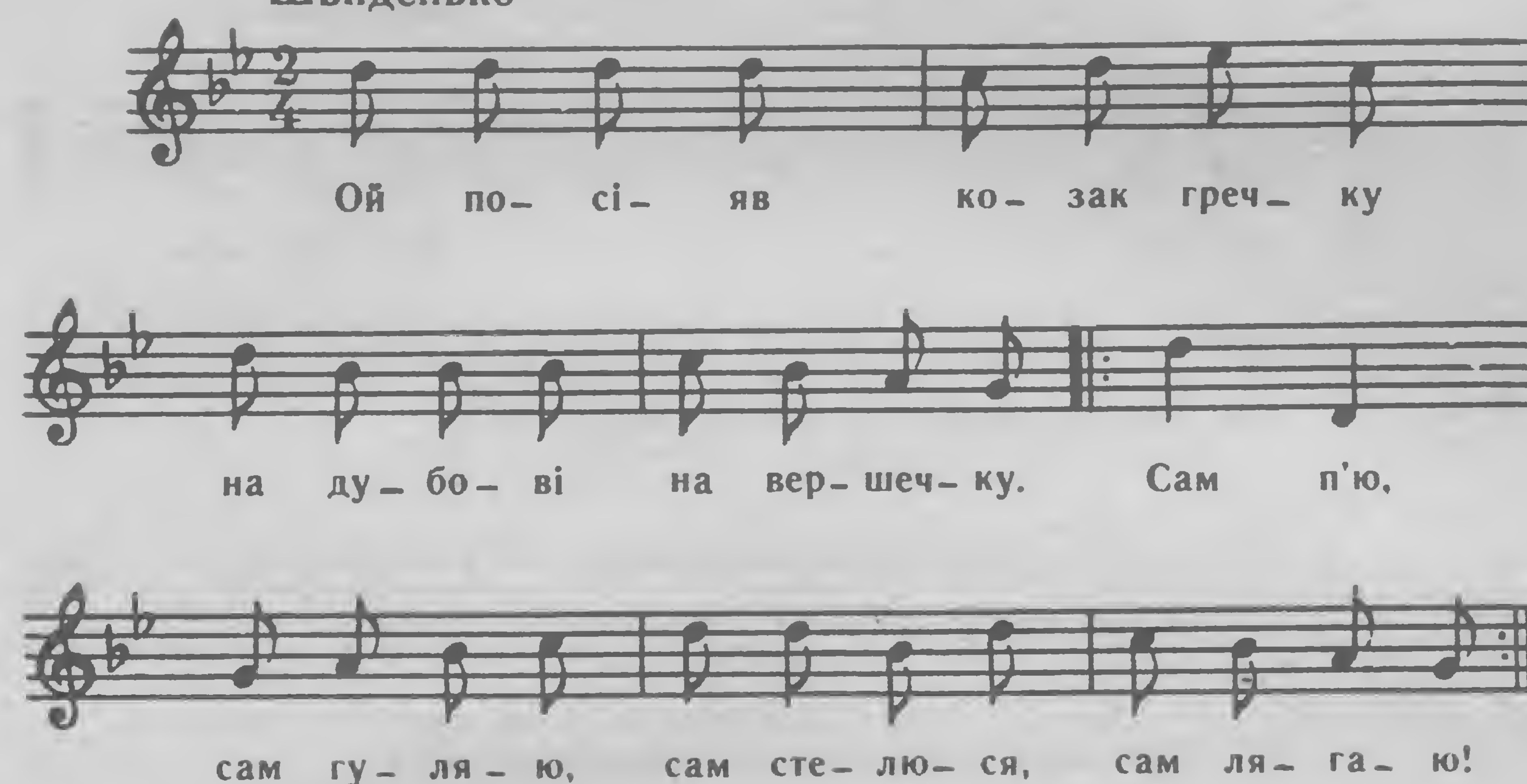

Ой посіяв козак гречку
На дубові на вершечку.
Сам п'ю, сам гуляю,
Сам стелюся, сам лягаю! | *Двічі*

Схватилася шура-бура,
Козакові гречку здула.
Сам п'ю, сам гуляю,
Сам стелюся, сам лягаю. | *Двічі*

ОЙ ХОДИЛА ДІВЧИНА БЕРЕЖКОМ

Швидко

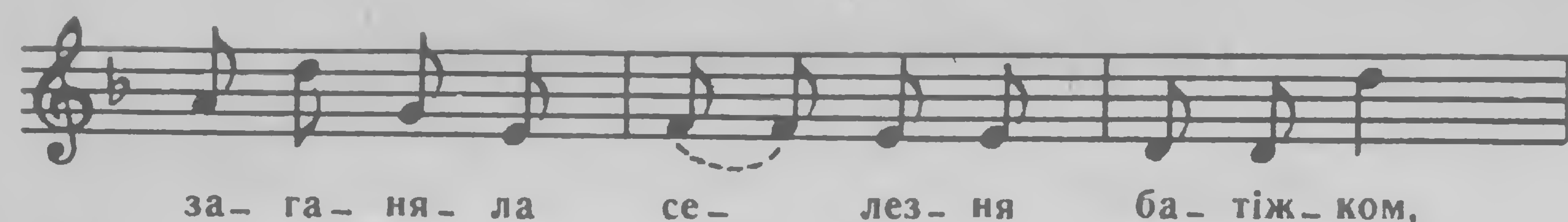

Ой ходила дівчина бережком, (2)
Заганяла селезня батіжком: (2)

«Іди, іди, селезню, додому, (2)
Продам тебе дідові старому». (2)

За три копи селезня продала, (2)
А за копу дударика найняла. (2)

«Заграй мені, дударику, на дуду, (2)
Нехай же я своє горе забуду!» (2)

«Коли б тобі горенько да печаль, (2)
То б ти вийшов на вулицю та й кричав! (2)

А тож тобі горенька немає. (2)
Ой хто ж тобі сі кучері звиває?» (2)

«Була в мене дівчина Уляна, (2)
Вона ж мені сі кучері звивала; (2)

Була в мене дівчина Орися, (2)
Тоді в мене сі кучері вилися; (2)

Була в мене дівчина Варвара, (2)
Вона ж мені сі кучері порвала; (2)

Була в мене дівчина паскуда, (2)
Вона ж мені сі кучері поскубла». (2)

ЯК ІШОВ Я З ДЕБРЕЧИНА

Маршем

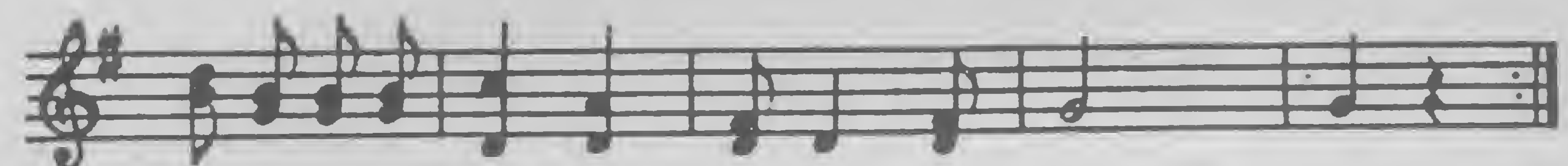

Як ішов я з Дебречина додому,
Зайшла мені чорна кура дорогу.
«Іди, іди, чорна кура, додому, | *Двічі*
Не заважай, не заважай по дорозі нікому!». | *Двічі*

Як ішов я з Дебречина до Хусту,
Знайшов лем я вишиваную хустку.
Ой чи мила, чи не мила ю шила, | *Двічі*
Лем би она, лем би она вишиваною била. | *Двічі*

ГЕЙ, ВОЛОШИН СІНО КОСИТЬ

Швидко, енергійно

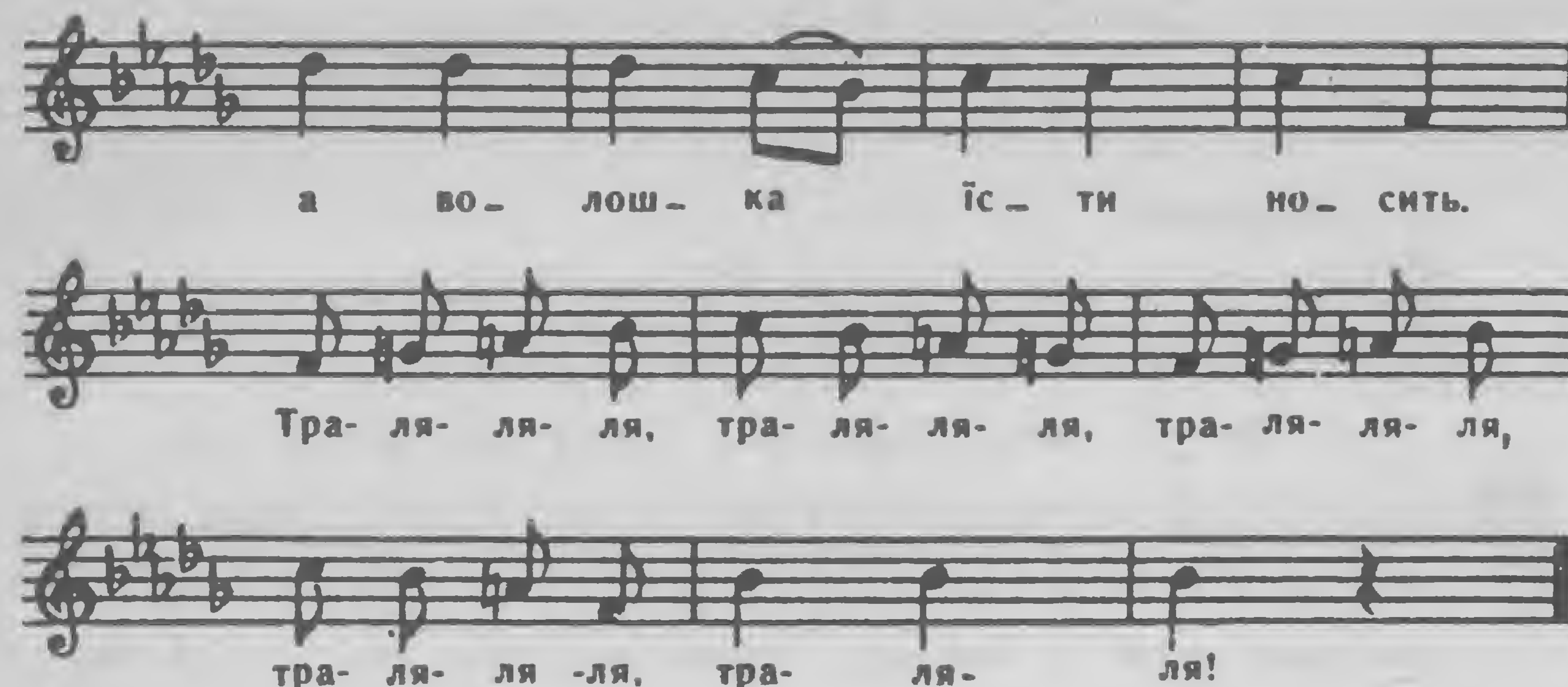

Гей, волошин сіно косить,
А волошка їсти носить.

Приспів:

Тра-ля-ля-ля, тра-ля-ля-ля, (2)
Тра-ля-ля!

Коби сіна докосити,
Щоб їсти не носити!

Приспів.

«Гей, волоше-волошине,
Ходи їсти — борщ застигне!»

Приспів.

А волошин з щирим серцем
Та й вивернув борщ із перцем.

Приспів.

ТА ОРАВ МУЖИК КРАЙ ДОРОГИ

Та орав мужик край дороги. (2)
Гей, цоб, цабе, рябий, тпру!
Край дороги.

Та воли в його круторогі. (2)
Гей, цоб, цабе, рябий, тпру!
Круторогі.

А погоничі чорноброві. (2)
Гей, цоб, цабе, рябий, тпру!
Чорноброві.

Та поклав торбу при дорозі. (2)
Гей, цоб, цабе, рябий, тпру!
При дорозі.

Та ішли дівки хустки прати. (2)
Гей, цоб, цабе, рябий, тпру!
Хустки прати.

Та вони в його торбу вкрали. (2)
Гей, цоб, цабе, рябий, тпру!
Торбу вкрали.

Не порожнюю ж бо — з пирогами! (2)
Гей, цоб, цабе, рябий, тпру!
З пирогами!

Та не простими пирогами. (2)
Гей, цоб, цабе, рябий, тпру!
Пирогами.

Та начинені горобцями! *(2)*
Гей, цоб, цабе, рябий, тпру!
Горобцями!

ЧАС ДОДОМУ, ЧАС

Час додому, час,
Час і пора! (2)
Буде мене мати бити,
Та нікому боронити,—
Час додому, час, час, час, час,
Час додому, час!

Додому іду,
Як риба пливу. (2)
А за мною, молодою,
Сім кіп хлопців чередою,
В цимбалоньки тнуть, тнуть, тнуть, тнуть,
В цимбалоньки тнуть.

Комарі гудуть,
Спати не дають. (2)
Ой уткну я головоньку
У ячмінну соломоньку,
Нехай ніжки тнуть, тнуть, тнуть, тнуть,
Нехай ніжки тнуть!

КАЗАВ МЕНІ БАТЬКО

Казав мені батько,
Щоб я оженився,
По досвітках не ходив
Та й не волочився. | *Двічі*

А я козак добрий,
Та й не волочуся,
Де дівчину чую,
Там нічку ночую,
А де молодички —
Там я і дві нічки.

Покіль не женився,
Потіль не журився:
Ні ложкою, ні мискою,
Ні третьою колискою. | *Двічі*

А як оженився,
Так і зажурився:
І ложкою, і мискою,
Ще й третьою колискою. | *Двічі*

Як прийшов у хату,
Діти кажуть: «Папи!»
Жінка каже: «Бери шапку,
Тікай к чорту з хати. | *Двічі*

Тікай к чорту з хати
У поле орати,
А я собі, молоденька,
Піду погуляти!» | *Двічі*

ГЕЙ, ЛЮДИ ЇДУТЬ ПО ЛІЩИНУ

Помірно

Один

Гей, лю-ди ї- дуть по лі- щи-ну.

Всі

гей- а- гей! Лю-ди ї-дуть по лі-щи-ну.

а я ї- ду по дів-чи- ну сам.

Гей, люди їдуть по ліщину, гей-а-гей!
Люди їдуть по ліщину,
А я їду по дівчину
Сам.

Гей, люди їдуть з ліщиною, гей-а-гей!
Люди їдуть з ліщиною,
А я їду з дівчиною
Вдвох.

Гей, питається батько сина, гей-а-гей!
Питається батько сина:
«Скільки стоїть ця дівчина
В нас?»

«Ой тобі, тату, не питати, гей-а-гей!
Тобі, тату, не питати,
Скільки стоїть — треба дати
Нам.

Гей, скільки стоїть — треба дати, гей-а-гей!
Скільки стоїть — треба дати,
Нехай варить вечеряти
Нам!»

Гей, наварила каші з бобом, гей-а-гей!
Наварила каші з бобом,
Поставила перед лобом —
Їж!

Гей, наварила каші з просом, гей-а-гей!
Наварила каші з просом,
Поставила перед носом —
Їж!

ОЙ НА ГОРІ КАЛИНА

Жваво

Ой на горі калина,
Під горою малина,
Калина-малина, | *Двічі*
Чубарики-чубчики, малина. |

Там дівчина ходила,
Там дівчина ходила,
Ходила, ходила, | *Двічі*
Чубарики-чубчики, ходила. |

Цвіт-калину ламала,
Цвіт-калину ламала,
Ламала, ламала, | *Двічі*
Чубарики-чубчики, ламала. |

У пучечки в'язала,
У пучечки в'язала,
В'язала, в'язала, | *Двічі*
Чубарики-чубчики, в'язала. |

На доріжку кидала,
На доріжку кидала,
Кидала, кидала, | *Двічі*
Чубарики-чубчики, кидала. |

Та й на хлопців моргала,
Та й на хлопців моргала,
Моргала, моргала, | *Двічі*
Чубарики-чубчики, моргала. |

ЗАСПІВАЙМО ПІСНЮ ВЕСЕЛЕНЬКУ

Швидко

Заспіваймо пісню веселеньку
Про сусідку молоденьку,
Про сусідку заспіваймо,
Серце наше звеселяймо!

«Ой сусідко, сусідко, сусідко,
Позич мені решітко, решітко:
Я си муки потрясу, потрясу, | *Двічі*
Завтра вранці принесу, принесу». |

Заспіваймо пісню веселеньку
Про венгерку молоденьку,
Про венгерку заспіваймо,
Серце наше звеселяймо!

«Ой венгерко, венгерко, венгерко,
Позич мені люстерко, люстерко:
Я си вуса підкручу, підкручу, | *Двічі*
Завтра вранці доручу, доручу». |

Заспіваймо пісню веселеньку
Про жіночку молоденьку,

Про жіночку заспіваймо,
Серце наше звеселяймо!

Маю жінку молоду, молоду,
Не пущу її по воду, по воду:
Могла би ся втопити, втопити, | *Двічі*
Мусив би ся женити, женити. |

Заспіваймо пісню веселеньку
Про мандрівця молоденького,
Про мандрівця заспіваймо,
Серце наше звеселяймо!

«Ой дівчино, не вір ми, не вір ми,
Бо я хлопець мандрівний, мандрівний:
Я мандрую тут і там, тут і там, | *Двічі*
Подобаюсь дівчатам, дівчатам!» |

ОЧЕРЕТ ТРІЩИТЬ

Очерет тріщить
І вода плющить,
А кум до куми | *Двічі*
Судака тащить. |

11 0—210

«І кумочко,
І голубочко,
Звари мені судака, | *Двічі*
Щоб і юшка була.

І юшечка,
І петрушечка,
Кума моя, кума люба, | *Двічі*
Кума-душечка!

І пить будем,
І гулять будем,
А смерть прийде — | *Двічі*
Помирать будем!»

ПІШЛА МАТИ НА СЕЛО

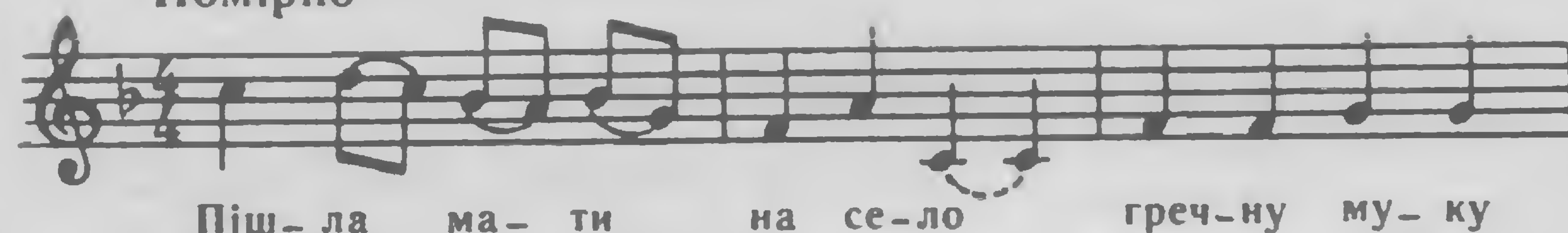

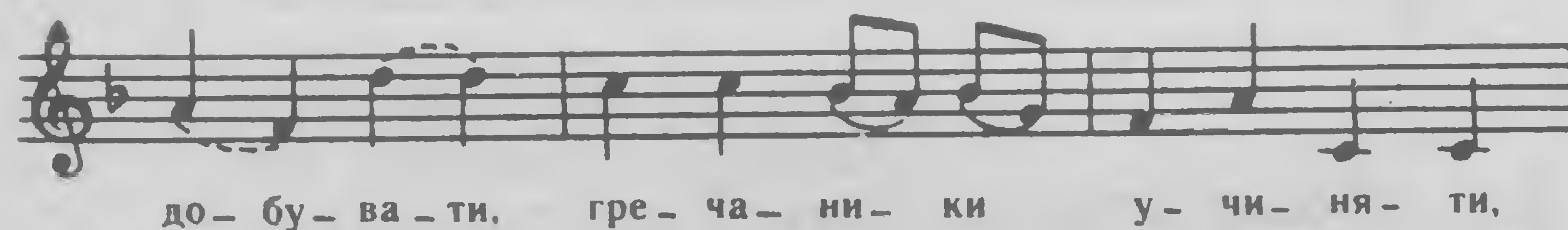

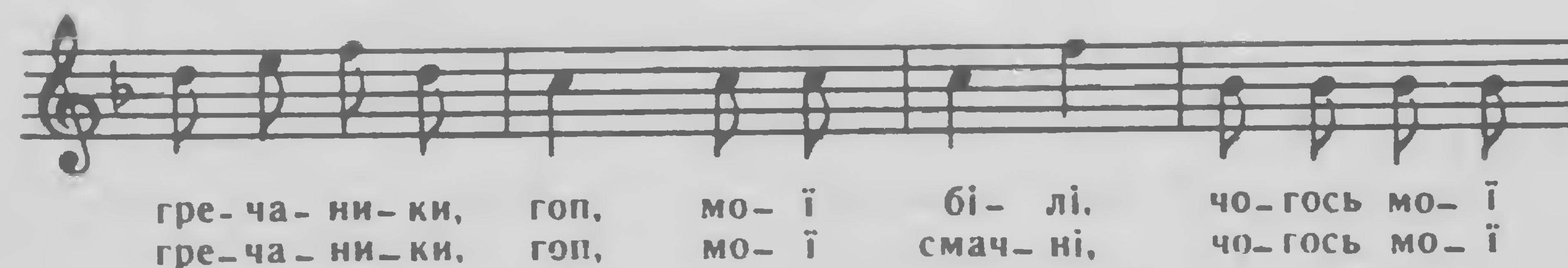

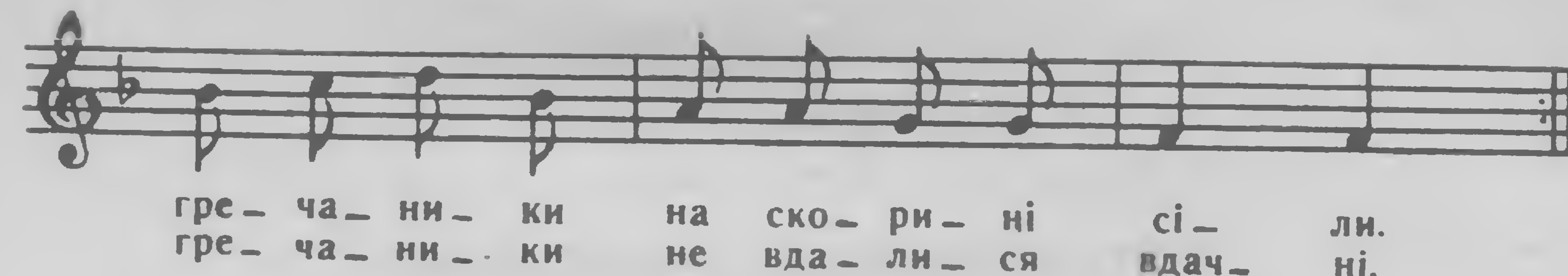

Пішла мати на село
Гречну муку добувати,
Гречаники учиняти,
Своїх діток годувати.

Приспів:

Гоп, мої гречаники,
Гоп, мої білі,
Чогось мої гречаники
На скорині сіли.
Гоп, мої гречаники,
Гоп, мої смачні,
Чогось мої гречаники
Не вдалися вдачні.

Молов батько, не віявши,
Пекла мати, не сіявши,
З помийниці воду брала,
Гречаники учиняла.

Приспів.

«Іди, старий, до криниці,
Іди за водою,
А ми зварим обідати
Удвох із кумою».

Приспів.

Зараз кашу без пшона,
Без солі зварила,
І без хліба татусенька
Їсти посадила.

П р и с п і в.

Сидить тато в кінці стола,
Опустивши вуха,—
Усякому так буває,
А хто жінок слуха.

П р и с п і в.

ОЙ ПОЇХАВ Я ДО МЛИНА

Жартівливо

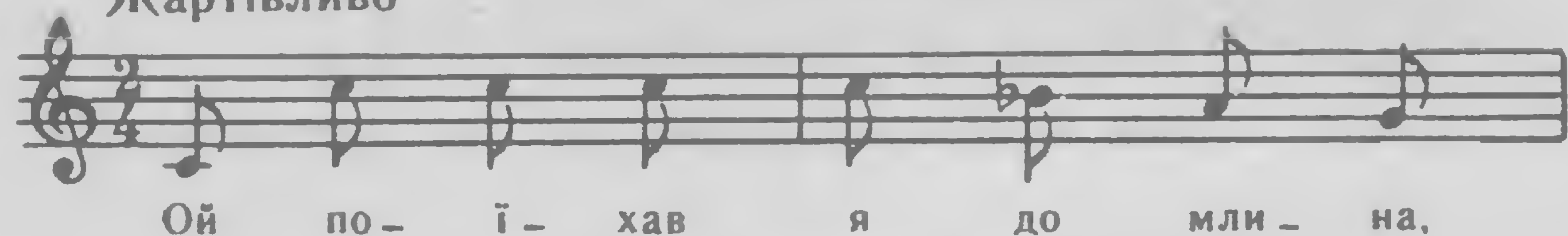

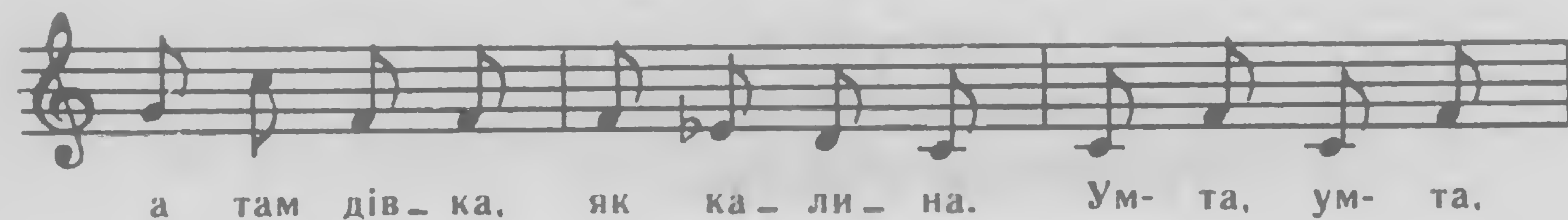

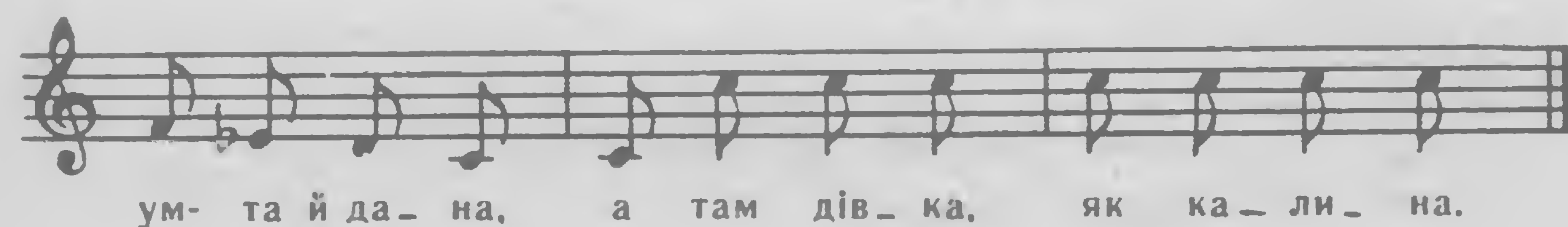

Ой поїхав я до млина,
А там дівка, як калина.
Ум-та, ум-та, ум-та й дана,
А там дівка, як калина.

Я на неї задивився,
Візок мені поломився.
Ум-та, ум-та, ум-та й дана,
Візок мені поломився.

Не жаль мені того воза,
Якби-сь була дівка гожа.
Ум-та, ум-та, ум-та й дана,
Якби-сь була дівка гожа.

А то руда та й погана,
Візок мені поламала.
Ум-та, ум-та, ум-та й дана,
Візок мені поламала.

ОЙ ПОЇХАВ ЗА СНОПАМИ

Швиденько

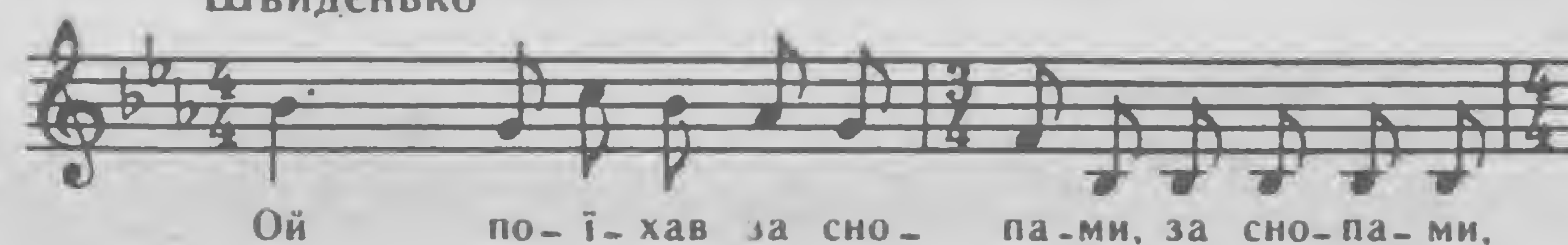

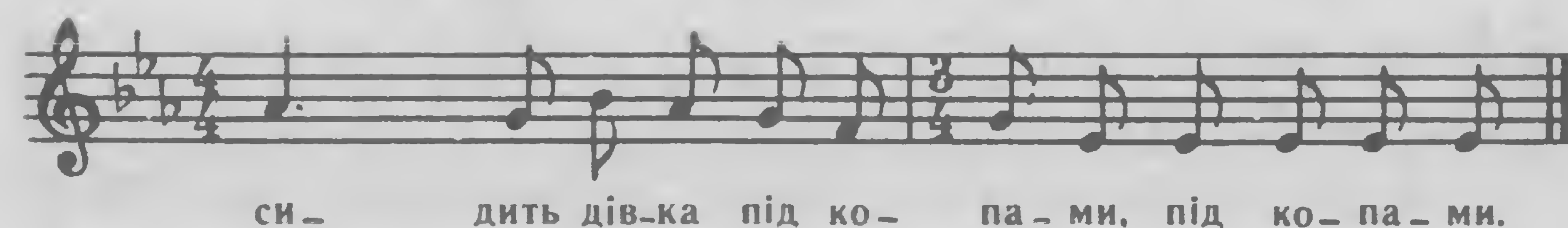

Ой поїхав за снопами, за снопами,
Сидить дівка під копами, під копами.

Я на неї задивився, задивився —
Полудрабок уломився, уломився.

Ой не жаль би мені воза, мені воза,
Коли б дівка була гожа, була гожа!

А то руда та погана, та погана,
Та й та воза поламала, поламала!

«Хоч я руда та погана, та погана,
Так у мене батько багач, батько багач!

Сірі воли на оборі, на оборі,
А на шиї в мене дукач!»

«Нехай тебе чорти знають, чорти знають
Із твоїми багачами, багачами!

Воли твої поздихають, поздихають,
Ти ж погана й з дукачами, з дукачами!»

ОЙ ТИ ЗНАВ, НАЩО БРАВ

Ой ти знав, нащо брав
Міщаночку з міста!
Я не їла й не їстиму
Гречаного тіста!

Ой ти знав, нащо брав
Мене, невеличку!
Мене мати годувала,
Як перепеличку!

Ой ти знав, нащо брав
Мене, недорослу!
Мене мати годувала,
Як свиню поросну!

Ой ти знав, нащо брав —
Я не вмію жати!
Напни мені холодочок,
Я буду лежати!

Ой ти знав, нащо брав —
Не вмію й косити:
Як не стане свого хліба,
Мусим попросити!

ДА КУДИ ЇДЕШ, ЯВТУШЕ

Дівчина: «Да куди їдеш, Явтуше,
Да куди їдеш, мій друже?»
Явтух: «Не скажу».
Дівчина: «Да коли ж твоя та добрая ласка,
то й скажеш».
Явтух: «На базар».
Дівчина: «Підвези ж мене, Явтуше,
Підвези ж мене, мій друже!»
Явтух: «Не хочу».
Дівчина: «Да коли ж твоя та добрая ласка,
то й схочеш».
Явтух: «Сідай, та скраєчку».
Дівчина: «Ой що везеш, Явтуше,
Ой що везеш, мій друже?»
Явтух: «Не скажу».
Дівчина: «Да коли ж твоя та добрая ласка,
то й скажеш».
Явтух: «Груші».
Дівчина: «Ой дай мені, Явтуше,
Ой дай мені, мій друже!»
Явтух: «Не дам!»
Дівчина: «Да коли ж твоя та добрая ласка,
то й даси».
Явтух: «Візьми, та гниленьку».
Дівчина: «Обніму ж тебе, Явтуше,
Обніму ж тебе, мій друже!»
Явтух: «Не хочу».
Дівчина: «Да коли ж твоя та добрая ласка,
то й схочеш».
Явтух: «Обніми, та не задуши».
Дівчина: «Поцілую тебе, Явтуше,
Поцілую тебе, мій друже!»
Явтух: «Не хочу».
Дівчина: «Да коли ж твоя та добрая ласка,
то й схочеш».
Явтух: «Поцілуй, та не вкуси!»

ОЙ ЩО Ж ТО ЗА ШУМ УЧИНИВСЯ

Ой що ж то за шум
Учинився,
Що комарик та й на мусі
Оженився! | *Двічі*

Та взяв собі жінку
Невеличку,
Що не вміє шити-прясти
Чоловічку. | *Двічі*

Що не вміє шити-прясти,
Ні варити,
Що не вміє з комариком
Добре жити. | *Двічі*

Полетів же комар
В чисте поле,
В чистеє поле,
В зелену діброву. | *Двічі*

Ой сів же комар
На дубочку,

Звісив свої ніженьки
По листочку.
Двічі

Де взялася
Шура-буря,
Вона ж того комарика
З дуба здула.
Двічі

Ой упав же комар
На помості,
Потрощив, поломив
Ребра й кості.
Двічі

Прилетіла муха
Жалкувати:
«Ой де ж тебе, комарику,
Поховати?»
Двічі

«Поховай ти мене
В чистім полі,
Та й висип мені
Високу могилу!
Двічі

Туди будуть хлопці
Ізбиратись,
З комаревої могили
Чудуватись.
Двічі

Ой що ж то лежить
За покійник?
Ой чи цар, чи гетьман,
Чи полковник?
Двічі

І не цар, не гетьман,
Не полковник,
А то ж мухи-зеленухи
Полюбовник!»
Двічі

ЗАДУМАВ ДІДОЧОК

Швиденько

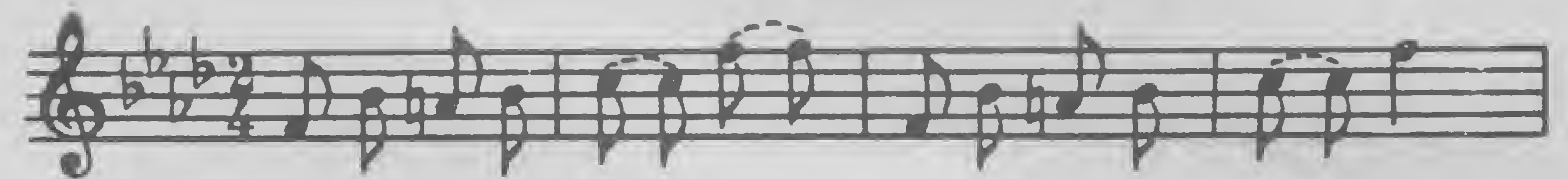

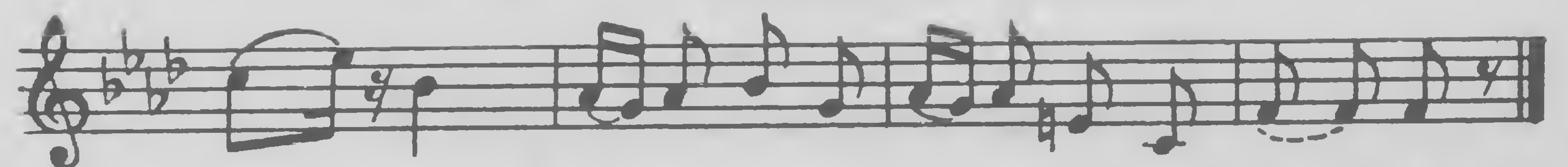

Задумав дідочок,
Задумав жениться.
Ой сів, думав, думав,
Задумав жениться.
Двічі

Що старої не хочеться,
Молода не піде.
Ой сів, думав, думав,
Молода не піде.
Двічі

А хоч вона піде,
То не ляже спати.
Ой сів, думав, думав,
То не ляже спати.
Двічі

А хоч ляже спати,
То не обернеться.
Ой сів, думав, думав,
То не обернеться.
Двічі

А хоч обернеться,
То не поцілує.
Ой сів, думав, думав, | *Двічі*
То не поцілує. |

А хоч поцілує,
Одвернеться — сплюне.
Ой сів, думав, думав, | *Двічі*
Одвернеться — сплюне. |

«Що й у тебе, діду,
Цапиная борода!»
Ой сів, думав, думав, | *Двічі*
Цапиная борода! |

«Цапиная борода,
Овечая похода!»
Ой сів, думав, думав, | *Двічі*
Овечая похода! |

«Совинії очі,
Недобрі до ночі!»
Ой сів, думав, думав, | *Двічі*
Недобрі до ночі! |

Поїхав дідочок
Вранці на риночок.
Ой сів, думав, думав, | *Двічі*
Вранці на риночок. |

Та купив нагайку,
Добрую дротянку.
Ой сів, думав, думав, | *Двічі*
Добрую дротянку. |

Та й ударив милу
Він по правому плечу.

Ой сів, думав, думав, | *Двічі*
Він по правому плечу. |

«Ой у тебе, діду,
Шовковая борода!»
Ой сів, думав, думав, | *Двічі*
Шовковая борода! |

«Шовковая борода,
А панськая похода!»
Ой сів, думав, думав, | *Двічі*
А панськая похода! |

«Соколині очі,
Добрії до ночі!»
Ой сів, думав, думав, | *Двічі*
Добрії до ночі! |

ОЙ ПІД ВИШНЕЮ

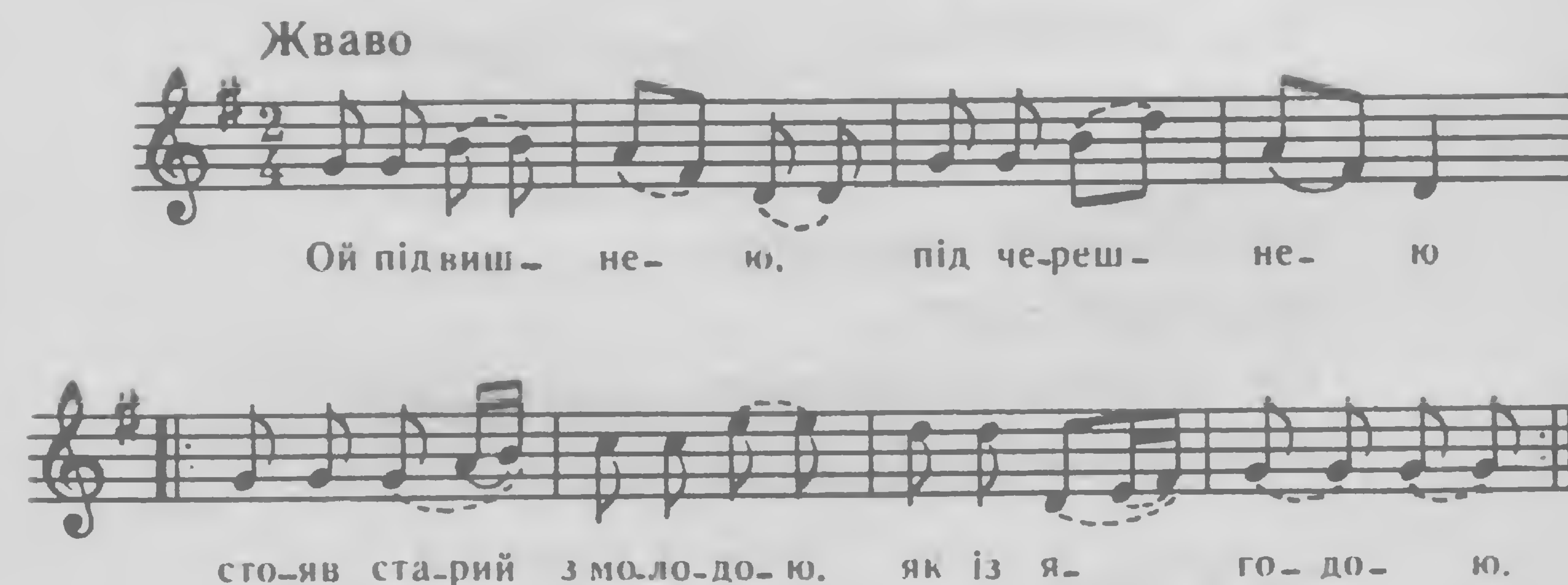

Ой під вишнею,
Під черешнею
Стояв старий з молодою, | *Двічі*
Як із ягодою. |

І просилася,
І молилася:
«Пусти мене, старий діду,
На вулицю погулять!» — *Двічі*

«Ой і сам не піду,
І тебе не пущу,
Бо ти мене, старенького,
Покинути хочеш. — *Двічі*

Куплю тобі хатку,
Іще сіножатку,
І ставок, і млинок,
І вишневенький садок!» — *Двічі*

«Ой не хочу хатки,
І ні сіножатки,
Ні ставка, ні млинка,
Ні вишневого садка! — *Двічі*

Ой ти, старий дідуга,
Ізогнувся, як дуга,
А я, молоденька,
Гуляти раденька! — *Двічі*

Ой ізгиньте, пропадіте,
Всі старії кості,
Не сушіте, не крушіте
Мої молодості! — *Двічі*

Ти в запічку — «ка-хи, ка-хи»,
Я з молодим — «хи-хи, хи-хи».
Ой ти все спиш, а я плачу,
Тільки літа марно трачу!» — *Двічі*

ОЙ ТИ, ГАРНИЙ СЕМЕНЕ

Жваво

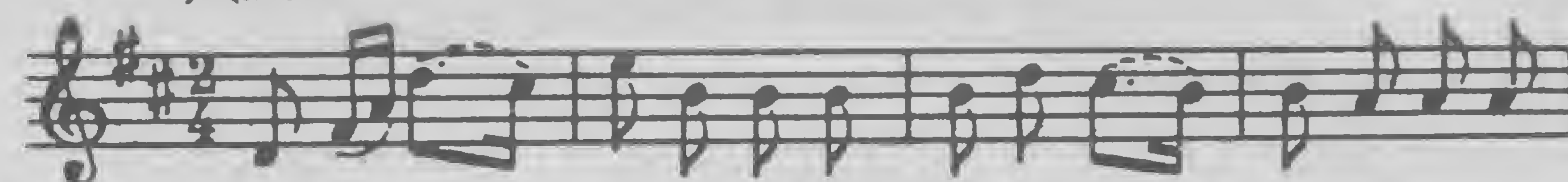

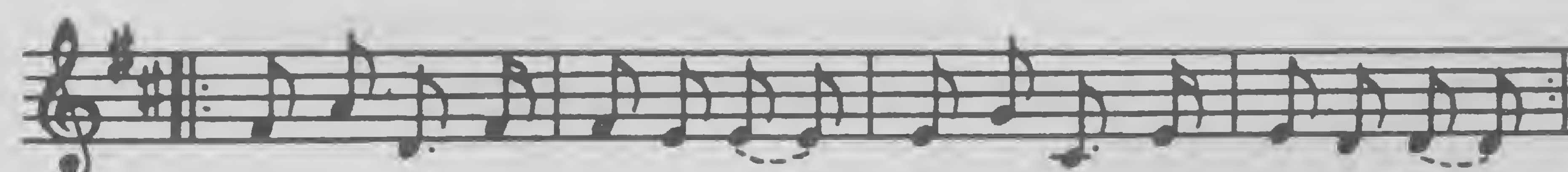

«Ой ти, гарний Семене,
Прийди сядь коло мене;
І корова в мене є,
Сватай мене, Семене!» — *Двічі*

«Нащо мені та корова,
Як ти сама, як ворона;
А я візьму в одній льолі,
Аби мені до любові!» — *Двічі*

«Ой ти, гарний Семене,
Прийди, сядь коло мене;
І курочка в мене є,
Сватай мене, Семене!» — *Двічі*

«Нащо мені тая курка,
Що ти сама, як та дурка;
А я візьму в одній льолі,
Аби мені до любові!» — *Двічі*

«Ой ти, гарний Семене,
Прийди, сядь коло мене;
І ягниця в мене є,
Сватай мене, Семене!» — *Двічі*

«Нащо мені та ягниця,
Як ти сама, як мазниця;
А я візьму в одній льолі,
Аби мені до любові!»
Двічі

СІЯВ МУЖИК ПРОСО

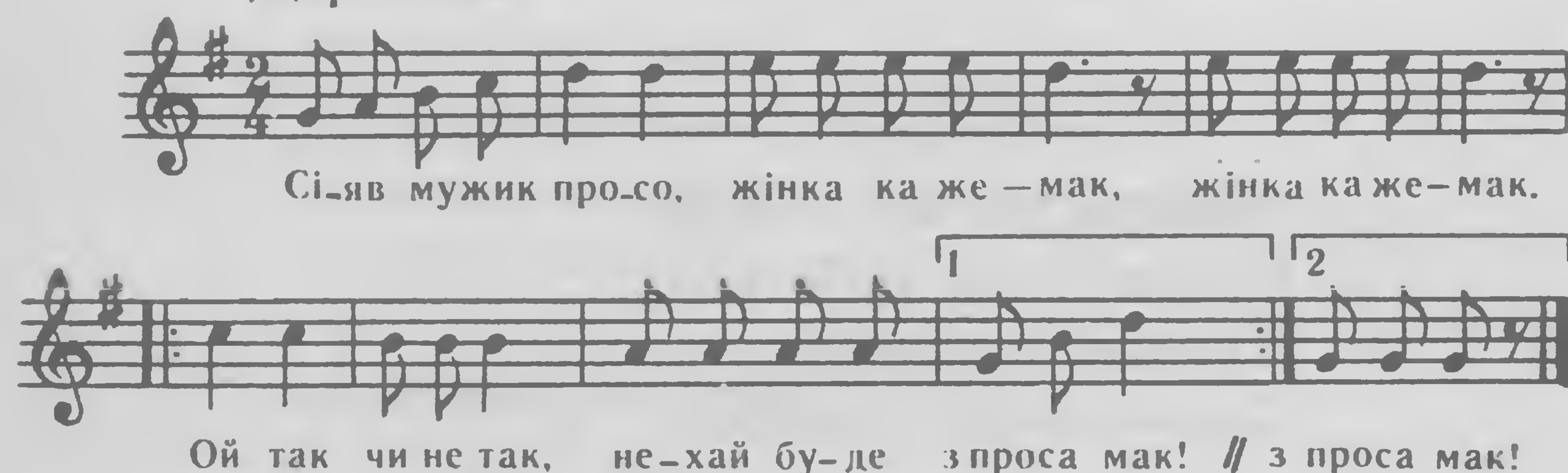

Сіяв мужик просо,
Жінка каже — мак. (2)
Ой так чи не так,
Нехай буде з проса мак!
Двічі

Злапав мужик рибу,
Жінка каже — рак. (2)
Ой так чи не так,
Нехай буде з риби рак!
Двічі

Купив мужик чіпець,
Жінка каже — сак. (2)
Ой так чи не так,
Нехай з чіпця буде сак!
Двічі

Зцапав мужик сойку,
Жінка каже — шпак. (2)

Ой так чи не так,
Нехай буде з сойки шпак!
Двічі

Купив мужик штани,
Жінка каже — фрак. (2)
Ой так чи не так,
Нехай буде з штанів фрак!
Двічі

СНІЖОК ІДЕ, МЕТІЛЬ МЕТЕ

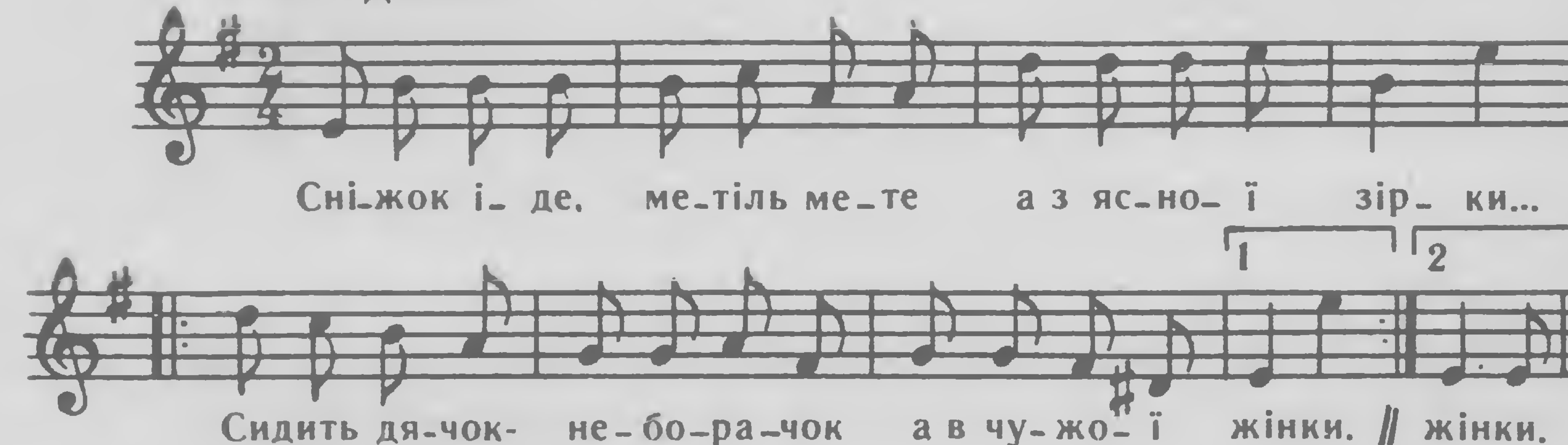

Сніжок іде, метіль мете
А з ясної зірки...
Сидить дячок-неборачок
А в чужої жінки.
Двічі

Пішов мужик, пішов мужик
А на двір до коней.
Вносить-бо він на дяченька
Бучок ясеновий.
Двічі

«Святий боже, святий кріпкий,
А ти, дяче, відки,
Що ти сидиш кінець стола
Коло мої жінки?»
Двічі

Сніжок іде, метіль мете
А з ясної зірки...
Тікав дячок голий-босий | *Двічі*
Від чужої жінки.

Народні романси та пісні літературного походження

ОЙ НЕ СВІТИ, МІСЯЧЕНЬКУ

Ой не світи, місяченьку,
Не світи нікому,
Тільки світи миленькому,
Як іде додому. (2)

Світи йому ранесенько
Та й розганяй хмари,
А як же він іншу має,
То й зайди за хмари. (2)

Світив місяць, світив ясний,
Та й зайшов за тини,
А я, бідна, гірко плачу:
Зрадив мене милий! (2)

«Або ж мене вірно люби,
Або ж навік лиши,
Або ж мої чорні брови
На папері спиши!» (2)

«Писав же я чотири дні
І чотири ночі,
Та не можу іскписати
Твої карі очі!»(2)

«Писав же ти на папері —
Пиши на китайці,
Як не змалюєш ти звечора,
То я умру вранці!» (2)

ЧИ Я В ЛУЗІ НЕ КАЛИНА БУЛА

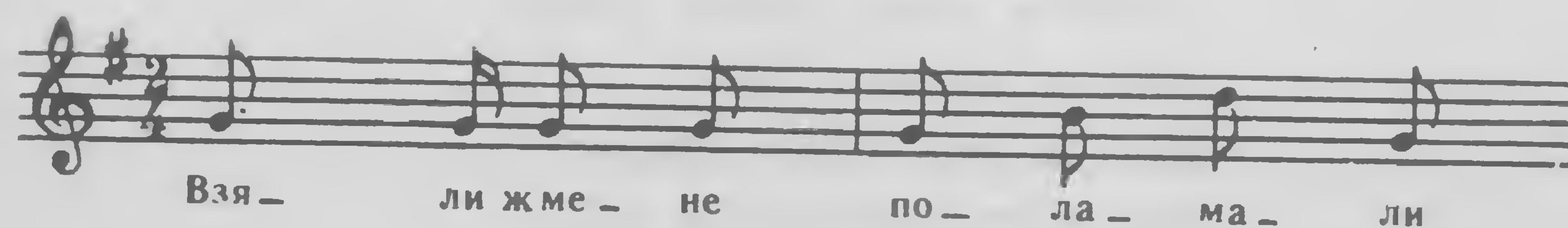

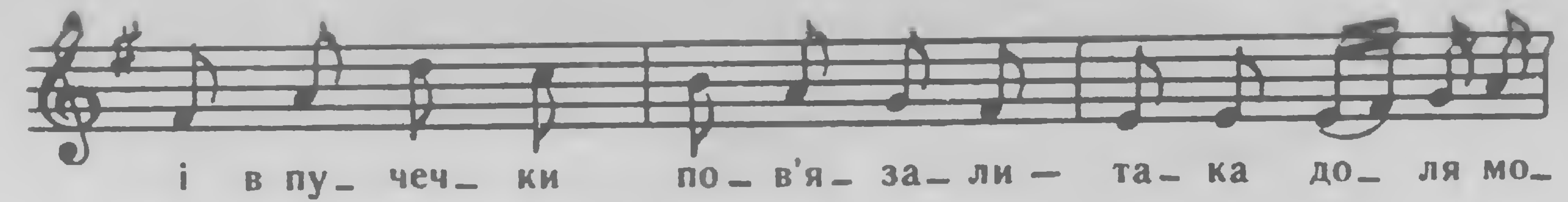

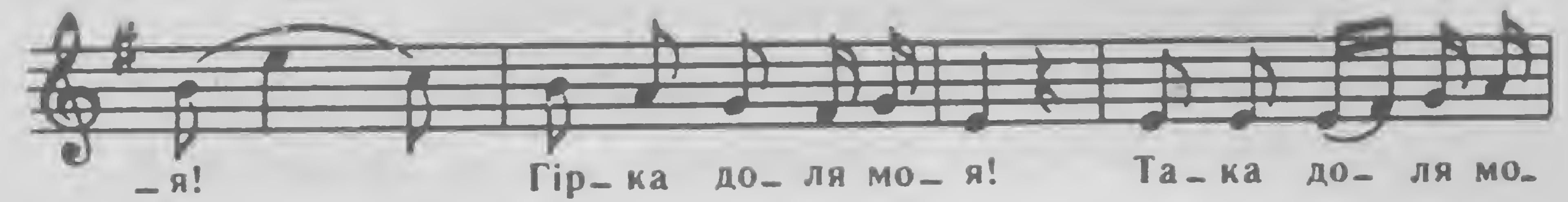

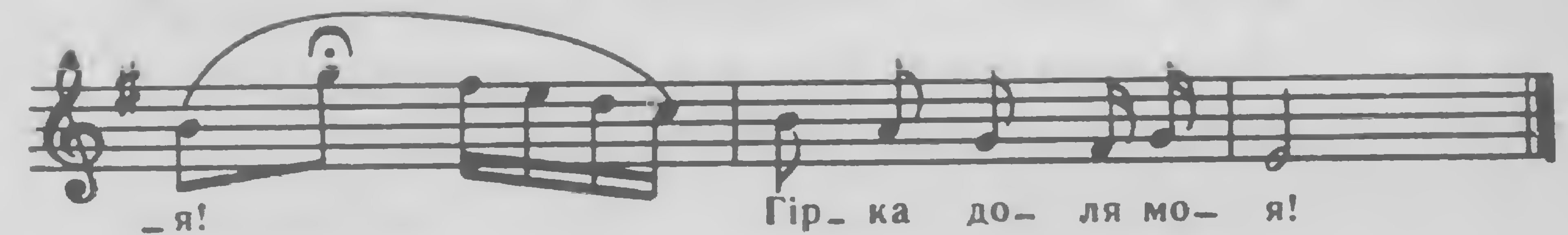

Чи я в лузі не калина була,
Чи я в лузі не червона була?
Взяли ж мене поламали
І в пучечки пов'язали —
Така доля моя! | *Двічі*
Гірка доля моя! |

Чи я в полі не травиця була,
Чи я в полі не зелена росла?
Взяли ж мене покосили
І на сіно посушили —
Така доля моя! | *Двічі*
Гірка доля моя! |

Чи я в полі не пшениця була,
Чи я в полі не зерниста була?
Взяли ж мене та й пожали
І в снопики пов'язали —
Така доля моя! | *Двічі*
Гірка доля моя! |

Чи я в батька не дитина була,
Чи я в батька не кохана була?
Взяли ж мене заміж дали

І світ мені зав'язали —
Така доля моя!
Гірка доля моя! | *Двічі*

Чи не було річеньки утопитися,
Чи не було кращого полюбитися?
Були річки — повсихали,
Були кращі — повмирали.
Така доля моя!
Гірка доля моя! | *Двічі*

ОЙ НЕ ХОДИ, ГРИЦЮ

Помірно

Ой не хо– ди, Гри– цю,
та й на ве– чор– ни– ці, бо на ве– чор–
–ни– цях дів– ки- ча– рів– ни– ці.
Кот– ра– я дів– чи– на
чор– ні бро– ви ма– є, то та– я дів–
–чи– на у– сі ча– ри зна– є. зна– є.

Ой не ходи, Грицю, та й на вечорниці,
Бо на вечорницях дівки-чарівниці!
Котра дівчина чорні брови має,
То тая дівчина усі чари знає. | *Двічі*

У неділю рано зіллячко копала,
А у понеділок пополоскала.
Прийшов вівторок — зіллячко зварила,
А в середу рано Гриця отруїла. | *Двічі*

Як прийшов четвер — та вже Гриць помер,
Прийшла п'ятниця — поховали Гриця.
А в суботу рано мати дочку била:
«Ой нащо ж ти, доню, Гриця отруїла?» | *Двічі*

«Ой мамо, мамо, Гриць жалю не має,
Нащо ж Гриць, мамо, разом двох кохає!
Нехай же не буде ні тій, ні мені,
Нехай достанеться Гриць сирій землі!» | *Двічі*

«Оце ж тобі, Грицю, я так ізробила,
Що через тебе мене мати била!
Оце ж тобі, Грицю, за теє заплата —
Із чотирьох дощок дубовая хата!» | *Двічі*

СОНЦЕ НИЗЕНЬКО

Помірно

Сон– це ни– зень– ко,
ве– чір бли– зень– ко,

Сонце низенько, вечір близенько,
Спішу до тебе, лечу до тебе,
Моє серденько! (2)

Ти ж обіцяла мене вік любити,
Ні з ким не знатись, від усіх цуратись,
А для мене жити! (2)

Ой як я прийду, тебе не застану,—
Згорну рученьки, згорну біленькі
Та й не жив я стану! (2)

ОЙ Я НЕЩАСНИЙ

Не швидко

Ой я нещасний, що маю діяти?
Полюбив дівчину, та й не можу взяти.

Тим не можу взяти, що зарученая,—
Доле ж моя, доле, доле нещасная!

Хлопче-молодче, який ти ледащо,—
Задумав жениться, сам не знаєш нащо!

Будеш ти, небоже, долю проклинати,
Будеш кулаками сльози утирати!

Виплачеш ти очі, та не знайдеш долі,
Сам же ти загинеш, як билина в полі!

Нащо тобі, хлопче, жінка чорноока?
У козака жінка — шабля біля бока!

ТАМ, ДЕ ЯТРАНЬ КРУТО В'ЄТЬСЯ

Там, де Ятрань круто в'ється,
З-під каменя б'є вода,
Там дівчина воду брала, | *Двічі*
Чорнобрива, молода.

Ти дівчино, ти щаслива,
В тебе батько, мати є,
Рід великий, хата біла, | *Двічі*
Все, що в хаті,— то твоє.

А я бідний, безталанний,
Степ широкий — то ж мій сват,
Шабля, люлька — вся родина, | *Двічі*
Сивий коник — то ж мій брат.

ЧОГО Ж ВОДА КАЛАМУТНА

Чого ж вода каламутна,
Чи не хвиля збила?
Чого ж і я така смутна, | *Двічі*
Чи не мати била?

Мене мати та й не била —
Самі сльози ллються:
Од милого людей нема, | *Двічі*
Од нелюба шлються.

«Прийди, милий, подивися,—
Яку терплю муку!

Ти хоч в серці, та од тебе
Беруть мою руку. | *Двічі*

Спіши, милий, рятуй мене
Від лютої напасті!
За нелюбом коли буду,
То мушу пропасти!» | *Двічі*

ВІЮТЬ ВІТРИ, ВІЮТЬ БУЙНІ

Поволі

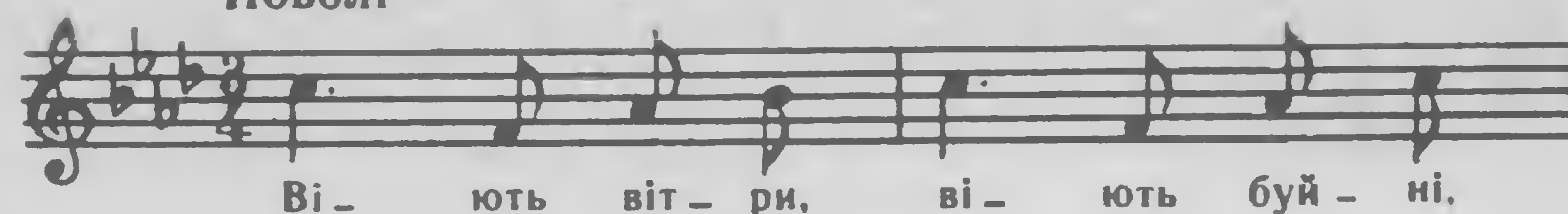

Віють вітри, віють буйні,
Аж дерева гнуться...
Ой як болить моє серце,
А сльози не ллються! | *Двічі*

Трачу літа в лютім горі
І кінця не бачу,
Тільки тоді і полегша,
Як нишком поплачу. | *Двічі*

Не поможуть сльози горю,
Серцю легше буде;

Хто щасливим був часочок,
Повік не забуде. | *Двічі*

Єсть же люди, що і моїй
Завидують долі:
Чи щаслива ж та билина,
Що росте у полі?.. | *Двічі*

Що на полі, на пісочку,
Без роси на сонці...
Тяжко жити без милого
І в своїй сторонці! | *Двічі*

«Де ти, милий, чорнобривий?
Де ти? Озовися!
Як я, бідна, тут горюю,
Прийди, подивися! | *Двічі*

Полетіла б я до тебе,
Та крилець не маю,
Щоб побачив, як без тебе
З горя висихаю». | *Двічі*

До кого ж я пригорнуся
І хто приголубить,
Коли тепер нема того,
Який мене любить?.. | *Двічі*

ОЙ ТИ, ДІВЧИНО ЗАРУЧЕНАЯ

Поволі

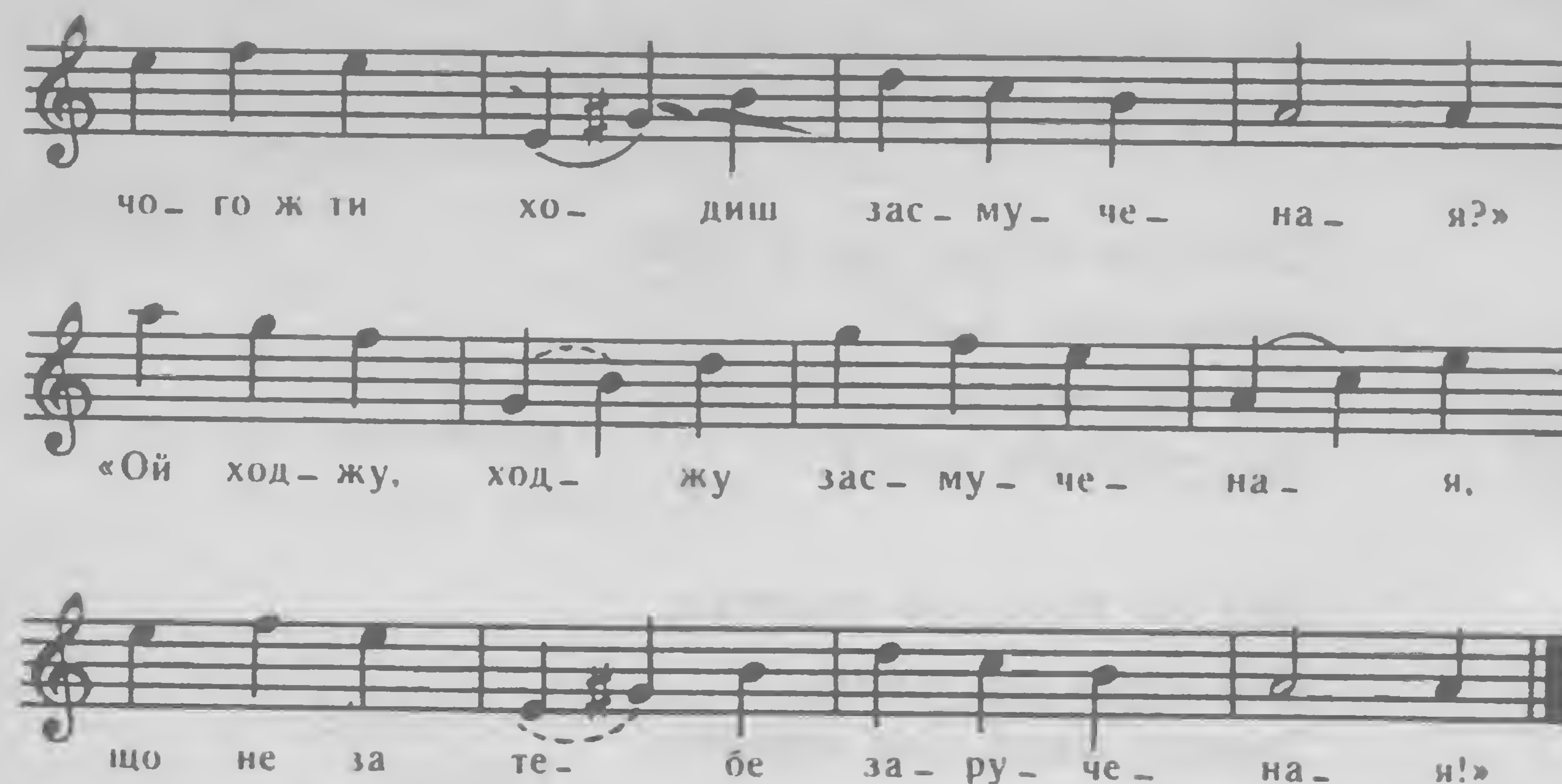

«Ой ти дівчино зарученая,
Чого ж ти ходиш засмученая?»
«Ой ходжу, ходжу засмученая,
Що не за тебе зарученая!»

«Ой ти, дівчино, словами блудиш,
Сама не знаєш, кого ти любиш!»
«Ой знаю, знаю, кого кохаю,
Тільки не знаю, з ким жити маю!

Ой знаю, знаю, із ким кохаюсь,
Тільки не знаю, з ким ізвінчаюсь.
Вийду на поле, гляну на море —
Сама я бачу, що мені горе.

Сама я бачу, чого я плачу:
Свого милого в вічі не бачу.
Буду стояти на тім камені,
Поки не прийде милий до мене!

Буду терпіти велику муку,
Поки не скаже: дай, серце, руку!
Вийду на поле, на ту мураву,
Де я з миленьким мала забаву.

З різного цвіту вінки сплітала,
Біленьким личеньком всіх чарувала.
Ти присягався передо мною
Буть моїм мужем, а я — жоною.

Нещира була присяга твоя,
Тепер не мій ти, а я не твоя!
Буду казати світу цілому,
Щоб він не вірив ніде й нікому.

Бо я сама теє зазнала,
Коли невірного вірно кохала...
Кого любила, той — за дверима,
Кого не знала — мужем назвала!»

«Ой ти, дівчино-чарівниченько,
Причарувала моє серденько!»
«Якби ж ти так знав з сіней до хати,
Як я умію всіх чарувати!

У мене чароньки — чорнії брівоньки,
Моя принада — сама молода;
У мене чароньки завжди готові —
Білеє личенько і чорні брови!»

ЗА ТУЧАМИ, ЗА ХМАРАМИ

Стиха, помалу

За тучами, за хмарами
Сонечко не сходить,
За лихими ворогами
Мій милий не ходить. | *Двічі*

Гей, ви, тучі, ви грізнії,
Розійдіться різно,
Прибудь милий, чорнобривий,
Хоч не рано, пізно! | *Двічі*

Привикайте, карі очі,
Самі ночувати,
Бо поїхав мій миленький
У поле орати. | *Двічі*

Бодай воли живі були,
А плуг поламався,
Щоб мій милий, чорнобривий
Додому пригнався! | *Двічі*

ДЕ КРИМ ЗА ГОРАМИ

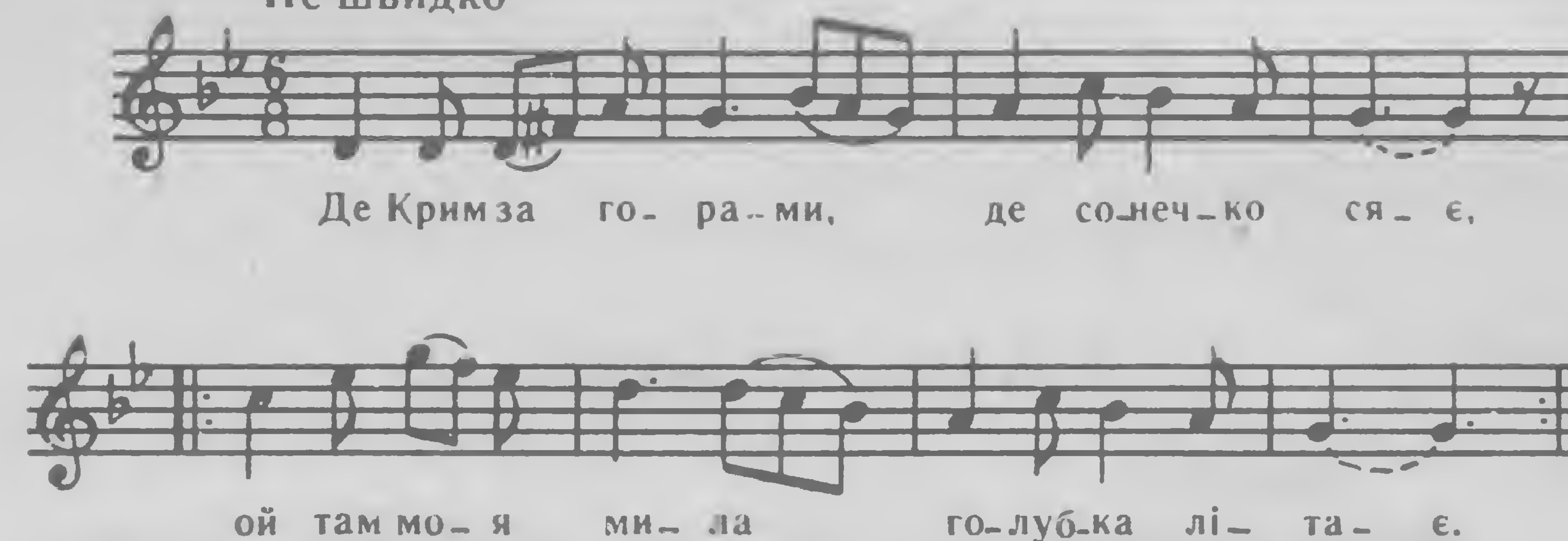

Де Крим за горами,
Де сонечко сяє,
Ой там моя мила
Голубка літає. | *Двічі*

Закрилась від мене
Небом і землею,
А я сам зостався
Навік сиротою. | *Двічі*

Цілий день не їм я,
Уночі не сплю,
Одні тільки муки
У світі терплю. | *Двічі*

А все через очі...
Коли б я їх мав,
За ті карі очі
Душу я б віддав. | *Двічі*

«Марусенько, люба,
Пожалій мене,—
Візьми моє серце,
Дай мені своє!» | *Двічі*

Взяв би я бандуру
Та й заграв, що знав;
Через тії очі
Бандуристом став! | *Двічі*

МІСЯЦЬ НА НЕБІ

Місяць на небі, зіроньки сяють,
Тихо по морю човен пливе.
В човні дівчина пісню співає,
А козак чує, серденько мре. | *Двічі*

Пісня та мила, пісня та люба
Все про кохання, все про любов,
Як ми любились та й розійшлися,
Тепер зійшлися навіки знов. | *Двічі*

Ой очі, очі, очі дівочі,
Темні, як нічка, ясні, як день.
Ви ж мені, очі, вік вкоротили,
Де ж ви навчились зводить людей? | *Двічі*

СТОЇТЬ ЯВІР НАД ВОДОЮ

Стоїть явір над водою,
В воду похилився;
На козака пригодонька:
Козак зажурився.

Не хилися, явороньку,
Ще ж ти зелененький;
Не журися, козаченьку,
Ще ж ти молоденький!

Не рад явір хилитися —
Вода корінь миє!
Не рад козак журитися —
Так серденько ниє!

Ой поїхав з України
Козак молоденький —
Оріхове сіделечко
Ще й кінь вороненький.

Ой поїхав на чужину
Та там і загинув,
Свою рідну Україну
Навіки покинув.

Звелів собі насипати
Високу могилу,
Звелів собі посадити
Червону калину.

«Будуть пташки прилітати,
Калиноньку їсти,
Будуть мені приносити
З України вісті!»

НЕ ПИТАЙ, ЧОГО В МЕНЕ ЗАПЛАКАНІ ОЧІ

Співуче

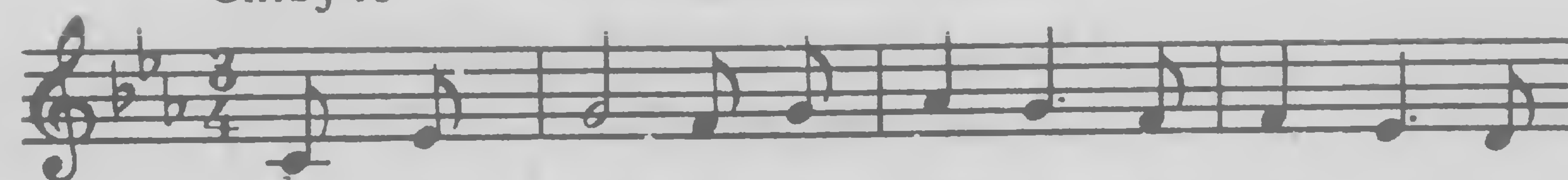

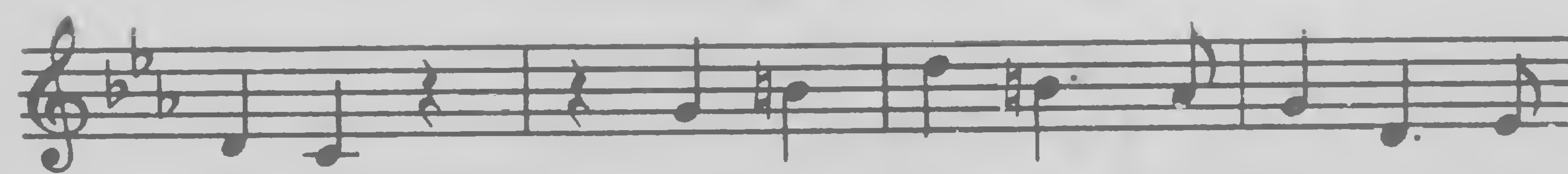

Не питай, чого в мене заплакані очі,
Чого часто тікаю я в гай,
І блукаю я там до півночі,
Не питай, не питай, не питай.

Не питай, чого в'яну і сохну, як квітка,
Бо так щиро кохаю тебе;
Ти покинув мене сиротину
На посміх, поговір для людей.

Не питай, бо нічого тобі не скажу я,—
Бачив ти мої сльози і сум;
А нещирі слова та байдужі,
Не розвіють тяжких моїх дум.

ОЙ НА ГОРІ СНІГ БІЛЕНЬКИЙ

Помірно

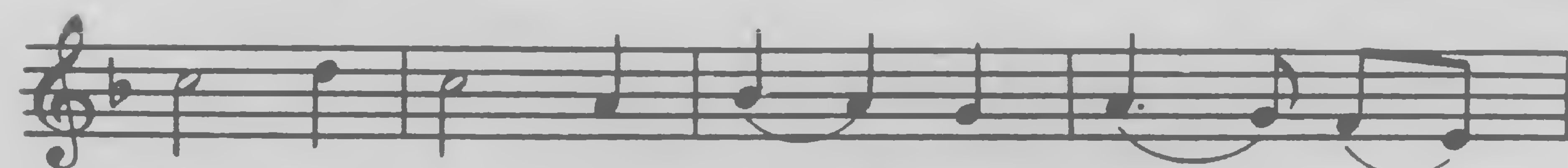

Ой на горі сніг біленький,
Десь поїхав мій миленький,
Десь поїхав та й немає,
Серце з жалю завмирає. | *Двічі*

Очі чорні, мов терночок,
Брови рівні, мов шнурочок,
Личко біле, рум'янеє,
Серце моє коханеє. | *Двічі*

Поки тебе не любила,
Спокійненько в світі жила,
А тепер я гірко плачу,
Поки тебе не побачу. | *Двічі*

«Баламуте, вийди з хати,
Хочеш мене закохати,
Закохати та й забути —
Всі ви, хлопці, баламути! | *Двічі*

Баламуте, бійся бога,
Ти багатий, а я вбога,
Ти багатий ще й хороший
А я бідна ще й без грошей!» | *Двічі*

ЧОРНІЇ БРОВИ, КАРІЇ ОЧІ

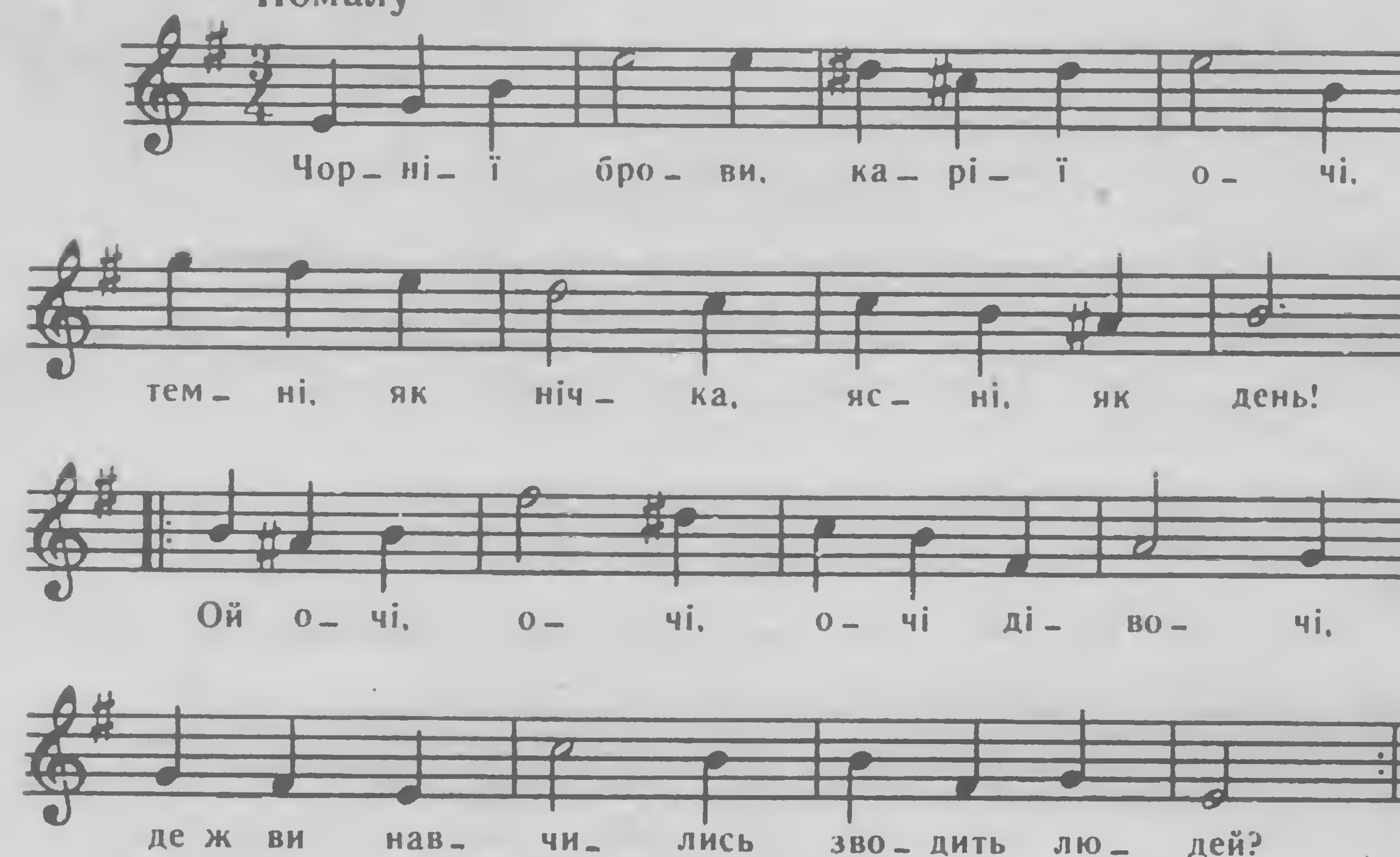

Чорнії брови, карії очі,
Темні, як нічка, ясні, як день!
Ой очі, очі, очі дівочі,
Де ж ви навчились зводить людей? | *Двічі*

Вас і немає, а ви мов тута,
Світите в душу, як дві зорі.
Чи в вас улита якась отрута,
Чи, може, справді ви знахарі? | *Двічі*

Чорнії брови, стрічки шовкові,
Все б тільки вами я любувавсь.
Карії очі, очі дівочі,
Все б тільки я дивився на вас. | *Двічі*

Чорнії брови, карії очі!
Страшно дивиться підчас на вас:
Не будеш спати ні вдень, ні вночі,
Все будеш думать, очі, про вас. | *Двічі*

ЇХАВ КОЗАК ЗА ДУНАЙ

Не швидко

Ї – хав ко – зак за Ду – най,
ска – зав: «Дів – чи – но, про – щай!
Ти, ко – ни – ку во – ро – нень – кий, не – си та гу –
– ляй!» «По – стій, по – стій, ко – за – че,
тво – я дів – чи – на пла – че, як ти ме – не
по – ки – да – єш, — тіль – ки по – ду – май!»

Їхав козак за Дунай,
Сказав: «Дівчино, прощай!
Ти, конику вороненький,
Неси та гуляй!»

«Постій, постій, козаче,
Твоя дівчина плаче,
Як ти мене покидаєш, —
Тільки подумай!»

«Білих ручок не ламай,
Ясних очок не стирай,
Мене з війни зі славою
К собі ожидай!»

«Не хочу я нічого,
Тільки тебе одного,
Ти будь здоров, мій миленький,
А все пропадай!»

ДИВЛЮСЬ Я НА НЕБО

Повільно

Див – люсь я на не – бо та й дум – ку га –
– да – ю, чо – му я не со – кіл, чо –
– му не лі – та – ю, чо – му ме – ні,
бо – же, ти кри – лець не дав? Я б
зем – лю по – ки – нув і в не – бо злі – тав!

Дивлюсь я на небо та й думку гадаю,
Чому я не сокіл, чому не літаю,

Чому мені, боже, ти крилець не дав?
Я б землю покинув і в небо злітав!

Далеко за хмари, подальше од світу,
Шукать собі долі, на горе — привіту,

І ласки у зірок, у сонця просить,
У світі їх яснім все горе втопить.

Бо долі ще змалку здаюсь я нелюбий,—
Я наймит у неї, хлопцюга приблудний;

Чужий я у долі, чужий у людей!
Хіба ж хто кохає нерідних дітей?..

НЕ ЩЕБЕЧИ, СОЛОВЕЙКО

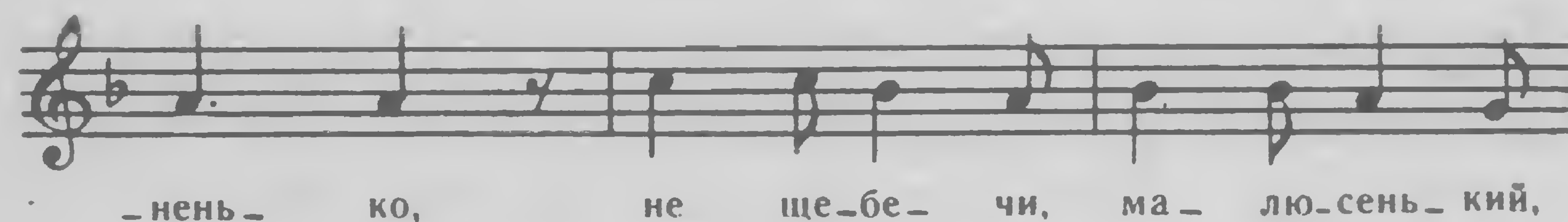

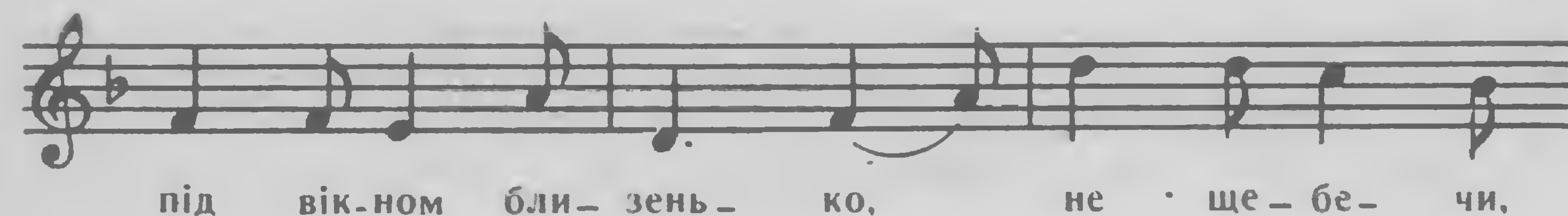

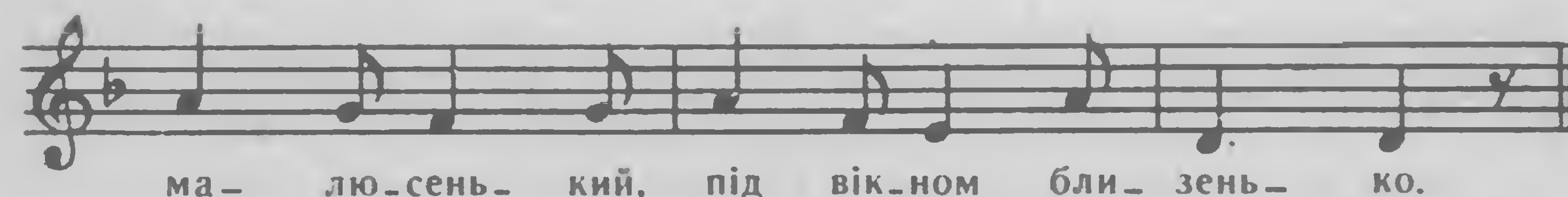

Не щебечи, соловейко,
На зорі раненько,
Не щебечи, малюсенький,
Під вікном близенько. | *Двічі*

Твоя пісня дуже гарна,
Ти гарно співаєш,
Ти щасливий — спарувався
І гніздечко маєш. | *Двічі*

А я бідний, безталанний,
Без пари, без хати,
Не досталось мені в світі
Весело співати. | *Двічі*

Ти лети, співай тим людям,
Котрі веселяться,
Вони піснею твоєю
Будуть забавляться. | *Двічі*

А мені такая пісня
Душу роздирає,
Гірше б'ється моє серце,
Аж дух завмирає. | *Двічі*

ЯК УМРУ, ТО ПОХОВАЙТЕ

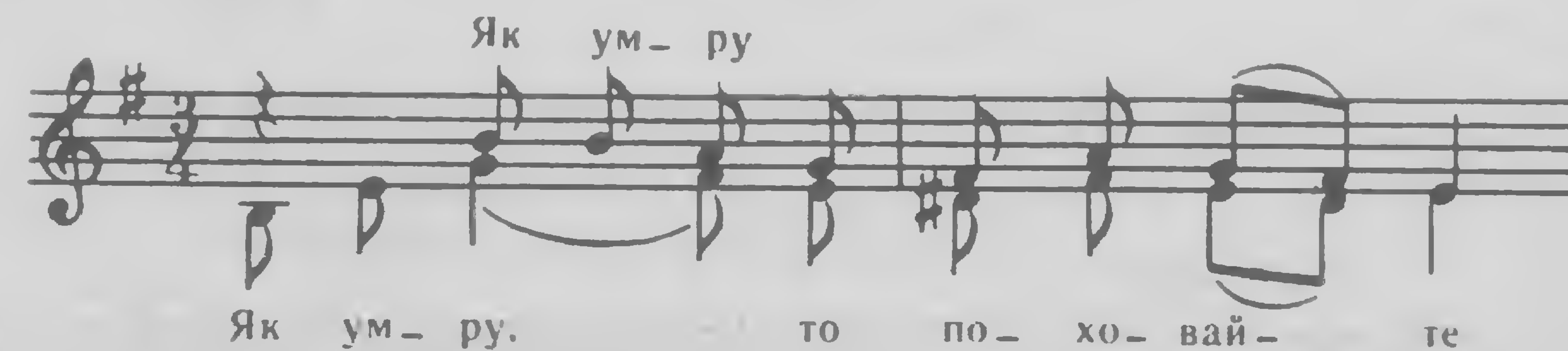

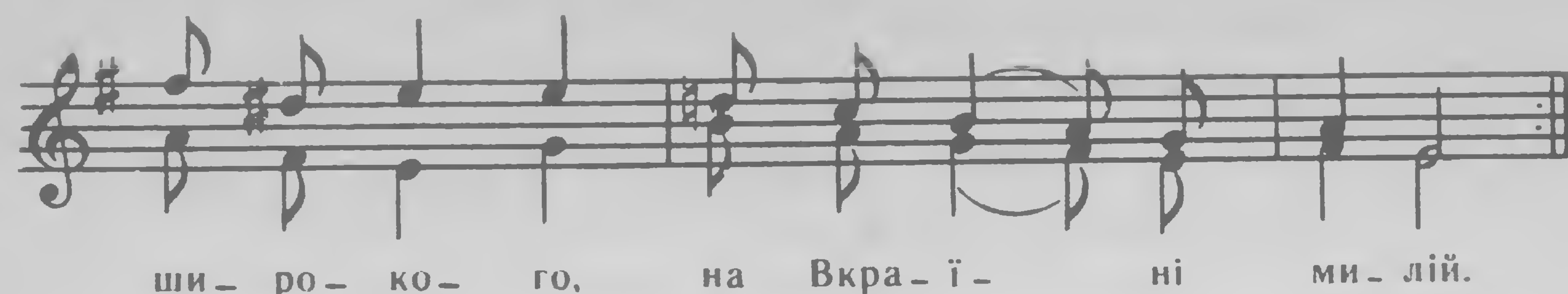

Як умру, то поховайте
Мене на могилі,
Серед степу широкого,
На Вкраїні милій, | *Двічі*

Щоб лани широкополі,
І Дніпро, і кручі
Було видно, було чути,
Як реве ревучий. | *Двічі*

Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте
І вражою злою кров'ю
Волю окропіте. | *Двічі*

І мене в сім'ї великій,
В сім'ї вольній, новій,
Не забудьте пом'янути
Незлим тихим словом. | *Двічі*

РЕВЕ ТА СТОГНЕ ДНІПР ШИРОКИЙ

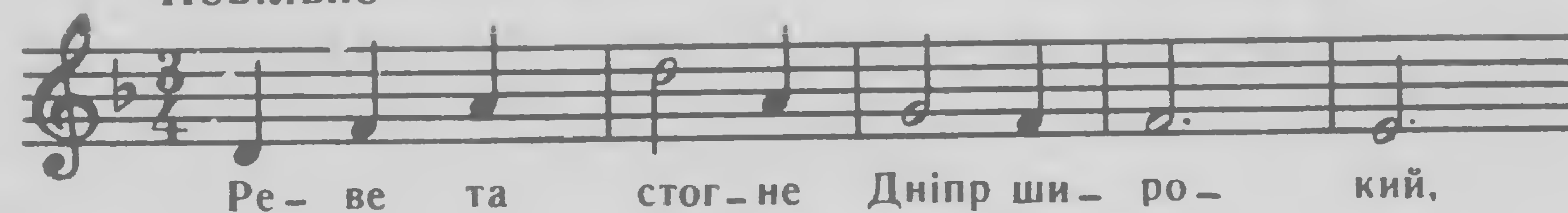

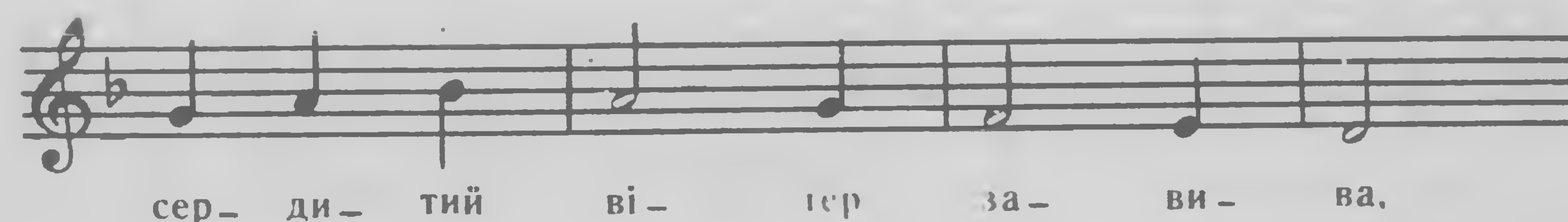

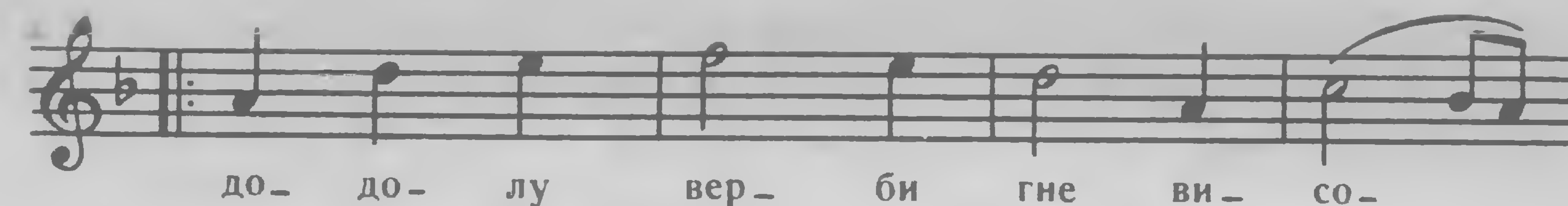

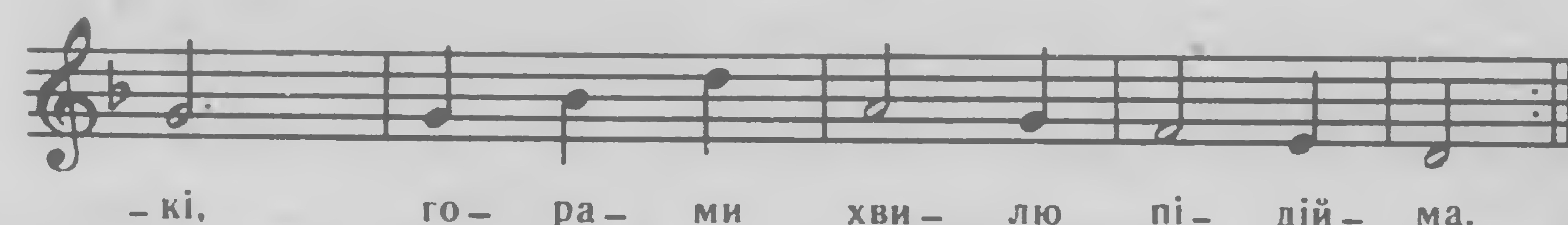

Реве та стогне Дніпр широкий,
Сердитий вітер завива,
Додолу верби гне високі,
Горами хвилю підійма. | *Двічі*

І блідий місяць на ту пору
Із хмари де-де виглядав,
Неначе човен в синім морі,
То виринав, то потопав. | *Двічі*

Ще треті півні не співали,
Ніхто ніде не гомонів,
Сичі в гаю перекликались,
Та ясен раз у раз скрипів. | *Двічі*

ПО ДІБРОВІ ВІТЕР ВИЄ

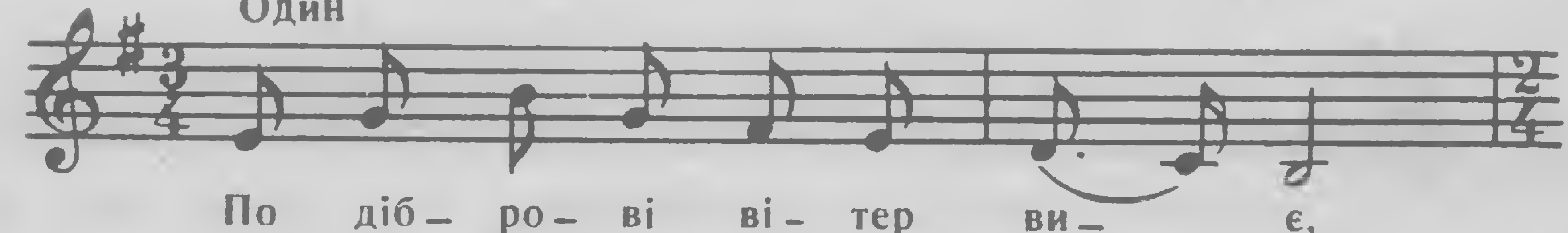

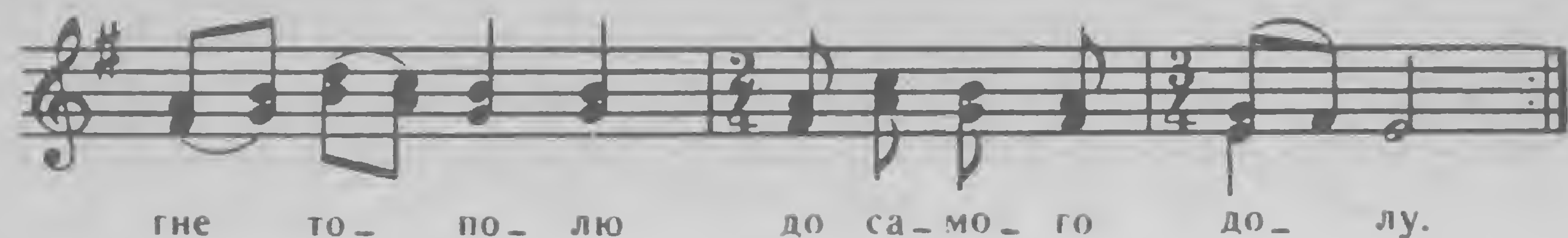

По діброві вітер виє,
Гуляє по полю,
Край дороги гне тополю
До самого долу. | *Двічі*

Стан високий, лист широкий
Марно зеленіє;
Кругом поле, як те море
Широке, синіє. | *Двічі*

Чумак іде, подивиться
Та й голову схилить;
Чабан вранці з сопілкою
Сяде на могилі, | *Двічі*

Подивиться — серце ниє:
Кругом ні билини!
Одна, одна, як сирота
На чужині, гине! | *Двічі*

ДУМИ МОЇ, ДУМИ МОЇ

Не швидко

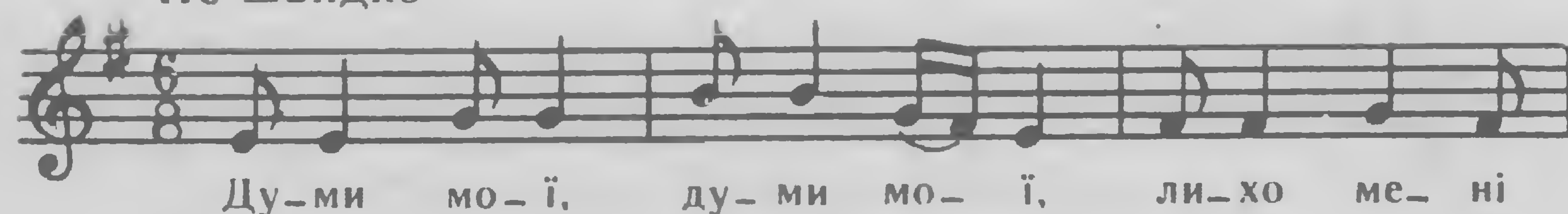

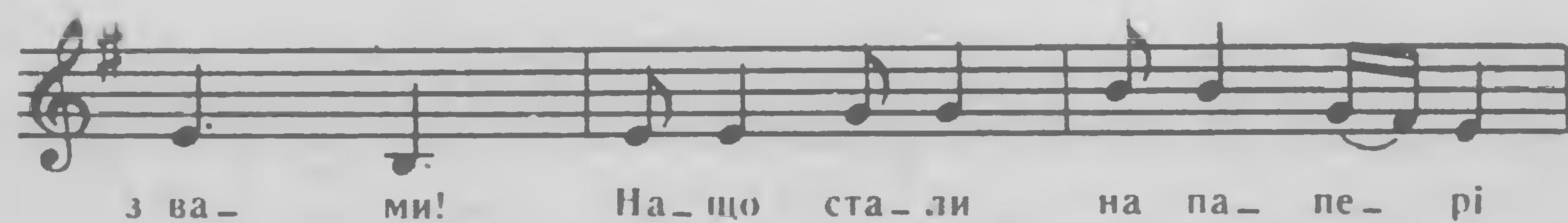

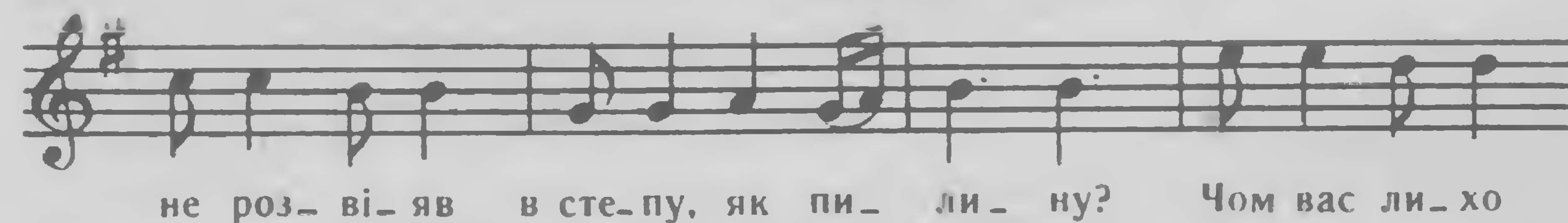

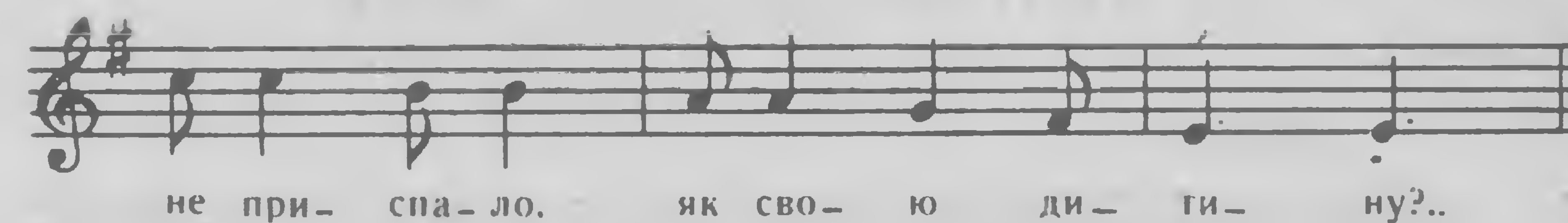

Думи мої, думи мої,
Лихо мені з вами!
Нащо стали на папері
Сумними рядами?..

Чом вас вітер не розвіяв
В степу, як пилину?
Чом вас лихо не приспало,
Як свою дитину?..

Думи мої, думи мої,
Квіти мої, діти!
Виростав вас, доглядав вас,—
Де ж мені вас діти?

В Україну ідіть, діти!
В нашу Україну,
Попідтинню, сиротами,
А я — тут загину.

Там найдете щире серце
І слово ласкаве,
Там найдете щиру правду,
А ще, може, й славу...

Привітай же, моя ненько,
Моя Україно,
Своїх діток нерозумних,
Як свою дитину.

ОЙ НЕ П'ЮТЬСЯ ПИВА, МЕДИ

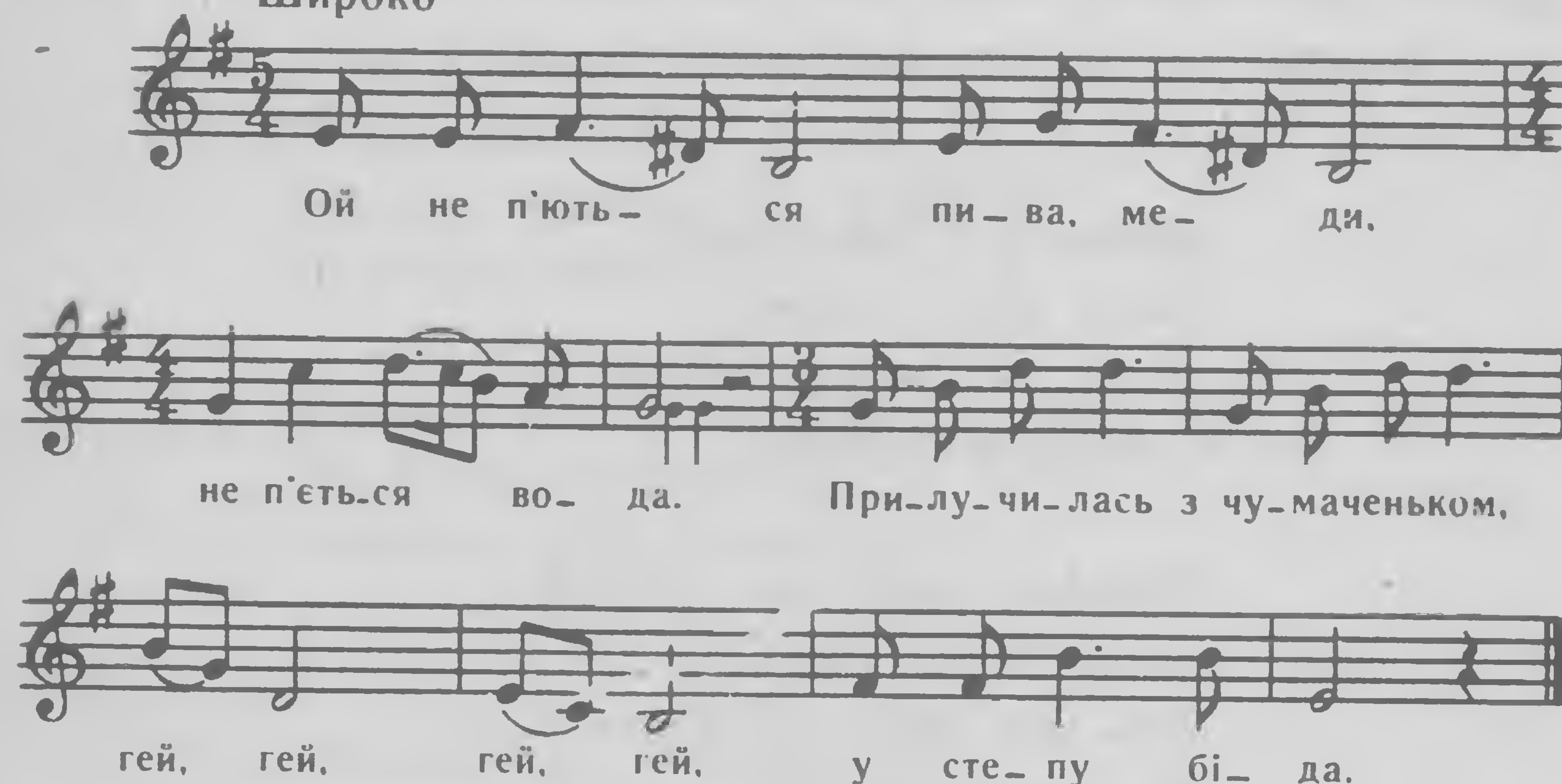

Ой не п'ються пива, меди,
Не п'ється вода.
Прилучилась з чумаченьком,
Гей, гей, гей, гей,
У степу біда.

Заболіла головонька,
Заболів живіт.
Упав чумак коло воза,
Гей, гей, гей, гей,
Упав та й лежить.

Із Одеси преславної
Завезли чуму.

Покинули товариша —
Гей, гей, гей, гей,
Горенько йому.

Воли його коло воза
Понуро стоять.
А із степу гайворони,
Гей, гей, гей, гей,
До його летять.

«Ой не клюйте, гайворони,
Чумацького трупа:
Наклювавшись, подохнете,
Гей, гей, гей, гей,
Коло мене вкупі.

Ой полетіть, гайворони,
Мої сизокрилі,
До батечка та скажіте,
Гей, гей, гей, гей,
Щоб службу служили.

Та за мою грішну душу
Псалтир прочитали.
А дівчині молоденькій,
Гей, гей, гей, гей,
Скажіть, щоб не ждала».

ЗОРЕ МОЯ ВЕЧІРНЯЯ

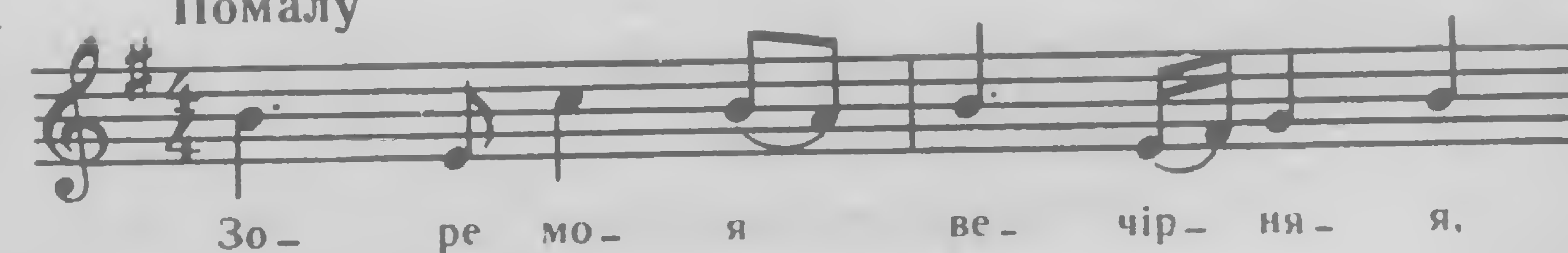

зій– ди над го– ро– ю,

по– го– во– рим ти– хе– сень– ко

в не– во– лі з то– бо– ю.

Роз– ка– жи, як за го– ро– ю

со– неч– ко сі– да є, як у Дніп– ра

ве– се– лоч– ка во– ду по– зи– ча– є.

Зоре моя вечірняя,
Зійди над горою,
Поговорим тихесенько
В неволі з тобою.
Розкажи, як за горою
Сонечко сідає,
Як у Дніпра веселочка
Воду позичає.

Як широка сокорина
Віти розпустила...
А над самою водою

Верба похилилась, —
Аж по воді розіслала
Зеленії віти,
А на вітах гойдаються
Нехрещені діти.

ВЕРХОВИНО, СВІТКУ ТИ НАШ

Поволі

Вер– хо– ви– но, світ– ку ти наш! Гей, як у

те– бе тут ми– ло! Як іг– ри вод, пли– не тут

час, сво– бід– но, шум– но, ве– се– ло.

Швиденько

Ой не– ма– є кра– ю, кра– ю на ту Вер– хо–

– ви– ну! Ко– би ме– ні тут по– бу– ти

хоч од– ну го– ди– ну! Ой не– ма– є

кра– ю, кра– ю, на ту Вер– хо– ви– ну!

Ко– би ме– ... тут по– бу– ти хоч од– ну го– ди– ну!

Верховино, світку ти наш!
Гей, як у тебе тут мило!
Як ігри вод, плине тут час,
Свобідно, шумно, весело.

Ой немає краю, краю
На ту Верховину! *Двічі*
Коби мені тут побути
Хоч одну годину!

З верха на верх, а з бору в бір
З легкою в серці думкою,
В чересі крис, в руках топір,
Буяє легінь тобою.

Єсть у мене топір, топір,
Ще й кована бляшка, *Двічі*
Не боюся того німця,
Ані того ляшка!

Ей, що ми там Поділля край!
Нам полонина — Поділля,
А бори — степ, ялиця — май,
А звіра голос весілля!

Черемоше, Черемоше,
Бистра твоя вода! *Двічі*
Дівчинонько хорошая,
Гарна твоя врода!

ЗМІСТ

Календарні та обрядові пісні

Історичні та козацькі пісні

Соціально-побутові пісні

Пісні про кохання

Родинно-побутові пісні

Жартівливі та сатиричні пісні

Народні романси та пісні
літературного походження

Нотное издание
**ЖЕМЧУЖИНЫ
УКРАИНСКОЙ НАРОДНОЙ ПЕСНИ**
Песенник
издание второе
(На украинском языке)
Составитель
Гордийчук Николай Максимович
Киев, издательство «Музычна Украйина»
Редактор В. М. Пономаренко
Літературні редактори В. А. Семенко,
В. Г. Мордань
Художник Б. Й. Бродський
Художній редактор Б. С. Куйбіда
Технічний редактор Т. М. Новикова
Молодший редактор Н. І. Чекаліна
Коректор Т. П. Нагорна
Н/К
Здано на виробництво 19.07.90. Підписано до друку 22.02.91. Формат $70 \times 90^{1}/_{32}$. Папір офсетний № 1. Гарнітура банниківська. Спосіб друку офсетний. Умов.-друк. арк. 14,04. Умов. фарбовідб. 14,77. Облік.-вид. арк. 13,13. Тираж 75 000 пр. (II з-д 50001—75000). Замовлення №0—210. Ціна 3 крб. 90 к.
Видавництво «Музична Україна»,
252004, Київ, Пушкінська, 32.
Київська книжкова фабрика «Жовтень»,
254655, МСП, Київ-53, Артема, 25.